NAGYKANIZSA, 1906. NEGYVENÖTÖDIK ÉVFOLYAM, 22. SZÁM. JUNIUS 2.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. — Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő
Dr. Villányi Henrik
Laptulajdonos és kiadó:
Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits Józsefnél Deák-tér 1. szám.
Hirdetések díjszabás szerint. Nyílttér soronként 40 f.

A jelszavak kultusza.

— *A közgazdasági oktatás.* —

Valóságos nemzeti fogyatkozás számba megy nálunk a kellő közgazdasági tudás és tájékozottság hiánya. Ami igaz, azt tagadni nem volna helyes. Közgazdasági tudásunk nagyon fogyatékos és ez a tény már messziről lerí közéletünknek minden megnyilatkozásáról. Különösen a politikai tanácskozásokon keves kivétellel olyanok viszik a szót, akiknek közgazdasági készültsége a képzelhető legalacsonyabb szinvonalon áll. A törvényhozásban a szó szoros értelmében a közgazdasági dilettantizmus uralkodik és az ötletszerűség, mely minden rendszert nélkülöz. Különösen a kiegyezés óta a 80-as évek végein létesült törvényalkotások tesznek tanuságot a közgazdasági érzék hiányáról. Ez a korszak csak jelszavakat ismer.

A törvényhozási feladatok egész nagy tömege várt ekkor megoldásra és nyilvánvaló volt mindenki előtt, hogy a nemzeti törvényhozásnak rövid idő alatt évszázadok mulasztását kell kipótolnia. Szinte elő kell varázsolnia mindazon alkotásokat, amelyek a magyar államiság kiépítéséhez szükségesek s amelyek a magyar nemzetet képessé teszik arra, hogy Európa művelt népei között méltóan helyet foglalhasson. Kezdetét vette tehát egy lázas titáni munka, egy nagy korszak, amelynek nagy erényei meg nem akadályozhatják a kutató szemet abban, hogy nagy hibáit is meg ne lássa és azokra a kritika eszközeivel rá ne mutasson. Ennek a ciklopszi építménynek egyik főhibája épen az, ami a ciklopszi építményeket általán jellemzi t. i. a kötőanyag hiánya. Ez a kötőanyag a közgazdasági tudás és a közgazdasági rendszeresség. A magyar politikusok nem ismerték első sorban saját hazájuk közgazdasági helyzetét és igényeit. Kellő alapossággal a közgazdasági tudomány és mellékágainak teljes fejletlen volta mellett nem is ismerhették. Ily módon speciális magyar szempontok nem képződhettek és magyar közvélemény a közgazdaság kérdéseiben ki nem alakulhatott. Nem marad tehát más hátra, mint elindulni idegen példák nyomán és irányadásul kitűzni egyes jelszavakat, amelyek a nagy tömeg tetszését megnyerték anélkül, hogy a mi speciális helyzetünkben jelentőséggel, vagy komoly tartalommal bírtak volna. Idegen példák nyomán és jelszavak hatása alatt keletkezett a törvényalkotásoknak egész sora. A legtipikusabb ezek közül a váltótörvény és a kereskedelmi törvény. Nagy részben mindakettő valóságos Philius anti Patrem, amennyiben egész sereg olyan intézményt szabályoznak, amelyeket a magyar kereskedelmi élet a gyakorlatban azon időtájt legfeljebb hiréből ismert.

Az egyes jelszavak által keltett illuziókból még ma sem ábrándultunk ki teljesen és a közgazdasági dilettantizmus napjainkban is országszerte uralkodik. Tekintsünk csak végig a legnagyobb kereskedelmi vállalatok élén álló férfiakon és az igazi szakembereket az ujjainkon megolvashatjuk. A többiek csupa politikusok. A vállalatoknak céger kell és nem szaktudas, nexus a politikai körökkel és nem közgazdasági ismeretek. Ahol a közgazdasági tudás és szakértelem ily csekély értékelésben részesül, ott hiába keresünk a szaktudásra való komoly törekvést és ami a legszomorubb, hiába keresünk közgazdasági közvéleményt, hozzá értő emberek érintkezéséből kialakult általános nézeteket, amelyek kifelé mint hazánk és államunk kifejezett közgazdasági igényei jelentkeznének. Ehelyett nálunk csak kháosz és fogalomzavar uralkodik és minden tekintetben fegyvertelenül vagyunk kiszolgáltatva mindazoknak, akik ebből a tájékozatlanságból hasznot huznak. Ennek a meddőségnek főoka a tájékozatlanság, a közgazdasági készültség hiánya, amelynek alapoka viszont abban rejlik, hogy eddig még a közgazdasági dolgok iránti érzék kifejlesztésére sem tettünk elegendőt.

A hiba már az ifjusag középiskolai oktatásánál kezdődik, mert a középiskola a közgazdaság iránti érdeklődést nemcsak, hogy nem kelti fel az ifjuságban, hanem annak eszmekörét egészen ellenkező irányba tereli. Tökéletesen igaz, hogy a középiskolai oktatásnak nem az a célja, hogy az ifjuságot az életre gyakorlatilag előkészitse, mindazáltal az ideális állapot mégis csak az volna, ha a középiskolai oktatással sikerülne minden ifju kezébe egy olyan arany kulcsot adni, amelylyel ő magának az élet kertjét megnyithatja.

Az erkölcsi oktatás alapeszméje az anyagi javak abszolut megvetése. A humaniórák titkaiba az ifjuságot a hellenismus fáklyája mellett vezetik be. Egy rég letűnt világfelfogás fénye mellett, egy olyan társadalom felfogásának fénye mellett, amely az ő derült világnézetet ugy volt képes megalkotni, hogy néhány tizezer boldog halandó a rabszolgák milliónak vállaira alapitott államot és az élet nehéz küzdelmeit nem is ismerte, mert a megélhetésért való munkát a rabszolgák végezték helyette s a görög társadalom maga csak a politikai szabadságnak és a művelt emberi szellem magasabb ösztöneinek élt és áldozott. A hellenismus szellemétől átitatott ifjuságnak nem lehet erzéke a modern közgazdasági problemái iránt, mert ma a verejtékező munka és a lelki műveltség együttjárnak s a modern életfelfogás egyenes tagadása minden hellenismusnak.

Mit mondjak a közgazdaság egyetemi oktatásáról? Ennek tulajdonképen két irányu feladata volna. Az egyik irányban művelni a tudományt a tudományért és közrehatni arra, hogy az fejlődjön és előbbre haladjon. A másik irányban szintén tudományos szinvonalon, de bizonyos gyakorlati jelleggel közgazdasági nevelést és tudást adni a jogászi és műszaki pályára készülő ifjuságnak.

A mai egyetemi oktatás ezeknek a céloknak meg nem felel. A jog- és államtudományi karnál épugy, mint a műegyetemen a közgazdaságtant mellékes tárgynak szokás tekinteni. Ami a tudományos nivót illeti, én csak arról beszelhetek, ahogy nekünk e tárgyat annak idején az egyetemen előadták. Az oktatás mai nivóját nem ismerem és igy arról itéletet sem mondhatok. A 80-as évek végén még a közgazdaságtant a régi tradiciókhoz hiven adták elő nekünk az egyetemen és őszintén mondhatom, hogy ezek az [illegible] adások egyáltalán nem voltak alkal[illegible] arra, hogy a közgazdasági tudomány [illegible]léséhez valakinek a szivében lelkesedést keltsenek. Száraz meghatározások és theoriák halmaza, körmönfont argumentumok gyűjteménye, ezt nevezték közgazdasági tudománynak. A fődolog az volt, hogy a jelölt a szigorlaton hiány nélkül feltudja sorolni mindazokat a szokásos érveket, amelyek az egyes jelszavak erdekében a közgazdasági irodalomban valaha előfordultak. Hazánk speciális viszonyairól és közgazdasági helyzetének részleteiről, valamint a legujabb áramlatokról mit sem hallottunk. Ezzel a holt anyaggal igen természetes, hogy nem lehet lelkesedést kelteni és igy nevelődött annak a generációnak a helyébe, amelynek modern közgazdasági tudományt elsajátitani alkalma sem nyilott, egy ujabb nemzedék, amely viszonyainkhoz nem illő jelszavakkal szaturálva, nem birt érzékkel s igy nem tudott fölmelegedni a magyar közgazdasági érdekek iránt.

Elvégre is be kell következni annak az idószaknak, amely a dilettánsok káros szereplésének véget vet. A leckét már eddig is elég drágán megfizettük és immár eljuthattunk a saját kárunkon annak az igazságnak a felismeréséhez, hogy a közgazdasági tudományok intenziv oktatása tovább már el nem odázható s okvetlenül kell egy uj nemzedéket nevelnünk, amely képes magát a helyes közgazdasági gondolkozásba beleélni. Az ifjuság nevelését és oktatását már a középiskoláknak oly irányokba kell terelnie, hogy az ifju megszokjon mindent, a közgazdasági érdek szempontjából tekinteni. Az egyetemen külön szakot kell szentelni a közgazdasági tudományoknak, mert azoknak terjedelme és fontossága ma már ezt mindenkép indokolttá teszi. A külső disz kedvéért meglehet honositani a külön közgazdasági tudori fokozatot is. A közgazdaság tudományos művelését külön kell választani a jogászok és műegyetemi hallgatók oktatásától, de az államtudományi szakon lévőkétől is, mert ezen utóbbiaktól intenzivebb és gyakorlatibb irányu készültséget kell megkövetelni.

Ha közgazdasági érdekeinket egy alapos tudással felszerelt falankszra bizhatjuk, nem leszünk annak kitéve ami ma mindennap megtörténik velünk, hogy t. i. vagy a sötétbe való ugrásokra kell magunkat elszánnunk,

vagy tűrnünk kell oly dolgokat, amelyek nyilván a mi hátrányunkkal járnak. Tudás és energia együtt szükséges a gazdasági boldoguláshoz. Egyik a másika nélkül mit sem ér és épen a politikus nemzetek követik el a legnagyobbb gazdasági baklövéseket, ha kellő készültség nélkül politikai impulzusokat követnek, vagy politikai befolyásoknak engednek.

DR. SZILÁRD FERENC.

ROVÁS.

„A pusztákról nem lehet a városok fejlődését irányitani.“ Ezt irta egyik nagykanizsai napilap, mikor afelett panaszkodott, hogy a megye közönsége nem méltányolja eléggé a Nagykanizsa fejlődésében rejlő elsőrendű megyei érdeket. Örülünk, hogy ezt már egyszer valaki nyiltan megmondta. Valóban ez a megyei belekibicelés, vagy mondhatni rövidlátás, nagy kerrékkötője a város fejlődésének. Mi soha nem avatkoztunk bele abba a kérdésbe, hogy a pacsai utat hogyan épitsék, pedig ehez legalább is annyit értenénk, mint a pacsai ember a városi gazdasághoz. Nemrég egyik nagykanizsai ujság a göcseji sötét viszonyokat jellemezte eléggé találó szinekkel és többek közt a járatlan utakat is szóba hozta. Erre nyilatkozott egyik göcseji szolgabiró. Klasszikus válaszának nevezetes része az a pont, melyben kijelenti, hogy nem baj az, ha esős időkben járatlanok is az utak. „Majd jönnek a böjti szelek és felszáritják az utat.“ — Emiatt bizony kár a téntát pazarolni.

*

Hát azok akarják irányitani Nagykanizsa pompás kereskedelmi képességeit, nagyvárosi ambicióit, akik az utakat a böjti szelekkel flaszteroztatják ki? Tisztelt urak, aki árkokat huzat a kertje alatt, az még nem bizonyos, hogy a városi csatornázáshoz is értsen. Amiért előre eladja a lábon álló gabonáját, azért talán még sincs egészen tisztában egy nagy város kereskedelmi érdekeivel. Ajánlatos, uraim, hogy respektálják a kártyázóknak a kibicekre vonatkozó 13-ik paragrafusait és ne kössék le egy város kibontott szárnyait.

*

Láttam a napokban a kereskedő társulat jegyzőkönyvét. Hatalmas, tiszteletetgerjesztő régi fóliáns, melybe német nyelven még a régi Handelsgrémium örökitette meg a nagyérdemü Gutmann S. H. elnöklésével tartott üléseit. Sok érdekes, tanulságos dolog van ebben a nagy könyvben, érdemes lenne vele egyszer bővebben foglalkozni. A fakó irás adatai közül a mi figyelmünket különösen egy pont ragadta meg. Egy szabályzat, mely a céhrendszer mintájára megállapitja, hogy mennyi vagyonnal kell rendelkeznie annak, aki valamely ágban üzletet akar nyitani. Igy rőfőskereskedést csak az nyithatott, aki kimutatta, hogy van 4000 forintja. Régi, bohó idők, meghaladott álláspontok! Kinek jutna ma eszébe, hogy ily béklyókat rakjon a szabad kereskedelem szárnyaira? Hol lenne akkor ez a sok üzlet és hol lenne ez a sok — bukás? A szabadság eszméjével bizonyára jobban összefér, hogy egy fitying nélkül kereskedhessék mindenki és ha nyer, ő nyerjen, ha pedig veszit — más veszitsen. De mit értettek a jó öregek a szabadsághoz!? Ami őket vezérelte, az egy régen elkopott, divatjátmult, kikopott fogalom. Valami, amire a jó öregek lelküket tették és ami az idők folyamán a kis Proteuszként kisiklott kezeink közül. Valami, ami meg nem fogható, meg nem ehető, legfeljebb — eladható. Valami, ami miatt mégis tiszteljük ez ósdi, özönviz előtti, rabszolga lelkeket, tiszteljük őket, mert e valamire gyakran existenciájukat is tették. Ez a valami: — a kereskedés ethikája

A József Szanatórium-egyesület Nagykanizsán.

— *Saját tudósitónktól.* —

A napisajtó részletesen ismertette a szanatórium nagykanizsai bizottságának megalakuló ülését. Ezért felesleges ma szóról-szóra ismételni, hogy mit mondtak az egyes jelenlevők, mi csak azt az érzést akarjuk jellemezni, mely a mozgalmat meginditotta és mely a szerdai alakuló ülésen is dominált.

Lukács György dr., a volt kultuszminiszter, ki mint az egyesület elnöke, személyesen jelent meg, első szavaival szive mélyéig hatolt a jelenlevőknek. Nemzeti érzésünkre, humanizmusunkra, a magunk bajára ekként apellált, midőn támogatásunkat kérte. Oly őszintén, egyszerűen, mégis megkapóan beszélt, hogy a hatásnak be kellett következni. Ha mindnyájan ily részvéttel lennénk a szenvedők iránt, a gyors és hatásos segitség nem maradna el.

Beszédének hatása alatt a helyi bizottság megalakult, miről Auguszta főhercegnőt táviratban értesitették.

Ő emelte ki a kanizsai társaság két kiváló hölgyének érdemeit e téren. Vidor Samuné és Pleheisz Gusztávné az áldásos munka végzői. Nagy részük van abban, hogy a kanizsai bizottság megalakult. Minden könycsep, melyet ennek a bizottságnak a működése letörölni fog, mindmegannyi hálás köszönet lesz e két nemesszivü urasszony fáradozásáért

A helyi fiók tisztikara igy alakult meg: Diszelnök herceg Batthyány, Strattmann Ödönné; elnökök Vidor Samuné, Závody Albin; társelnök Pleheisz Gusztávné; alelnökök Grünhut Henrikné dr. Szekeres Józsefné, dr. Rothschild Samuné és Vécsey Zsigmondné. Titkárok Farkas Vilma és Révész Lajos; jegyzők: dr. Hajdu Gyula, Gürtler Ferenc; pénztáros Radnai Jenő; ellenőr dr. Villányi Henrik; orvosok: dr. Blau, dr. Szekeres, dr Szigethy, dr. Schwarz, ügyész dr. Etlényi Géza. A választmányt 30 taggal, a felügyelőbizottságot öt taggal alakitották meg.

Választmányi tagok lettek: dr. Bentzik Ferencné, Böhm Emilné, dr Fodor Aladár, Grünhut Henrik, Győrffy Jánosné, Horváth György, Heltai Józsefné, Lajpcig Antalné, dr. Neumann Edéné, dr. Ország Lajos, Eőri Szabó Jenőné, Oszterhuber László, Ötvös Emilné, dr. Plihál Viktorné, Pálfy Alajosné, Remete Gézáné, Rosenberg Richárdné, Sebestény Lajosné, Schwarz Gusztávné, Sauer Ignácné, Szalay Sándor, Tuboly Gyuláné, Závody Albinné, Zerkowitz Lajosné, Rothschild Jakabné, Blumenschein Vilmosné, Deák Péterné Rapoch Gyuláné, Rosenfeld Józsefné, Szegő Gyuláné, Poredus Antalné, Josifovits Milivoj, dr. Villányi Henrikné, dr. Schwarz Adolfné, dr. Rothschild Jakabné, dr. Fried Ödönné Kaan Irma, Grünhut Alfrédné, Király Sándorné

*

Lukács György dr. és titkára tiszteletére Vidor Samuné a József szanatórium helyi bizottsága elnökénél 14 teritékü ebéd volt a következő étlappal:

Orsovai caviar, orosz előételekkel
Leves
Fogas Ravigott mártással
Borju Galantin vargányával
Csirág vajjal
Liba sült rántott csirke salátával és befőttel
Turós és káposztás rétes
Punes fagylalt
Gyümölcs, sajt
Fekete kávé
Nagykanizsai sör
Tokaji
Haut-Sauternes (fehér bordeauxi)
Zalabéri rizling Villányi
Heidsieck.

TÁRCA.

A palini parcellákon.

Sajnos, az országuton nem haladt a négy ökrös szekér. Ettól eltekintve azonban a Nemzeti Szalon lilában dobzódó piktorai is meg lettek volna elégedve a hangulattal. Orgiáját ülték volna a rurális boldogságnak.

A dolog ott kezdődik, hogy a boldogult belga nagyurat csak a pénze kötötte ide. A szive nem. Ezért irtózott minden befektetéstől, de nem irtózott semmitől, amit a földből kivenni lehetett. Most aztán más kezekben van a kilátásos palini kastély. Olyanokéban, kiket a szivük is odaköt. Egész paradicsomi milieu, csupa jázminbokrokkal, melyek esténkint ontják a kábitó illatot. Micsoda pompázó bokrok! Távolról olyanok, mintha valami tündéri kéz fehér leplet boritott volna rájuk. Az öreg palini tanitó, ki a szomszéd kertben szokott pipázgatni, panaszkodik, hogy a jázmin elveszi a pipafüst illatát. Persze, őt nem hatja meg a falusi idill gyönyörüsége, megszokta már. Annál gyorsabb keringésbe hozza azonban a mi vérünket — de hogy is kerülünk mi oda, a belga nagy ur házi istenei közé?

Ujságirónak lenni jó, mert ingyen utazunk a vasuton. Ujságirónak lenni rossz, mert a kalauz következetesen kétkedik arcképünk valódiságában. Ujságirónak lenni jó, mert járhatunk szinházba. Rossz, hogy muszáj járni. Jó, hogy a palini parcellákra meghivnak bennünket, rossz, hogy a jázminbokrok tárcát követelnek tőlünk.

Palinba ugy megy az ember, hogy a palini szives ur kocsit küld értünk. A dolog kedélyes oldala már a Magyar-utcán kezdődik, hol az utcagyerekek megdobálnak bennünket. Egyszer a főkapitány is kikocsizott családjával. Talán ez volt az el ő hintó, melyet a magyar-utcaiak respektáltak, ha ugyan földi hatalmasság egyáltalán imponál nekik. Palinban az ember behajtat a nagy kapun es azt kérdi magában, hogy miben különbözők én most a legendás Cantacuzéne hercegtől? Megfizetjük a belépti-dijat, ami abból áll, hogy a dombos veteményes oldalon fél órán át egy kedves társasággal spárgát kell keresni. Aki spárgát talál, az igen megörvendezteti a házigazdát, viszont ő megelégedhetik a feltalálók nemes öntudatával. Spárgát keresni jó, mert közben az ember következetesen az apró szőllőbokrokra hág és miután ezért összeszidták, ettől kezdve tudja, milyen a szőllőbokor. Ez tehát nagyon tanulságos művelet. Mig az ember spárgát szed, a nyájas házigazdák lelki épülésünkről gondoskodnak, amennyiben előtálalják régi, kipróbált vicceiket, melyeket épen mi akartunk elmondani. Miután pedig konstatálódik, hogy több spárga aranyért sem található, felhivnak bennünket, hogy tekintsük meg a hires palini kilátást. Ez a nagybirtok nyugati oldalán van elhelyezve és szintén eladó, t. i. a kilátás, mert itt minden eladó. Közben a kakukmadár is megszólal, melyről csak kevesen tudják, hogy itt a kakukmadarat egy a bokrok közé rejtett elmés kis masina pótolja, mely a szenzitiv kedélyü vásárlók előtt poétikus kakukolásával tetemesen elősegiti a földek kelendőségét

Aztán megállapitjuk, hol a láthatár. Mert a házigazdák szerint, „ameddig ellátunk, addig terjed a palini birtok.“ Ezért rövidlátó embert nem is hivnak meg a birtokra. Engem ott végtelenül nagyrabecsülnek, mert legutóbb távcsővel kerestem az ég peremét. Valóban, óriási kiterjedésü birtok.

Siessünk azonban, hogy az állatoknál is látogatást tegyünk. A házigazda először is azt a produkciót végzi, hogy behatol a lovak közé és mutatja, hogy őt egyik sem rugja meg, amint, hogy a tehenek sem bántják. Mi örömet akarunk szerezni a házigazdának és nem követjük az állatok közé, mert hátha — mi is sértetlenül jönnénk vissza és ezáltal megdöntenők vendéglátó gazdánk ama hitét, hogy a nemes barmok csak őt tüntetik ki kedves gyengédségükkel. Ezt a boldogitó illuziót valóban kár lenne szétdulni. Megtanultuk még az állatok neveit, éveik számat, életük történetét, szóval előtanulmányokat tettünk egy zoológiai essay megirásához.

Öt órakor leszaladunk a dombok alá és kalaplengetéssel üdvözöljük az ott elrobogó gyorsvonatot. Mily kellemes meglepetés! A vonatból csak egyetlen ember néz ki, az is a szabónk. Valóban megnyugtató tudat, hogy ez most elutazott Nagykanizsáról.

Megnézzük még a kastély hatalmas termeit, végül a kis házikápolnát, melyben érintetlenül ott állanak egy főuri család ereklyéi és régi nemesi okmányai, melyek talán Halis Istvánnak nyujthatnának élvezetes órákat.

Miután délután az orgonabokrok alján uzsonáztunk, este a verandán vacsorázunk, miközben teljesen megvetjük a villa és kés városias intézményét. A jázminbokrok még mindig illatoznak, sőt kábitóbban, bujábban mint előbb. Kiderül, hogy egy szép leány, ki körül ugy forgott a palini világ, mint a bolygók a nap körül, kiderült, hogy holnap lesz tizenhét éves. Akad is, aki a kéményseprő és molnár találó példázatára hivatkozva, kivánja, hogy álmai teljesüljenek, menjenek teljesedésbe a mamája tervei és fizetődjenek ki a papája gondjai. Közben a másik teremben tust huz a palini cigánybanda, mely most gyakorolja be magát a

Uj családok keletkezése.

— Elferditett családnevek. —

Élénk emlékezetünkben van még, a Magyarország történetében korszakot alkotó egyházpolitikai törvények ellen 1894-ik évben felvett küzdelem. Egyes felekezeti egyház követői részéről ádáz harcot idézett elő, jóllehet ezen meddő küzdelem magán hordozta az anyagiakat palástoló köpenyt. A haladni kívánó felvilágosultak a haladás zászlaját lengetve, az eszmét diadalmas győzelemre vitte és az ország gyűlés mindkét háza — erős és küzdelmes harc után — elfogadta az ismeretes 1894. évi XXXI., XXXII. és XXXIII. törvénycikkeket, melyeknek végrehajtása 1895. évi október hó 1-én megkezdődött, mely időtől kezdődőleg Magyarország lakóinak — kizárólag magyar nyelven — egyöntetű nyilvántartása állami intézmény.

Egyéb nagy horderejű fontossága mellett, ez alkalommal csak az uj családok mikénti keletkezését kívánom feltárni, az immár egy évtizeden át szerzett tapasztalataim alapján.

Házasságkötés folytán alapított családokat uj családoknak nem ismerem el, nem pedig azért, mert az igy alapított uj családok már egy meglévő törzs családnak csak uj ágazatát — folytatását — képezik.

Uj családok, a természeti törvények szerint, kizárólag és csakis bevándorlás utján való letelepedéssel keletkezhetnek. Sajnosan kellett tapasztalnom hogy az egyházi anyakönyvvezetés folytán számos olyan család van Magyarországban, melynek származása bevándorlás, illetve letelepedés alapján való kutatással ki nem mutatható, hanem kimutatható lesz a következők alapján.

Az egyházpolitikai törvények életbelépte előtt, a felekezeti lelkészek által vezetett anyakönyvekbe a bejegyzést általában b e m o n d á s alapján eszközölték, a bejegyzés alapjául szolgáló adatokat, — különösen a keresztény egyházaknál szokásos keresztelési szertartás alkalmával, — legnagyobb részben a szülésnél is közreműködött bába — mint hivatalos személyiség, — szolgáltatta.

Ha a helyi és családi viszonyokkal is már némileg ismerős lelkész végezte a keresztelést és ennek alapján az anyakönyvbe való bejegyzést, a családi névnek helyesen lett bejegyzése f o l t é t e l e z h e t ő. De egy ujonnan áthelyezett vagy kinevezett és ezen felül tán még a kerületében divó nyelvet vagy szójárást is hiányosan értő és igy a családi állapotokról teljesen tájékozatlan lelkész eszközölte a keresztelést és az anyakönyvi bejegyzést, ily körülmények után a családi nevek számos esetben elferditre lettek az utókor számára megörökitve.

A közvetlen tapasztalatból szerzett ilyen például a következő néhány családi név: Bartal—Bartol; Balla—Bolla; Benedek—Ivedenek; Bencik—Bencek; Benkö—Benke—Bence; Baa—Baj; Boros—Borsos; Bendekovics—Bencekovics; Dabas—Dobos; Dézsényi—Dézsenyi; Gelsei—Gersei; Godina—Godinek; Gerencsér—Göröncsér—Gelencsér—Gölöncsér; Hile—Pile; Igri—Zigri; Kollarics—Kolorics—Koronics; Lovák—Novák; Moór—Móhr—Möhl—Muhr; Milisics—Milities; Palkovics—Pavelkovics; Spaics—Ispaics; Szilágyi—Sziládi stb. stb. Hogy melyik az eredeti igazi helyes név, azt ma már igen nehéz volna megállapitani, mert viselőjük mind a magát tartja helyesnek, de nem is lehet benne kételkedni, mert okirattal, a keresztlevelével képes annak helyességét bizonyitani, amely keresztlevél tudvalevőleg teljes bizonyitó erővel bir. Természetesen csak addig, míg az ellenkezője ugyanecsak egy korábbi keresztlevéllel bizonyitva nincs.

Ennél sokkal érdekesebb és igy a közügyelmet inkább érdekelheti azon vidékek felekezeti anyakönyveibe eszközölt bejegyzések, ahol majdnem minden családnak van ugynevezett mellék-csuf-neve, ilyen unikum példa erre Nagykanizsa r. t. város VI—VII kerülete (a néhai Kiskanizsa.) Hogy honnan keletkezett, ki adta, vagy ki használta az ilyen jogosulatlan és kellemetlen zavarokat okozó teljesen felesleges melléknevet, azt megállapitani szinte lehetetlen; ez a képzelhető legrosszabb, ma már kiirthatatlannak látszó szokás is volt az uj családnevek kutforrása.

Eltekintve attól, hogy az ilyen melléknevet használó és alkalmazó vidék lakói a müveltségi fokát szembetünőleg magán hordozza, a legkülönfélébb családnevek megalapitásának képezte alapját. Ilyenekből is feljegyeztem néhányat. pl.: Bolf Iván; Bolf Mucer, Baj Istók, Fülöp Milei, Horváth Juda, Horváth Csizmadia, Horváth Mikó, Horváth Lipa, Kálovics Szücs, Kálovics Mihina, Knausz Igri, Knausz Andris, Mihálec Mátyás, Mihálec Klausz, Polai Gyuric, Steszlin Kis, Szedlmajer Csonka, Szokol Bence, Varga Miklós pl. József, Varga Bödike, Varga Makár, Varga Kunics stb. stb. Az ezen csoportban emlitett nevek nagyobb bonyodalomnak az okozói, mint az első csoportban emlitett nevek, mert ezen kettős nevekkel birók jobbanmondva helytelenül megáldott családok ugy összevannak gabalyodva, hogy legtöbbje maga sem tudja, hogy melyik a fő- és melyik a melléknév és igy igen gyakori az az eset is, hogy egy ugyanazon törzsből származók, vagyis testvérek teljesen eltő nevet használnak, vagyis szabad használniok keresztlevelük alapján. Arra is van példa, hogy egy ugyanazon tulajdonosnak ingatlan birtokai, melyeket különböző időben vett vagy örökölt, a telekkönyvben is különböző nevek alatt fordul elő, illetve a telekkönyvbe bejegyezve.

Az ilyen és hasonló számtalan eset előfordult a multban, amikor a lelkész — anyakönyvvezetők tulnyomó része a kényelmesebb oldalát alkalmazta az anyakönyvvezetésnek t. i. az érte megjáró stólát tartotta nyilván de a fáradsággal és némi idő veszteséggel járó utánnézést a korábbi anyakönyvekben, vagy az érdekelt felektől valamely eredeti okmány felmutatásának követelését feleslegesnek tartotta

Magyarországon az egyházpolitikai törvények életbelépte előtt uj családok keletkezését nagyobrészben, az itt elmondottakra lehet és kell visszavezetni és ha a család származását kutató ily irányban veszi fel a fonalat, mihamarabb eredményre is fog jutni.

Az anyakönyveknek állami vezetése folytán ilyen és hasonló esetek nem fordulhatnak elő mert az erre vonatkozó és elől emlitett törvények szigorban be lesznek tartva, annak be nem tartása pedig az illető anyakönyvvezető részéről, legalább is fegyelmi vétséget képez. A törvény kimondja, hogy az eljáró anyakönyvvezető a személy azonosságról alkalmas módon köteles meggyőződni, a felektől e célból házassági vagy születési anyakönyvi kivonatnak felmutatását követelheti, a családra vonatkozó korábbi bejegyzéseket össze hasonlitani tartozik, jogosulatlan melléknevek bejegyzése pedig tiltva van.

Az állami anyakönyveknek vezetése már ezen itt előadottak alapján is birálaton kivül és felül lévő üdvös intézmény.

HORVÁTH ISTVÁN,
m. kir. h. anyakönyvvezető.

János vitézbe. Tizenhét esztendő — megható dolog. A francia szalondrámáknak is, melyekben pedig annyi a blazirt ember, mint nálunk a tótgyerek, van egy alakja, aki a természet és ifju vér megható üdeségét árasztja: — a tizenhét éves leány. Vegyük még ehhez a jázminbokrok illatát, a terrász alatt a lombok sejtelmes susogását és az érkező holdat, mely fehér fátylát már bontani kezdte — ah, hogy miért is nem ballagott az országuton a négy ökrös szekér. Ha kicsit várnak, talán lirai vers lett volna a születésnapi köszöntőből, igy azonban a molnár és a kéménysepró mindent elrontottak.

Aztán szives jójszakát kivánunk és hazajövünk. A magyar-utcai gyerekek — hála Isten — alusznak már, annál inkább ébren vannak a kávéházak. Ah, ocsmány, undok városi helyek, a falu szüzi hangulata után csupán utállak, megvetlek benneteket.

Ez őszintén átérzett megvetéssel és elveim fentartásával belépek a kávéházba . . .

n. s.

U. i. Őszintén kivánom, hogy a palini parcellázás jobban sikerüljön, mint e tárcám. De azért, Szerkesztő ur, csak fizesse ki az árát.

A határszélről. A kivándorlókat csábitó titkos ügynökök és a határszéli ellenőrzésre rendelt hatóságok között állandó küzdelem folyik. Különösen a Dunától a Drávái terjedő határszélen történt a szervezés érthetetlen módon. Ez az óriási terület a soproni határrendőrségi kapitány vezetése alá tartozik, s mig a terület északi szögletén van maga a kapitányság, ugyanecsak ott van egymás mellett Királyhidán és Nagymartonban egy-egy nagyobb és Lajtaujfalun egy kisebb kirendeltsége is. A határrendőrségi szolgálat tehát Sopron- és Mosonmegyékbe koncentrálódik, mig Vas és Zala teljesen elhagyatott. A kivándorlás szempontjából a Dunántul egyik legfontosabb forgalmi középpontja: Csáktornya, teljesen őrizetlen. Ki is zsákmányolják ezt a kivándorlási ügynökök és a csáktornyai állomáson valóságos kivándorlókat irányitó középpontjuk van. Mert Sopron oly óriás távolságra van, hogy onnan hirtelen odamenni nem lehet. Az ügynökök hirszolgálata pedig már elég tökéletes arra, hogy a közelgő veszedelemről a cimborákat idejekorán értesithetik. A kapitányságí középpont székhelyéül Szombathely lett volna a legalkalmasabb középponti fekvésénél és kitünő vasuti összeköttetésénél fogva. Ha Szombathelyen volna a kapitányság, Csáktornyára egyelőre kisebb kirendeltség is elég lett volna, mert a kapitányságí középpont közelsége pótolta volna a nagyobb kirendeltségü személyzet hiányát.

MOZGÓ KÉPEK.

Kopasz ur képet akar venni a tárlaton.

K o p a s z u r (kiabál): Déry ur, Déry ur, hol az Isten csodájában jár ön? Miért nincs itt épen akkor, mikor a maga képeit nézem? Ez az a hires bóra?

D é r y Béla (Magyarország legjobb humoru festője): Már itt vagyok, nagyságos uram, és igen, ez az a világhirü bóra, már mint a természet hamisitatlan bórája, melyet a Quarneron árulnak, hajszálnyira igy néz ki.

K o p a s z u r: Ne mondja. Az is ilyen rettenetes?

D é r y: Rettenetesen rettenetes.

K o p a s z u r: s Éilyen vizes?

D é r y: Tökéletesen. Roppant nedves dolog.

K o p a s z u r: Ez érdekes. — Hogy adja?

D é r y: Hétszáz korona, nagyságos uram.

K o p a s z u r: Ez a kis bóra?

D é r y: Becsánat a természetben sem nagyobb.

K o p a s z u r: Akkor ez csak afféle piccoló bóra, pedig én igazi nagy bórát szerettem volna. De hétszáz korona! Uram, teremtőm, hisz az egy egész vagyon! Aztán, mi olyan drága ezen a kis pacsmagon?

D é r y: Először, nagyságos uram, a vászon. A vászon elsőrendü, prima kvalitás, erős, állhatatos, eltéphetetlen. Képzelheti, milyen erősnek kell lennie, hogy egy borát lehetett ráfesteni.

K o p a s z u r (őszintén): Persze! Ugy-e, ennél erősebb vászon már csak az oroszlánképekhez kell?

D é r y (egyszerüen): Tökéletesen igy van. Aztán, méltóságos uram, a legfinomabb ecsetekkel és legfinomabb festékkel van festve.

K o p a s z u r: És drága most a festék ára?

D é r y: Szemtelenül drága. Mióta a marcali kékfestőgyár megbukott, hallatlanul felszállt az ára.

K o p a s z u r (meggyőződéssel): Most már értem. (Figyelmesen vizsgálja a képet.) Jól tombol. Egész jól tombol. Tényleg. Kitünően tombol. A feleségem a zongorán majd menydörögni fog hozzá.

D é r y: Az nagyon hangulatos lesz.

K o p a s z u r: Hát megveszem. Jó. Megveszem, pedig kettős okból. Tudja miért?

D é r y (bókol): Mert excelliád egy előkelő műbarát.

K o p a s z u r (büszkén): Igaz, ez is igaz, ez azonban a harmadik ok. Az első, hogy majd ha nyáron a feleségem tengeri fürdőbe kivánkozik, a bórával veszem el a kedvét az Adriától. A második — ez a fő. Én ugyanis városatya vagyok. Én lelkes városatya vagyok, ki a város ügyeit viselem a szivemen, mint maga a müvészetét. Értij?

D é r y: Tökéletesen.

K o p a s z u r: Hát én, mint városatya roppant nagy híve vagyok annak az eszmének, hogy az uj fiumei vasutat Nagykanizsán át vezessék. Értí?

D é r y: Kezdem.

K o p a s z u r: Én tehát kötelességemnek tartom, hogy ezt a tengeri tárgyu képet magamhoz váltsam és ennek alapján, mint a helyszin ismerője, sőt tulajdonosa, szóljak a szőnyegen forgó kérdéshez. Hétszáz korona? Tessék.

D é r y (boldogan): Köszönöm, Kegyelmes uram.

(Déry Béla, miután e jelenetet igy végigálmodta, felébredt a szomoru valóra. A bóra még eladatlanul tombolt a prima erősségü vásznon.)

SEMPER.

† Eperjesy Sándor.

(1831 — 1906.)

Eperjesy Sándor ügyvéd, városunk egyik vezető férfia mult hó 31-én délelőtt ½10 órakor 76 éves korában hirtelen elhunyt. Karosszékben ülve. Olvasásközben, mintha álomra hunyta volna le szemeit, érte utól a halál. Halála napjáig jó egészségnek örvendett. Neki megadatott, hogy kinos kór nem ijesztgette, ellenben a város pénzintézeteinek adminisztrációja és a város közigazgatásában való tevékeny résztvétele foglalkoztatták őt a sír széleig. Halála napján még utazást tervezett Budapestre, hogy résztvegyen azokon a tárgyalásokon, melyek a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal a helybeli Kereskedelmi és Iparbank fel számolása és átvétele ügyében folynak.

Eperjesy Sándornak veleszületett tulajdona volt a megfontolt itélkezés és a képzelet fogyatékossága. Az ő nyugodt elméje minden tárgyat rideg világitásba helyezte. Abrándok sohasem hevitették. A családalapitás gondjai és kötelességei után őt főleg csak megyei, városi és pénzügyi dolgok érdekelték.

Jelleme minden körülmények közt ugyan az maradt: egyszerű és igénytelen volt és ezt a két tulajdont a közélet minden ténykedésében érvényesíteni akarta a saját módja szerint. Azért ő nemcsak a saját vagyonával takarékoskodott, hanem a város vagyonával is és nagyobb befektetéseknek és tulkiadásoknak nem volt barátja még akkor sem, ha a kifejlődött technika és kultura és a lakosság kényelemszeretete a kiadást hangosan követelték. Ő megmaradt ilyenkor konzervativ városatyának. De amilyen konzervativ volt a pénzügyekben, ép oly liberális volt politikai és felekezeti nézeteiben. A szabadelvűségnek és felekezeti türelmességnek makacs harcosa volt és jellemének ezen vonásait nagy érdemnek kell betudni. Pénzügyi konzervativizmusa sok ellenfelet, nem mondjuk ellenséget, szerzett neki, de nagy tekintélyét mégis elismerték, épen szabadelvüsége és felekezeti liberalizmusa miatt.

Nagykanizsa város egyik legjellemzetesebb karakterét vesztette el benne, mert az ő egyénisége elveket képviselt.

*

Eperjesy Sándor váratlan halálhire villámgyorsan elterjedt a városban. Igaz, hogy közéletünk vezéremberre szép korban volt már, de azért senkisem akarta hinni a hirtelen halálhirt.

A halálaeset előtti napon még megtette mindennapi utját a Polgári Egyletbe, ahol rendes társaságával alsózott. Nyolc óra felé hazament és est ebédjének elköltése után lefeküdt. Reggel a szokott időben felkelt és reggelizés után ujságolvasásba kezdett. A szobában játszadoztak unokái, kik nemsokára azzal a hirrel mentek ki a szobából:

— A nagypapa elaludt.

Eperjesy Sándor tényleg ugy feküdt karosszékében, mintha elaludt volna. Kezében tartotta még ujságját. A szokatlan alvásidő feltünt a hozzátartozóknak és költögetni kezdték. Ekkor jöttek rá a váratlan gyászesetre: az öreg ur meghalt. Szivbüdés érte. Mire Szabó Zsigmond dr. orvos a helyszinre érkezett, Eperjesy Sándort megdermedt tagokkal találta.

A gyászeset hirére azonnal kitüzték a gyászlobogót a városházára, a Délzalai Takarékpénztár, a Kereskedelmi és Iparbank, a Társaskör, a Polgári Egylet és a Kaszinó épületeire. Néhány pénzintézet és részvénytársasági vállalat aznap délután igazgatósági ülést tartott és az elhunyt életében kifejtett érdemeit jegyzőkönyvében örökitette meg és külön gyászjelentést adtak ki.

A gyászoló család gyászjelentése a következő: Eperjesy Dezső, Béla, Gizella férj. Dr. Bentzik Ferencné, Géza, Gábor, Jolán férj. Dr. Stocker Antalné, Imre, Róza férj. Sanweber Józsefné a maguk. az alulirottak, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szivvel jelentik, hogy szerető atyjuk, nagyatyjuk, testvér és rokon Eperjesy Sándor köz- és váltó ügyvéd, 1848/49-es honvédtiszt, városi képviselő, megyebizottsági tag a Délzalai Takarékpénztár R.-t. és a Fürdő-Részvénytársaság elnöke, a Kereskedelmi és Iparbank R.-t., a Serfőző és Malátagyár Részvénytársaság, a Nagykanizsai Tárházak R.-t. alelnöke stb. stb. áldásos és munkás életének 76-ik évében rövid szenvedés után folyó évi május hó 31-én d. e. ½10 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei 1906. évi junius hó 2-án, szombaton délután 5 órakor fognak (saját kivánságának megfelelően) a róm. kath. temető halottas házából beszenteltetni és az ugyanott levő családi sirboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat folyó évi junius hó 2-án délelőtt 8 órakor fog a helybeli plebánia templomban a Mindenhatónak bemutattatni. Nagykanizsán, 1906. május hó 31. Áldás és béke hamvaira! Eperjesy Dezsőné szül. B. Papp Tekla, Eperjesy Béláné szül. Szütts Adrienne, Eperjesy Gézáné szül. Wenseé Alex, Eperjesy Imréné szül. Szalay Irma menyei. — Dr. Bentzik Ferenc, Stocker Antal, Sanweber József vejei. — Eperjesy Margit, Jolán, Dezső, Mariska, László, Sándor, Adorján Zoltán, Irma, Imre, Sándor, Bentzik Ferenc, József, Lajos, Mihály, Sándor, Gizella, Katica, Hauser Jancsi és Laci, Stocker Jolán, Sanweber József, Ilonka és Magda unokái. — Özv. Dévényi Ivánné — Eperjesy Gábriel, özv. Hillebrandt Antalné — Eperjesy Helén, Jaeger — Eperjesy Blanka testvérei. — Koszoruk mellőzését kérjük.

A temetés ma délután 5 órakor volt nagy résztvéttel. Képviselve voltak ott a megyei és városi hatóság, az összes pénzintézetek testületileg és több egyesület. A társadalom vezető férfiai közül is számosan megjelentek.

*

Eperjesy Sándor 1831. február 2-án született a tolnamegyei Tabód községben. Középiskolai és jogi tanulmányait Pécsett végezte. — A 48-iki szabadságharcban mint 17 éves gyermekifiu vett részt és Damjanics oldala mellett diesőséggel küzdötte azt végig a délvidéken. Katonai érényeit Damjanics azzal méltányolta, hogy tisztté léptette elő. A szabadságharc leverétése után Eperjesyt az osztrák örmádiába sorozták és mint közlegény két esztendőn át Tirolban szolgált. Midőn innen megszabadult, előbb Pinkafőn, majd Szegszárdon és Budapesten hivataloskodott. Ez utóbbi helyen, mint kerületi rendőrkapitány Budára volt beosztva. — 1865-ben Nagykanizsán telepedett meg, mint városi jegyző. 1867-ben kezdte meg ügyvédi gyakorlatát. 1870-ben alapitotta a Délzalai Takarékpénztárt, melynek haláláig elnöke maradt. 1873-ban a gőzfürdő részvénytársaságot alapitotta. Alelnöke volt a nagykanizsai Kereskedelmi és Iparbanknak, a nagykanizsai sörgyárnak, a nagykanizsai tárházaknak, felügyelő-bizottsági tagja az Alsómuraközi Takarékpénztárnak, melynek alapitásában is részt vett. — Az elhunyt a politikai életnek is mindig tevékeny harcosa volt. Az alkotmány visszaállitása után a balközép párthoz tartozott. 1875-től kezdve a szabadelvű-pártnak volt hive. Több izben, mint választási elnök működött Nagykanizsán. Az utóbbi években a politikai helyzet változásával az alkotmánypárt elveit fogadta el és e minőségben részt vett a megyei koalició mozgalmaiban. De már a közigazgatási bizottság tagságáról az idén, öregségére való hivatkozással, lemondott. A megye jegyzőkönyvében örökitette meg érdemeit. — Kétszer házasodott. Először 1857-ben, nőül véve Tormay Mariskát, másodizben, 1862-ben Stör Rózát vette nőül. — A két házasságból nyolc gyermek származott.

*

Rendkivül egyszerű életmódjáról ismert embere volt társaságelőtünknek. Öltözködésében nem követte a divatot. A régi nemesek módjára sohasem viselt mást, mint zsinorozott magyar mentét. A szórakozást nem igen kereste. Egyedüli szórakozása volt az esti alsóspárti az Egyletben. Hat óra felé mindig látható volt az öreg ur magas, érdekes alakja, amint a Littke palota előtt bekanyarodott a Sugár-utra, a Polgári Egylet felé tartva. Ott alsózgatott régi idők óta vacsora előtt Hutter református lelkészszel és Dénes szolgabiróval. — Kávéházba, vendéglőbe sohasem járt. Egy városi közgyülésen szóba jött egyszer a kávéházak közegészségügye. Eperjesy is hozzászólott az ügyhöz, az ő rendkivül érdekes, szótagolt beszéd modorával. Ő is a közegészségügyi szabályzatok betartását, szigoritását sürgette. Nem magam kedvéért teszem, mondotta Eperjesy a körülötte állóknak, hisz én nem is jártam még soha kávéházba, de nem is fogok járni. Ez a kijelentés találó képe az ő egyszerű életmódjának.

Halála után is megmaradt elvei mellett. Érdekes régi kivánságát teljesitették akkor, amidőn a temető halottas házából temették el: csendes résztvéttel, koszoruk mellőzésével.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A Nemzeti Szalon vernissage-ja.

(v. h.) M. hó 27-én pontban 11 órakor megnyitották a Nemzeti Szalont. A budapesti művészek közül ott voltak Magyar Manheimer Gusztáv, Katona Nándor, Bruck Miksa, Gergely Imre, Kézdi-Kovách László, Déry Béla, Rubovics Márk, Markó Ernő stb. és nagyszámu közönség. Jelen voltak a kanizsai műkedvelő-festők is, csak szobrászaink hiányoztak.

Déry Béla, a Nemzeti Szalon titkára tartalmas beszédben méltatta a „Nemzeti Szalon" kulturális feladatát, megköszönte a városnak és a helyi sajtónak a támogatást és kérte Lengyel Lajos főjegyzőt, hogy a tárlatot nyissa meg hivatalosan. Lengyel Lajos főjegyző, h.-polgármester rámutatott a művészet fontosságára és különösen arra a körülményre, hogy miután a művészetnek a vidéki városokban otthona nincs, hálásan kell fogadni a Nemzeti Szalon-nak a festészet decentralizációjára irányuló törekvését. A megnyitásnál 150 személy volt jelen. A katalógos 183 számot tüntet fel, de megszaporodott a tárlat 5 jelentékeny festménnyel, 4 képpel Magyar Manheimertől és egy női arcképpel Gergely Imrétől.

Mult hó 27-én este társasvacsora volt. Erre azonban csak mintegy 40-en gyültek össze. Lakosságunk takarékossága bámulatos, mikor arról van szó, hogy nem politikai embereket, tehát művészeket kell ünnepelni. Nem hisszük, hogy bárkinek pénzügyi egyensulyát zavarta volna meg, ha véletlenül megtisztelte volna a magyar festőket jelenlétével. Csak szomorusággal konstatáljuk, hogy a társadalmi visszavonás bacillusa ismét nagyon fertőz. Ennek fölfedezésére nincs is szükségünk górcsőre.

A műpártolás nálunk még gyermekkorát éli, nem csodálni való tehát, hogy nem volt az a pártolás nagyon lelkes. A pénz kenyérre, ruhára és jó tápszerre kell még annak is, aki különben egy 100 K. könnyen elferbliz egy ülésben. Megis eladta a Nemzeti Szalon a következő képeket:

Déry Béla: Hegyi ut. Megvette Ebenspanger Leó. Rubovics Márk: Cigányok a Balaton mellett. Markó Ernő: Esti hangulat és Egerváry Potemkin: Népdal vevője Zerkovitz Lajos. Markó Ernő: Mocsárpart és Erdőszél, továbbá Magyar Manheimer Gusztáv: Országut és Olasz utcarészlet vevője Weisz Tivadarné. Kézdi-Kovács László: Reggel és Nyirfák vevője Rothschild Jakub dr. Kalivoda Kata: Az anya vevője Fleischner Miksa. Rubovics Márk: Hazafelé és Esti hangulat erdőszélen vevője Rosenberg Richárd. Háry Gyula: Venezia vevője özv. Szalacsy Farkasné. Egerváry Potemkin: Eljen a mi képviselőnk vevője Zerkovitz Lajos. Déry Béla: Napsütés a parton vevője B. L. dr. Rubovics Márk: Alkony vevője N. N. Bruck Miksa: Alkonyat vevője Elek Lipót. Bruck Miksa: Bártfai konyha vevője Nagykanizsai Takarékpénztár. Egerváry Potemkin: Falusi biró vevője Rosenfeld Zsigmond. Markó Ernő: Tót Dunaföldvár mellet és Erdő széle vevője Rothschild Samu dr. Markó Ernő: Tél vevője N. N.

* **Kalivoda Kata sikerei.** Kalivoda Kata festőművésznő, akinek két kedves képe a „Nemzeti Szalon" tárlatán látható, nagyobbszabásu figurális képet festett, mely jelenleg a müncheni „Kunstverein" tárlatán látható. A müncheni „Fremdenblatt" azt irja Kalivoda Katáról: Erős talentumnak bizonyul Kalivoda Kata, kinek nagy képe: „A zászlószentelés" bizonyára figyelmet fog kelteni. A világos szineken való öröme kielégitést nyer a fehér ruházat, az aranysugaras világitás a gyertyafény és ősz pap feje által. A képen a templom világos belseje, a parasztgyermekek jellemzetes arckifejezései nagyon szépen érvényesülnek. A három leány és az ősz pap alakja a sok gyertyafénytől körülvéve figyelemreméltó, erős próbája tehetségének. Még két kisebb képet állitott ki. Mindkettő férfi pleinair-akt."

Városunk szülöttjének e sikere az igazi festészet hazájában Münchenben fényesen igazolja a Kalivoda talentumához fűzött reményeket. A művésznő junius [illegible]-én érkezik Buslakra nyári tartózkodásra.

* **Kayserling.** Életrajzi vázlat irta Dr. Neumann Ede. A helybeli hitközség tudós főrabbija ezzel az életrajzzal emléket állitott ipjának, a budapesti hitközség nagynevü hitszónokának Kayserlingnek. Ki volt Kayserling? „A legjobbak egyike volt, a kinek sirhalmát a megemlékezés e bús szózata körülfonja. Szerénysége mellett kimagasló, nesztelen munkásságban dicsőséggel övezett A legutolsók egyike ama nagyok közül, akiket egy termékeny század megajándékozott, akik mély barázdát szántottak szellemi életünkben és bőséges terméssel gazdagitották tudományunk tárházait

Az életrajz sok melegséggel van megirva és erről az iratról is el lehet mondani, hogy mentől nagyobb erényekről kell szólanunk, annál inkább érezzük szavunk gyengeségét, de nem az a lényeges, amit mondunk, hanem az, amit érzünk.

A könyvet csinos kiállitásban a Lampel R. könyvkereskedése Budapesten adta ki.

* **Weston Willy hangversenye.** A Polgári Egylet termében május hó 31-én hangversenyzett Weston Willy csekélyszámu, de distingvált közönség előtt. Főleg Wagner Rikárd zenéjének interpretálásával a zongorán foglalkozik. Wagner-zenét a zongorán reprodukálni annyi, mint lemondani a Wagner-zene hangszerelésének nagyszerü szinezéséről. Aki tehát Wagner zenéjének zongorán való előadására vállalkozik, az már nagy hátrányban van. Weston ezt a hiányt bravuros játékkal pótolta. Segitette ebben óriási emlékező-tehetsége. (Mindent kivülről játszott) és a kitünő Winkelmann zongora. Grieg-nek selőjét is hallottuk finom nüanszirozásban. Legnagyobb hatást keltett a Walkyrek lovaglása cimü részlet Ezt nagy technikával, és szinte orchesztrális hatással adta elő A közönség sokat tapsolt. A koncert fél órai késéssel kezdődött.

* **Művészetpártolás és a művészeti kör.** A Zalai Közlöny legutóbbi száma megirta, hogy az Irodalmi és Művészeti Körnek volna feladata a művészeknek segiteni szép munkájukban. Amennyire igaz ez, ép oly kevéssé gondolt erre az Irodalmi és Művészeti Kör. A müveszek vásárja elég szépen sikerült ugyan, de korántsem annyira, amint ezt Nagykanizsa közönségétől elvárhattuk volna, ha — no hát ne szépitsük a dolgot — az Irodalmi és Művészeti Körnek művészeti szakosztálya eleget tett volna feladatának. Mert hogy a tárlat és a művészek érdekében akár mily csekély dolgot tett volna, arról **tudomása nincsen senkinek. Sőt az I. és M.** K. még a művészek tiszteletére adott vacsorán még képviselve sem volt. Ez megtörtént vasárnap. Ezek után igazán nem sejtjük, minek használja a kör hangzatos cimét, mire jók az alapszabályok, mert ott, ahol csak a dalárda müködik, ott sokkal helyén valóbb lenne a régi név — Nagykanizsai Dalárda. Rideg igazságok ezek, de meg kellett irnunk. A dalárda kedvéért fentartani ezt a cimet célszerü lehet ugyan, de akkor készüljön el a kör arra is, hogy egy ilyen leránduló művésztársaság, mint a Nemzeti Szalon, biztosan számit a művészeti kör támogatására.

* **Művészeti előadás.** Déry Béla festőművész, a Nemzeti Szalon titkár hétfőn délután 4 órakor a Nemzeti Szalonban szabad előadást fog tartani „A látás a művészetben" cimmel. Az előadás teljesen dijtalan. Vasárnap és hétfőn a belépő-dij a tárlaton 70 fillér, de minden látogató egyuttal egy sorsjegyet is kap, amellyel a hétfői műsorsjátékon játszik. Sorsjegyek 20 fillérért a kiállitási pénztárnál kapható

* **Nemzeti Szalon.** A „Pesti Hirlap" egyik minapi száma többek közt igy ir a tárlatról: Zalavármegyének amerikaiasan fejlődő fővárosa (de érthetetlen módon máig sem megyei székhelye) a Nemzeti Szalon mükiállitását szeretettel fogadta. Különös dicséretet érdemel a város hazafias, intelligens zsidósága, mely leginkább megértette, mit jelent egy műkiállitás a vidéken. Ahogy régente a vándorkiállitások járták be a vidéki városokat, hogy hazafias érzésre buzditsanak, ugy buzditják ma a Szalon és a Képzőművészeti Társulat aegise alatt rendezett vidéki műtárlatok a vidéki közönséget magyaros müizlésre. Nagykanizsán mintegy 190 műtárgyat vitt le a Nemzeti Szalon, bemutatva régebbi és modernebb mestereink kiváló alkotását. Balló Ede „Krisztus"-a. Fényes Adolf civakodó vén asszonyai, Nyilassy kártyázó parasztjai eléggé ellentétes müirányokat képviselnek, de nagy változatosságban sorakoznak a falakon a figurális táj- és csendélet-képek ismertebb művészeinktől Legtöbbet árt a kiállitásnak a düledező vén épület fehérre meszelt terme és lyukas padlózata. (Itt tanult gyermekéveiben Deák Ferenc és innen menekült ki nemrég a katonaság.) De hát a magyar művészet céljaira ugy látszik jónak találták ezt a kiselejtezett magtárt is. A kiállitás látogatottsága eléggé élénk és a müpártolás biztatóan indul. Marad tehát immár néhány művészi alkotás is Nagykanizsán, nemcsak bécsi és budapesti tucatmázolások, melyeknek ez a vagyonos dunántuli város eddigelé kitünő piaca volt.

HIREK.

Pünkösd.

Mindazok az ünnepek, melyek az Evangélium emlékét hirdetik, nem csupán a dogmák miatt szentek, hanem az örök igazságnál fogva, melyet az élet és tapasztalás igazolt. Amit husvétkor az emberiség érez, mindenek fölött abból áll, hogy az eszme, ha keresztre feszitik is, mindenkor feltámad és győz. S amit a pünkosdi ünnep jelent, abból áll, hogy mikor a magasból a lángnyelvek leszállanak, nem történhetik meg „sebesen zugó szelek zendülése" nélkül. S igy ha a megváltás szüksége különböző alakban lép is fel, a változó korszellemek és életszükségek parancsai szerint: de a megváltó eszme mindig ugyanaz marad. Kiegyenliteni az élet kirivó aránytalanságait; **megalázni a hatalom gőgjét és fölemelni a szegényeket és elhagyottakat.**

És nemcsak a bölcsészeti, hanem a történelmi háttér is, mely az Evangélium mögött áll, örökös tárgya marad az élmélyedésnek és okulásnak.

— **Személyi hir.** Lukács György v. b. t. tanácsos, volt kultuszminiszter szerdán délben Nagykanizsára érkezett, hol a József kir. herceg Szanatórium helyi bizottságát megalakitotta Lukács, ki ittlétekor Vidor Samuné vendége volt, szerdán d. u. az öt órai gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

— **Magyar Ignác halála.** A hazafias mozgalmaknak érdekes harcosát szólitotta el a halál az élők sorából. Magyar Ignác volt a neve en[illegible] életbeli széles körben ismert embernek, [illegible] reggel váltott meg hosszu szenvedésétől a [illegible]. Nem ama emberek közé tartozott, kik vagyonuk révén tesznek szert népszerüségre, hanem aki hazafias meggyőződésének törhetetlen hirdetésével, agitálásával magára vonta az emberek figyelmét s ezzel megszerezte népszerüségét. Sok éven át mint festő müködött Nagykanizsán. De régi betegsége, mely most halálát is okozta, gátolta őt a lelkesedéssel megkezdett hivatásának folytatásában. Bucsut mondott a művészi pályának és sokkal prózaiabb foglalkozással szerezte meg ezután keserves kenyerét. Jól mondjuk. Magyar Ignác kenyere keserves volt. Közéletbeli tevékenysége, szókimondó, hazafias szellemtől áthatott ellenzékieskedése tette keserveseé kenyerét. De ő ezzel nem törődött. A hazafias mozgalmakban és a városi ellenzék mozgalmaiban mindig kivette részét. Ha nem is volt döntő szava az országos ügyek itteni hullámzásában, ha nem is volt belső embere a városi közélet irányitásának, de igenis mindig legelső embere volt a névtelen agitátorok táborának, akivel kulisszák mögött sokat paktáltak egyes vezéremberek Hazafias meggyőződését hirdette minden téren, s ha valami olyat tapasztalt, ami nem egyezett meggyőződésével, azonnal felkereste egyik-másik ujságiró ismerősét, felkérve őt az ügy „szellőztetésére". A bohémélet szeretete tán élete utolsó napjáig sem veszett ki lelkéből. Szerette az ujságirókat s ha rátalált valahol egy ilyen ujságiró társaságra, leült hozzájuk mondván: — „Engedjék meg uraim, hogy kissé felviduljak maguk között". — Az ujságirással is próbálkozott néha, de nem nagy sikerrel. A „festő szemével" nézte a dolgokat s ezért sokszor bizony unalom fogta el az olvasót cikkeinek olvasásakor. Szivesen segitették azért ujságiró-műkedvelői törekvéseit s türték, ha néha hasábokat irt tele, szerinte életének legszebb emlékéről a „marha alsósról", melynek tudvalevően Ujházy mester volt az ismert szereplője. Valóban sok érdekes dolgot lehetne feljegyezni ennek a külsőleg szürke, de bensőleg annál érdekesebb ember életéről. A nagykanizsai Első Magyar Asztaltársaság külön gyászjelentést adott ki elhunytáról. Erdemes, tevékeny tagot gyászolnak benne. Az életében zajos embernek utolsó tette egy megható csendes aktus volt Magához hivatta hétfőn Ihászi Horváth István anyakönyvvezetőt és előtte egybekelt szivének választottjával Gelc Katalinnal, ki kedden reggel már felöltötte az özvegyi fátyolt. Nagy részvéttel temették el. Koporsóját több koszoru boritotta. A sirnál Hamburger Zsigmond beszédet mondott.

— **Flasztereznek.** A Főuton a szekérut és a járda közti részt kikongózzák. Eddig gyep nőtt ezen a közön. Az esztétikai érzék végre megnyilatkozik a közigazgatásban is, mert a kövezést a város végezteti. Örömmel üdvözöljük a szépérzék ezt a csekély megnyilatkozását is és ez a kövezés arra enged következtetni, hogy nem reménytelen annak a korszaknak jövetele, amikor a szépérzék életeleme lesz ugy az adminisztrációnak, valamint a város intelligens lakosságának. Vagy talán tulozunk?!

MIT IGYUNK? hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványviz erre a legbiztosabb óvószer. — Elsősorban az I-rendü természetes **szénsavas** natrontalmu ásványvizet a MOHAI

ÁGNES-

FORRÁS-t, mely ideges gyomorbaj, légcső-, tüdő-, gyomor- és bélhurut, csontlágyulás, vese- és hólyagbántalmak eseteiben 26 év óta kitünő eredménnyel használtatik és **ragályos betegségektől,** mint typhus, cholera megkiméltettek azok, akik közönséges ivóviz helyett a backteriummentes mohai ÁGNES-forrás vizzel éltek.

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leirásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másfélliteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékü, mesterségesen szénsavval telitett vizuél, sőt a szódaviznél is olcsóbb, hogy az ÁGNES-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek ugyanott a forrás leirásának ismertető füzete ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden füszerüzletben és elsőrangu vendéglőben. Kedvelt borviz!

— **A vigalomrendezők.** Nagyon jól ösmerheti Lukács kegyelmes úr a mi közönségünket. Vagy talán mondhatjuk igy, hogy a vidék közönségét. Szerdán, a szanatórium gyülésén a város ifjuságához is volt szava, kérte őket, alakitsanak vigalomrendező bizottságot és táncoljanak és mulassanak azoknak javára, épülésére, kiknek a tánc, a mulatás halál és kiknek soraiban sokan vannak, kiknek a tánc, a mulatás hozta a pusztitó betegséget. Táncoljunk a szanatóriumegyesület javára. Talán sikerül pár évadon át egy dunántuli szanatóriumot összetáncolni. Ismételjük, jól ismer bennünket Lukács György, ismeri a gyönge oldalunkat. Mert tagadhatatlan, hogy ha áldozni sok szent ügyért sem vagyunk hajlandók, ahhoz a kinai gyerekek jövője is elegendő cél, hogy jó muzsika mellett táncra perdüljünk. Csakhogy a kegyelmes ur ajánlatát jó lesz egy nagyobb terjedelmüvel, általánossabbal megoldani. Azzal, hogy sohase táncoljunk másért, mint derék ügyért. Ne tessék megijedni, azért nem lesz hiány a táncra való alkalmakban, mert annyi jó ügyünk hever parlagon, hogy ha egy szezonban ezeknek csak század részét vesszük is programmunkba, igy is jut a farsang minden napjára legalább tiz mulatság. Táncestélyeket rendezni csupán azért, hogy az estély költségei kifizetődjenek, legalább is kunyelmüség. Táncolni a táncért, — ehhez nem vagyunk eléggé gazdagok és bajoktól mentes. Hát ha majd szorongva, fukaron nyitunk erszényt a szanatóriumért, szurjuk le a belépő-dijat a tánceremben és táncoljunk a tudóbetegért. Hisz azoknak, szegényeknek, oly mindegy, hogy összeimádkozták, vagy összelumpolták-e azt a pénzt, amelyen ők friss tejet és jó levegőt vehetnek.

— **Biciklizés a sétatéren.** Minden józlelő, gondolkodó és tapasztalt ember belátja, hogy a nagykanizsai sétatér nem olyan hely, hol a biciklizés nem az ültetvények, utak és játszó gyermekek kárára történnék. És mégis előfordul, hogy a sportkedvelő közönség épen a sétateret szemeli ki gyakorló-térnek. Valamikor az ördögök teritették az embereket földre; a XX. században a biciklizó urak a sétateret szemelik ki, hogy a gyermekeket földre teritsék és a sétáló közönségnek alkalmatlankodjanak. Emellett még közvagyont is rongálnak. A sétatéren való kerékpározás egyenesen kihágás. Szükséges volna tilalomfán figyelmeztetni a sporttérfiakat, hogy „a sétatéren a kerékpározás tilos."

— **Halálozás.** Benedek József posta- és távirótiszt 34 éves korában Nagykanizsán elhunyt. Egy ideig a mozgópostánál tett szolgálatot, de egy vonatösszeütközésnél megsérült s felgyógyulása után a városi postahivatalhoz osztották be szolgálatra. Temetésén a két posta hivatal tiszti-, segédtiszti- és szolgaszemélyzete nagy számmal képviselve volt.

— **Népesedési mozgalom.** Az elmult május havában Nagykanizsán született összesen 67 gyermek és pedig: törvényes 29 fiu és 24 leány; házasságon kivül: 10 fiu és 3 leány és egy fiu gyermek halva született; halálozások száma volt 58. kik közül 37 a fi- és 21 a nőnemhez tartozott: házasságkötés céljából 32 pár jelentkezett és ugyanannyi 32 pár kötött házasságot; vegyes házasság 3 esetben jött létre. Természetes szaporodás 9 lélek.

— **Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókja Nagykanizsán.** Közöltük ama nagyjelentőségü pénzügyi eseményt, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókot létesit Nagykanizsán. A fiók létesitése értesülésünk szerint ugy történik, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank átveszi a nagykanizsai Kereskedelmi és Iparbank részvénytársulatot, illetve ennek összes aktiváit és passiváit. A Kereskedelmi és Iparbank r.-t. Nagykanizsán, mint biztos forrásból értesülünk az átmeneti idő alatt is zavartalanul fentartja az intézet eddigi ügyleteit és üzletkörébe vágó ujabb banküglyleteket is készségesen köt.

— **Elhalasztott befizetés.** A magyarországi munkások rokkant és nyugdijegylete helybeli fiókjának vezetősége tudatja tagjaival, hogy a holnapi befizetés — a pünkösdi ünnep miatt — a legközelebbi vasárnapra, azaz f. hó 10-ére halasztatott el.

— **Kántorpróba Kiskanizsán.** Kiskanizsán szerdán másodizben tartották meg a kántorpróbát. A biráló bizottság tagjai voltak Mátyás József, Rác János, Szalay Lajos, Böhm Emil, Csolosz Jenő. — Kivülük megjelentek Vécsey Zsigmond polgármester, Deák Péter rendőrfőkapitány és Görög Ince plebános. A 20 pályázó közül megjelent öt jelölt közül a próba után első helyen kandidálták Krajcsovits Józsefet, a másodikra Deckert Imrét, a harmadikra Matkovits Eleket.

— **A felsült püspökfogadás.** Mulatságos falusi históriáról értesit bennünket egyik olvasónk. Somogyvár községben csütörtökön bérmálás volt. A bérmálásra érkező Kutrovác püspököt nagy ünnepségekkel készültek fogadni. Napokig tartott a készlődés. A lovasbandérium, mely a falu legényeiből állott, napokon át próbát tartott. Végre nagy küzdelem után „felvirradt a dicső nap hajnala." A banderisták szép, magyaros ruhában mentek ki a falu határába. Ugy ment minden mint a karikacsapás — rendben. Azaz mégsem. A banderiumot körülvevő közönség izgatottan nézegetett ki a messzi országutra:

— Jön-e már a püspök?

... A püspök azonban még mindig nem jött. Ekkor egy ember kivetődött a faluból a banderistákhoz és ő ujságolta, hogy a püspök már vagy egy órája a somogyvári pompás grófi kastélyban piheni ki az ut fáradalmait. Képzelhető, hogy milyen hosszu orral távoztak az „ünnepély szinhelyéről." Restellik is nagyon a faluban a rajtuk esett csufságot. S most nem tehetnek mást a kozség derék magyar lakói, minthogy kutatják: Ki lehet az oka, kinek hibájából történt hogy a püspök nem a „kijelölt utvonalon" jött a faluba?

— **Időjárás.** Az időjárás a mult héten főleg esős volt. Május 30-án délután 6 órakor jégesővel vegyes záporeső pusztitott a város utcáin, felszakitva a csatornák burkolatát. A városi tömbház szobái és pincéi ismét el voltak öntve. Május 31-én pedig csendes nyári eső esett a nap javarészében, 759 mm. barometerállás mellett.

— **Dicsérő ének.** Fabik Tivadar városi kertész amily hosszu ember, olyan ügyes ember is. A maga szakmájában képzett és izléssel dolgozik. Ennek a tanusága az, hogy Nagykanizsán sok utcában gyönyörüen lombosak és rendezettek a fák. Ő hozta rendbe az Egyletkertet, mely egyszerüen szólva: igazán gyönyörü. Ezt finom izléssel csinálta, látszik, hogy szeretettel dolgozott rajta. De az ő műve a Csengeri-uti hársfa-sétány is, mely felülmulhatatlanul szép. Mikor pár év előtt megkopasztani kezdte a fákat, levágta koronájukat, gunyolódott felette az egész város és gunyolták azt, aki ezt megengedte. Fabik Tivadar nem szólt semmit a gunyolódóknak, csak nyirogatta tovább a fákat. És ime, ma ott áll a tormába szabott tusor, melynek minden fája bámulatosan hasonló egymáshoz. Kivül-belül a fák mentén egyenes vonalat lehetne huzni és nem akadna egy kiálló ág, amely a vonalat zavarná. Ritka szép dolog ez. Fabik Tivadar érdemes ember. Érdemét előkelő szakemberek is többször elismerték.

— **Befizetések.** A délzalai takarékpénztárral egyesült önsegélyző szövetkezetnél, a folyó hó 4-ére eső befizetések az ünnep miatt 8-án, azaz pénteken délelőtt tartatnak meg.

A Nagykanizsai Takarékpénztár által alapitott Önsegélyző Szövetkezetnél a Pünkösd hétfőre eső befizetések az ünnep miatt folyó hó 7-én, azaz csütörtökön délelőtt lesznek megtartva.

x **Egger pasztillai** gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségnél és olnyálkásodásnál. felülmulhatatlanok a torok és légzési szervek működési zavarainál, a gyomrot nem rontják és kitünő izüek. Kaphatók minden gyógyszertárban és drogériában. Doboza 1 és 2 korona. (Próbadoboz 50 fillér.) Főraktár „Nádor" gyógyszertár, Budapest, VI., Vácikörut 17.

— **Budapesten az egyetlen független ellenzéki nagy napilap: „AZ UJSÁG".** Előfizetési ára: Egész évre 28 kor. Félévre 14 kor. Egész évre 7 kor. Egy hónapra 2 k. 40 f. Gyönyörü albumajándék karácsonyra az ujság minden előfizetőjének kivétel nélkül. Megrendelési cim: „Az Ujság" kiadóhivatala. Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

Az utca éjjel.

— *Éjféli pillanatfelvételek.* —

Az utcai élet ezer és ezer alakulása mindig érdekes téma a megfigyelőnek. Számtalan apró utcai történeteket örökitettek már meg az ólomkatonák. A szines hirek irójának mindig hálás alakjai: a sarki kofa, a posztoló rendőr, a vágtató automobil, a száguldó biciklista, a korzó eleven életével, szóval mindazon számtalan alak, ki az utcán mozog és elevenné, szinessé teszi a nappali utca képét.

Az éjjeli utca képe azonban sokkal érdekesebb. Leplezetlenül igaz képét nyujtja a viszonyoknak s ezért keresik fel a naturálista irók oly nagy szeretettel a nagy városok éjjeli utca életét, ezért örökitik meg oly gyakran a kifejlett éjjeli életet élő Párizs és Budapest éjjeli utcáit.

Nagykanizsán miniatürje sincs meg a hires éjjeli utcáknak. De érdekessége azért érdemes a megfigyelésre.

Az éjjeli utca képe a villamlámpák uralmával együtt kezdődik. A boltok bezárása után lassu lépéssel sétára indul a sarki rendőr. Ilyenkor még a nappal alakjai dominálnak leginkább. Az esti sétára induló család, az irásztal mellett késő estig görnyedő magánhivatalnok, az üzletek segédjei mozognak ilyenkor leginkább. De a nappali utca alakjai közé már elvegyülnek az éjjeli típusok is: a kenyerét keresö utcai leány, a mulatókat keresö cigány, a kosaras kucséber, az éjjeli rendőrjárat, a kapukulcsos szobaleány, a kávéházak és klubbok esti látogatói.

Lassankint elfúnnak az utcáról az esti sétálók és átveszi az utca „csendes birodalmát."

Ez a csendes birodalom azonban nem valami csendes. Nem igen hallatszik ugyan a sok vágtató kocsi lármája, de a csendesség nem igen uralja a helyzetet. Mozgalmas ez a kép is. Nem olyan, mint a nappali utca képe, de érdekességben felülmulja azt.

*

Az éjféli pillanatfelvételek szombaton éjjel a legérdekesebbek. A vasárnapi munkaszünet már előre veti árnyékát és a munkásság lesz az utca ura. Az éjjeli kávéházakban és vendéglőkben zajos az élet. Mindenfelől cigányzene és mulatók danája vegyül bele az éjjeli utca csendjébe. A hiresebb helyeket rendőrjáratok keresik fel, sőt ilyen helyeken állandó rendőrszem tartózkodik.

Éjfél felé erősen működik már felvételt csináló kodakunk. Az egyik kávéház felől zaj hallatszik. Két rongyos öltözéku alakot löknek ki a gyakorlott pincér kezek: egy munkást, ki ilyenkor heti keresetének legalább felét költi el és a munkás feleségét, ki együtt van férjével, hogy visszatartsa őt a lumpolástól. A hiányos öltözéku, beesett mellü asszony karján mintegy másfél éves gyermekét szorongatja. A férj ordit. Kidobták, mert kevesebbet fizetett. „Bliccelt." Talán a szesz okozta felelőtlenységét. Erősen orditja, hogy visszamegy a kávéházba. Nálam van a hiteskám, mondja a munkás, igazságot teszek ott benn. Az asszony könyörög, haza hivja. A férj durván ellöki magától a helyzetet nem értő teremtést és az ajtó felé tart. Az asszony sirva kezd most könyörögni. Ez sem használna ugyan, ha a kis ártatlan poronty — ki tán mint felnőtt ugyanezt fogja tenni — az anyával együtt nem sirna... Valószinüleg ösztönből... Ez hatott. Gyere, mondja durván a férfi. Hazamennek...

.... Egy félóra mulva részeg alakot hurcolnak a rendőrök a kupolás városháza felé. Felismertem benne az én „kávéházi" munkásomat. Biztosan visszament — vesztére....

Az éjféli vonatok már rég beérkeztek. A kávéházban a szenvedélyes ujságolvasók elolvasták már az aznapi Pressét és Magyarországot. Most tartanak hazafelé. Ezekkel minden este találkozhatik a megfigyelő.

Gyors egymásutánban változnak a képek. Egyik helyen, tőlünk távolabb rendőr dulakodik egy részeggel; mellettünk a nappali utca élet egy versáruló boloudja megy vigyorgó arccal, járásával hirdetve, bizonyítva az alkoholellenes mozgalom sikertelenségét.

Mulatásban berugott cigányok, bankettről hazatérő alakok vonulnak el előttünk. Az egyik hátul megy egyedül. Mosolygó arccal, hulkan dudorássza a Tulipán dalt, kezében pezsgős üveget szorongat . . . „Szalon spicce" van. Még az adópénztárt őrző rendőr bácsi is mosolyog . . Nappal még sohasem látta ilyen jó kedvében a tekintetes urat . . .

Oltogatják a lámpákat. Félhomályban megy el előttünk a munkából hazatérő pincér, a munkára siető vasutas, a korán kelő sütemény hordó, az üres kosaru kucséber, a sátrakat kihordó napszámos és egy testett arcu leány.

Nemsokára mintha aludna már az utca élet. Csak messziről hallatszik az ismert tárogató szóló és közelről a sarki rendőr félelmetes — ásítása.

A többi képet már nem vette fel a figyelő. Nagyon sok némelyikben a naturalizmus . .

S mikor reggel felkelve hivatásunk után sietünk, mikor már ott mozog a nappali utca ordítozó rikkancsaival, akkor nem is sejtjük mennyivel más — az utca élet.

KULISSZA.

KÖZGAZDASÁG.

Magyar szeszértékesitő központ — Vasárnapi számunkban közöltük volt, hogy a szeszipárosok városunkban gyűlésre készülnek. A gyűlés hétfőn délelőtt a nagykanizsai Casinó helyiségében nagy érdeklődés mellett le is folyt, amelyen megjelentek a horvát-szlavon érdekelteken kívül Zala- és Somogymegye gazdasági szesztermelői, a helybeli szeszfinomitó-gyár igazgatósága. Rubinek Gyula, a magyar mezőgazdák országos egyesületének igazgatója ékes szavakkal üdvözölvén az érdekelteket, rövid, tartalmas, ismert szónoki tehetségével illusztrálja a jelenlegi mozgalom történetét, annak célját. Miután az értekezlet elnökéül Bradszky Károlyt választották. Wattitz Gusztáv igazgató, hazánk egyik legkiválóbb szeszipari szakembere a szeszértékesitő központ egyezményi tervezetének egyes főbb pontjait vázolja és azoknak a szeszipurunkra vonatkozólag jövőbeni kihatását ecseteli. A gyűlés, illetve tárgysorozata az értekezletnek kimerittetvén, a megjelentek a központhoz való csatlakozást határozták el, minek következtében a magyar szeszértékesitési központhoz 10744 hl. horvát és szlavon contingens, továbbá 17865 hl. zala-, somogy- és veszprémmegyei contingens járult és igy a csatlakozott contingens mennyiség száma 516.000 hl. emelkedett.

Kakonyai sertéshizlaló részvénytársaság névvel sertéshizlaló r. t. fog alakulni. A vállalat tervezetéből olvassuk: A részvénytársaság 200.000 korona alaptőkével alakul, melyet 1000 drb. 200 koronás névértékü nagyre kiállitott részvény kibocsátásával fedeznek. Az igazgatóság székhelye Nagykanizsa lesz.

A Hungária magyar ernyőgyár rt. (Alsólendva) alakuló közgyűlését május 29-én tartotta Alsólendván. Az igazgatóság tagjaivá Fusz Nándor, Karabélyos Elek, Wortmann Benő és Grát József, a felügyelő-bizottság tagjaivá Izsó Ferenc dr., Varga Sándor, Hajós Mihály dr., Erősi Gyula, Pollák József és Mayer J. választattak meg.

Főmunkatárs: Gáspár Béla.

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség

„Irodista",

ki magyarul és németől kifogástalanul levelez, a fűszer- és gyarmatáru szakmát tökéletesen érti, egy gyarmatáru ügynökségben azonnali belépésre kerestetik, azok, akik gépen is irnak és hason irodában már működtek, előnyben részesülnek.

Arcképpel ellátott ajánlatok kor és fizetési igény megjelöléssel Türk Salamon, Szegedre intézendők.

A közönség köréből.

Az e rovat alatt közlöttekért a felelősség a bekuldőt terheli.

Egy vihar tanulságai.

Tekintetes Szerkesztőség!

A szerda esti felhőszakadás két érdekes momentuma terelte figyelmemet. Az egyik a csatornázás gyatrasága, mely egy nagyobb esőnél azonnal felmondja a szolgálatot. A másik dolog ami szintén érdekes a városi csoportház. Ez a ház ott terpeszkedik el a város legszebb pontján, a jövendő szinház helyén. A csoportház oly botrányos épitésü, hogy ilyen nagyobb zivatarnál mindjárt elönti a viz. A városban általános felháborodással tárgyalják az esetet, mert a város, mint erkölcsi testület ilyen épület tulajdonosa, melyet magán embernél, mint közveszélyes épületet régen lebontottak volna. Kérem a tek. Szerkesztőséget sziveskedjék ezt a körülményt nemcsak az itteni, hanem a megyei épitésügyi bizottságnak is figyelmébe ajánlani, mert bármennyire gazdasági cél vezeti a várost az épület fentartásában, ezt a botrányos helyet föntartani tovább nem lehet.

Kiváló tisztelettel
P. K.

Foulard selyem 60 kr.-tól 3 frt 70 kr.-ig méterenkint blousok és ruháknak — Bérmentve és már elvámolva a házhoz szállitva. — Nagy mintagyüjtemény azonnal. Henneberg selyemgyár, Zürich.

VEGYES.

— **Fényképészeti készülékek működésüknek.** Mindazok, a kik a fényképészet, e legnemesebb és mindenki álta könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az **A. Moll** cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udv. szállitó 1854 óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességek áruházát, amelynek képes árjegyzékét kivánatra szivesen küldi el bérmentve a cég.

Nyilttér.

Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Thiele soványitó kurája

ismert hatós különlegesség kövérek részére. — Csomagja 2 korona. Megrendelhető **Török József** gyógyszerésznél **Budapest**, Király utca 12.

Védjegy

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a czukros húgyárnál, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál

a

Lithion-forrás

SALVATOR

biztos sikerrel használtatik. E forrás kiválló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatásu.
Kellemes izü.
Vasmentes.
Könnyen emészthető.
Teljesen tiszta.
Állandó összetételü.

Illő rangu gyógyviz és diaetetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünemények-ben vagy húgysavas vesehomok és veseköveк képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok a egyébb forrásleirások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványvizkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Budapesten.

NESTLÉ az egészséges gyermekliszije

és a beteg gyermek, a gyomorbajosok régóta bevált tápláléka. Megóv a hányástól, hasmenéstől, belhurutoktól és elhárítja azeket.

A gyermekápolásról ismertető füzetet ingyen küld NESTLÉ Wien I., Biberstrasse 11.

HIRDETÉSEK.

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ékszerész

Nagykanizsán.

Alapittatott 1838. SAJÁT MŰHELY. Alapittatott 1838.

JEGYGYŰRŰK saját készitményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.

NAGY RAKTÁR gyűrűkben gyémántokkal és szines kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óraláncokban.

NAGY RAKTÁR finom ezüst étkészletekben.

Eladás részletfizetés mellett is!

Javitások és uj munkák gyorsan készittetnek

3% Magyar Jelzálogsorsjegyek konverziója.

Felhivjuk a 3%-os Jelzálogsorsjegyek tulajdonosait, hogy sorsjegyeiket konvertálás végett **mielőbb** juttassák hozzánk.

Zalavármegye területén a konverziót a **Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helyett** alulirott intézet **teljesen költségmentesen, az összes előnyök biztositása mellett eszközli.**

Kereskedelmi és Iparbank r. t. Nagykanizsán.

Régi hirneves kénfürdő Horvátországban.

Varazsd-Toplicza

a Zagorlai vasut mentén (Zágráb-Csáktornya.)

Vegyelemezve Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894.

58 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felülmulhatatlan hatása van izom és ízület rheuma, ízület betegségek, gyulladásos és csontörcsi összehuzódások, köszvény, neuralgikus bántalmak, mint ischias stb. női bajok, bőr- és titkos betegségek, idült vesebajok, hólyaghurut, görcselykor, angolkór, ólom és higany mérgezésekné stb. stb.

IVÓKURA, gerat, gége, mell, máj, gyomor- és bélbajoknál, aranyérnél, stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyintézet minden kényelemmel. Nagyi vizvezeték. Hidegviz kurák zuhanyayal Kneipp szerint, egész orom az nyitva.

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes ültetvények, szép kirándulások. — Állandó zenekar, a zagrabi kir. operaház tagjaiból. — Zene- és táncestelyek stb.

A [illegible]-toplicai állomáson naponta **tárcsakocsi** várja a vendégeket.

Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek odaállitása előbb a fürdő intézőségnél megrendelendő.

Orvosi tudakozódásokat a fürdőorvos DR. LONGHINO A. ad.

Prospektusokat és broschurákat ingyen és bérmentve küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A **Moll A.-féle Seidlitz-porok** tartós gyógyhatása a legmakacsabb **gyomor- és altestbántalmak**, gyomorgörcs és gyomorlhév, rögzött **székrekedés**, májbántalom, **vértolulás**, aranyér és a legkülönbözőbb **nőibetegségek** ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — **Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.**

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel, »A. Moll« feliratu ónozattal van zárva. A **Moll-féle sós-borszesz** nevezetesen mint **fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer** köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legujabb módszer szerint készitek gyermek és hölgy szappant a **bőr okszerű ápolására gyermekek s felnőttek részére. — Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.**

Minden darab gyermek szappan **Moll A.** védjegyével van ellátva.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,

Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A." aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Globin

a legjobb és legfinomabb Czipő tisztitószer

Egyedüli gyártó Fritz Schulz jr. cs. és kir. szállitó Eger

Világkiállitás St. Louis 1904 legfőbb kitünt. Grand Prix

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

STEYER
gyógyintézet
TÓBEL-FÜRDŐ
GRÁCZ MELLETT.
IDÉNY: május—október.
380 méter a tenger szine felett
2 vasuti állomás
Gráchól kocsival egy óra
Posta- és távirda állomás

Rég ismert vastartalmu (akrotherme) acélforrás 30 fok C. (28 fok R.) — 25 fok C (20 fok R.) Mérsékelt klima, erősitő erdőlevegő kiterjedt fenyveserdők. Gyógyjavalatok, idegbántalmak, ideggyengeség, hátgerincbetegség, hysteria, görcsök, neuralgia stb. ellen. Női betegségek; vérszegénység, bél- és hólyagburut stb. Igen ajánlható ódulóknak és gyenge gyermekeknek. Gyógyeszköz: külön gyógy- és uszóbazin, kádfürdők meleg-vizzel, fenyőfürdők, villanyos fürdők, massage, zuhanygyógykezelés, napfürdők stb. Olcsó lakások és egyes szobák, villák, gyógyterem, kitünő étterem, kitünő zenekar.
A fürdőigazgatóságnál kimeritő prospektus ingyen és bérmentve.
DR BLUMAUER SÁNDOR,
orvos tulajdonos.

1904 Szt Louisi világkiállitási legfőbb érem: Grand Prix
Kérjen csak
Globusz
fémtisztitó kivonat
Globusz
vég-
jegyével
a vörös csikban
mert
sok rosz
utánzás történik.
Egyedüli gyártó: Fritz Schulz jun. rt. Lipcse és Eger

Könnyen megemészthető erősitő
A legjobb legtápláló reggeli
Kakao,
oldódó,
egy-kettőre készen van.
SUCHARD
Csokoládé
főzésre és nyersen való
evésre egyaránt
a legjobb
Grand Prix Páris 1900
Tiszta Kakao és czukor

SZLIÁCS-ACZÉLFÜRDŐ
(Felsőmagyarországon.)
Az egyedüli ismert szénsavdus vas-forrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.
Szezon: **május 15-től szeptember 30-ig.**
Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinbidegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Fürdőorvosok: Dr. Rhorer Aladár hly. fürdőorvos és Dr. Stern J. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, délről Budapesten át innen szintén 5 óra. Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimeritő felvilágositás és prospektus utazás, lakás, árkedvezményről az első és utószezonban stb. ad a fürdőigazgatóság Szliács. (Zólyommegye.)

A Nagykanizsai Kereskedelmi és Iparbank-Részvénytársulat igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztviselő kara mély fájdalommal jelenti szeretett alelnökének

Eperjesy Sándor
urnak

f. évi május hó 31-én történt gyászos elhunytát.

Intézetünk az elköltözöttben sok éven át volt érdemdus vezetőjét veszitette el, ki utolsó leheletig a társulat javára szentelte nagy tudását.

A nagy veszteség teljes tudatában mindenkor őszinte kegyelettel fogjuk megőrizni emlékezetét.

Nagykanizsa, 1906. május 31.

Legyen könnyü neki a föld!

DARUVÁR
SZLAVONIÁBAN. **FÜRDŐ** a Déli vasut állomása.
A szlavon középhegység egyik kies völgyében.
Tisztaforrások és iszapfürdők 34-50 C°
Fango-gyógykezelés, hidegvizkúra, massage, villanyos kezelés.
Kitünő gyógyeredmények vérszegénységnél, női bajoknál, csuzos és köszvényes bántalmaknál és idegfájdalmaknál **különösen ischiasnál.**
Egész évben nyitva. Mérsékelt árak.
Szép berendezésü lakószobák, olvasoterem, fürdőzenekar, kölcsönkönyvtár, Lawn-tennis, tokopalya, érdekes kirándulások stb. stb.
— Az elő- és utóidényben tetemes árengedmények.
Prospektusokkal szivesen szolgál a
fürdőigazgatóság

Védjegy: „Horgony!"
A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka
egy rogjának bizonyult hatászer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapitó szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghülésekné bedörzsölésképpen használva.
Figyelmeztetés. Silány kamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony" védjegyével és a Richter czégjegyzésével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszélván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.
Richter gyógyszertára
az „Arany oroszlánhoz", Prágában,
Elisabethstrasse 5 szám. Mindennapi szétküldés.

Uri ruhaszövetek.
Csak szolid gyártmányt vesznek magánosok esmálatos olcsón
Karl Kasper,
Innsbruck Nr. 8/66.
posztó kiviteli házából.
4 K 80 ill. 1·15 méter tiszta gyapju nadrág szövet.
7 » 80 » 3 méter angol mintázott, nagyon tartós öltony-szövet.
9 » — » 3 méter elépthetlen tiszta gyapju Crêpe-Cheviot.
12 » — » 3 méter nagyon elegáns kammgarn szövet, utczai és társalgási öltönyöknek.
18 » — » 3 méter ujdonság-szövet a legujabb minták és szinekben minden időszakra.
Kérjen mintaküldeményt.

A Dél-zalai takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága és felügyelő bizottsága ugy a maga mint az **intézet tisztikara** nevében fájdalomteljes megdöbbenéssel jelenti szeretve tisztelt és az önfeláldozásig buzgó és fáradhatatlan elnökének, az intézet nagyérdemü oszlopos megalapitójának

Eperjesy Sándor
ügyvéd urnak

folyó hó 31-én történt hirtelen, gyászos elhunytát.

Temetése a róm. kath. temető halottas házából folyó évi junius hó 2-án délután 5 órakor fog végbemenni.

A megboldogultban nemcsak intézetünk vesztette el alapitóját és elnökét, de elvesztettük mi is mindnyájan és egyenkint puritán jellemü atyai tanácsadónkat, aki mindent és mindenütt, közügyekben és másutt, amit elvállalt, mint egész ember töltött be hivatottságával és buzgó tevékenységével.

Emléke feledhetetlen lesz előttünk és azt kegyelettel fogjuk mindig megőrizni.

Nagykanizsán, 1906. május 31-én.

Nyugodjék békében!

A délzalai takarékpénztárral egyesült önsegélyző szövetkezet igazgatósága és felügyelő-bizottsága mély fájdalommal jelenti, hogy

Eperjesy Sándor
ügyvéd ur

folyó évi május hó 31-én elhalálozott.

A boldogult hult teteme junius hó 2-án délután 5 órakor fog örök nyugalomra tétetni.

Az elhunytnak emlékét, ki a szövetkezetnek vezetésében mindenkor tevékeny részt vett és kinek elhalálozása fájdalmas veszteséget képez, kegyelettel fogjuk megőrizni.

Nagykanizsa, 1906. május hó 31.

Béke hamvaira!

1868 óta forgalomban.

Berger-féle

gyógy-kátrány-szappan,

orosz tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában Magyarországon

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, sömörös kütegek, egyszerű sömör, ürvar, fagyás, lábizzadás, fej- és emlőkürpe ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fa-kátrány-nak fő-részét és mindenegyéb, a kereskedelemben előbbeni kátrány-szappanokétól lényegesen különböző. Tehát bőrbetegségekben

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyengébb kátrányszappan az arcbőr tisztántartására, a gyermekeknek valamennyi fejbetegsége ellen, valamint a fürdőszappan szivesen szolgál

Berger-féle glycerin-kátrányszappan

szép glycerin-tartalommal és finom illattal.

Mint kitűnő bőrápoló szer kitűnő eredményeket szolgáltatott tovább az

Berger-féle borax-szappan.

kütetesek, napégés, szeplő, mitesszer és egyéb bőrbajok ellen.

Ára minden fajnak 70 fillér használati utasítással együtt. A vásárlásnál kérjük a Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és csak azt az egy az egyben látható védjegyet és a G. Hell & Comp. cégjegyzést minden darabon.

Kitűnő eredményekkel Bécsben 1888-ban és

aranyéremmel a párisi világkiállitáson 1900.

minden egyéb gyógy- és egészségi szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékelt használati utasitásban van szerva.

Kapható minden gyógytárban és hasonló üzletben.

Nagyban: **G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8.**

Magyarországi raktárai: Török József gyógyszertára, Budapest, Király-u., Fehallamnyár és Keitz, Szolnok, Miskolczban Magyarország összes gyógyszertárában.

Raktár Nagykanizsán: Práger Béla gyógyszertára valamint Magyarország több gyógytárában.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

3169 A. K.

Pályázat. A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság Csáktornya állomásán a pályaudvari vendéglő, berendezéssel, valamint a hozzátartozó lakással együtt, f. évi november hó 1-től fogva bizonytalan időre bérbe adatik.

A vendéglő bérletére pályázók felhivatnak, hogy ez iránti ajánlatukat a szükséges okmányokkal felszerelve, legkésőbben f. é. augusztus hó 1-ig alulirt igazgatósághoz (Budapesten I., Mészáros-utca 19. szám) benyujtsák, hol egyszersmind a bérletre vonatkozó feltételek irárt közelebbi felvilágositást nyerhetnek.

Budapesten, 1906. május hóban.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatósága.

BALATON-KERESZTURON az ujonnan átalakitott nagy-vendéglő fürdőszezonra kiadó. Bővebbet Fürst Ig. és fiánál Balaton-Keresztur.

Dankbarkeit

verschafft mir, gern und freiwillig allen Lungen- und Halsleidenden mitzutheilen, wie mein Sohn durch ein einfaches, billiges und vielgerühmtes Naturprodukt von jahrem langwierigen Leiden befreit wurde.

K. Baumgärtl, Oberlehrer in Neuhof bei Bertelsdf.

Hoch János imakönyve 1 forint 20 krtól 10 forintig.

NAGYKANIZSA, 1906 junius hó

T. CZ.

Vagyok bátor legalkalmasabb

ajándék tárgyakkal

dúsan felszerelt üzletemet szives figyelmébe ajánlani.

Raktárommon képes könyvek és ifjuság iratok minden nem és kor számára ajándék és diszmüvek, pompás kötésü imakönyvek, emlékkönyvek, diszlevélpapirok, irószerek, tárcza- és fali-naptárak, társas-játékok, legujabb hangjegyek, nagy valasztékban találhatók. A hazai irodalom gyöngyein kivül a német irodalom keresett müveit is beszereztem, ugy, hogy minden tekintetben modot nyujtok becses igényeinek kielegitésére.

Ez alkalommal szives figyelmébe ajánlom

hangszerkereskedésemet

a hol különösen a tanuló ifjuság számára szolgálhatók hasznos és maradandó becsü ajándékokkal. Zenélő müveket és mechanikai hangszereket, melyek diszes ajándékokat képeznek, szintén raktáron tartok a cselleg részletfizetésre is szivesen átengedem.

Továbbá legyen szabad több uj betufajtáit dúsan felszerelt

könyvnyomdámat

becses figyelmébe ajánlani. Névjegyeket, esketési és báli meghivókat izlésesen és jutányos árakért készitek el.

Üzletemet szives jóakaratába ajánlva vagyok

mély tisztelettel

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

könyv-, papir-, zenemü- és hangszerkereskedő.

Teljesen felszerelt mesterhegedü igen finom kivitelben, kitünő hanggal, vonóval és zárható tokkal CSAK 10 FRT.

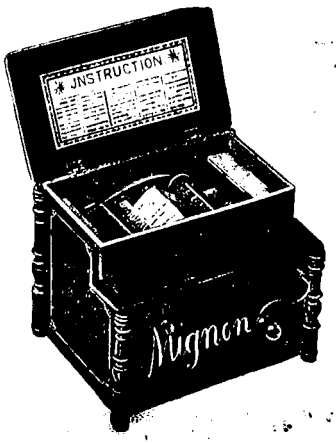

Ujdonság!

A hol zongora nincsen, s gyönyörü zenét hallgatni és táncolni szeretnek, ott nélkülözhetlen a

„MIGNON"

szalon zenélő mű, mely a leghosszabb operákat, tánczzenét stb. hangjegyről játszik

A tánc-zenét megszakitás nélkül szolgáltatja.

Ára 25 és 32 forint.

Vendéglősöknek nagyon fontos.

Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrények. Alkalmas ajándék, díszdoboz névjegy borítékkal

Legnagyobb raktár dobozos levélpapirokban. Különlegesség családi Cassetták.

Pallas nagy Lexikona 16 kötetben felbőrkötésben ára 96 frt., részletfizetésre is megkapható

NAGYKANIZSA, 1906. NEGYVENÖTÖDIK ÉVFOLYAM, 23. SZÁM. JUNIUS 9.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő Dr. Villányi Henrik
Lapalapítók és kiadók: Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits Józsefnél Deák-tér 1. szám.
Hirdetések díjszabás szerint. Nyilttér soronként 40 f.

Mágnások, mint nagyiparosok.

Írta LENGYEL ZOLTÁN.

Eddig hiába agitáltunk az ipar érdekében: nem volt sok foganatja. Most már agitálni se kell: olyan lázban van mindenki. A magyar mindig egyforma. Most ennek van divatja, hát ezt csinálja.

És keletkezett is már annyi védegyesület, iparpártoló szövetség, hogy se szeri, se száma. Mindezek megválasztottak egy csomó embert és az egyesületek egy része be is szedi a tagsági díjat és el is költi. Csak úgy, mint régen. Minden eszme arra való volt, hogy annak alapján létesüljön valami csak azért, hogy abból megéljen valaki.

Nem akarom azonban ezek fontosságát kicsinyelni ezzel. Iparpártolás is kell. Csakhogy ez mégis csak egy kis része a dolognak. Mert a fő, hogy jól csináljuk meg azt is, amit olyan nagyon akarunk pártolni.

Ámde ki csinálja meg? Összetett kézzel nézzük és azt mondjuk: jön rá valami bolond német, majd az megcsinálja. És szentül megvagyunk győződve arról, hogy amint a muzsikálásra teremtett az Isten egy külön fajt számunkra, majd erre is fog. És irtózatos bolond elvakultsággal készek vagyunk a legnagyobb pénzkidobásra is, ha bármiféle rongy idegen eljön esetleg csak azért, hogy szédelgéssel az állami és városi szubvenciós pénzeket zsebre vágja.

A hottentották talán gondolkozhatnak úgy, de a kulturnépek közt nincs példa ilyen ostobaságra. Hiszen az ipar, a nagyipar a pénzszerzésnek egyik legdusabb forrása. És mi nemcsak telket, tőkét, járadékot, de a nemzeti vagyonosodás egyik leghatalmasabb eszközét, állandó tényezőjét is eldobjuk magunktól és kiszolgáltatjuk az idegen jöttmentnek.

Nem akarom ezzelériasztani az idegent. Jöjjön, ha pénzt hoz; jöjjön, ha szakértő, munkás, becsületes; jöjjön, ha úgy jön, hogy magyar legyen belőle és ivadékaiból. De pusztuljon, ha csak azért tolakodik, hogy bennünket meglopjon vagy kisajátítson mindenünkből.

A jóravaló munkás, a dolgozni akaró iparos bárhonnan jön is, ezután is uj hazát fog találni. Ámde nekünk is kell dolgozni, versenyre kelni, sőt nekünk leginkább!

Azt hirdetem és azért küzdök: hogy a magyar legyen az ország iparosa is, a magyar legyen kereskedője is és maradjon földmivelője is. Be tudja tölteni mindhárom gazdasági ágat. Munkaereje, esze, vagyona van hozzá. A magyar erkölcsi, fajti és értelmi erejével vetekszik akármelyikkel a világon, csakhogy a munkára nincs szervezve. A kisiparos nem bir moderné lenni, magára van hagyva és pusztul: a parasztunkkal nem törődünk; a középosztályunk a hivatali koldulás rögeszméjéből nem bir kievickélni, pedig a legközelebbi mult szomoru példával bizonyitotta, mennyire jó és biztos a hivatali állás: mágnásaink, ezekről szólok — hazafiság terén ma már nem vezetnek, de a munkát még ezután kell megtanulniok.

Igen: meg kell tanulniok. Nem elég a nevükkel feldiszíteni a hazafias egyesületeket; nem elég odadobni maguk cégtábláinál minden tolakodó számára, hogy nevükkel a bizalmat megnyerje s azután őket, mint ballasztot kidobva, a megszerzett nev reputacioja alatt rabló körutra induljon: nem elég csak az osztalékot várni munka nélkül; sőt nem elég csak befektetni a pénzt sem, amiből ugyan még ilyen célokra keveset láttunk.

Magának a mágnás világnak kell a munkának is élére állnia. Úgy, amint az angolok tették. Úgy, amint a hazafiság parancsolja. Úgy, amint közgazdasági érdekeink és nemzetünk jövője diktálja.

Ha nincs talán tőkéjük: szerezzék meg a földbirtok egy részének parcellázásával. Juttassák jó áron a földehes magyarnak, aki szivesen megszerzi, megfizeti és jól meg is munkálja, meg is tartja.

Ha nincs elég szakértelmük: tanuljanak, vagy vegyenek maguk mellé értelmes magyar iparost, ha ez nincs, álljanak össze az idegennel is. De tanulják maguk a mesterséget és csinálják meg a vállalatokat, maguk, kizárólag magyar fajunk és utódaink számára.

Az iparpártolás is szép dolog, de csak a fogyasztást szabályozza és mozditja elő. És ez csak félmunka. Némely esetben nem is célra vezető, mert csak a kül- és belföldi idegent gazdagitja. A termelést kell első sorban a kezükbe venni.

Ha ezt nem teszik: akkor is lehet ugyan valamelyes magyar ipar, de a közgazdasági élet továbbra is kikapcsolva marad a nemzeti megerősödés nagy folyamatából. Oda jutunk, hogy a tőke és az ipari termelés sokszorosító hatalmával tulsulyra jutva, kivásárolja a magyart még megmaradt ősi birtokából is. Minél nagyobb lesz az ipari előhaladás, annál inkább visszaesik a magyar faj aránylagos belső ereje és tulsulya.

TÁRCA.

Egy ábrándos levele.

Írta HAVAS VILMOS.

Kedves Idus!

Legutóbbi leveled hangja panaszos is, meg vádoló is. Panaszkodol, mert leveleim rövidek, nemtörődömséggel vádolsz, mert tárgyaim köznapiasak. Ná, nem leszek rövid, de köznapias sem! Egy álmot mondok el! Itőlad álmodtam . . . Különös volt ez álom — hát leirom! Szép volt — hát szebb hangon! Talán ezután nem fogsz nemtörődömséggel meggyanusitani, mert kiről álmodunk, arra gondolunk, s kire gondolunk, avval törődünk . . .

A leghivebben igyekszem ecsetelni ez álmom.

Kivül az égboltozat fenyegető setét mezben van. A fekete vészfellők hihetetlen gyorsasággal tornyosulnak egymás fölé. Úszik, hajtják egymást a légörben, hogy azután egymás közelébe jutva, cikkázó villámlásaikkal vakitsák el a vész elől menekülő halandó szemét, hogy mennydörgéseikkel rászódottassák meg a levegőt — az egész világot . . . Mintha az utolsó óra ütött volna, mintha a megsemmisülés perce következett volna el, mikor az élő megszakittatva keserves munkájában, feledve borut-derül, megszünik létezni — porrá lesz, mikor a világegyetem — semmivé válik . . .

* * *

Ha van valami ez életben, amiben biznunk szabad, ha létezik valami, mihez megnyugvással fűzhetjük reményünket, ha van valami, ami biztató fáklyaként jár előttünk, úgy az, csak a — Gondviselés lehet! . . . Csak a Gondviselés megszemélyesitője az, ki titkon ellesve gondolataimat, kifürkészve lelkem óhaját — azt elérni segédkezet nyujt, ki megtudva, hogy csak Te vagy szivem egyetlen választottja, szivem igaz ideálja — elém varázsolni siet Téged . . . hosszu ábrándos álmodozásban . . . . röpke jóleső álomlátásban . . .

. . . Látni vélem hullámzó alkatod . . . édesen mosolygó ajkad . . . hallani vélem csengő hangod . . . boldogitó szavaid . . .

Ketten ültünk egy zöld, illatos lugasban — csendben, majdnem szótlanul . . . Nem szeretkeztek körülöttünk a csicsergő madárkák, nem daloltak a hangos csalogányok, csak a lombos ágak suttogtak felettünk enyhe szellőtől lengetve . . .

Szemünk egy mély tekintetben találkozott, gondolatunk egy hosszu sóhajban, egy felszálló fohászban egyesült . . . Mintha tekinteteddel azt kérdeném: „Vajjon megértjük-e egymást?! . . .“ mintha elszálló fohászom mintegy visszhangként felelne: „Vajjon szeretjük-e egymást?! . . .“

Közel voltál, éreztem torró lehelleted, szemléltem lázban égő arcod láttam, ajkad szólásra nyilni készül, csak szived heves dobogása tart még vissza; sejtettem, sokat szeretnél mondani, de kebledben sebes emelkedései meggátolnak, szakgatottá teszik azt a néhány igét is, mely ajkadrol halkan elhangzik:

— „Mit is áltatom magam a te csalfa szeretmeddel? . . . miért is hiteted el velem, hisz holnap mást csalsz, mást ölelsz . . . Oh! Istenem! miért kell nekem a keserüségek iskoláján végig mennem . . . miért kell nekem az életet olyannak látnom, mely igér tartós örömet, rózsás napokat és nyujt . . . ah! . . . gyilkoló mérgepoharat . . .“

És zokogva borultál karjaim közé.

Vigasztalni próbáltalak:

— „Ne zugolódjál, édesem, ne csüggedj, még nem nyiltak ki a Te virágod bimbói, még nem tudod, mily gyönyört rejtegetnek kelyhökben! . . . Csak keress egy rokon szivet, melynek vonzalma az élet küzdelmeiben bátorit, mely megosztja veled örömét, csökkenti bánatod. Ezt találod meg bennem, ily szerető szivet fedezhetsz fel bennem csak ne kételkedjél — bizzál! De hinned kell, mert én hiszek neked, szeretned kell, mert én imádva szeretlek Téged! . . .“

De valami benső érzés sugallta-e, hogy Te a láthatár keleti végére vessed tekinteted, keresve . . . megtalálva . . . vizsgálva a csillagok ezrei közt az én elrejtett csillagom . . .

A csábító hold bűvölő ereje okozta, hogy én a horizontalis másik végén kutassak az égboltozat csillagfényeiben, hogy felfedezzem . . . felismerjem a Te ragyogó csillagod . . .

. . . Megtaláltuk! Jósolgattál belőle sok szépet, sok jót — hisz arcod felderült! . . . Meritettem belőle erőt, életkedvet — éreztem, kedélyem felvidult! . . .

És ime mi történik? Mi lesz látható? Mi lesz hallható?

A mennybeli kórus mélabus accordot zeng . . . csillagaink megmozdulnak . . . helyöket elhagyják . . . tovarebbennek a beláthatatlan légörben — megvilágitva tüzes sugaraikkal az egész láthatárt. Villámgyorsan törnek egymás felé, mind közelebb jutva hozzánk, kik átkarolva tartjuk egymást a lélekemlőt, kik érezzük

Örvendetesen tapasztaljuk, hogy az élvezetek hajszolása és a pazarlása alábbhagyott közöttük. Látjuk, hogy a nemzet nagy harcában immár visszatértek ősük vezéri hivatásához. Tegyék ezt a termelés, a munka, a közgazdasági alkotások terén is. Most ennek jött fel a napja. Ez a korszak a jövő kor szaka.

Nem elég politikai szerepet vinni és a közgazdaságnak fogyasztóiként szerepelni. Az automobilozás, a lóverseny és a politizálás nem tesz gazdaggá. S amig csak e téren vagyunk elsők és vezérek: addig a nemzet nagysága álomkép marad. Azt a nemzeti vagyont, amelyet karddal szereztünk és százados harcok közt is megtartottunk, csak a tudás és a munka, a nagy ipari termelés és a takarékosság utján tehetjük oly hatalmassá, hogy a népek világversenyében is számottevő tényező legyen a magyar.

ROVÁS.

A héten bezártak egy tárlatot és 68 sztrájkoló aratót. A tárlatot azért, mivel a közönség 10.000 koronán felül kiterjeszteni a képvásárlást nem birja, az aratókat azért, mivel sokalják a tükaszálást és a 14 órai munkát, amelyre szerződtek. A gazdák sokalták a sztrájkolók követeléseit, a közönség sokalta már a pénzt a képekért és vesztesek lettek azok, akik keveseltek: a művészek és az aratók. Amazok becsukták a tárlatot, az aratókat becsukatta a szolgabiró. Azért t. társadalmi osztályok, ne tessék keveselni soha semmit csak sokalni, mert a nyertes mindig az, aki sokal. Nincs szebb erény a megelégedettségnél.

*

Vége a képvásárlásnak. A „Nemzeti Szalon" 53 képet adott el. A nemzeti művészet pártolóinak Franz Károlyon kivül főleg azok bizonyultak, kikre ráfogják, hogy valamikor Józsefet adták el Egyiptomban és most a drága magyar buzát adják el a külföldnek, persze óriási haszonnal. Mondják ők:

„Hja kérem, könnyű nekik vásárolni. Ők nem adtak a nemzeti ellentállás céljaira semmit, de mi megmutattuk, hogy ellentállunk nemcsak azoknak, kik képeket adnak el, hanem azoknak is, akik a buzát akarták eladni."

Az ellentállásban rejlik az ősi erő.

*

A tanév a végéhez közeledik és a tanuló ifjuság a tudás fájától távolodik. Ez a tudás fája már vén, elkorhadt fa, mely nem virágzik, gyümölcsöt nem hoz. Az ifjuság marad tehát tudatlan. És mégis lármáznak a napilapok, hogy még a vizsga látszatát is ki kell irtani. **Vesszen a vizsga! És ez mind azért, mert** itt-ott maga ellen emel fegyvert egy bukott tanuló. Ha államérdek, hogy az ország tudatlanok menháza legyen, irtsák ki a vizsgát, de akkor egy szép napon megakad az állam-gépezet, mert nem lesz okleveles gépésze és csupa kontár piszkálja ezt a finom gépezetet

*

Mióta Déry Béla eladta dühöngő bóra cimü képét, vidékünkön igazi bóra fuj. Az ég borus, csak Déry Béla derült és nem győzi eléggé dicsérni a kanizsaiak maecenási hajlamait és müizlését. A mü dicséri a mestert és a cigány a lovát, azért is adódott el Kubányi képe is, mert a rajta levő cigány annyira dicsérte a nagyfejü „Sellőt," azt a lovát, melyet pórázon hajt.

A nagyfejüséget csak Mauheimer „Dada" cimü képén kifogásolták, mert hát a dada vizfejü gyereket hordoz karán. Épen a nagyfejüek vették észre a gyerek nagy fejét. Azért maradt meg a kép. Vagy nem?

---

egymás rendszertelen szivdobbanását, kik a végitéletet — hisszük közeledni ... Es ime!

... Alig felettünk a két csillagot érintkezni látjuk ... a két távoli csillag egyesül ... egygyé válik ...

Felébredék. Egyedül voltam ismét, de szivem még dobogott hevesen. Az álomkép eltünt, de emléke megmaradt, feledhetetlen. A látvány elmult, de emlékezni rá most is jól esik! ...

* * *

Kivül tisztulni látszik az égbolt. Kitombolták már magukat a haragos felhők, csak elszakadt darabok maradtak meg hirmondóul. Az elősietők ámulva nézik majd a megtépázott földet, melyet már az előtörő napsugarak érintenek, majd a tündöklő körivet az égen, melynek sok szine közt — gondolatokba merülve bámulom magam is — legnagyobb sáv jutott a zöldnek — a remény szinének.

Idus! Én is reméljek tán? Azt jelenti e tünemény?

Csókol sokszor
Ernő.

Országos mozgalom
lábujjhegyen.

Magasan lobog a lelkesedés lángja, kigyulnak az örömtüzek: az ország önmaga intézheti sorsát. A nagy munka első sorában áll az ország gazdasági megerősödése, iparának fejlesztése; — a lelkes közönség ezt felfogja és megragadja az egyedüli eszközt a magyar ipar pártolására: propagandával, agitációval a legszélesebb rétegeket annak fontosságáról meggyőzni, hogy ahol lehet, mindig hazai gyártmányt vásároljon.

És a nagy mozgalomba sok oldalról erős csittitgatás vegyül: Uraim! halkabban lelkesedjenek csendesebben vigadjanak, a szomszéd ideges. Az örömtüzeket tessék kissé lelohasztani: az ilyenből tüzvész keletkezhetik.

Senki sem mondja, hogy szüntessük be teljesen az egész mozgalmat. Ez hazafiatlan volna és mi mindnyájan hazafiak vagyunk. Senki sem tagadja, hogy a nagyközönségnek a nembánomságból való felrázása, figyelmének a hazai gyártmányokra való felkeltése a magyar iparra nézve üdvös dolog: az akció rokonszenves és hasznos, elnyomni nem szabad, de végezzük a munkát csöndben, zajtalanul, mert egyébként oly ellenakciót idézünk fel Ausztriában, mely az osztrákok szivósságával nagyobb kárt tehet bennünk, mint amennyit a mi mozgalmunk használ.

Ezen ellenagitáció falra festett réme nem ismeretlen előttünk. Az osztrák „ellenakció" jóval korábbi keletü a mi akciónknál, az osztrák bojkott-mozgalom a magyar liszt ellen már néhány év óta a legvehemensebben folyik, s már akkor megvolt, mikor még nálunk társadalmi iparpártolásról senki sem beszélt. Hol volt akkor még a mi tulipánunk!

A magam részéről az ellenagitáció veszélyét nem tartom oly nagynak, de helyezkedjünk egy percre az előbbi érvelés álláspontjára. Ennek helyes logikai következménye csak az lehet, hogy a magyar társadalom az iparpártolási mozgalmat beszünteti.

Ugy azonban, mint azt több oldalról ajánlják: csendben, csakis intenziv, szivós munkával a dolgot megcsinálni nem lehet. Ez az intenziv, szivós munka a legnagyobb mértékben szükséges, de az egész tevékenységnek csak fele, mely a másik fél nélkül: az agitáció nélkül, meddő és eredménytelen.

Az iparpártolás a közvetitő kereskedőhöz és a fogyasztó közönséghez fordul. A kereskedelem körül a kitartó, csöndes, fáradhatatlan munka van helyén; de e munka csak akkor lehet eredményes, ha az iparpártolási mozgalom utalhat arra, hogy a közönség, a mozgalom propagandája folytán, magyar gyártmányt kiván, tehát a kereskedő nem kárát, hanem hasznát látja, ha magyar iparcikket árusit. Ezen propagandára tehát szükség van, a közönségben az előszeretetet a hazai termékek iránt fel kell ébreszteni és állandóan ébren kell tartani. A közönséghez szólni kell, ezt pedig halkan nem lehet. Tiz-husz millió embert nem lehet bizalmas értekezletre meghivni. Aki tiz-husz millió emberhez beszél, nem suttoghat. Itt csak agitáció vezet célhoz — vagy semmi.

Az iparpártolási felhivások hangjának be kell töltenie az országot; ha attól félünk, ha veszedelemnek tartjuk, hogy e hang a Lajtán innen meg nem áll, hanem meghallják azt a Lajtán tul is, akkor ne csináljunk mozgalmat, ne végezzünk felesleges munkát és kérjünk bocsánatot az eddigi alkalmatlankodásért

Ha azonban várunk eredményt az iparpártolási mozgalomtól, az agitáció nem nélkülözhető. Nem kell felesleges lárma és puffogtatás, sem bankettek, mozsártörések és tüzijátékok, hanem folytonos, szivós hangoztatása annak az elvnek, hogy vásároljunk hazai gyártmányt.

SZÉKACS IMRE.

Amire nem gondolnak.

Nagykanizsa város munkaprogramja?

— Levél a szerkesztőhöz. —

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A helyi sajtó és a város fejlesztéséért különösen lelkesen küzdő Zalai Közlöny hasábjain oly sok szép megvalósulásra érdemes terv látott nyomdafestéket, hogy ha ennek csak csekély része is megvalósult volna, ugy Nagykanizsa városa első helyen állna a dunántuli városok sorában. A sok terv közül, be kell vallanunk, nagyon kevés valósult meg. Mondják, hogy az okot a város financiális viszonyaiban kell keresnünk. Jó magam is elhiszem, hogy e tervek megvalósitásához sok penz kell, de már azt kétségbe vonom, hogy egységes, célirányos munkatervvel nem értünk volna mar el több eredményt.

A tervek mind megegyeznek a város közönségének hangulatával, melynek megvalósulását mindenki melegen óhajtja s ezért rendkivül sajnálatos körülmény, hogy e tervekkel illetékes helyen nagyon keveset foglalkoznak.

Ennek igazán nem szabadna megtörténnie. Más városban, a közhangulattal egyező terveket egységes munkaprogramba foglalják össze és a tervek munkarendjét ugy osztják be, hogy először a gazdasági és közegészségügyi dolgok, később pedig a város modern igényeinek megfelelő ujitások kerüljenek megvalósulásra.

Nagyon kivánatos lenne, ha illetékes köreink kidolgoztatnának ilyen megvalósulásra váró munkatervet, mely azután az itteni pénzintézetek segitségével felveendő kölcsönnel néhány év mulva megvalósitható lenne.

Nem végzek talán felesleges munkát, ha röviden felsorolom ama terveket, melyek az utóbbi években élénken foglalkoztatta a közvéleményt és amelyeknek megvalósulása köztetszéssel találkozna. Ime a megvalósulásra váró és érdemes tervek minden csoportositás nélkül:

Városi vizvezeték, általános csatornázás uteakövezés egységes foganatositása, rendszeres uteatisztitás, az uj főgimnáziumi épület és a felső templom felépitése, a kereskedelmi iskola államositásának keresztülvitele iránti mozgalom, városi szegényház, uj postapalota uj katonai kórház, a piac áthelyezése a Zárda-utcai térre és a jelenlegi katonai kórház helyére, az Erzsébet-tér parkositása, városi vigadó épület az Erzsébet-téren, mely szinházi célra is alkalmas, népfürdő létesitése, elmeosztály a kórházban, nyári kanális fürdő létesitése, terek és utcák rendezése, a rendőri létszám emelése, tüzjelző állomások létesitése, női ipariskola szervezése, cseléd otthon, stb. stb.

Ezek és még sok más itt fel nem sorolt dolgok foglalkoztatták a közvéleményt évek hosszu során át. De megvalósitásra egyik sem került még. Tuloznánk, ha azt állitnók, hogy egy egységesen kidolgozott munkatervvel már teljesen segitve volnánk bajunkon. De igenis, akkor bizonyos rendszerességgel lehetne megállapitani a számtalan fontos tervben. Tudnók, hogy melyik a sürgős közszükséglet és akkor nem ötletszerüen indulhatnánk neki a sok terv megvalósitásának.

A céltudatos városi politikát üző városok mind kidolgoznak egy egységes munkatervet. S ha ez meg van, igyekeznek gazdasági téren bevételi forrásokat

teremteni, rendezni pénzügyeiket és az igy összetakarított összegből hozzáfogni a nagy munkaterv céltudatos megvalósításához, mely elől ideig-óráig ki lehet ugyan térni, ha a hatalmasok akadályokat gördítenek a haladás utjára, de ez később nagyon érezhető közegészségügyi, sőt társadalmi téren, s végeredményében a gazdasági pangásban.

Vért, életet kell hozni a városi életbe, s meg kell valósitani a terveket még akkor is, ha ujabb beruházási kölcsönt kell is felvenni.

Maradok a tek. Szerkesztőségnek őszinte híve, Nagykanizsa, 1906. jun. 8.

Egy „uj" reformpárti városatya.

MEGFIGYELÉSEK.

Fejlődés.

Sokkal komolyabb a dolog, mintsem képzelik. Csodálatos, hogy teljes öszinteséggel még senki sem tette szóvá. A sztrájkokat értem. Nagykanizsának alig van iparvállalata, melynek idegeit négy hónapon belül a sztrájkmozgalmak ne viharzották volna végig. De igy volt ez minden számbavehető városban, sőt két helyen általános sztrájk rombolt. Világos, hogy itt egységes, előre elhatározott szándék volt a mozgató erő. Ez pedig nagy dolog. Sokan gyűlölik a munkásokat, a dolgozó erő hatalmát. Sokan vérbe akarják tojtani. Sokan félremagyarázzák. Azonban bárhogy fogadjuk is, az kétségtelen, hogy ez a hatalom létezik. A mindenfelé felmerülő sztrájkokat hideg közönnyel néztük, mert mindenütt békével elsimultak. A munkások nagy hatalmának legteljesebb megnyilatkozása az utóbbi négy hónapnak egységesen és organikusan rendezett sztrájkjai voltak. A romboló munkásság csak nagyobb szinpadi efektussal dolgozik. A szervezett munkásság egységes passziv rezisztenciája — ez a félelmes hatalom. Ez a csend, e rendes kettős sorok ugy közelegnek a mai társadalmi viszonyok ellen, ahogy a francia nadrágtalanok komikus serege indult Versailles felé.

*

Vegyes érzéssel olvassuk, hogy Eszék városa öt millió koronáért akar vizvezetéket csináltatni, mert rossz a vize. Ez az összeg a kis város erejéhez mérve komikusan nagy. Ám mégis előnyösen jellemzi Eszék kupaktanácsát. Nem kivánjuk, nogy Kanizsán is öt milliós befektetéseket eszközoljenek, mégis szégyenkeznünk kell a vállalkozó szellemű horvát város mellett. Nem ez egy határozatának pozitivuma, hanem annak szelleme miatt. Lehet, hogy beletörik a bicskájuk, annyi azonban bizonyos, hogy nagy koncepciójus városi tanács és képviselőtestület van ott együtt. Mi, ismételjük, nem kivánunk öttelliós ivóvizet — hanem az eszéki városháza zseniális eredetiségét és vérmes tettvágyát irigyeljük.

*

Ugy vették a képeket mintha ingyen osztogatták volna. Bravo, éljen a hazai művészet. Két kellemetlen oldala volt azonban a műtárlat vásárának. Az egyik, hogy igen sok kikiáltott nagy műveltségű barátunk ugyanesak csiszolatlan izlésről és rettenetes tájékozatlanságról tett tanuságot. E kedves vandalizmusban különösen a nők jártak elől, ami mai leányneveléseinkre igen élénk világot vet. A másik egy egyesületünk beléletére vetett érdekes világot. Az azonban tény, hogy ama bizonyos egyesület nélkül szépen sikerült a tárlat. A kanizsai műpártolók előtt le kell venni a kalapot. Valóban derekasan, feledhetetlenül ki tettek magukért. E téren talán minden hasonló kaliberű vidéki várost felülmultunk. A Szalon itt tartózkodása sok tanulsággal járt és ezek között nem a legutolsó az, hogy a művészetnek itt is lehet otthont teremteni.

(Ö)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **A „Nemzeti Szalon" képeladásai.** A „Nemzeti Szalon" nagy megelégedéssel távozik Kanizsáról. Képeinek harmadrészét eladta. Itt adjuk összesitve a teljes jegyzéket: Markó Ernő: Mocsárpart és Erdő széle, vevő Weisz Tivadarné. Háry Gyula: Venezia, vevő özv. Szalacsy Farkasné. Rubovics Márk: Hazafelé és Reggeli hangulat, vevő Rosenberg Richárd. Déry Béla: Venezia és Bóra, vevő Heltai József. Markó Ernő: Esti hangulat, vevő Zerkovitz Lajos. Faugli Dezső: Erdőrészlet, vevő Franz Károly. Molnár János: Irtáson, Erdő mélyén, Erdőszélen, vevő Franz Károly. Rubovics Márk: Cigányok a Balaton mellett, vevő Zerkovitz Lajos. Kézdi-Kovács László: Reggel és Nyirfák, vevő Rothschild Jakab dr. Kézdi-Kovács László: Vadkacsa, vevő Arvay Lajos. Kubányi Lajos: A szelő dreszkurája, vevő Arvay Lajos. Edvi Illés Aladár: Falu patakja, vevő Sommer Ignác. Kalivoda Kata: Az anya, vevő Fleischner Miksa. Egerváry P. Ágost: Éljen a mi képviselőnk, vevő Zerkovitz Lajos. Déry Béla: Est a Zala partján; Este az Isarnál, vevő Kéri Jenő. Déry Béla: Lovránai kikötő; Chosották pihenője, vevő Rothschild Samu dr. Déry Béla: Eső után Dachauban, vevő Weisz Lajos dr. Bruck Miksa: Alkonyat, vevő Elek Lipót. Bruck Miksa: Tájkép, vevő Ebenspanger Leo. Bruck Miksa: Bártfai konyha, vevő Nagykanizsai Takarékpénztár. Kézdi Kovács László: Eső után, vevő Blau Béla. Büttner Helén: Boulevard St. Michel, vevő Zerkovitz Lajos. Tölgyessy Arthur: Talyigás, vevő Sommer Ignác. Markó Ernő: Tó Dunaföldvár mellett; Erdő széle, vevő Rothschild Samu dr. Markó Ernő: Tél, vevő Zerkovitz Oszkár. Egerváry P. Ágost: Falusi biró, vevő Zerkovitz Lajos. Déry Béla: Hegyi út vevő Ebenspanger Leo. Magyar Manheimer Gusztáv: Utca Quarneron; Országut, vevő Weisz Tivadarné. Rubovicz Márk: Reggel, vevő Schwarz Gusztávné. Markó Ernő: Esthangulat, vevő Schwarz Gusztávné. Baditz Ottó: Hazafelé, vevő Franz Károly. Balló Ede: Krisztus, vevő Franz Károly. Rosenmayer Ferenc: Vásár, vevő Zerkovitz Lajos. Rubovics Márk: Első hó és Esős este; Télviz idején és falupartján, vevő Rothschild Zsigmond. Déry Béla: Napsütés a tengerparton, vevő Goda Lipót dr. Rubovics Márk: Alkonyat, vevő Villányi Henrik dr. Cserna Rezső S.: Flamand házak, megvétetett a sorsjáték számára. Déry Béla: Reggeli hálóruzás, megvétetett a sorsjáték számára.

* **Eötvös Károly munkái.** A nagy iró gyüjteményes műveinek XVII.—XX. kötete megjelent.

A XVII. kötet cime: Szilágyi és Káldy. Két nagy terjedelmü tanulmány és korrajz. Szilágyi Dezső élete, nyilvános szereplése, egyéni jelleme, lelki erői, szónoki és államférfini képességei tökéletes ismerettel, mély elemzéssel s ujabbkori történetünk harmine éves korszakának tökeletes jellemzésével vannak itt megirva. Azzal a költészettel s nyelvgazdagsággal, mely az irónak különös sajátja. Hasonló becsü jellemrajz és korrajz kerül van irodalmunkban. Káldy Gyula, az uj életre támadt kuruczene hőse áll előttünk a kötet másik részében. Érdekes, sőt csodálatos életet és életpályát találunk fel benne. Le van irva különös pere az Operaházzal. Ezer titokra vet ez világot zeneművészi közéletünkbül. Nagy részletességgel tárgyalja szerző a magyar zenemüvelődés rettenetesen elhanyagolt országos ügyének nagy kérdéseit. Az egész mü voltaképen a magyar zene apotheózisa. Itt látjuk a kuruc zene feltámadásának igazi történetét. Miként támadt az eszme Eötvös Károly agyában, miként nyerte meg erre Jókait és Káldyt s miként juttatta ezt diadalra Káldy. Magasabb költészettel irt szebb olvasmány Eötvös összes művei közt alig található. Nemzeti önérzetünk egyik hősköltemény ez a mü.

A XVIII. kötet A Jókay nemzetség történetét tárgyalja a nemességszerző és családalapitó őstől kezdve a nagy költő gyermekkoráig. 1650-tól kezdve 1840-ig. Uj, eddig senki által nem ismert adatok tömege ez a könyv. Az adatok nagy részéről nincs tudomása se Nagy Ivánnak, se a család tagjainak. Nagy művészettel irt korrajzokat tartalmaz ez a könyv. A kis nemes viszontagságai kétszáz év előtt, a patvarista és jarátuselet száz év előtt, a nagy költő apjának és testvereinek nevelődése, az utolsó nemesi fölkelés győri csatája és hadjárata, az „Arany Ember" cimü regényének igazi arany embere s ennek valódi története, a királyi városi élet titkai: mind oly tünemények, melyeket igy megirva a magyar közönség eddig még nem ismer. A nagy Jókai irodalomnak, melynek be kell következni, méltó kezdete ez érdekes mű.

A XIX-ik kötet cime: Nagyokról és Kicsinyekről. Jellemrajzok, korképek, ismeretlen vagy rosszul ismert történelmi események nagy csoportja van e műben. Irányi Dániel, Tisza Kálmánt, Kozma Sándort, Bittó Istvánt, Pulszky Agostont, Falk Miksát, a költő Tóth Kálmánt a maga zseniális modorában itt ismerteti az iró. Vörösmarty előfizetői 1825-ből, báró Wesselényi utolsó hősies hajtivása 1836-ban, Jókai utolsó betegsége, Kossuth Lajos haldoklása, az országgyülés kézesök-háboruja 1741-ben és sok gyönyörűen irt egyéb korrajz és életrajz: együtt a legérdekesebb s változatosabb olvasmány.

Nemzeti életünk történetének s hagyományainak nagy kincstára ez a három kötet.

A XX-ik kötet cime: Harc a nemzeti hadseregért. Az iró tiz nagyobb szónoklatát tartalmazza ez a könyv, melyet a törvényhozó és az államférfi a parlamentben tartott a nemzeti hadsereg kivivása érdekében 1888-ban, 1889-ben, 1902-ben 1903-ban és 1904-ben. Ragyogó beszédek, a maguk idején óriási hatást keltők. Epen időszerű ez a könyv. A közelmult évek nagy kérdéseire s alkotmányi harcira világot derítők. Minden beszéd külső története is külön fejezetekben megirva.

Az összes köteteket a Revai Testvérek irodalmi intézete a szokott díszes kiállitásban adja ki. Ára egy-egy kötetnek fűzve 4 K., gyönyörű kötésben 6 K.

A nagy iró ujabb négy kötete előkészület alatt. Ezek közt lesz a Bakony s a Balaton körüli utazás harmadik kötete.

Vizsgák az iskolákban.

— *Hivatalos közlés.* —

A helybeli kath. főgimnáziumban az évvégi vizsgálatok sorrendje a következő: Junius 11-en I—VII. osztály hittan vizsgálat. 12-én irásbeli magánvizsgálat. 13-án szóbeli magánvizsgálat. 15—21. osztályvizsgálatok. 23—27. szóbeli érettségi vizsgálat. 29. Te Deum és bizonyitvány kiosztás. Az igazgatóság. — A helybeli kath. főgimnázium junius 8-án d. u. fél 5 órakor tartotta a Polgári Egylet nagytermében az évvégi ének- és zenevizsgálatát a következő műsorral: 1. Az erdőn: Nagy ábrándt Volstadt Róberttől. Előadta a főgimn. zenekara. 2. Poe Edgár: A holló. Szavalta Jelinek Lajos 6. oszt. tanuló. 3. Tavaszi dal Marschner H.-től. Előadta a főgimn. énekkara 4. Beszámoló a Gyakorló Iskola ez évi működéséről. Felolvasta Szabó József 8. oszt. tanuló. 5. Vadászdal. Offenbachtól. Előadta a főgimn. zenekara. 6 A gyáva. Monológ. Irta Rudnyánszky Gyula. Előadta Kovács Boldizsár 8. o. tanuló. 7. Népdal egyveleg: Előadta a főgimn. énekkara. 8. Rákóczy induló. Előadta a főgimn. zenekara.

A nagykaniz-ai m. kir. állami polgári fiu- és leányiskolában: Junius 7-én d. e. 8—10. Róm. kath. és izraelita hittani vizsgálatok a fiuiskola I—IV. osztályában. 7-én d. e. 10—12. Róm. kath. és izraelita hittani vizsgálatok a leányiskola I—IV. osztályában. D. u. 5—7. A fiuiskola tornavizsgálata tornaversenynyel. (Kedvezőtlen idő esetén jun. 8-ra lesz halasztva.) 15-én d. e. 8—12. Osztályvizsgálat az I. a) leányosztályban. d. u. 5—6½. Tornavizsgálat az I. a) és I. b) leányosztálylyal. 16-án d. e. 8—12. Osztályvizsgálat az I. b) leányosztályban. D. u. 5—6½. Tornavizsgálat a II. leányosztálylyal. 18-án d. e. 8—12. Osztályvizsgálat a II. leányosztályban. D. u. 5—6½. Tornavizsgálat a III. és IV. leányosztálylyal. 19-én d. e. 8—12. Osztályvizsgálat a III. leányosztályban. D. u. 2—6. Osztályvizsgálat a IV. leányosztályban. 21-én d. e. 8—12. Osztályvizsgálat az I. fiuosztályban és egyidejüleg az I. és II. leányosztály magántanulóinak irásbeli vizsgálata D. u. 2—6. Ez utóbbiak szóbeli magánvizsgálata. 22-én d. e. 8—12. Osztályvizsgálat a II. fiuosztályban és egyidejüleg a III. és IV. leányosztály magántanulóinak irásbeli vizsgálata. D. u. 2—6. Ez utóbbiak szóbeli magánvizsgálata. 23-án d. e. 8—12. Osztályvizsgálat a III. fiuosztályban és egyidejüleg az I. és II. fiuosztály magántanulóinak irásbeli vizsgálata D. u. 2—6. Ez utóbbiak szóbeli magánvizsgálata. 25-én d. e. 8—12. Osztályvizsgálat a IV. fiuosztályban. 26-án. d. e. 8—10. A III. és IV. fiuosztály magántanulóinak irásbeli vizsgálata. D. u. 2—6. Ügyanezek szóbeli vizsgálata. 29-én d. e. 8—10. „Te Deum" és a tanév bezárása. Kiállitások: Junius 15—16. d. e. 8—12. A leányiskola rajzkiállitása az iskola rajztermében. 18—19. d. e. 8—12. A leányiskola kézimunka-kiállitása ugyanott. 21., 22., 23. és 25-én. d. e. 8—12. A fiuiskola rajzkiállitása az iskola rajztermében. A nyilvános osztályvizsgálatokra és a kiállitások megtekintésére az érdekelt t. szülőket, valamint az iskolák

tanulmányi eredményei iránt érdeklődő t. közönséget tisztelettel meghívja Nagykanizsán, 1906. junius 1. Az igazgatóság.

A nagykanizsai áll. el. népiskola I., II. és III. igazgatósági körzetének 1905—1906-ik tanévi évzáró vizsgálatok sorrendje. Hittani vizsgálatok: Junius 6. d. e. az I. és II. igazgatósági körzet róm. kath. fiu- és d. u róm. kath. leány-növendékeinek hittani vizsgálata Zrinyi Miklós-utcai iskolában. 7. d. u. a III. (kiskanizsai) igazgatósági körzet róm. kath. fiu- és leány-növendékeinek hittani vizsgálata a középponti iskolában. 13. d. u. 2 órakor az I., II. és III. igazgatósági körzet ág. evang. fiu- és leány-növendékeinek hittani vizsgálata a Zrinyi Miklós-utcai iskolában 13. d. u. 2 órakor az I., II és III. igazgatósági körzet izraelita fiu- és leány-növendékeinek hittani vizsgálata a Zrinyi Miklós-utcai iskolában. 13. d. u. 2 órakor az I., II. és III. igazgatósági körzet ev. ref. fiu- és leány-növendékeinek hittani vizsgálata a Zrinyi Miklós-utcai iskolában.

Osztály vizsgálatok: I. igazgatói körzet. Junius 15. d. e. a) II. fiu-osztály. Elnök: Dr. Neumann Ede ur. 15. d. u. I. leány-osztály. Elnök: Simon Gábor ur. 16. d. e. a) III. fiu osztály. Elnök: Vécsey Zsigmond ur. 18. d. e. IV. és V. leány-oszt. Elnök: Weisz Tivadar ur. 18. d. u. I. fiu-osztály. Elnök: Halvax Frigyes ur. 19. d. e. b) II. fiu-osz. Elnök: Dr. Rothschild Jakab ur. 19. d. u. II. leány-osztály. Elnök: Simon Gábor ur. 20. d e. III. leány-osztály. Elnök: Hütter Lajos ur. 21. d. e. b) III. fiu-osztály. Elnök: Ifj. Fesselhofer József ur. 22. d. e. b) IV. és V. fiu-o. Elnök: Lengyel Lajos ur. 23. d. e. a) IV. és V. fiu-osztály. Elnök: Weisz Tivadar ur.

II. igazgatói körzet: Junius 13 d. e. Rozgonyi-utca II. f. o. és I. l. o. Elnök: Dr. Mayer Ferenc ur. 15. d. e. Rozgonyi-utca II. és III. l. o. Elnök: Miltényi Sándor ur. 16. d. e. Arany János u. I. l. o. és I. f. o. Elnök: Elek Lipót ur. 18. d e. Teleky-utca IV. és V. l. o. Elnök: Vécsey Zsigmond ur. 19. d. e. Teleky-utca I. és III. l. o. Elnök: Kránicz János ur. 20. d. e. Teleky-u. I. f. o. és II. l. o Elnök: Halvax Frigyes ur. 21. Eötvöstéri I. f. o. és III. f. o. Elnök: Kránicz János ur. 22. Teleky-u. II. f. o. Elnök: Halvax Frigyes ur. 23. Eötvöstéri IV. és V. f. o. Elnök: Simon Gábor ur.

III. igazgatói körzet: Junius 16. d e. II. fiu-osztály. Elnök: Dr. Mayer Ferencz ur. 18. d e. Rácz-u. I. leány- és I. fiu-oszt Elnök: Mihálecz József ur. 18. d. u. VII. ker. I. leány- és I. fiu-osztály. Elnök: Szedlmayer László ur. 19. d. e. III. leány-osztály. Elnök: Szedlmayer László ur. 19. d. u. II. leány-osztály. Elnök: Dr. Bentzik Ferencz ur. 20 d. e. IV. fiu-o. Elnök: Mihálecz József ur. 20. d. u. III. fiu-osztály. Elnök: Vécsey Zsigmond ur. 21 d. e IV—V. leány-osztály. Elnök: Dr. Rácz Kálmán ur. 21. d. u. V—VI. fiu-osztály. Elnök: Szedlmayer László ur. Mindhárom körzetben a leány-növendékeinek női kézi munka kiállitás pedig az osztályvizsga napján saját osztály helyiségében lesz. Junius 27-én magánvizsgálatok. 29-én hálaadó Istentisztelet és az értesitők kiosztása. A vizsgálatok d. e. 8- és d. u. 2 órakor kezdődnek pontosan. Nagykanizsán, 1906. május hó. A körzeti igazgatók.

3% Magyar Jelzálogsorsjegyek konverziója.

Felhivjuk a 3%-os Jelzálogsorsjegy tulajdonosait, hogy sorsjegyeiket konvertálás végett mielőbb juttassák hozzánk.

Zalavármegye területén a konverziót a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helyett alulirott intézet teljesen költségmentesen eszközli és a sorsjegyek beküldésével járó póstai költségeket megtéritI.

KERESKEDELMI és IPARBANK

R. T. Nagykanizsán.

Felvilágositással készségesen szolgálunk.

HIREK.

Emberek.

— *Hogyan kell meghalni.* —

Nagykanizsa, junius 9.

„Agg ember, lásd, meghalni nem nehéz" — igy bucsuzik Manfred. Embere válogatja. Nem mindenkinek a gusztusa veszi be azt a megmérhetetlen változást, mely az élet szikrájának kialvásával jár. Bizony, csak nem könnyü dolog megválni mindentől, amihez szeretettel ragaszkodtunk, különösen pedig önmagunktól, amitől valószinüleg bucsuznunk kell a Lethe sivár partjain. Az élet a legtöbb jó, a túlvilágon még Akhillesz sem érzi magát otthonosan pedig ő ott is a holtak vezére. Mégis szivesebben „őrizné itt fenn juhait bárki szegénynek".

A haldoklás móljának, a halál gondolatába való megnyugvásnak két merőben ellentétes módja játszódott le előttünk az utóbbi két héten belül Vegyünk ehhez még egy különböző harmadik esetet, mely mélységes tartalmával annak idején megragadta emlékezetünket. Ez a harmadik Budapesten történt.

Egy szegény asszony másfél éves kis fiával együtt levetette magát a negyedik emeletről. A nevét, bizony nem tudom. Roppantul közönséges neve volt, amilyen ezrével terem az anyakönyvi rovatokban. A nevezetes a dologban az, hogy az asszony testét darabokban szedték össze az udvar kövezetén, mig a kis fiunak semmi baja sem történt Hogy lehetett ez? Mikor ezt a rövid hirt olvastam, szemem előtt láttam az egész katasztrófa lefolyását és megláttam e csoda világos magyarázatát is. Láttam azt a szegény asszonyt, ki csak tót akart gyermekével, mikor azt is a mélységbe rántotta magával, ahelyett, hogy itt hagyja az anyátlan nyomoruságban Egész az ablakpárkányig élt benne ez az elhatározás. Az élet utolsó pillanatában azonban már csak ösztöne élt és cselekedett. Az anya magasztos ösztöne. Talán épen abban a pillanatban, midőn eltaszitotta magától az ablakpárkányt, kapta maga fölé gyermekét, hogy az udvaron a már anyjának végsőt vonagló, puha testére essen. Igy történt. A szegény asszony nevét nem tudom. Közönséges neve volt. Soha azelőtt nem hallottam róla. Közönséges asszony volt, mint más ezer. Utolsó pillanatában azonban nagyszerűen végrendelkezett. Ilyen volt az anya halála.

Egy dolgos ur halt meg a mult héten városunkban. Végső akaratául hagyta, hogy egyszerűen temessék és tetemét halála után azonnal vigyék ki a temető halottas házába. Neki már mindegy, a halott pihenjen, otthon pedig folyjon tovább a munka. A halottnak, a megszűnt létnek a felbomolt egységnek nincs többé joga, két napon át akadályozni az élők munkáját. Aki életében is igy rávallott erre a rendelkező egyéniségre, mert dolgos, reális és energikus volt, az valóban imponál nekünk. Egy élete tavaszán elhalt szép leány virágos temetését látogassuk, ha kultészetet keresünk. A rideg, halálában ünzetlen urét, ha belátjuk, hogy a halálban is van kötelességünk az élők iránt.

Csütörtökön egy szerelmes pár próbálkozott a halállal egy nagykanizsai szállodában Késsel, borotvával, csupa olyan szerszámmal, melyek előre jelzik, hogy a boldogtalanok csupán kacérkodni akarnak a halállal. Szerencse, ha sikerül de nem valószinü, hogy sikerüljön És valóban, még a talpukat is összevagdalták, az egyedüli helyet, hol nem találhat rést a halál, csak éppen azokat a testrészeket kimélték, melyeket komoly kockázattal karcolhattak volna össze. Nagyobb bajuk nem is történt, minthogy ezen incidens után valószinüleg férj és feleség lesznek. Ezeknek hát, mint Cyranonak, „még a haláluk sem sikerült"

Ez a kacérkodás a nagy Ikszszel szinte komikus. Megzavarták az összhangot és mosolyra késztetnek. Vagy — vagy! A haldoklásnak ép ugy vannak kiváló emberei, mint a megélésnek. És aki megbarátkozik a halál gondolatával, annak az élet terhe is könnyebb. Tudja, hogy van egy biztos Amerikája, hová menekülhet, ha itt már nagyon szorongatják. Ez a tudat pedig okos ember részére a legmegbecsülendőbb kincs.

SEMPER.

Két épület.

(v.) A Nemzeti Szalon pakkoli és tovább állt A régi gimnázium, melyben tiz napig adtak neki hajlékot, meddig fog még épségben megmaradni, azt pontosan kiszámitani ugyan nem lehet, de hisszük, hogy egy szép napon, megunva a hosszu szolgálatot, önmagában fog összedőlni, mint a kártyavár. Már eddig is évszázadokon keresztül adott szállást a tudománynak és erénynek, de az épület tót embernek bizonyult, mert kihajtotta házából a tanuló ifjuságot. Most meg képtárlat zavarta meg nyugalmát. De ilyen életunt házzal, mint a régi gimnázium, még Sterbecky szállásmesternek se jó kikezdeni, mert a ház egyszer csak öngyilkosságot fog elkövetni és akkor a Verpflegsmagazin is pocsékká lesz.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, — mert csakis a **természetes szénsavas** ásványviz erre a legbiztosabb óvószer.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha a gyomor-, bél- és legesőburuttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyitani akarjuk.
forrást, ha elvágyhiány és emésztési zavarok állnak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai **Ágnes-forrást**, mint természetes szénsavdus ásványviz, foltetlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuviz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyásznal fogva kitünő szere a legkülönfélébb **gyomor-, légcső- és hugyszervi betegségeknek. 26 év óta** bebizonyosodott, hogy **még ragályos betegségektől is**, mint typhus, cholera, megkimélettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai **Ágnes-vizzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva.** Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható, Háztartások számára másfélliteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékü mesterségesen szénsavval telitett viznél**, sőt a szódaviznél is **olcsóbb**; hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb **vidéki** varosokban lerakatok szervezettek, ugyanott a forrás leirásának ismertető füzete **ingyen kapható. A forráskezelőség.** — Kapható minden fűszerüzletben és előrangu vendéglőben.

Kedvelt borviz!

Ezt a házat holtnak kell tekinteni és a városi lomtár anyakönyvi hivatalában a holtat megillető tisztelettel kell vele elbánni Hasonló sorsra méltó a városi tömbház, hol minden záporesö alkalmával öngeöntés van.

Nem ildomos a közönséget megriasztani, mondta egyszer városunk feje, de a város közönsége nem gyerek, sőt abban a meggyőződésben él, hogy ha a két épületet ledontik, csak a patkányoknak történik bajuk.

— **A koronázás évfordulója!** A koronázás évfordulóját hagyományos kegyelettel ünnepelték meg az iskolák, mindegyik saját programmja szerint Reggel a templomokban hálaadó istentisztelet volt.

— **A Budapesti Hirlap jubileuma.** Csendben, minden zajos vásári lárma nélkül ünnepelte a Budapesti Hirlap alapításának huszonötéves évfordulóját. Pünkösd első napján tudta meg a lap olvasó közönsége kedvelt lapjának jubileumát és e naptól kezdve a hazai sajtó, a politikai élet előkelőségei, valamint a lap régi olvasó gárdája is részt kért az ünneplésből. Valósággal országos tábor kereste fel a lapot üdvözlésekkel, tanujelét adva a Budapesti Hirlap és annak vezére Rákosi Jenő iránt tanusitott őszinte szeretetének és ragaszkodásának. A magyar sajtó száz és száz vezércikke ünnepelte a nagy jelentőségü eseményt, melyet a hazai sajtó ünnepének mondottak. S méltán a Budapesti Hirlap gondos és mintaszerü szerkesztése mindig követendő példája volt a magyar ujságirásnak. A Budapesti Hirlap szerkesztési tomusa mondhatnánk, hogy nyomtatásban megjelenő ujságiról leckéje, állandó mintaképe volt a hazai ujságirásnak. Hasábokat kellene tele irnunk, ha kellő méltatását akarnók adni a jubileum fontosságának De hisz megtették azt már nálunk sokkal jelentősebb lapok és mi csak ismétlésekbe bocsátkoznók, ha részletesen reámutatnánk, mennyi érdeme van a lap jubileumában, illetve annak őszinte ünneplésében Rákosi Jenőnek, ki nagy talentumával európai nivón álló magyar lapot fejlesztett a Budapesti Hirlaphól.

— **Miniszteri biztos.** A kereskedelemügyi miniszter Kindl Lajost, a pécsi kereskedelmi és iparkamara elnökét nevezte ki kiküldött keresk. biztosnak a nagykanizsai felső keresk. iskolánál f. hó 25. és 26-án megtartandó érettségi vizsgálatokhoz.

— **Tizéves találkozás.** Az 1896-ik évben a helybeli felső kereskedelmi iskolánál 28 ifju érettségizett. Ezek közül 21-en gyültek össze Pünkösd első napján, hogy megünnepeljék a tizéves találkozót. Jelen voltak: Berger Jenő déli vasuti hivatalnok Bares, Bun József a Magyar lesz. és pénzváltóbank főtisztvis Budapest, Blankenberg Imre keresk Nagykanizsa, Elek Béla a Heidelberg Tivadar dr. vegygyár iroda főnöke Budapest, Flesch Rezső főkönyv. Zalaegerszeg, Hüvös Rezső a Wiener Bankverein budapesti fiókja cégjegy. Budapest, Fenyő Miksa az István téglagyár cégj. Budapest, Maulvurf Gyula keresk. Bares, Landler Sándor adótiszt Lengyeltóti, László József a magy ker. muzeum mostari kirendelts. főtiszt. Mostar, Lövy Jenő a Giró és pénztár-egyl. tisztv. Budapest, Nyitrai Lajos Máv. tisztv. Gyékényes, Grünwald Ede keresk. Ivanec, Kohn Ottó gyáros Kapronca, Strausz Lajos főkönyv. Kőrös, Szántó Ferenc nagykeresk. Budapest, Szentiváni János m kir. posta- és táv. Budapest, Wellák János m. kir. posta- és táv. Nagykanizsa, Szigeti Kálmán a m. ker. r. t. tiszt. Budapest, Rosenberg Salamon főkönyv. Nagykanizsa, Sztics Nándor szeszgy. vezető Keléd, Fischel Ernő keresk. Nagykanizsa.

A megjelentek a nagykanizsai keresk. iskola segitő-egylete javára 220 K. gyüjtöttek maguk közt. Az ünnepséget Blankenberg Imre rendezte nagy körültekintéssel és izléssel. Este társasvacsora volt a Kaszinóban melyen a fiatalokon és nejeiken kivül megjelentek Bun Samu igazgató, Neumann Ede dr. főrabbi, Schwarz Adolf dr. ügyvéd, dr. Rosenberg Mór, Kárpáti Manó (Győr) és Villányi Henrik dr. tanárok. A pompás menu mellett sok csattanós felköszöntő hangzott el.

— **A betegsegélyző-pénztár igazgatói állása.** Miután Dobrovics Milánt, a kerületi betegsegélyző-pénztár igazgatóját, ki e minőségében valóban érdemeket szerzett magának, országgyülési képviselővé választották, Dobrovics ezen állásáról lekösznön, minek következtében a pénztár uj igazgatót fog választani. Mint értesülünk, a pénztár igazgatósága erre a nagy fontosságu állásra Révész Lajos szerkesztő kollégánkat óhajtja megnyerni, mert Révésznek a betegsegélyző pénztárak ügykörében nagy gyakorlata van és e téren kiváló szaktekintély. Már több jelentekeny elaboratumot dolgozott ki, melyeket a szakminiszterium is akceptált és kétségtelen, hogy benne a nagykanizsai pénztár kitünő erővel gazdagodik. Valószinü, hogy megválasztatása egyhangu lesz. Azt hisszük, Révész Lajos vállalni fogja az igazgatói állást.

— **A Nemzeti Szalon** nagykanizsai tárlatát kedden este bezárták. A művészek eltavoztak, birtokunkban hagyva több értékes műtárgyat. A tárlaton összesen 83 kép kelt el. Nagy szám ez, mely élénken jellemzi a város közönségének műszeretetét. A szép és jó szeretete kétségtelenül él közönségünkben, valóban kár azt parlagon hevertetni Nagy kár, hogy ennek kielégitésére alig teszünk valamit. Pedig nemcsak arról tettünk tanuságot, hogy szeretjük a szépet, hanem arról is, hogy megértjük és áldozatokat is hozunk érte. Azt hisszük, a Nemzeti Szalon meg van velünk elégedve Ahogy mi tudjuk, ekkora eredményt remélni sem mertek.

— **A „Tulipánkert".** A „Tulipánkert" helybeli fiókjának igazgatósága f. hó 6-án ülésezett, hogy előkészitse a választmányi gyülés elé terjesztendő tárgysorozatot.

Batthyány Ilona grófné az ipariskola céljaira az adományozott 1000 K. lefizette

A Tulipánkert tagságdijakat nem szed, hanem tagnak tekinti mindazokat, kik az elnökségtől tulipánjelvényeket vesznek. Az első költségek fedezésére Hertelendy Béla elnök 50 koronát, Dr. Szekeres Józsefné 20 koronát ajánlottak fel sajátjukból.

— **A nagyságos asszony és a sztrájkoló cselédek.** Még nem mult el a veszedelem. A közös kaszárrya még remél, hogy a konyha hölgyei napokon át szabadok lesznek. Beüt a cselédsztrájk. Beüt, mert ez a sztrájk meglepetésszerü voltában és különlegességével valóban a villámcsapáshoz hasonló. Elképzelni is abszurdum. Ha sztrájkolnak a nyomdászok a nyomdász maga áll a gép mellé. Ha sztrájkolnak a nyomdászok, s nyomdász maga áll a gép mellé. Ha sztrájkolnak a villanyosok, Franz maga dirigálja az áramot. Ha nem dolgoznak a péksegédek, a pékmesterek maguk csipik el a kifli végét. De ki fog főzni, ki fog ablakot pucoválni, ki fog cipőt suvixolni, ha ehhez a szakácsnők és szobalányok bejelentik a bérharcot? Az nem tételezhető fel, hogy a nagyságos asszonyok, kik nem is tételezik fel, hogy a törvény egy ilyen cselédsztrájkot is megengedjen A Kati leteszi a törölőrongyot, hallatlan! A szakácsnő 15 frtot kér és nyáron át fürdőbe kirándozik; abszurdum! Elvégre még is csak kell lenni igazságnak és méltányosságnak a földön, hisz azt a világegyetem jóléte sem türheti, hogy a nagyságos asszony egy napig is személyzet nélkül legyen. Eh, nem is következhet ez be. A nyomdászok, a villanyosok, a pékek sztrájkolhatnak, ahányszor csak nekik tetszik. De a nőcselédek nem hagyhatják el a nagyságokat. Nem hagyhatják el! Ami lehetetlen, az lehetetlen! Punktum Eddig van.

— **Pünkösd.** Ha soha, az idén valóban rászolgált a pünkösd a „piros" jelzőre. Amerre néztünk, kipirult arcokon akadt meg a tekintet, élénk jelével a csipős, szinte téliesszél csókjaival. A megszokott könnyü tavaszi toilettek helyett jórészt meleg ruhákat és felöltőket láttunk és mintha a kirándulók kezében is több lett volna az esernyő a napernyőnél és sétapálcánál. Végeredményében elég kellemesen telt el a két nap. A mulató-helyek zsufolásig megteltek a két napon. A szabad természet kedvelői közül számosan kirándultak a környékbeli nyári kirándulóhelyekre és többen a Balatonra ahol legtöbb helyen Pünkösd napján kezdődött a mozgalmas élet „ünnepies" megnyitással, katona- és cigány-zenével. Szóval mindenfelé szépen köszöntött be a pünkösd, legpoetikusabban az akácolombos kis falukban, mely a pünkösdi napok igazi, pompás hazája.

— **Az időjárás.** Az időjárás f. hó 2-tól kezdve rosszra fordult. A hő majdnem minden napján esett az eső. F. hó 6-án erős északi szél mellett az eső tartós volt. A barometerállás e napon 656 mm. volt. A hőmérő reggel + 7° R. mutatott

— **Befizetések.** A délzalai takarékpénztárral egyesült önsegélyző szövetkezetnél a folyó hó 14-ére eső befizetések az ünnep miatt 15-én, azaz pénteken délelőtt tartatnak meg.

— **A kanizsaik kérése.** Nagykanizsa város közönsége még a télen arra kérte a Déli Vasutat, hogy a nyári fürdőszezon alatt mérsékelje a Nagykanizsától Balatonszentgyörgyig szóló menetdijakat. Ezt a kérelmet a vasut azzal az indokolással nem teljesitette, hogy ezen a vasutrészen már is 30% a engedmény élvez az utazóközönség. A város közönsége nem nyugodott bele a vasut elutasitó határozatába, hanem e tárgyban ujabb kérvényével a kereskedelemügyi miniszterhez fordult. Most érkezett meg a miniszter válasza melyben megirja, hogy a kanizsaiak kérelme nem fog teljesülni, azoknál az okoknál fogva, melyeket a Déli Vasut korábban felsorolt. Lapunk különben akkor hosszabb cikkben emlékezett meg az indokolatlan kérésről és kifejtette az okokat, mely miatt a Déli Vasut nem teljesitheti a kérelmet.

— **A Balaton mellől.** A Balatonpart mentén mahonap készen lesznek a fürdőtelepeken zöldel virágzik minden, a partok egész diszben, versenyhelyek, utak, uszodák rendben, de az idény szokás szerint csak junius hó közepén kezdődik, ekkor is leginkább a villatulajdonosok telepednek le hogy szállóikat kellő rendben fogadhassák. Julius hó elején lépünk be aztán a mozgalmas életbe, midőn ezerek vándorolnak az ősfüles paradicsomába. Különösen ha az országgyülésen szünet lesz, amit Julius hóban nem reménlünk az óriás teendők miatt, akkor lesz csak valóban sok vendég, mert a parlament nemcsak a képviselőket, a miniszteriumok tisztviselőit, hanem egész tömeg érdeklődőt lekot a fővárosban tartózkodásra. Egyébiránt a klubok, egyesületek, a sportkedvelők mindent elkövetnek, hogy az idény népes, szórakoztató legyen. Kirándulások vasuton, hajókon élénkitik az életet, a családok látogatási szokás szerint egymást érik a telepeken; ez már egész divat várnak a vacsorák, ebéd és bankettek, csak a fürdés az első, ezután szabad a levegő és láthatár! A gyermektelepek telve lesznek Füred, Lellén és más helyeken A cigánybandák mozgásban, az egész Dunántul, lehetőleg itt telepednek le keresetre, az iró- és művész család tömegestől jön szórakozásra és üdülésre, telnek az albumok, képek és költeményekkel, mert hát hiába! csak egy Balaton van Európában erősitő hatása, szelid vizével, isteni lépkörével.

NCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

— **Ujitas a postán.** A pécsi kir. posta- és távirda igazgatóságtól a következő sorokat kaptuk: Nagykanizsán f. é. junius hó 7-től kezdve a pénzesleveleket, utalványösszegeket és a postai csomagokat sulyra, terjedelemre és értékre való tekintet nélkül erre a célra készült kézbesitő kocsikon levélhordók fogják a cimzett lakásán, illetve üzlethelyiségének kézbesiteni Nagyobb sulyu vagy terjedelmes csomagoknál a kézbesitő levélhordó kivánhatja, hogy a kocsitól a lakásra való be- illetve felszállitásnál a cimzett, vagy családje neki segédkezet nyujtson. Nem kézbesittetnek házhoz, hanem a postahivatalban adatnak ki: a) a „posta-restante" cimzett küldemények; b) a polgári- és katonai hatóságok és hivataloknak szóló csomagok; c) közös hadsereg, a honvédség és csendőrség legénységéhez cimzett küldemények; d) azon magánosok küldeményei, akik nem kivánják a házhoz kézbesitést és a postahivatalt értesitik, hogy küldeményeiket a postahivatal helyiségében óhajtják átvenni (raktárosok). Minden egyes csomag után tekintet nélkül sulyra, értékre, vagy utánvételre, a háznál való kézbesitésért 10 fillér kézbesitési dij jár. A raktárosok, akik küldeményeiket — beleértvén ebbe a csomagokon kivül a pénzesleveleket és az utalványösszegeket is — a postahivatalban kivánják átvenni, csomagjaik, pénzesleveleik és utalványaik külön kezeléséért és készletben tartásáért havonkint hat (6) korona raktárdijat fizetnek és ezzel az eddig csomagokért, pénzesleveleékért és postautalványokért járó értesitési, illetve kézbesitési dij fizetése alól felmentetnek. A kézbesitő kocsik naponkint kétszer indulnak ki a nagykanizsai 1. sz. (lóposta) posta-távirda hivataltól, még pedig először reggel 8 órakor, és másodszor délután 3 óra 30 perckor.

— **Kanizsára jöttek meghalni.** Z. K. A varasdi evangélikus teológus és Stürk Anna varasdi fodrászleány szomoru szenzációt keltettek tegnapelőtt Nagykanizsán. Csütörtök délután érkeztek a gyorsvonattal és a Szarvas szállóban vettek szobát. Éjfélben Nagykanizsára érkezett a leány sógora is, ki a rendőrségnél jelentette a leány és a fiatalember eltünését és ama gyanuját fejezte ki, hogy a szerelmesek öngyilkosságot fognak elkövetni. Gyanuja nem volt alaptalan, mert kora reggel arról értesitették a rendőrséget, hogy a varasdi pár szállóbeli szobájukban átmetszett erekkel, élet-halál közt fekszik. Úgy a leány, mint a fiatalember több késszurást ejtettek magukon és csak a korán érkezett segély akadályozta meg hogy nem véreztek el. A szerelmes sérülteket mentőkocsin a közkórházba szállitották Azért akartak öngyilkosok lenni, mert a fiatalember nagy szerelme ducára sem vehette volna nőül a leányt, mert ebben az esetben mint pap, nem kapott volna állást.

— **Amateur fényképészeknek! Általánosan** ismert kitünő szalon- és uj fényképészeti készülékek, felülmulhatatlan minőségu pillanatkézi apparátusok, valamint mindenféle fényképészeti cikkek **Moll A.** cégnél (Bécs, Tuchlauben 9 cs. és kir. udvari szállitó) kaphatók.
Ezen üzletág alapittatott 1854 ben
Kivanatra nagy képes árjegyzéket hérmentve küld a cég.

Tornavizsgálatok.

(Saját tudósitónktól.)

F. hó 5-én d. u. 5 órakor volt a helybeli **főgimnázium ifjuság** tornavizsgálatata a főgimnázium óriás udvarán. Az időjárás azonban hatalmasan beleszólt a szépen összeállitott programmba, mert a 8 fokos melegben tarthatták meg a didergő tornászókkal.

A gimnázium tornavizsgán az igazgatón és tanári karon kivül megjelent **Vécsey** Zsigmond polgármester. Ott volt városunk főjegyzője **Lengyel** Lajos, **Závody** Albin a törvényszék elnöke **Neusiedler** Antal, **Knorr** Kálmán törvényszéki birák, **Fodor** Aladár dr., az intézet orvosa, **Unger** Ullmann Elek, a tornaegylet elnöke, akit a versenyek birálójául kért fel a gimnázium vezetősége.

Pontban 5 órakor megkezdődött a felvonulás. Azután 8 oszlopba állva, mintegy 400 lelkes torokból harsant fel a Hymnus, melyet a közönség levett kalappal hallgatott. Gyönyörü látványt nyujtot a fabotokkal végzett szabadgyakorlatok. Olyan kitünően fegyelmezve és szabatosan végezték a gyakorlatokat, hogy **László** József tornatanárt a legnagyobb elismerés illeti. Ugyszólván szó nélkül diriglálva a kis hadtestet, mely hibátlanul engedelmeskedett a dob taktusütéseinek.

A versenyben résztvett győztesek kihirdetése is elmaradt és a 8-án megtartott záró-ünnepen történt meg.

Az állami polgári fiuiskolának tornaügye is jó kezekben van. A 8-án a teljes tanári kar és csekély számu közönség jelenlétében megtartott vizsgálatról csak elismeréssel irhatunk. A növendékek szabadgyakorlatai jó fegyelemről és **Szakonyi** Géza tanár ügyszeretetéről tanuskodnak. A szergyakorlatok és versenyek a növendékek ügyességére vallottak.

TÖRVÉNYSZÉK.

Esküdtszéki ülésszak.

— Áttekintés. —

A tavaszi esküdtszéki ülésszak ismét bevégződött; a társadalom ismét elt a jogával, hogy maga állitsa helyre a megzavart rendjet, maga kötözgesse be sebeit, a mit megtevedett tagjai saját testén ütöttek.

Három eset került elintézésre. Az egyik Zsibrik Jánosné egy gyujtogatás; azzal vádolta meg a közvádló, hogy egy magában álló szőlőhajtékot gyujtott fel. A sértett a főtárgyaláson kijelentette, hogy nem kivánja a tettes megbüntetését. A tettes ellen csak közvetett bizonyiték volt: a tett szinhelyéről elfutni látták s reákiáltottak, s meg nem állott. A védő dr. Hajdu azzal érvelt, hogy ha igazolva volna is a tettesség, a cselekmény nem gyujtogatás, mert a megsemmisitett kunyhó magában álló, annak felgyujtása nem lehet közveszélyes. Az esküdtek megoldották a jogvitát azzal, hogy a vádlottat felmentették.

Horváth Miklós szóvita hevében reálőtt nagybátyjára, de el nem találta. E cselekmény folytán senki meg nem sérült, meg nem károsult. Vádlott természetesen tagadta az olési szándékot. A fegyverszakértők pedig olyannak mondták a bünelekmény eszközét a pisztolyt, mely az emberölésre alig alkalmas. Kiderült ezenkivül, hogy a vádlott boros állapotban volt. A védő Havas Béla dr. a cselekménynek a rögtönös felindulásban való elkövetését, vádlott boros állapotát érvényesitette a vádlott javára. — Az esküdtek a vádlottat mégis bünösnek, de egyszerusmind beszámithatlannak mondták ki. A biróság természetesen felmentő ítéletet hozott, a min azután az esküdtek csodálkoztak legjobban.

A legsulyosabb eset Tasler Jánosé, az igricei földbirtokosé volt. Előre megfontolt szándékkal lötte le István bátyját, aki előbb a tettest anyjával veszitette össze, majd a viszályt a maga javára használta ki. Milien: erőszakos, irigy testvérek; az egész család telve bünözési hajlammal. A tettes iszákos; birtoban haragu; criminális értelmiségü. A testvérviszály oka az, hogy a tettes, mint kedvenc gyermek, az apától többet örökölt; ezért irigykedtek reá testvérei. Ezen irigység bizonyitható tanujeleként hord vádlott oldalbordái között néhány ólomgolyót, melyet bátyja lőtt beléje korábbi perpatvarok alkalmával. A megölt István viszont atyját akarta egyizben leszurni és a tettes volt az öreg Tayler megmentője. A megölt egyizben a tettest gyujtogatásért jelentette fel, persze alaptalanul. Hajós Ignác dr. a jeles váltóügyvéd Zalaegerszegről jött el a vádlottat védeni és a helybeli „kriminálisták" mind eljöttek a tárgyalásra tanulni és kárörvendeni. A vádlott ugyanis teljes bénameréshen volt; az előre megfontolt szándékot olyan gyönyörüen ismerte be, hogy Csomegi sem tehette volna különbül. Szépen, éles szavakkal beszélt a védő; szárazon, ügyesen, élesen a vádló. Az esküdtek ismét megfelezték az igazságot és szándékos emberölésben mondták ki Tasler bünösnek. A biróság pedig meg a verdikten is enyhitett és 8 évi fegyházat szabott ki.

A lefolyt esküdtszéki ülésszak ismét csak tanusitja, hogy az esküdtek elé nem való az olyan bünéset, amelynek kézzelfogható eredménye nincs, ahol a kárositás, jogsértés nem szembetőlő. A laikus soha meg nem érti a veszélyeztetést, vagy ennek a jogrend érdekében a büntetőjogban letett fikcióit. Azokat a jogsérelmeket, mik az egyes ember jogát láthatólag nem sértik, csak az egyetemes rendet veszélyeztetik, csak az egyetemesen látó, egyetemes tekintetek szerint gondolkodó jogász érti. A laikus saját érdekkörével szembeállónak látja az egész világot, csak ezen érdekkör sérelmeit látja, csak a jogsértést, ami az egyes ember létét, vagyonát, épségét veszélyezteti. Ilyen specifikus esküdteknek való pecsenye a rablás. S csak emlékezzünk vissza, hogy Orosdy dr., volt kir. ügyészünk milyen szemkápráztató rekordot ért el épen rablás miatt emelt vádjaival. Csak belebarsogott az esküdtek füleibe „rrrráblás" és azok rémüldözve kapkodtak zsebeikhez, hogy megvan-e még a tárcájuk, erszényük?!

Az uj kir. ügyész — ugylátszik — még uj ember a fórumon. Nagyon zokon veszi a védelem üzletszerü fogásait; különben komoly, jogi érvelésre fekteti inkább a sulyt, mint a fantázia megerlésére vagy az érzelmi hatásra. Igaz, hogy ez a külső hatás rovására van és az esküdteknek kissé száraz. Már pedig az esküdtek nem annyira meggyőzetni, mint inkább elkápráztatni szeretik magukat. Mundus vult decipi....

Jogász.

KÖZGAZDASÁG.

— **Rendkivüli közgyülés.** A kereskedelmi és iparbank részvény-társulat Nagykanizsán 1906 évi julius 1-én délelőtt 11 órakor Nagykanizsán, saját helyiségében rendkivüli közgyülést tart. Ezen rendkivüli közgyülésnek következő a Tárgysorozata: 1 Igazgatóság jelentése és tudomásul vétele annak, hogy a társaság ingatlana, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankunak eladatott. 2. Határozathozatal az igazgatóság azon indiványa tárgyában, hogy a társaság határozza el feloszlását és a felszámolás megejtését oly módon, hogy a kirendelendő felszámolók felhatalmazást nyernek, hogy a társaság összes activáit és passiváit a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankra ruházzák át, azon feltétel mellett, miszerint a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank köteles lesz a társaság részvényeit, a keresk. törvény 202. §-ában kitüzött határidő leteltével; illetóleg a feloszlást tartalmazó hirdetmények harmadszori közzétetelétől számitott hat hó után a névértek kileneven százalékával és annak a közgyüles napjától számitott 4% kamataival készpénzben bevaltani. 3. A felszámolók megválasztása és a felszámolás módjának megállapitása.

Uj kibocsátásu sorsjegyek. — A magyar sorsjegyek száma a közel jövőben egy uj sorsjegygyel szaporodik. A Magyar Jelzálog Hitelbank által nyilvános jegyzés utján kibocsátandó uj sorsjegyek nyereménytervé előkelő pénzügyi vélemények szerint rendkivül előnyös. A számos nyeremény közül csak az 1,000.000, 600.000, 500.000 és 300 000 koronás nyereményeket emlitjük, melyek magukban is igazolják az uj sorsjegyek előnyös nyereménytervét. Az uj sorsjegyek kelendőséget tanusitja a közönség körében már most mutatkozó nagy érdeklődés s igy valószinü a sorsjegyek teljegyzése. Ajánlatos tehát, hogy olvasóink mielőbb biztositják maguknak az uj sorsjegyeket, melyekre — értesülésünk szerint — eredeti feltételekkel, teljesen költségmentesen jegyzéseket már elfogad a Kereskedelmi és Iparbank r. t. Nagykanizsán. Biztos forrásból értesülünk, hogy a nevezett intézet a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helyett — mely e sorsjegy-syndicatus tagja — eszközli a jegyzések elfogadását, tiz korona foglaló beküldése ellenében.

Magyar szabók sztrájkja. A nagykanizsai magyar szabó-segédek csütörtökön sztrájkba léptek. Követeléseiket a munkaadókhoz intézett memorandumukban 63 pontban összegezték, a munkaadók azonban kijelentették, hogy a munkásokkal szóba sem állanak. A sztrájktanya a Vida-féle vendéglőben van Egyik nagykanizsai napilap helyesen fejtegeti, hogy ennek a sztrájknak egyedül az az oka, hogy a magyar-szabók munkájának alig van ára. A parasztember egy nadrágért 1 forintnál alig fizet többet. Ilyen körülmények között bizony nem lehet fényes a munka értéke sem.

Főmunkatárs: Gáspár Béla.
Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség

Szerkesztői üzenetek.

— **B. L.** Könyveről jövő héten hozunk ismertetést.
A. Andor. Tárcáját közölni fogjuk.

Nyilttér.

Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Köszönetnyilvánítás.

Boldogult emlékü atyánk **Eperjesy Sándor ur** elhunyta alkalmából iránt unk a részvét a legszélesebb körökben nyilvánult. Mivel pedig mindezideig nem volt lehetséges mindenkinek köszönetünket kifejezni, azért ez uton kell kötelességünket teljesitenünk. És pedig elsősorban a pénzintézeteknek, az ügyvédi karnak, a testületek és egyesületeknek, másodsorban mindazon hölgyeknek és uraknak, akik akár a temetésen való megjelenés által, akár élőszóval, illetve irásban részvétüket nyilvánitották. — Kedves kötelességünknek ismerjük még a Zalai Közlöny tek. Szerkesztőségének is meleghangu megemlékezéséért köszönetünket nyilvánitani.

Nagykanizsa, 1906. évi junius 8

A gyászoló család nevében
Eperjesy Gábor
tkpt. tiszt.

A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás
Salvator kitünő sikerrel használtatik
vese-, húgyhólyag- és köszvénybántalmak ellen, húgydara és vizeletnehézségeknél, a czukros húgyérnél, továbbá a légző és emésztési szervek hurutainál.
Húgyhajtó hatású!
Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tesszük, hogy néhai Eperjesy Sándor és neje tulajdonát képezett, a nagykanizsai 1521. sz. tjkvben 2203. és 2204. hrsz. a. lévő szőllőt, pincét és szántót a Szabadhegyen, ugyanazon tjkvben 2236/6. és 2236/8. hrsz. a. lévő szántóföldet a Szabadhegyen, a nagykanizsai 2960. sz. tjkvben 644. hrsz. a. lévő házat, 329. népsorszám alatt udvar kerttel a Teleky-utca és az ugyanazon tjkvben 2195/b. hrsz. a. lévő rétet a sánci pusztán, az örökösök szabad kézből eladják.

A feltételeket az érdeklődőkkel Eperjesy Gábor tkpénztári tisztviselő közli.

300—500 holdas birtokot megvételre keres GÉBAUER FERENC Miklens. Slavonia.

NESTLÉ az egészséges **gyermekliszt**je
és a beteg gyermek, a gyomorbajosok régóta bevált tápláléka.
Megóv a hányástól, hasmenéstől, bélhurutoktól és elhárítja ezeket.
A gyermekápolásnál ismertető füzet ingyen kapható: NESTLÉ
Wien I., Biberstrasse 11.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE
gyógyhely Budapest (Budán)
Fürdőidény: április 22-től október 15-ig.
Kiváló gyógyhatással bir 6948.
női bajokban és altesti bántalmakban.
Rendelő orvos a gyógyhelyen. — Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

HIRDETESEK.

„Irodista“,
ki magyarul és németül kifogástalanul levelez, a fűszer- és gyarmatáru szakmát tökéletesen érti, egy gyarmatáru ügynökségben azonnali belépésre kerestetik, azok, akik gépen is irnak és huson irodában már működtek, előnyben részesülnek.
Arcképpel ellátott ajánlatok kor és fizetési igény megjelöléssel Türk Salamon, Szegedre intézendők.

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA
ékszerész
Nagykanizsán.
SAJÁT MŰHELY.
JEGYGYŰRŰK saját készitményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.
NAGY RAKTÁR gyűrűkben gyémántokkal és szines kövekben.
NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óralánczokban.
NAGY RAKTÁR finom ezüst étkészletekben.
Eladás részletfizetés mellett is!
Javitások és uj munkák gyor-an készittetnek

Védjegy: „Horgonyi“
A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótlása
egy régjónak bizonyult háziszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, czirnál és meghűléseknél** bedörzsölésképpen használva.
Figyelmeztetés. Sikány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjegygyel és a Richter czégjegyzésével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.
Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 szám. Mindennapi szétküldés.

DARUVÁR
SZLAVONIÁBAN. **FÜRDŐ** a Déli vasut állomása.
A szlavon középhegység egyik kies völgyében.
Vasas hőforrások és iszapfürdők 34-50 C°
Kitünő gyógyeredmények vérszegénységnél, női bajoknál, csuzos és köszvényes bántalmaknál és idegfájdalmaknál — **különösen ischiasnál.**
Egész évben nyitva. Mérsékelt árak.
Szép berendezésü lakószobák, olvasóterem, fürdőzenekar, kölcsönkönyvtár, Lawn-tennis, tekepálya, érdekes kirándulások stb. stb.
— Az elő- és utóidényben tetemes árengedmények. —
Prospektusokkal szivesen szolgál a
fürdőigazgatóság

1838. tk. 1906.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék közhirré teszi, hogy Hosszu Pál és neje Hodur Erzsébet végrehajtatóknak Katona Anna özv. Szabó Vendelné és tsa végrehajtást szenvedettek elleni 117 kor. tőke, ennek 1905 évi április hó 24 napjától járó 5% „ kamatai, 49 kor. 30 fillér per, 15 kor. 40 fillér végrehajtás kérelmi, 21 kor. 30 fillér árverés kérelmi és a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s az orosztonyi 395. sztjkben A † 1. sor 302/11. hrsz. a. felvett, horgosi dülőbeli szőllőnek Szabó Vendel nevén álló $^1/_8$ része 52 kor. és a nagyradai 121. sztjkvben A † 1. sor 1079. hrsz. a. felvett öreghegybeli szőlő és rétnek ugyancsak Szabó Vendel nevén álló $^1/_4$ része 465 kor. becsárban

1906. évi junius hó 23. napjának délelőtt 10 órakor Orosztony és ugyanazon nap d. u. 2 órakor Nagyrada

községházánál Dr. Schwarz Adolf felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános birói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Nagykanizsán, 1906. évi március hó 27. napján.

939/1906. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbiróságnak 1905. évi V. 887/1 számu végzése következtében dr Rothschild Samu nagykanizsai ügyvéd által képviselt Brüder Latzer gráci kereskedő cég javára Hoffmann Gyula nagykanizsai lakós ellen 854 kor. s jár. erejéig 1905. évi augusztus hó 25-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1331 koronára becsült különféle szobabutorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbiróság 1905. évi V. 887/8 számu végzése folytán 264 kor. 65 f. $^1/_3$% váltó dij és eddig összesen 7 koronában biróilag már megállapitott költségek erejéig Nagykanizsán a helyszinén leendő eszközlésére

1906 évi junius hó 11. napjának d. u. 4 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagykanizsán, 1906. évi május hó 28. napján.

Maximovits György
kir. bir. végrehajtó

VELMA SUCHARD

Nyersen való evésre páratlan.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhev, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb nőibetegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti dobozuak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyíttetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyet tüntetti fel, »A. Moll« feliratu ónozattal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer [illegible] és a meghűlés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legujabb módszer szerint készítek gyermek- és hölgy szappant a bőr okszerű ápolására gyermekek s felnőttek részére. — Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. [illegible]

Beszerezhető:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által,

Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A." aláírásával és védjegyével ellatott készitmenyeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Régi hirneves kénfürdő Horvátországban.

Vasuti állomás **Varazsd-Toplicza** Pósta- és távirda

a Zagorjai vasut mentén (Zágráb-Csákternya.)

Vegyelemezve Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894.

58 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felülmulhatatlan hatása van izom és ízület rheuma, ízület betegségek, gyulladásos és csontörési összehuzódások, köszvény, neuralgikus bántalmak, mint ischias stb. női bajok, bőr- és titkos betegségek, ádult vesebajok, hólyaghurut, görvélykór, angolkór, ólom és higany mérgezéseknél stb. stb.

IVÓKURA, garat, gége, mell, máj, gyomor- és bélbajoknál, aranyeremel, stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyintézet minden kényelemmel. Hegyi vizvezeték. Hidegviz kurák zuhanyszal Kneipp szerint, egész évben át nyitva.

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes ülettevények, szép kirándulások. — Állandó zenekar, a zágrábi kir. operaház tagjaiból. Zene- és táncestélyek stb.

A varazsd-toplicai állomáson naponta társaskocsi várja a vendégeket.

Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek odaállitása előbb a fürdő intézőségnél megrendelendő.

Orvosi tudakozódásokat a fürdőorvos DR. LONGHING A. ad.

Prospektusokat és broschurákat ingyen és bármentve küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

STEYER gyógyintézet TÓBEL-FÜRDŐ GRÁCZ MELLETT.

IDÉNY: május—október.

880 méter a tenger szine felett

2 vasuti állomás.

Gráczból kocsival egy óra

Posta- és távirda állomás

Rég ismert vastartalmu (akrothermes) acélforrás 30 fok C. (28 fok R.) — 26 fok C. (20 fok R.) Mérsékelt klima, erősitő erdőlevegő kiterjedt fenyveserdők. Gyógyjavalatok, idegbántalmak, ideggyengeség, hátgerincbetegség, hysteria, görcsök, neuralgia stb. ellen. Női betegek: vérszegénység, ből- és hólyaghurut stb. igen ajánlható udülőknek és gyenge gyermekeknek Gyógyeszközök: külön gőz- és uszóbázis, kádfürdők melegvizzel, fenyőfürdők, villanyos fürdők, massage, zuhanygyógykezelés, napfürdők stb. Olcsó lakások és egyes szobák, vilák, gőzgyőterem, kitünő étterem, kitünő zenekar.

A fürdőigazgatóságnál kimerítő prospektus ingyen és bermentve.

DR BLUMAUER SÁNDOR,
orvos tulajdonos.

SZLIÁCS-ACZÉLFÜRDŐ

(Felsőmagyarországon.)

Az egyedüli ismert szénsavdus vas forrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: **május 15-től szeptember 30-ig.**

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinb- és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Fürdőorvosok: Dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos és Dr. Stern J. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, délről Budapesten át innen szintén 5 óra. Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő felvilágositás és prospektus utazás, lakás, árkedvezményről az első és utószezonban stb. ad a fürdőigazgatóság Szliács. (Zólyommegye.)

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

NAGYKANIZSA, 1906. NEGYVENÖTÖDIK ÉVFOLYAM, 24. SZÁM. JUNIUS 16.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. — Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő: Dr. Villányi Henrik
Laptulajdonos és kiadó: Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-út 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits Józsefnél Deák-tér 1. szám.
Hirdetések díjszabás szerint. Nyilttér soronként 40 f.

Magyar szociálizmus.

Bármily sürün jelentkezzenek is társadalmunk mai életében a szociális mozgalmaknak jelenségei, hiányoznak azokból a természetességnek és gyakorlati szükségességnek azon jellegző vonásai, melyek azok maradandóságát és átalakitó hatását biztositanák. Az a munkásosztály, melynek élet-viszonyzata és az ebben kifejlődött kedélyvilága legfogékonyabb talaja mindazon eszmék befogadásának, melyektől létének és sorsának kedvezőbbre fordulását várja, komolyabb kritika és minden kombináció nélkül reagál ugyan a reá nézve előnyösebbnek igérkező, minden akció hivására és készséggel vesz részt a mozgalmak rendezésében; ámde, miután a józan magyar ész csakhamar belátja, hogy ezek a mozgalmak a valódi cél kivivásához nem alkalmasak; anélkül, hogy a hirdetett eszmék mélyebb nyomokat hagynának lelkületében, örömmel követ egy ujabb eszmét, mely helyes uton, igaz nyomon, biztosabb célt jelölve a „reálszociálizmus" egyenesebb ösvényén vezeti diadalra a gyengéknek millióit.

A szociálizmusnak ez a megszokott sablonoktól eltérő iránya az, mely egyedül összefér a magyar nemzet géniuszával; mely mint magyar különlegesség, bátran jelölhető meg a „magyar szociálizmus" nevével. A magyar szociálizmus tehát nem csapong szertelenségekben; nem nyul bele a hitélet érzékenységeibe; s a felekezeti türelmesség erényének gyakorlása mellett, megveti azt az önmagából kivetkezett tudatlan elemet, mely fanatikus vadságában a hitetlenséget és vallástalanságot hirdeti, mely nem ismer Istent és nem ismer hazát!

Az önző és lelketlen vezérek által félrevezetett gyengéket vissza kell tériteni a jogos társadalmi mozgalmaknak azon ösvényére, melyet a magyar géniusz kijelölt; tehát arra az utra, mely a vallás érintetlensége mellett a magyar haza iránti szeretet kultuszát tüzte maga elé.

A magyar szociálizmus e gyakorlatias és biztos célra vezető mozgalmában részt kell vennie a társadalom minden tagozatának. Egyesülnünk kell a hazaszeretet kultuszában annyival is inkább, mert a hazafias erények gyakorlásával karóltve jár azon nemes feladat is, mely a társadalmi kiegyenlités célját tüzte feladata gyanánt.

Részt venni e nagy és fenséges munkában, nem pusztán a segitő kezekre szoruló gyengébbeknek jogos érdeke, hanem a társadalom minden rendü és rangu alanyának hazafias és erkölcsi kötelessége, természetszerü vágyódása; mert hisz a modern eszmék harcosainak, akik tanulnak és dolgoznak, egybe kell olvadniok e nagy jelentőségü jelszavak kultuszában: tudás és munka!

A magyar szociálizmus feladatának e két fogalomban kell összpontosulnia. Ez az az intenziv erő, mely nagy tettekre és nagy eredmények kivivására képesit. A tudás és munka az a kettős fogalom, mely célt és eszközt egybefoglal, melynek érvényesülése körében és korlátai között az egyenlőség elve testet nyer és megtagadja a közösséget mindazon elemmel, mely nem ezen jelszavak érvényesitésével törekszik megfelelni emberi és társadalmi kötelességének.

Évszázadok küzdelme, nagy lelkek lemondása kellett ahhoz, mig az emberiség és a társadalom eljutott azon pontig, hol a tudás értéke és a munka nemes hivatása veszi át a társadalomban a vezető szerepet.

Az 1848. évi törvényalkotások képezik a mesgyét, melynél az osztályérdekek kizárólagossága véget ér és melynél egyben előtérbe lép az individuális erő, a tudás és munka ereje; mely teljes joggal követeli, hogy számára minden irányban és minden vonatkozásban tér nyittassék, hogy e két vezető momentum legyen a szilárd erkölcsi alap, melyen Magyarország legvitálisabb közintézményei felépülnek és a nemzet közjavára megizmosodnak.

Ha él bennünk a komoly szándék és akarat, hogy Magyarországot saját nemzeti institucióiban naggyá és hatalmassá fejlesszük, akkor háttérbe kell szorulnia minden születési előjognak és osztályérdeknek s ehelyett arra kell törekednünk, hogy a nemzet intellektuális erőit egyesitsük és minél szélesebb körben érvényesülő tudással, minél erényedetlenebb munkásággal dolgozzunk az egységes magyar nemzeti állam kiepitésén.

A tudás és a munka tehát az a kettős forrás, melyből az egész magyar nemzet egyetemének életcélját kell meritenie. Hisz a tudás lényünkkel egybeforrt oly vagyon, melyet el nem költhetünk és senki tőlünk el nem vehet. A produktiv munka pedig a tudás külső eszköze, melynek segélyével vagyont szerezhetünk és a meglevőt becsülettel gyarapithatjuk.

A tudás nem kiváltság, mely velünk született, a munka nem teher, mely az embert

TÁRCA.

Versek.*

Ha mindent elfelejthetek!

A gyermekkorom semmit sem ért,
Az ifjuságom sem sokat.
Csak szövém tudj' Isten miért?
E hűtlen tündér álmokat.
Ami kis fényt ellopok néha,
Ha olykor boldogabb vagyok,
Ez is rossz kedvem martaléka,
Elojtják a meddő napok . . .

Csengő kis gyerek kacagásom;
Elcsendesült az iskolában!
Vágyódó legény lángolásom,
Kiég a hónapos szobában . . .
A jó szülői háztól messze,
A kosztos asszony, oly rideg;
Megyek egy cseppnyi fényt keresve,
Itt minden, minden oly hideg . . .

E sugártalan zord időben
Keresem a meleg napot . . .
Tán akkor nem hiába éltem;
Tán valahol ráakadok . . .
Asszony, vagy lány? mutasd meg végzet!

Bárhol van, érte elmegyek
Nagyon szeressen! megigézett.
Hűs gyermekséget, ifjuságot:
Ha mindent elfelejthetek! . . .

Engem ne öleljen!

Engem ne öleljen, engem ne csókoljon!
Mindent tudó, bolonditó,
Tüzes szemü asszony . . .
Akinek a szive, hangja, szava, éget,
Engem ne öleljen, engem ne csókoljon;
Ugysem érteném meg!

Engem ne öleljen, engem ne csókoljon!
Mindent tudó, bolonditó,
Tüzes szemü asszony . . .
Tiszta szivü, fehér lányka legyen az én párom;
Aki nem is tudja, aki nem is mondja,
Hogy szeret . . . En látom!!

Az álmodókon szánakozzatok!

Vagyunk sokan, kik eszméket keresve,
Holygunk a szürkeségben tétován.
Akik a lelkünk tüzétől üzetve,
Megyünk megyünk a fény után . . .
Amerre járunk lábunk tüske vérzi,
Amerre lépünk, gát tiltja utunk,
Akik nem tudunk tilalomfát nézni;
Sokan vagyunk, sokan vagyunk!

Ami céluknak soha sincs határa,
Ami vágyunk mindig meddő marad,
Akár ujjongunk hozzánnát kiálltva,
Akár nyögünk egy átkos kin alatt;
Mámoros lelkünk örömsikoltása
S a dal, ami vesztett édent sirat;
Törékeny lelkünk szines változása,
Nálunk minden, minden csak hangulat!

A hangulat az, mely sorvasztja életünk,
És hangulat az, amely sokszor éltet.
Önlelkünk balga tüzében igy égünk,
Szánjátok e szegény cigány népet . . .
Akik földi tengődésünk alatt,
Merengve csüngnek egy csalóka álmon,
S talán meghánt, bus, életük miatt . . .
Tovább vergődnek túl a másvilágon!

ABONYI ANDOR.

* Mutatvány Abonyi Andor készülő verses-kötetéből.

Párizsi apróságok.

A szerencse.

Hányféle a szerencse? — Ahány az ember. Higyjék el, sokakra nézve szerencse az, amit mások a balsors csapásának mondanak

Ime az avenue de l'opéra sarki koldus története.

Néhány évvel ezelőtt siketnéma volt. De hiába csüggött szánalmat keltő táblája a mellén, az emberek részvétlenül mentek el mellette és a koldus kalapja üres maradt.

A szegény ember akkor istenhez könyörgött, hogy áldja meg őt jótéteményeivel és a sors könyörült rajta.

Még azon a napon elütötte a siketnémát egy bérkocsi, amely legázolta a két lábát.

Ez a szerencsétlenség gazdaggá tette a koldust.

rabszolgává alacsonyitja; hanem annak megszerzése és ennek teljesitése, állami szempontból vett oly hazafias kötelesség, mely kell, hogy az egész magyar nemzet közfelfogásával egybeforrjon.

„Jól élni és könnyü szerrel meggazdagodni tudás és munka nélkül": — e léha vágy vett uralmát ujabb időben az emberek lelkületén. S e részben nem csekély mértékben nyujtott buzditó példát a nyilvános politikai élet, mely dusan jövödelmező szinekuráknak egész raját ontotta szét a közgazdasági tevékenyseg mezején, tápot nyujtva a társadalmi elégületlenség terjedésének. Az emberek azonban lassanként felemelkednek hivatásuknak azon szinvonalára, mely arra tanit, hogy a két nagy erő, mely a nemzet hű fiait tevékenységük kifejtésében irányitja és lelkesiti nem más, mint: a tudás és a munka!

E két szempotra, e két nagy erőforrásra fektesse a városok társadalma is létének és fejlődésének alapfeltételeit. Mert ezekben birja a társadalom azon összeforrasztó erejét, mely a kiegyenlités hatékonyságával elvégre létrehozza a teljes kohéziót. Ezen összeolvadás pedig csak akkor lehetséges, ha megteremtjük az intelligens, tudásban és munkakedvben egyenlően erős „magyar polgárság"-ot és neki, mint a nemzet gerincének, az állami lét hatalmas pillérének adja át a magyar társadalom a vezető szerepet.

A magyar társadalomnak ily formában való kialakulása nem pusztán a városoknak elvont érdeke: hanem nagy nemzeti misszionak teljesitése, mely szervesen összefügg a magyar nemzet kulturális és közgazdasági hivatásával és nemzeti feladatával.

Ily céllal és ily eszközökkel teljesitse munkáját és üdvös törekvését a „magyar szociálizmus"!

É. Gy.

ROVÁS.

Épen egy katonának tanusinak skrupulusai. Ki hitte volna? A kapitány ur bedenyult a darázsfészekbe és megbolygatta a darazsakat. Ma mindenütt arról vitatkoznak az emberek, hogy a miniszter akkor is miniszter-e mikor képviselőjelölt, vannak-e a miniszterek pillanatai, mikor nem miniszter, hol végződik a miniszterség és hol kezdődik a jelölt ur? Csupa komplikált kérdés, melyek nem egy lelkiismeretet terhelnek, mint a lidércnyomás. Mert ma ezen fordul meg minden. A küldöttségeket nyiltan lehetett osztályozni: ez a miniszterhez jött, ez a képviselőjelölthöz, ez Zichy Aladárhoz, ez megint a miniszterhez stb. Már most kihez ment az, aki a miniszternél akart tisztelegni, ámde a miniszter nem volt itt. Fogas kérdés! Szerencsére találhatunk egy expedienst. Mindenki ahoz ment, akihez a szive vonzotta. A Ferencrendiek a néppártihoz, a zsidóhitközség a miniszterhez, többen, kik nagyrabecsülik a gróf személyét, Zichy Aladárhoz. A polgármester mindháromhoz. A fődolog, hogy a miniszter, Zichy Aladár és a képviselő egy személy. Igy hát a béke szent.

*

A katona mégis bátor ember. Mikor Zboray hősszerelmes külsejű képviselő ur szemrehányást tett a Hungáriában, hogy a választók egy része csak a miniszterhez jött és jobb lett volna, ha ezek otthon maradnak, minden oldalról felzugott a cáfoló moraj. Lám, a kapitány ur igen okos felvilágositást adott. Hogy mentek volna a miniszterhez, holott Zichy gróf zsakettben és a néppárt klubhelyiségében fogadta a deputációt. A piros bársonyszékből bizony ott semmi sem látszott ki.

*

Angol nyakkendő, Pichler kalap. Olyan dolgok ezek, melyeket a tulipán anatéma alá helyezett és melyek ma ép ugy viritanak a nagykanizsai kirakatokban, mint a tulipán a gomblyuk felett. Ez leverő. Ha nem csalódunk, mi nem ezért gyülésztünk a tulipán égisze alatt. Valaki kijelentette a tulipángyülésen, hogy az egész mozgalom ugy ér valamit, ha a kereskedők lekötik szavukat. Ezt a szavat bizony le kellett volna kötni, mert a tulipán a Pichler kalap mellett bizony komikusan hat.

A rendőrlegénység szaporitása.

— *Saját tudósitónktól.* —

A gyakori sztrájkok és ezzel kapcsolatban a rendőri szolgálat, illetve rendőri „közbelépés" emelkedése ismét felszinre hozta a rendőrlegénység szaporitásának kérdését.

A közönség, sőt az illetékes körök is mindinkább érzik, hogy rendőrségünk elhanyagoit állapotban van. Nagykanizsán, amelynek több mint 24 ezer lakósa van, mindössze 30 rendőr három őrszemmel tesz szolgálatot. Ez a számadat már magában is bizonyitja a szolgálat elégtelenségét, ha tekintetbe vesszük, hogy nyolcezer lakósra jut 1 rendőrszem. Budapesten például, ahol szintén sok ugyan a panasz, 660 lakósra jut 1 rendőr. A fővárosban tehát aránylag 13-szor több a rendőrszem.

Sulyosan megérzi a hiányt maga a rendőrlegénység is. A megbetegedési esetek száma feltünően emelkedik a tulterheltség miatt. A nagy felelősség és sokoldalu elfoglaltság miatt a pontos és körültekintő szolgálat is szenved; ezért mint illetékes helyről értesülök, elég gyakori fegyelmi eljárás van a rendőrök ellen.

De megérzi a hiányt a — közrendészet is. Az éjjeli órákban valósággal botrányfészkek szinhelye a város kültelkei. A közerkölcsösségi rendészet, bár a szolgálatot teljesitő rendőrbiztos rendkivül lelkiismeretesen vezeti ez ügyeket, szintén rossz állapotban van. Természetesen egy embernek irodai- és külszolgálatot teljesiteni lehetetlenség.

A tulesigázott szolgálat mellett természetesen alig lehet szó a legénység kiképzéséről. Sokszor hetekig elmaradt az iskolázatás, mert a tulfeszitett szolgálat nem enged erre időt. Ez szintén a szolgálat pontosságának kárára megy.

A rendőrlegénység szaporitása ilyenformán égető kérdéssé válván, ajánlatos lenne, ha illetékes köreink alaposan foglalkoznának e kérdéssel s ha már a jövő évi költségvetésbe beállitanák e tételt. E kérdés megoldását tovább halogatni nem lehet, mert ezzel csak önmagunknak teszünk kárt.

A kereskedők „záróórája."

Akik legtöbbet dolgoznak.

Hol van a Kereskedő Ifjak Egyesülete?

A Zala cimü napilap szóvá tette minap azt a sajnálatos tényt, hogy a kereskedők ujabban ismét nem tartják be a — néhány évvel ezelőtt — magukra irásban elismert esti nyolc órai záróórát.

Ez a humánus ügy igazán megérdemli a legteljesebb pártolást. Köztudomásu dolog, hogy a kereskedelmi alkalmazottak helyzete épenséggel nem mondható kedvezőnek. Jól tudjuk, hogy hiányos törvényeinkben keresendő az ok, s hogy más városokban is sok a panasz. De mig másutt mozgolódnak és segiteni igyekeznek a bajon az erre illetékes faktorok, különösen a kereskedelmi alkalmazottak egyesületei, addig nálunk majdnem teljesen elhanyagolják e humánus ügyet és ha az önzetlen helyi sajtó szóvá nem teszi néha, ugy az ügy állandó, téli álmát aludná...

Az illetékes köröknek határtalan indolenciája teljesen érthetetlen. A társadalom minden osztálya megszerezte már magának a munka révén a megérdemelt pihenőt. Csupán a kereskedő az, aki a kora reggeli óráktól kezdve, késő estig szakadatlan olyan szolgálatban áll, hol teljes szellemi és testi képességét kell latba vetnie. A létküzdelem nehéz harcában észre sem vesszük, hogy idegeink folytonos tulfeszitése, s a tulhajtott munkaidő állandósitása egészségünket ássa alá. Észre sem vesszük ezt mert e folyamat nem gyors menetü, hanem olyan, mint a lassan ölő méreg. A rövid egy órára szabott gyors déli étkezés, valamint a kései, csaknem közvetlen a lefekvés előtt való

Most ott ül a régi helyén kerekes kocsiban — elég csak ránézni és az embernek megesik a szive. És a koldus kalapja kétszer is megtelik napjában alamizsnával.

Esténkint, amikor a koldusok hazamennek, a lábatlan emberért eljön a felesége, csinos fiatal asszonyka és hazaviszi a nyomorékot.

Hatásos eszköz.

A minap valamelyik szalonban, pálmák hokra mögül két női hang suttogott. Az arcukat nem láttam, csak hangjukat hallottam. Ime:

A női hang: Soha. Rutul részedtél. Hallani sem akarok rólad.

A férfi hang: Suzanne, hát leleded azokat az édes órákat? Azokat a boldog perceket, s hogy a szived nékem adtad?

A nő: Nem akarok többé arra emlékezni. Mindennek vége.

A férfi: Akkor hát szomoruan adom tudtodra, hogy megnősülök. Tegnap volt az eljegyzésem.

A nő: Miesoda? Te nyomorult! El akarsz hagyni? Elvetsz magadtól, miután elcsábitottál? Oh, abból semmi sem lesz! Holnap délután három órára hozzád jövök és meglátod, hogy lesz-e valami abból a házasságból.

A férfi (mikor magára maradt): Lám, az asszonyokat csak meg kell rémiteni... és azonnal kibékülnek.

A bankár kedvese.

Egy bankár megszökött. Nyomában egész falkányi titkosrendőr. De csak a hült helyét üthetik.

Leseuer, a kitünő párizsi rendőrbiztos, azonban nyugodtan tekintette meg az esetet. És igaza volt. Három héttel a szökés után kézrekeritette a bankárt.

Az ujságirók kivánesiau ostromolták a jeles rendőrt.

— De hát hogyan talált reá? Mi vitte a nyomára?

Leseuer mosolygott:

— A legegyszerübb dolog... És pedig az egyszerü erv, hogy a tönkremenő bankár sorsában okvetlenül szerepelnie kell egy nőnek is.

— Lám! lám!

— A nő pedig mindig nyomot hagy, vagy áruló jelet ad... Ebben az esetben is ugy történt természetesen ismét egy másik régi axioma törvénye szerint.

— ???

— Az axioma az, hogy a bankárok rendesen csak a pénzt adják... a kedves szive tehát máshol maradt, ha ő maga a pénzes zsákkal utra kelt.

— !!!

— A mi bankárunk kedvesének tehát első dolga volt a szenzáció lecsillapulta után hirt adni annak a másiknak, hogy a szive csak az övé.

— De hát a másik?...

Leseuer mosolygott:

— Oh, kérem, mi itt a rendőrségnél mindig ismerjük a bankárok kedveseit, mielőtt elszökننek... Az ilyesminek sokszor vesszük hasznát.

LÉON OHAVIGNAUN.

vacsorázás, mind alkalmasak arra, hogy a szabad levegőtől amugy is megfosztott kereskedők egészségét megtámadják. Épen a m. t. Főnök urak érdekének képezi sarkalatos pontját az, hogy saját maguk, valamint alkalmazottaiknak teljes szellemi és testi épségben maradását biztositsák. A kereskedelem minden téren egészséges kedélyt és munkakedvet igényel. A gyakorlat pedig arra tanit bennünket, hogy fáradt egyéneknél ezek egyike sem tapasztalható. Feltétlen fontos tehát az üzleti érdek szempontjából az, hogy a fárasztó munka után kellő pihenő álljon a kereskedelem embereinek rendelkezésére. Ezért mielőbb kellene rendezni a záróóra kérdését, az étkezési idő szabályozását sőt be kellene hozni a „holt idényben“ (juniustól augusztus végéig) a vasárnapi teljes munkaszünetet.

Számos városban inditottak már ez ügyben mozgalmat és eredményeket is értek el benne. Nagykanizsán csendes minden. Van itt olyan kereskedő ég is, mely nem egyszer este 9 óra felé zárja be üzletét. A konkurrencia követi e tettet és igy lassanlassan általánossá válik a késői zárás.

Csak azt nem értjük, miért türi mindezt szótlanul a kereskedő ifjak itteni egyesülete? Tán azt hiszi a vezetőség, hogy azzal már megvédi a tagok érdekét, ha télen harmadrangu szini produkciókat rendez az egyesületben, illetve Casinó fényes termében. Nem ez az irány kell nekünk, hanem olyan mely helyzetünk javitását segiti, mely előbbre viszi szociális törekvéseinket.

A legutóbbi közgyülésen kaptunk némi biztatást, de ez csak igéret maradt eddig. Pedig a vezetőség néhány tagja teljesen tisztában van a szociális törekvések jogosságával. Az egyesületi titkár maga is egyik bizalmi embere a munkások itteni szakszervezetének — már ami a tanácsokat illeti. Érthetetlen tehát, miért nem lép ami egyesületünk is sorompóba, mikor a tagok ily nagy ügyéről van szó.

Nem a kártyázás megengedése kell a tagoknak, mert pénzünket a kávéházi kártyaasztaloknál is elveszithetjük. Szociális célokért kell küzdenünk, különben előbb-utóbb meg kell alakitanunk egy oly tetterős egyesületet, mint a magántisztviselőké, mely nemcsak névleg szerepel, hanem tényleg működik is a tagok érdekében.

Egy kereskedelmi alkalmazott.

MOZGÓ KÉPEK.

A panama.

(Egy ur, érezvén a közeledő nyarat, ugy gondolja: jó lesz egy könnyü nyári kalapot vásárolni. Betér hát egy kalapos-üzletbe, melynek tulajdonosa nem olcsó, de szemtelen.)

Az ur: Jónapot. Kalapot akarok. Nyárit.

A kereskedő: Tetszik panama?

Az ur: Csakis. De valódi panama legyen.

A kereskedő: Nálam csak valódi dolgok vannak. (Hoz kalapokat.) Szabad a fejszámát. (Mér.) Ujjé Hatvanegy. Ez is fej?

Az ur: Tessék?

A kereskedő: (odaad egy puha szalmakalapot.) Tessék. Valódi panama.

Az ur: (vizsgálja.) De hiszen ide az van beleirva, hogy magyar gyártmány.

A kereskedő: Az ugysem igaz. Ausztriában készült.

Az ur: Akkor hogy meri azt mondani, hogy valódi panama?

A kereskedő: Mert ez van olyan jó, mint egy valódi panama. És különben nyolc forintért nincs igazi panama.

Az ur: Ezzel maga azt akarná mondani, hogy ez a kalap nyolc forint. No hát ez disznóság. En voltam egy másik kalapos-üzletben, ott azt mondták, hogy valódi panamát adnak: került volna tizennyolc forintba. Es voltam még egy másik üzletben, ott tizenkettőre tartották a panamájukat. Tegnap egy valódi panamáért négy forintot kértek. És most maga egy semmi kalapért, egy kis szalmahácsért nyolc forintot mer kérni. De téved öregem. Én ezt a kalapot nem fogom megvenni. Nekem egy olyan kalap kell, amire rá lehet ülni és amit zsebre lehet dugni. Tudja — ugy a mellényzsebbe. Egy kalap, ami csak a fejre pászol, az semmi: én ülni akarok ezentul a kalapomon. Ülni — és erre csak egy valódi panama-kalap alkalmas. Van magának ilyen: igen vagy nem?

A kereskedő: (bizalmas hangon.) Megsugok magának egy titkot. Magyarországon egyáltalán nincs is valódi panama.

Az ur: (elszontyolodva.) Akkor nem kell kalap. (Kifelé indul.) Hogy Magyarországon nincs is valódi panama! ... És én azt hittem, hogy Magyarország a valódi panamák hazája.

A kereskedő: (a boltajtóból kiszól.) Uraság, okvetlen ülni akar?

Az ur: (visszafordul.) Azt. Az üléshez feltétlenül ragaszkodom.

A kereskedő: Helyes. Akkor volna egy tanácsom

Az ur: (kiváncsian.) Nos?

A kereskedő: Csukassa be magát.

—aida.

HIREK.

Egyesületi élet.

(vh.) Az egyesületek az utolsó években aggasztó módon elszaporodnak, anélkül, hogy a lakosság vagyonosodásával lépest tartana a szaporodás. Addig, mig a város emeléset célozzák az egyesületek, addig, mig városunkat szépiteni, társasélétét emelni, szegénységét enyhiteni óhajtják, mindaddig nem férhet hozzá szó, hogy a lakosság támogassa-e az egyesületeket, vagy sem; de mikor országos mozgalmakról, vagy érdekekről van szó, akkor Kanizsa hozzájárulása már csak saját érdekeinek hátráltatásával teheti. Azt fogják mondani, ez torony iránti politika. Lehet, de első sorban mégis csak akkor teljesitünk helyes politikát, ha ugy gondoskodunk magunkról, hogy másoknak ne kelljen rólunk gondoskodni. Mondjon valaki példát, mutasson rá egy intézményre, melyet nem a magunk emberségéből létesitettünk volna. Büszkén verhetjük mellünket, mert self made menek vagyunk. Azért kérem vigyázzunk haztüzhelyünkre, mikor nekünk országos egyesületek alapitásával jönnek. Első kötelességünk saját polgáraink jólétéről gondoskodni. Van nekünk elég tenni valónk és senki sem vádolhat bennünket hazafiatlansággal, ha mindenáron saját városunkat akarjuk virágzóvá tenni és anyagi erőnket e célra tartjuk együtt és nem forgácsoljuk arra, hogy Békés-Gyula, Budapest és nem bánom Kassa növekedjék. Örülünk bármely város felvirágzásának, szeretettel kivánjuk hazánk boldogulását, de a mi e boldóguláshoz szükségeltetik, azt ugyis törvenyhozasi uton parancsolják ránk, ahoz nem kell társadalmi akció. Ellenben saját egyleteinket ne hanyagoljuk el. Támogassuk azokat. Itt van a Szépitő Egyesület, népkonyha, dalárda, itt vannak a jótékonyegyletek, betegsegélyező-pénztárak, szegény gyermekeket ruházó egyesületek. Itt még sok a tenni a való. Elég nagy a terrenum. Emberbaráti ambiciónk még kielégithető nagykanizsai egyesületek révén is. Sorakozzunk és tegyük azokat virágzóvá és erőssé!

Fehér fogu asszonyok.

Hétfőn kóborcigányokat ment látni az egész város. Olyan embereket, akiknek minden jó, ami nékünk rossz és minden rossz, amit mi jónak találunk. Így rossz nekik a négyemeletes, kupolás palota, a friss tyuk, a biztos ágy, a holnapi nap tudása, a nyugdij, a törvény és a zsandár. Utálják az illetékességi törvényt és undorodnak a tulajdon fogalmától. Jó nekik a döglött malac, a nyers saláta melyhez az ecet és az olaj hiányzik, az erdő, a letarolt mező, a végtelen gyalogut és az ekhós szekér. Szeretik a nyers sárgarépát, hogy a Calodontról ne is beszéljek, mely csak ünnepnapokon jut asztalukra. Rajonganak a szabad életért és imádják az elvetett bagót. Ezeket, társadalmi életünk emez oázisait mentek megbámulni a kanizsaiak.

Cigányok voltak a legveszélyesebb, tehát legrokonszenvesebb fajtából, mely a maga eredetiségét szüzi épségében megőrizte. Nem járnak pantallóban, mint a muzsikusok és nem dolgoznak, mint a kolompárok és a teknővájók. Amire szüksé[illegible], azt ellopják, elrabolják, de a régi cigány[illegible] kiüt rajtuk, mert amit ellopnak, azt élp[illegible] Ez a trupp pláne, melyet Nagykanizsára ho[illegible], a lopott jószágokkal arra akart vetemedni, hogy egy időre állandóan letelepszik és elkölti a vagyonát. Mikor pedig végére járna a nyers saláta, fogná a sátorfáját és kezdené ismét elölről.

Ott gubbasztottak egy csomóban a városháza udvarán. A csendőr-őrmester valamit reájuk kiáltott és ők tudták már a kötelességüket. Összebujtak, mint a juhok, aztán a csendőrök körülállták őket. Borzalmasan piszkosak, rondák voltak és oly kellemetlen illatot terjesztettek, hogy ezt egy szemlélő sem állhatta sokáig. Szóval, az eredetiség, a nemes arcvonások iránt érzett szimpatiával erősen küzdött bennünk az undor ellenszenve.

Egyszer csak sikoltozni kezdtek a cigányasszonyok. Minden előzmény, bevezetés nélkül. És ekkor bámulva tekintettünk reájuk. Hét asszony szájából tizennégy páratlanul gyönyörü fogsor vicsorgott reánk. Az affektált düh, a cigányok teátrális produkciója, összeszoritotta, kivicsorgatta a fogsorokat, melyek olyanok voltak, mint két sor alabástrom. Vakitóan fehérek és épek. Minden plomb és aranykapcsok nélkül remek rendben sorakoztak egymás mellé. Vannak közöttünk is szép fogu nők, a fogak ily eredeti szépségével azonban csak a cigányasszonyok közt találkozunk. Pedig ezek nem pucoválják a szájukat, sőt annyi rondaságot bekebeleznek, hogy fogaik épsége szinte csodaszámba megy.

Ezeknek a fehér fogu nőstény állatoknak a lelki világával és életmódjával rendkivül érdekes lenne megismerkedni. Pár jellemző és meglepő vonást igy is elárultak, midőn az ekhós szekér árnyékában átkozták a nagykanizsai közrendészetet.

Hogy ragaszkodnak a maguk élete párjához, az kiviláglik abból is, hogy őket nem csukják le. Elég, ha a férfiak vannak lakat alatt, ezek nélkül az asszonyok nem állnak tovább. Nem is tették. Ott csinálták skandalumot a börtön ablakai előtt, azonban egynek sem jutott eszébe, hogy az ura nélkül meneküljön.

„Kapitány ur, csókolom a kezit, miért záratta le az uramat? — Kapitány ur, csókolom a kezét, engedje szabadon az uramat.“ Igy kapitányuraztak le minden jó kabátos embert, aki arra ment. Félelmes személyek ezek, sokkal veszedelmesebbek a férfiaknál. A káprázatos fogsorok nem hazudnak. Ezeknek a fogsoroknak a vicsoritásában sok van a fenevadéból amint hogy ezekbe az asszonyokba is sok szorult a bestiából. A csendőrök beszélik, hogy ilyen elfogatások alkalmával a férfiak csapnak ugyan parádét, ordítanak, sirnak, könyörögnek, imádkoznak, mindez azonban póz, hatásvadászás. Sirás köny nélkül, vad üvöltés, minden energikus tartalom nélkül. Nem igy az asszonyok. Ezek valósággal őrjöngenek, ha bajba kerülnek. Embert gyilkolnak ilyenkor, ha módjukban van. Belőlük abszolute hiányzik a férfiak opportunitása. Ha akármiféle motivum felkelti kevesebb indulataikat, nincs az a külső hatás, sem a saját okosságuk, mely ezeket mérsékelni tudná. Ez az ősasszony, a számitás nélküli, önző nőstényállat. Hogy igazi, ősi asszonyok, azt még egy példa bizonyitja. Mikor a csendőrök átkisérték őket a ügyészségi fogházba, az egyik asszony megbicsakolta magát és nem ment. Ekkor a csendőr szuronyát szegezte rá, — az meg gyermekét tartotta a szurony elé.

Pedig szereti a cigányanya is gyermekét. A magzat imádása is ösztöne a nőnek, a ki nem kultivált cigányasszonyban pedig minden ösztön tisztábban él, — tehát ez is. Most, hogy elszedik a gyermekeit és menhelyekbe adják, csodákat olvasunk ezeknek az anyáknak hősi ellenállásáról. Mégis gyermekét tartja

a szuronyok elé. A csendőrök beszélik, hogy ez megszokott eset. Gyakran a rakoncátlan cigányasszonyok felé kell szurni, a szurony a gyermek életét oltja ki. Nem, miutha a fehér fogu asszony a maga életét féltené, hanem, mert egy másik asszonyi indulat az anyai szeretetnél is erősebb benne. A boszu. Oda tartja a gyermekét és óhajtja, hogy a csendőrszurony annak szivét járja át. És akkor megvan a panasza, hogy a csendőr leölte gyermekét és a csendőrt elitélik. Rémes boszu ez, méltó ahoz a fékevesztett, vad indulathoz, mely szüli. Ahoz a képzelhetetlen, fekete gyülölethez, mellyel a cigányasszonyok üldözőik, különösen a kakastollas csendőrök ellen el vannak telve.

Ilyen a cigányasszony. És ilyenek lehettek a mi asszonyaink, mikor még épebbek voltak a fogaik. A cigányasszonyok egyéb tulajdonságait nem ismerem. Azt mondják, odaadók és hüségesek. A cigányasszony nem csalja meg az urát és a cigányleány a mátkáját. Nem tudom, igy van-e. Ha igy van, az ősanyánktól a mai asszonyokig sokat romlottak a — fogak.

SEMPER.

— **Sóos Pongrác bucsuja.** Sóos Pongrác volt anyakönyvi felügyelő ma hagyja el Kanizsát, hol 17 évig volt székhelye, mint Zala- és Somogyvármegyék anyakönyvi felügyelőjének. Mikor az anyakönyvi felügyelői állásokat Percel Dezső, mint belügyminiszter szervezte, Sóos Pongrácot főszolgabirói állásból nevezte ki felügyelőnek. A Tisza-kormány szüntette meg a felügyelői állásokat. A felügyelők egy része nyugdijba ment, de Sóos Pongrác, mint kiváló adminisztrativ erő a belügyminiszteriumban kapott fizetési fokozatának megfelelő állást és hatáskört. Azt a kvalitását már főszolgabirói állásában méltatták. Nagykanizsa társadalma barátságos, szelid lelkü és kedélyes agglegényt veszit elköltözésével; barátai pedig megbizható, jellemes bajtársukat fogják nélkülözni. Sóos Pongrácnak uj hatáskörében is talán módjában lesz Nagykanizsa város érdekében néha-néha szót emelni.

— **Személyi hirek.** Elek Lipót ker. tanácsos és Elek Ernő Berlinbe utaztak a gazdasági kiállitás megtekintésére. — Dr. Pollák Ernő orvos több heti szabadságra külföldre utazott.

— **Tiszteletbeli vármegyei tisztviselők kinevezése.** Gróf Batthyány Pál, Zalamegye főispánja dr. Thassy Gábor zalaegerszegi kórházi orvost tiszteletbeli főorvossá, dr. Tripammer Rezső nagykanizsai ügyvédet tiszteletbeli ügyésszé és Farkas Kálmán zalaszentgróti szolgabirót tiszteletbeli főszolgabiróvá nevezte ki.

— **Ügyészi megbizott.** Az igazságügyminiszter Freyler Adolf gyakorló ügyvédet a nagykanizsai kir. ügyészség kerületébe ügyészi megbizottul kinevezte.

— **Urnapja.** A katholikus egyház és a hivek kegyelettel ülték meg az Urnapját. A szent Ferencrendi templomban ünnepies istentisztelet volt, melyet Görög Ince házfőnök látott el nagyobb papi segédlettel. A templomban megjelentek a katonai és hivatalos hatóságok. Ott voltak a többi közt: Vécsey Zsigmond polgármester, Závody Albin kuriai biró, törvsz. elnök, Szurmay Sándor honvédezredes és még több hivatalos személyiség, végül számos testület és az összes iskolák kath. növendékei. Az egyházi körmenetnek a szép idő nagyon kedvezett és a hivek nagy sokasága vett részt benne. Kivonult egy honvéd és egy közös diszszázad. Az uton a tüzoltó egyesület zenekara egyházi és világi darabokat játszott. A körmenet a Deák-téri és az urodalmi épületek előtt állt meg.

— **Adomány a szépitő-egyesületnek.** — Ebenspanger Leó ur 12 korona esküdt dijját a nagykanizsai szépitő-egyesületnek ajándékozta, amelyért ez uton is köszönetet mond az egyesület választmánya.

— **Miniszter és katona.** Egy első osztályu százados, Edler von Kodolitsch, megütközött azon, hogy a helyben állomásozo tisztikar elment tisztelegni Zichy Aladár grófhoz, mint képviselőjelölthöz. Mikor Zichy Aladár gróf eljött hozzánk, már miniszter volt, de nem volt még képviselő; a tisztelet, melyben Zichy grófot részesitették, nem szólhatott a képviselőjelöltnek, mert képviselőjelölt sokszor volt már, anélkül, hogy valakinek eszébe jutott volna, párthivein kivül, nála tisztelegni. Tehát nem áll az, hogy a tisztelgés a képviselőjelöltnek szólt, hanem igenis, szólt a miniszternek. Ha Herr von Kodolitsch mégis megmaradt amellett, hogy azért nem lehetett következtetni Zichy Aladár miniszter voltára, mert háza előtt Ehrenposten nem volt, akkor ezzel mulasztást vall be, melyet katonáék követtek el, mert Zichy gróf az Ehrenpostent nem állittathatja saját hatáskörében ajtaja elé. Különben Ehrenpostent egy miniszter sem követelt magának soha. És mégis méltatlankodik a kapitány ur. Pedig ha eléggé értett volna magyarul, megérthette volna azt is, hogy Zichy gróf világosan kijelentette, hogy tiszt urak előtt politikai nyilatkozatot nem tesz, mert ezt a szabályzat tiltja. Íme tehát, ki politizált mindenáron?

— **A nagykanizsai kerületi betegsegélyzőpénztár** megüresedett igazgatói állását a hét folyamán tartandó igazgatósági ülésen fogják betölteni. Megirtuk már, hogy Révész Lajos szerkesztő kollégánkat óhajtják megválasztani e tisztségre, aki általános rokonszenvvel találkozik. Dobrovics Milán orsz. képviselő, a pénztár volt igazgatója is Révész Lajos megválasztása mellett foglalt állást.

— **Halálozás.** Özv. Mayerhofer Sándorné f. hó 9-én meghalt élete 80-ik évében. Özv. Schwarz Samuné és özv. Tauber Alajosné az elhunytban édes anyjukat gyászolják. F. hó 1.-én temették a közönség nagy részvétével.

— **Koszorutpótló adományok.** F. hó 9-én elhunyt Mayerhofer Sándorné iránti kegyelet jeléül adakoztak: A gyászoló család 150 kor., Rosenberg Paulina, Danneberg Ernesztine, Szommer Sándor és neje, Rothschild Samu dr. és neje 10—10 korona. Összesen 190 kor. Az izr. Szent-egylet.

— **Helyreigazitás.** Lapunk mult számában megemlékeztünk arról a szép ünnepélyről, melyet a helybeli felső kereskedelmi iskolánál 1896-ban végzett tanulók tanulmányaik befejezésének 10-ik évfordulóján, f. hó 3-án tartottak. A keresk. iskola volt tanulóinak tanárai névsorából kifelejtettük Kalcsok Leó főgimnáziumi tanar nevét aki a felső keresk. iskolában 1895—1899-ig tanitotta a történelmet.

— **Iskolai vizsgálatok.** A nagykanizsai izr. hitközség által fentartott elemi és felső kereskedelmi iskola évzáró vizsgálatainak sorrendje az 1905/6-iki tanévben: Junius 17-én d. e. a ker isk. I. oszt.: Hittan, francia, ker. ism., német. 17-én d. e. a ker. isk. II. oszt.: Jogi és közg. ism., ker. száml., vegytan, mennyiségtan. 18-án d. e. a ker. isk. I. oszt.: Történet, mennyiségtan, földrajz, ker. levelezés. 18-án d. e. a ker. isk. II. oszt : Hittan, könyvvitel, magyar, francia. 19-én d. e. a ker. isk. I. oszt.: Magyar, fizika, ker. számtan. 19-én d. e. a ker. isk. II. oszt.: Német, történet, ker. level., földrajz. 20-án d. e. az el. I. isk. I. oszt : az összes tantárgyakból. 20-án d. e. az el. f. isk. I. oszt.: az összes tantárgyakból. 21-én d. e. az el. I. isk. II. oszt.: az összes tantárgyakból. 21-én d. e. az el. f. isk. II. oszt.: az összes tantárgyakból. 22-én d. e. az el. I. isk. III. oszt.: az összes tantárgyakból. 22-én d. e. az el. f. isk. III. oszt.: az összes tantárgyakból. 23-án d. u. az el. I. isk. I—IV. oszt. kézimunka kiállitása. 24-én d. u. az el. I. isk. IV. oszt.: az összes tantárgyakból és ének II—IV. oszt. 24-én d. u. az el. f. isk. IV. oszt.: az összes tantárgyakból. 25-én d. u. a ker. isk. III. oszt.: szóbeli érettségi. 26-án d. e. a ker. isk. III. oszt.: szóbeli érettségi. 26-án d. u. a ker. isk. I—II. oszt.: szóbeli magánvizsgálatok. 27-én d. u. az el. isk. magánvizsgálatok. Az osztály-vizsgálatok a ker. iskolában d. e. 8, az elemi iskolában d. e. 9 órakor kezdődnek. Az elemi leányiskola vizsgálatai a leányiskola, az elemi fiuiskola vizsgálatai a fiuiskola nagytermében, a felső kereskedelmi iskola I. és II. osztályának vizsgálatai az illető osztályokban tartatnak meg. A nyilvános vizsgálatokra a t. szülőket és tanügybarátokat szivesen látja az igazgatóság.

— **Bokányi Dezső Nagykanizsán.** Bokányi Dezső, az országos szociáldemokrata párt egyik vezérembere, értesülésünk szerint, junius 24-én Nagykanizsára érkezik. Aznap délután népgyülés lesz. A gyülés tárgysorozata még nincs véglegesen megállapitva.

— **A sportról.** A mai elsatnyult korban a sportélet észlelhető fellendülése igazán örvendetes dolog. Rendkivül fontos és nélkülözhetetlen szerepe van a sport bármely ágának; életünk sója és fentartója. Egyforma gondot kell forditanunk arra, hogy a lélek kiképzése époly fokon legyen, mint a testi erők müvelése. Sajnos, hogy napjainkban az életpályák legtöbbjéhez oly nagy képzettséget kivánnak, hogy az ifjuság idejének nagyobbrészét, életének tavaszát, testi erejének fejlődését kénytelen a lélek kimüvelésére áldozni és annak szolgálatára rendelni. A test pedig emellett a nagy szellemi megerőltetés mellett elsatnyul, eltörpül — beteg lesz. Különös gondot kell tehát forditani az ifjuság testnevelésére. A sportolás nálunk még mindig nem céltudatos, dacára annak, hogy sok helyütt már elég nagy hühót csinálnak vele. Egészen másként van ez Angliában, Amerikában, de még Németországban is, ahol a sport általánossá, társadalmi kötelességgé vált épen a fiatalságnak e téren való nevelése által. Az angol s amerikai nemzetek atlétáikat nemzeti hősökként tisztelik, ünnepségeket rendeznek tiszteletükre. A sport sikerének külföldön az a titka, hogy népszerü. Sportól a munkás gyermeke épugy, mint a lorde, szóval a test fejlesztésének szórakoztató tudománya a nemzet közkincsévé vált. Nálunk azonban a sport még mindig messze áll az általános népszerüségtől. Csak egyes osztályok üzik; a tömeg, különösen a szerényebb viszonyok között élő néposztály eddig meg nem igen vett tudomást arról, hogy rendszeres sport is van. Kivételt képez a ló-sport, amely a gazdag embereknek való ugyan, de a nagyvárosi szegény emberek veszitenek a legtöbbet rajta. Az u. n. ember-sport parlagon hever. Népszerüsiteni kell a sportot a nép alacsonyabb rétegeiben épugy, mint a müveltebb osztályokban, mert a jövő nemzedék, amelyre nagy feladatok várnak, erőteljes és egészséges csak igy maradhat.

— **Az ujságiró.** Abból az alkalomból, hogy az ujságiró-képviselők nem éppen méltányos eljárást ért a parlamentben a Salgó Sándor szerkesztésében megjelenő „Somogyvármegye" cimü laptársunk többek közt a következő érdekes és találó sorokat irja:

Az ujságirók panaszkodnak, hogy az uj parlament nem elég hálás hozzájuk. Nagy köztük a kesergés, még nagyobb a fölháborodás; holott ha a maguk körülményeit is oly tárgyiasan fognák föl, mint a világ ezerféle ügyét, baját, baját örömét: — akkor igazán nem csudálkoznának az emberi hálátlanság ezen legjobban fejlett példáján.

Elemi igazságok ezek, — és mélyen tisztelt kollégáim mégis minduntalan elfelejtik. Pedig tisztában vannak nagyon is e közkeletü igazságokkal; annál is inkább, mert hiszen senki sincs, aki az életet alaposabban ismerné, mint az ujságiró. A jó istenen kivül az ujságiró van abban a kivételes helyzetben, hogy az élet szinjátékait a kulisszák mögül nézi. Az ujságiró nemcsak a lánglelkü politikust ismeri, — de ismeri a lánglelkü politikus urat abból a jellegzetes időből, amikor hasoncsuszva járkált mandátum irányában, amikor fünek-fának hazudozott; mert a politikus ur nem volt mindig oly hatalmas és büszke;

Mit igyunk?

Az elsőrendü természetes szénsavas natrontartalmu ásványvizet, a mohai

ÁGNES-

forrást, mert föltétlenül tiszta, kellemes és olcso **KEDVELT BORVIZ!** savanyuviz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertozö elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógysóknál fogva kitünö szere a legkülönfélébb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek.

Vegyi vizsgálatok s ajánlatok az Ágnes-forrást az orvosok előtt nagyon kedvelt gyógyszerré tették s hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr. Kétly, dr. Stamberszky, dr. Berger, dr. Nenndorf, dr. Borchardt, dr. Akantisz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Moselig, dr. Rust, dr. Werner, dr. Gebhardt, dr. Balogh, dr. Varga, dr. Szabó, dr. Scipiades, dr. Moravcsik, dr. Glaser, dr. Markusfalvy, stb.-stól. Stb. az Ágnes-forrást a legmelegebben ajánlották ideges gyomorbajoknál, chronikus gyomorhurutoknál, főleg karlsbadi kura után, csontlágyulásnál, angolkórnál, vese- és holyagbetegségeknél, étvágytalanságnál, vérszegénységnél, mint óvszert fertőző betegségek ellen (typhus, cholera stb.) Háztartások számára másfélliteresnél valamivel nagyobb üvegekben mindenkor kétes értékü mesterségesen szénsavval telitett viznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; úgy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse. nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leirásának ismertető füzete ingyen kapható. A forráskezelőség. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangu vendéglőben

tekintélyes a legkevésbé; -- mert a lángleikü politikusok kunyorálni is tudtak.

Elismerés és tisztelet illesse a csekély számu kivételt; de általánosságban a honatyák nem voltak mindig szines pillangók: hernyók és kukacok voltak régebben ... és az ujságiróknak köszönik mindenüket. A népszerüségüket, a tekintélyüket, még az eszüket is. Mert mondhat a parlamentben az a honatya bármi bambaságot; nyekereghet, mint a kenetlen szekér; a másnapi lapok tudósitásaiban formás beszédet kap ajándékba, s nem ritkán elmésséget is.

Tisztában vagyunk e dolgokkal mi ujságirók mindannyian. Az a baj csupán, hogy nem tudunk egyetérteni. Némely részünknek az a véleményünk, hogy ekszkluzivnak kellene lennünk és az idegen, tolakodó és tartalmatlan alakokat ne engedjük az általunk képviselt nyilvánosság fényében sütkérezni; de az ujságirók többsége pár alázatosan kérő szó ellenében mindent megtesz: kretenekből csinál nagy költőket; amatőrökből művészeket; tehetséges szakácsnőkből primadonnákat, hivatásos szabólegényekből tenoristákat és drámai hősöket: tökfejü ázalagokból képviselőket; — és csinál önmagából az ujságiró rabszolgát, mindenkinek a hordárját, akinek egyéb dolga nincs, mint mások szekerét tolni, és ha legörnyed e nehéz igában, mehet feküdni a kórházi ágyba és fölfordulhat ott, mint a kutya a szemétdombon. Nem törődik vele senki.

Melyikünk merné tagadni, hogy az imént mondottak nem igy vannak szóról-szóra? És mégis, az ujságirók nem birnak érvényt szerezni a maguk hatalmának, melynek birtoklásához egyfelől szellemi kvalitásuk, másfelől az élet küzdelmeivel való legekszponáltabb, bátor szembeszállásuk ad jogot és igazságot. (JANEIRÓ.)

— **Utcák és terek tisztántartása.** A tiszti főorvos javaslatára utasitotta a tanács a gazdasági felügyelőt, hogy az utcák és terek tisztántartására uj rendet léptessen életbe. E szerint ezután az utcákat és tereket reggeli fél 6-ra már tisztára fogják seperni, hogy az egészséguek ártalmas port a közönség ne legyen kénytelen szivni. Nehogy azonban közönségünk nagy örömmel fogadja ezt az üdvös intézkedést, kijelentjük, hogy az eset Pécsett történt. Nekünk még sokáig kell várnunk, mig ily dolgokat elérünk.

— **Az iskola és a vallástanitás.** A „László király" szabadkőműves páholy, kiadta a brémai tanitótestület emlékiratát, mely kimondja, hogy a hittanitást az iskolákból ki kell küszöbölni. Sürgeti, hogy a hitoktatást, ha a szülők kivánják, át kell ruházni az egyes felekezetekre, az erkölcsi oktatás a vallásoktatástól teljesen függetlenül legyen a szellemi, erkölcsi és irodalmi szempontból kiváló tanitási anyaggal kapcsolatban. Indítványát terjedelmes megokolás vezeti be, amely teljesen ment az ilyen esetekben szokásos óvatos kertelèstől és körülirástol. A tanitás ugymond közügy, a vallás magánügy. Olyasmire, ami nem állami érdek, az állam egy polgárát sem kényszeritheti. Hollandiában és Franciaországban épen ezért teljesen kiküszöbölték a hitoktatást. Angliában, Olaszországban, Belgiumban, Schweizban pedig kimondották, hogy a gyermekek nem kényszerithetők a vallástan tanulásra. Hivatkozik Euken tanárra, aki azt mondja: „A filozófia és a tudományok uralmának eljövetelét már Bakon annak idején megjövendölte és ez az uralom évszázadokon tartó munka árán be is következett és érezteti hatalmát mindnyájunkkal . . Ha pedig a vallás nem lesz képes a tudomány kritikáját kiállani, akkor le kell szállania a mai piadesztáljáról, akkor . . . üres képzelődéssé válik." A vallás filozófiai meggyőződés, amely az egyén erkölcsi magatartására befolyással nincs, azért állami ellenőrzés alá nem tartozik. Az ó-testamentum kinyilatkoztatott mondái magukon viselik az illető kor műveltségi fokát, holott ha Isten sugallta volna őket, meg kellett volna előzniök felfogásban korukat. A továbbiakban bizonyítja az erkölcsnek függetlenségét a vallástól. Mai vallástan helyett esetleg vallástörténetet kellene tanitani!

— **Gyógytanfolyam dadogók és hebegők részére.** Julius hó 1-én hatheti gyógytanfolyam nyilik dr. Terner Béla szombathelyi svéd tornaintézetében Heiner József tanitó vezetése alatt. Ezen hatheti kurzuson dadogók és hebegők megtanulnak teljesen hibátlanul beszélni. Bővebb felvilágositás dr. Terner Béla svéd tornaintézetében nyerhető, ahol is előjegyzések elfogadtatnak. A tanfolyamra csak korlátolt számu résztvevő vétetik fel.

— **Fényképészeti készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, a kik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udv. szállító 1854 óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességek áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szivesen küld el bermentve a cég.

— **Budapesten az egyetlen független ellenzéki nagy napilap: „AZ UJSÁG".** Előfizetesi ára: Egész évre 28 kor. Félévre 14 kor. Negyedévre 7 kor. Egy hónapra 2 k. 40 f. Gyönyörü albumajándék karácsonyra az ujság minden előfizetőjének kivétel nélkül. Megrendelési cim: „Az Ujság" kiadóhivatala. Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Költők világa.** Baboss Lászlót, lapunk nagy tudásu munkatársát közönségünknek nem kell bemutatnunk. Ismerik vonzó és mindig tanulságos irásait. Cikkei rendszerint a szépirodalmi kritika kereteiben mozog és ezen a téren már sok figyelemreméltó és értékes dolgot alkotott. Irodalmi munkásságának Baboss most adja meg koronáját. Minden irodalmi tudását, a sok tanulástól leszürt véleményét egy öt kötetes anthológiában összesiti, mely ugy, mint kritikai mű és mint megbecsülendő kézikönyv, egyaránt kiváló. A költők világa széles apparatussal felöleli az egész világirodalom ismertetését. Az összes neves költők műveiből kitünően forditott szemelvényeket közöl, melyeket tartalmas életrajzi és irodalomtanulmányi bevezetéssel lát el. A költemények többjénél Baboss mint igen ügyes műforditó mutatkozik be. Maga az öt kötetes mű tervezete sokkal nagyobb dolog, semhogy röviden elintézhető lenne, itt még egyszer csak azt hangsulyozzuk, hogy aki a költők alkotásait szereti, azokkal megismerkedni akar, becsülje meg Baboss derék munkáját.

* **A „Vasárnapi Ujság"** junius 10-iki száma 34 képpel jelent meg; ezek nagyobb része aktuális dolog a spanyol király házasságáról, a királyné kelengyéjének érdekesebb darabjairól, a brassói oláhok egy érdekes népünnepéről, a most megnyiló mezőgazdasági muzeumról, a Párisban rendezett nemzetközi női kézimunka-kiállitás magyar csoportjáról, a debreceni tornaversenyről, a magyar hirlapirók belgrádi kirándulásáról, a legutóbb tartott ügetőversenyekről stb. Szépirodalmi közlemények: Jakab Ödön négy hangulatos dala, ifj. Hegedüs Sándor utirajza Sappho szigetéről, Floricha eredeti elbeszélése, s a „Regénytár" mellékleten Nagy Endre elbeszélése s Léon de Tinseau franciából forditott regénye (képekkel). Péter Jenő cikke a Kossuth Lajos által tervezett fiumei vasutról, a képeket magyarázó cikkek, tárcacikkek a hétről e szám további közleményei, melyekhez járulnak a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet. Közintézetek s egyletek. Sakkjáték. Képtalány. Egyveleg stb. A „Vasárnapi Ujság" előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónikà"-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap" a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, fé'évre 2 K. 40 fill.

KÖZGAZDASÁG.

A soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

Hirdetmény. A m. kir. honvédelmi miniszter a honvédség 1907. évi lábbeli szükségletének 50%-át, vagyis 16,420 pár bakancsot (fatalpszegek nélkül) az eddigi föltételek és a fővállalkozóval kötött szerződés értelmében páronként 11 K 22 f. (tizenegy korona huszonkettő fillér) egységár mellett a hazai kisiparosok által szándékozik készittetni. Az elkészitett bakancsok legkésőbb 1907. évi március végéig szállitandók be: a kereseti összegek az 1906-ban történő szállitás esetében 1907. elején, az 1907-ben történő szállitás esetében az átvételi bizonyitványok számvevőségi érvényesitése után azonnal kifizettetnek. Az ajánlatok legkésőbb f. évi junius hó 25 ikéig, ahol ipartestület van, ennek utján, különben pedig közvetlenül kamaránkhoz küldendők be. Részletes felvilágositás kamaránkuál nyerhető.

A tulipán jegyében. Ausztriában szörnyü nagy az agyarkodás a tulipán miatt. Rajkszrátban, sajtóban, iparosok, bortermelők, mezőgazdák gyülésein puffognak az ágyuk. Hej, ha a jó sógorok látnák, amint mi, bizony beszegeznék azokat az ágyukat. Mert valósággal elárasztják hazánkat osztrák tulipánnal. Áldozói vásárunkon 6 fillértől fölfelé árulták a rengeteg tulipánt. A köznép, amelyik nincs tisztában a dologgal s egyszerüen diszt lát benne, persze nagyban vásárolta. Tehát az osztrák ipar uj, jövedelmező ágat nyert a tulipánban. Hát a tömérdek más cikk, amelyek tulipán s egyéb hangzatos jelzővel kerülnek hozzánk! Igy csapnak be, jó magyarom. Mert még mindig áll a közmondás: — vakulj magyar. Ugyan mikor nyitnuk ki a szemünket?

A fa drágasága. A tüzifáért ma mesés árakat kérnek. A kereskedőket ostromolják fáért és még a 32, 34 és 38 koronás árak mellett sem törik magukat nagyon a szállitás után. Ezek igazán nyugtalanitó jelenségek és a fuvarosok és fakereskedők kartelljére vezethető vissza. Mert nyilvánvaló, hogy tavaly nyár óta az erdők nem pusztultak annyira, hogy a fa árának 30%-kal való felemelése indokolt volna. A fuvarosok és kereskedők mesterfogásait magának a közönségnek kellene ellensulyoznia azzal, hogy szénfütésre rendezkedik be, de ezt a szenet se veszi helyben, hanem csoportonkint összeállva, hozatnák azt wagon szám.

A mezőgazdasági munkások téli foglalkoztatása. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter az összes törvényhatóságoknak rendeletet küldött, amelyben kijelenti, hogy módot keres arra, hogy a gazdasági munkasoknak a gazdasági munkán kivül is legyen jövedelmező foglalkozásuk. Ilyenül kinálkoznak a népies háziipar különböző ágai s azok a foglalkozások, amelyek egy kis betektetéssel, különös előképzettség nélkül is haszonhatók lehetnek: a seprőkötés, gyékényfonás, baromfi- és selyemtenyésztés, méhészet, kertészkedés, gyümölcs- és zöldségtermelés.

A **„Honi Ipar"** most megjelent legutóbbi száma ugyszólván teljesen az iparpártoló mozgalomnak van szentelve. Sugár Ottó Székács Imre, Dán Leó, Gyárfás Oszkár és még többen méltatják különböző szempontból a jelentőségét. Az Országos Iparpártoló Szövetség működéséről bő tudósitásban számol be a lap, mely érdekes ujitásként szakmák szerint közli a magyar iparcikkeket raktáron tartó kereskedők jegyzékét. Különös figyelmet érdemel a „Honi Ipar" iparfejlesztési rovata, mely teljesen informálja az olvasóközönséget az uj gyáralapitásokról.

Sztrájk Nagykanizsán. A héten öt ujabb sztrájk ütött ki Nagykanizsán. A magyar-szabók, a cipőgyári munkások, a Weiser-gyár munkásai, a Haba téglagyár és a Tóth kovács Teleky-utcai műhelyében. A magyar-szabók sztrájkja a munkások teljes győzelmével végződött. Több erőszakoskodás volt a Weiser-gyár munkásai és a cipőgyári leányok közt. Néhány ellen személyes szabadság megsértése miatt a rendőrség megindította az eljárást.

Magyar váltóűrlapok. A Magyar Pénzügy irja: Az Osztrák-magyar bank, mint értesülünk, elrendelte, hogy ezentul a Magyarország területéről intézvényezett váltókat, vagyis olyan váltókat, a melyeknek kibocsátója magyarországi bejegyzett cég, csak akkor fog leszámitolni, ha azok vagy magyar kincstári váltóürlapokon, vagy pedig magyar bélyeggel felülbélyegzett űrlapokon vannak kiállitva. Őszintén örülünk, hogy végre helyeselhetünk egy olyan intézkedést az Osztrák-magyar bank részéről, amely hivatva van a magyar érdeket megvédeni. Eddig ugyanis az Osztrák-magyar banknál csak arra voltak tekintettel, hogy a váltók osztrák vagy magyar bélyeggel el vannak-e látva. Ezzel ismét megszünik Magyarországnak egy állandó károsodása amelynek nagysága csak ezentul fog hozzávetőleg kitudódni az uj rend folyamán. — Végeredményében ez az uj rend abban fog nyilvánulni, hogy a magyar kereskedő osztrák adósától többé nem fogadhat el osztrák váltó urlapot.

Kiállitás Keszthelyen. A Keszthelyvidéki Gazdakör abból az alkalomból, hogy az Országos Gazdaszövetség Keszthelyen ülést tart, junius 24. 25. és 26-án a szövetség tiszteletére gazdasági gép-, borgazdasági eszköz, háziipari és borkiállitást tervez. A Gazdakör meghivókban kéri az egyeseket, hogy állitsanak ki. A borkiállitás céljára a borfajtákból 7 decíliteres, vignettázott üveget kell legkésőbb junius 22-éig portómentesen küldeni. A kiállitók oklevelet kapnak. A kiállitáson dijat nem szednek.

Egy nagyszabásu pénzügyi művelet.

A jelzálogbank nyereménykötvényeinek konverziója. —

Hazánk pénzügyi életében valóságos szenzáció gyanánt jelent meg a Magyar Jelzálog-Hitelbanknak azon felhivása, melylyel a jelenleg forgalomban lévő 3 százalékos nyereménykötvények konvertálására, s egyuttal a kibocsátandó uj Jelzálog-sorsjegyek aláirására hivja fel a közönséget.

Tekintve, hogy itt nem egyszerű bankműveletről van szó, hanem olyan nagyszabásu pénzügyi tranzakcióról, mely a községek, városok és más közhatóságok részéről támasztott hiteligényeket, de másrészt a közönség anyagi érdekeit is közvetlenül érinti, kötelességünk, hogy ahhoz behatóbban hozzászóljunk. A Magyar Jelzálog-Hitelbank a szóbanforgó 3%-os nyereménykötvények biztositékát tudvalevőleg a községi és hasonló kölcsönök teszik, ezen kötvények tehát pupilláris értékek, ugy, hogy azokat óvadékul vagy letétül bármely állampénztár is elfogadja. Vizsgálván a kibocsátott prospektusokat, azt látjuk, hogy az uj sorsjegyek hasonló biztositékkal birnak, e részben tehát a konvertáló felek érdekei tökéletesen meglesznek óva. Sokkal nagyobb kérdés, hogy nyer-e, vagy veszit-e a közönség, ha a most tulajdonában lévő nyereménykötvényeket konverzióra bejelenti?

Alaposan áttanulmányozva a megjelent felhivásokat, e részben a következőben körvonalazzuk észrevételeinket. A most forgalomban lévő 3%-os nyereménykötvények játékterve már elavult, mert a még megmaradt nyeremények oly kicsinyek, hogy a kötvény alig vehető sorsjegy-számba. Ezzel szemben a 3%-os kamatozás oly jelentéktelen, hogy viszont az befektetési papirnak sem tekinthető. A Jelzálogbank tehát, hogy egyrészt a jelenlegi kötvénytulajdonosok részére némi anyagi előnyt nyujtson, s másrészt pedig, hogy a kötvény közkedveltségét minden irányban megóvja, elhatározta, hogy az amugy is csekély kamatfizetést megszünteti, de ehelyett olyan káprázatos nyeremény-sorsolási tervet állit össze, amelynek párját hiába keresnők az egész világon.

Kétséget kizárólag kitünik a becserélésre (konverzióra) vonatkozólag kiadott felhivásból, hogy a Jelzálogbanktól minden nyerészkedési szándék távol áll ezen óriási pénzügyi művelet megindításánál és lebonyolitásánál, hiszen könnyen kiszámitható, hogy a vevők részéről a sorsjegyekért befizetendő összegnek majd háromszorosát fizeti vissza nyeremények alakjában. Ezenkivül döntő szempont az, hogy az uj sorsjegyekért befizetendő összeg már az első sorsolástól kezdve teljesen egyenlő nagyságu a legkisebb törlesztő összeggel, de még ha ezzel ki is huznák az illető sorsjegyet, a tulajdonos megkapja az ugyanazon nyerő- és sorszámmal ellátott nyereményjegyet, melylyel a sorsjáték egész ideje alatt szakadatlanul játszhat az 1,000.000, 500.000, 400.000, 300.000, 200.000, stb. összegben megállapitott főnyereményekre.

Amint tehát ezekből kivehető, az uj sorsjegyek nemcsak belső értéküket tekintve egyenlők a legkiválóbb és legelső befektetési papirokkal, hanem mint sorsjegyek is egyenesen páratlanul állanak.

Már ezért valószinünek kell tartanunk, hogy minden kötvénytulajdonos bele megy a cserébe, de épenséggel lehetetlen, hogy bárki is ne tartsa rendkivül előnyösnek a konverziót, ha alábbi körülményeket figyelmére méltatja.

Aki nem konvertál, annak egyszerűen visszafizetik kötvényének 200 korona névértékét, a ezenkivül megkapja a 35 korona értékű nyereményjegyet, vagyis kap összesen 235 koronát. Ezzel szemben, nyereménykötvényeknek csak a mostani árfolyamát is véve alapul, annak értéke 255 korona, tehát a nem konvertaló felet nyomban 20 korona veszteség éri. Ez a veszteség még nagyobb akkor, ha azt tekintjük, hogy az egy nyereménykötvény helyett kibocsátandó két uj sorsjegy, a befizetendő 57 koronát is számitva, csak 312 koronába kerül, holott azok tényleges értéke a nyereményjegyekkel együtt 350 korona.

Nem szabad e mellett elfelejteni azt sem, hogy a kamatozatlan sorsjegyek ára évek hosszu sora óta emelkédik ugy, hogy a tulajdonos már e révén is megkapja befektetése kamatját. Épenséggel nem tulozunk tehát azon állitással, hogy ezen legelsőrangu, közkedvelt és feltétlen (pupilláris) biztonságu sorsjegy-érték tulajdonosa ugyszólván ingyen játszik évente 6 huzáson milliós, félmilliós 4. 3. 200.000-re stb. fő- és rendkivüli mennyiségü mellékuyereményre. Ezen adatok alapján állapitottuk meg azt, hogy a konverzió nemcsak előnyös a felekre nézve, hanem egyenesen saját anyagi érdekeik ellen vétenek, ha azt elmulasztják.

Éppen ezért helyesnek tartanók, ha hatóságaink is igyekeznének a birtokukban lévő 3%-os nyereménykötvényeket kicserélésre bejelenteni, annál is inkább, mert mint emlitettük, azok befektetési jellege változatlanul fennmarad. Megjegyzendő, hogy akiknek óvadék, letét, vagy biztositékképen van bárhol nyereménykötvényük elhelyezve, a konverziót egyszerűen a letéti jegyek beküldése mellett eszközölheti.

Azt hisszük, hogy konverzió bejelentéseket, nemkülönben uj sorsjegyekre való aláirásokat helyi pénzintézeteink is elfogadnak, de ilyen cimek egyébként a napilapokban bőven találhatók. A becseréléssel jó lesz sietni, mert a határidő f. hó 22-én lejár, s annak elmulasztása tetemes kárt okozhat a tulajdonosnak. Ugyancsak ezt ajánlhatjuk az uj sorsjegyek aláirására nézve is, mert annak határideje is lejár 22-én, már pedig ilyen sorsjegyekhez azontul csak a jóval magasabb napiárfolyamokon lehet hozzájutni.

Főmunkatárs: **Gáspár Béla.**

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség

Menyasszony ruha selyem

60 kr.-tól 11 frt. 35 kr.-ig méterenkint. — Bérmentve és már elvámolva a házhoz szállitva. Nagy mintagyüjtemény azonnal. **Henneberg selyemgyár, Zürich.**

Nyilttér.

Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

NESTLÉ gyermeklisztje

az egészséges és a beteg gyermek, a gyomorbajosok régóta bevált tápláléka

Megóv a hányástól, hasmenéstől, bélhuruttól és elhárítja ezeket

A gyermekápolásról ismertető füzetet ingyen küld **NESTLÉ** Wien I., Biberstrasse 11.

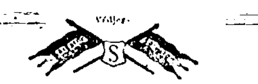

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a czukros húgyárnál, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál

a

Lithion-forrás

SALVATOR

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatásu.

Kellemes izü.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételü.

Első rangu gyógyviz és **diaetetikus ital.**

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási** tüneményekben vagy **húgysavas vesehomok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok s egyébb forrásleirások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványvizkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán.)

Fürdőidény: április 22-től október 15-ig.

Kiválo gyogyhatással bir 89483.

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos a gyógyhelyen. **Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.**

Thiele soványitó kurája

ismert hatós különiegesség kövérek részére. — Csomagja 2 korona. Megrendelhető **Török József** gyógyszerésznél **Budapest**, Király utca 12.

HIRDETESEK.

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

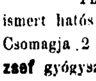

ékszerész

Nagykanizsán.

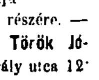

Alapittatott 1838. SAJÁT MŰHELY. Alapittatott 1838.

JEGYGYÜRÜK saját készitményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.

NAGY RAKTÁR gyürükben gyémántokkal és szines kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óraláncokban.

NAGY RAKTÁR finom ezüst étkészletekben.

Eladás részletfizetés mellett is!

Javitások és uj munkák gyorsan készittetnek

Oly pompás izű és könnyen emészthető, mint a

CERES-ÉTEL-ZSIRRAL

(kókuszdiókból)

sütött tészta, nincs más!

Schicht György

„Ceres" tápszerművek osztálya
Aussig E. m.

1868 óta forgalomban.

Berger-féle

gyógy-kátrány-szappan,

[illegible] Európa [illegible] vilmaszban [illegible] alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen régi pikkely-ömlős, régi kütegek, [illegible] ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a [illegible] kátrány-szappanokétól teljesen különböző. Idént [illegible] alkalmaztatik a kátrányszappan [illegible]

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyengét kátrányszappanban az erős tisztá minőségű ellenszére, a gyermekeknek valamennyi fejbetegsége ellen. [illegible] és fürdő-szappan [illegible] [illegible]

Berger-féle glycerin-kátrányszappan

[illegible] glycerin-tartalommal és finom illattal.

Mint kivalo borapoló szer [illegible] eredménnyel használtatik [illegible]

Berger-féle borax-szappan.

kiütések, napégés, szeplő, mitesser és egyéb bőrbajok ellen.

Ára minden fajnak 70 fillér. Használati utasítással együtt. A vásárlásnál kaltkrotten Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg az itt látható védjegyet [illegible] G. Holl & Comp.

[illegible] minden [illegible]

[illegible] díszoklevéllel [illegible] és

aranyéremmel a párisi világkiállításon [illegible] szappan, mely [illegible] szappanhoz melléklett [illegible]

Kapható minden gyógytárban és [illegible]

Nagyban: **G. Holl & Comp., Wien I., Biberstr. 9.**

Magyarországi főraktár: [illegible]

Budapest, Múzeum-u. [illegible]

Kisolnyben Magyarország [illegible]

Raktár Nagykanizsán: Preger Béla gyógyszertár valamint Magyarország több gyógytárában

---

300—500 holdas birtokot megvételre keres GÉBAUER FERENC Mikleus, Slavonia.

FIGYELEM!

Megbizható legjobb minőségű hirneves **valódi szepességi**

lenvászon és damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár bejegyzett védjegye

Késmárki gyártmány csak az

VALÓDI SZEPESSÉGI VÉD-JEGY ECHT ZIPSER

mely azon védjegygyel van ellátva.

HAZAI IPAR!

DARUVÁR

SZLAVONIÁBAN. **FÜRDŐ** a Déli vasut állomása.

A szlavon középhegység egyik kies völgyében.

Vasas hőforrások és iszapfürdők 34-50 C°

[illegible]

Kitűnő gyógyeredmények vérszegénységnél, női bajoknál, csuzos és köszvényes bántalmaknál és idegfájdalmaknál **különösen ischiasnál.**

Egész évben nyitva. Mérsékelt árak.

Szép berendezésű lakószobák, olvasóterem, fürdőzenekar, kölcsönkönyvtár, Lawn-tennis, tekepálya, érdekes kirándulások stb. stb.

— Az alsó- és utóidényben tetemes árengedmények.

Prospektusokkal szivesen szolgál a

fürdőigazgatóság

HIRDETÉSEK FELVÉTETNEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

Védjegy: „Horgony"

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller pástétma

egy régiónak bizonyult háziszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölésekben használva.

Figyelmeztetés. Sikány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter szegjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszertára

az **„Arany oroszlánhoz"**, **Prágában,** Fitzsebethstrasse 5 szám. Mindennapi szétküldés.

Schalek Henrik

HIRDETESI IRODÁJA

Bécs, I., Wollzeile 11. földszint és I. emelet

Alapittatott 1874 ✠ Telephon 809

A cs. k. postatakarékpénztár Clearing-számlája 804 816

ajánlja magát **hirdetési megbizások gyors és olcsó eszközlésére bel- és külföldi ujságok részére**

Szaklapok, hirdetési tervezetek, arazabasok díjmentesen.

Legujabb nagy hirlap-árjegyzék hirdetőknek ingyen és bérmentve

Sajat gyüjteményes-hirdet

rovat a

„Neue Freie Presse" és „Neues Wr. Tagblatt"

hirlapokban mindennemü hirdetés részére, mint: **Adas-vételi kézlések minden üzletágnak. Tars. képviseleti. Ügyvéki, állástkereső, ajánlati hirdetések stb**

Uri ruhaszövetek.

Csak szolid gyártmányt vesznek megbízatnek csodálatos olcsón

Karl Kasper,

Innsbruck Nr 8/66.

posztó kiviteli házából.

4 K 80 fill. 1·15 méter tiszta gyapju nadrág szövet.
7 „ 80 „ 3 méter angol mintázott, nagyon tartós öltöny-szövet.
9 „ — „ 3 méter eltéphetlen tiszta gyapju Crépe-Cheviot.
12 „ — „ 3 méter nagyon elegáns kammgarn szövet, utczai és társalgási öltönyöknek.
18 „ — „ 3 méter ujdonság-szövet a legujabb minták és színekben minden időszakra.

Kérjen mintaküldeményt.

Tisztits csak

GLOBUSZ FÉMTISZTITÓ KIVONAT

Globusz

fémtisztitó kivonat

A legjobb tisztitószer a világon

St.-Louis vásárdíjak 1904. „Grand Prix."

Jobban tisztit minden más fémtisztitó szernél.

Mutatványok alkalmával ajánlok a legolcsóbb árak mellett divatos és lámpionokat

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

Nagykanizsán.

MILKA SUCHARD

Csak alpesi tej kakao és czukorból áll. Páratlan különlegesség.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb nőibetegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyíttetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel, »A. Moll« feliratu ónozattal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legujabb módszer szerint készítek gyermek és hölgy szappant a bőr okszerű ápolására gyermekek s felnőttek részére. — Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A." aláírásával és védjegyével ellátott készitmenyeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Régi hirneves kénfürdő Horvátországban.

Vasuti állomás **Varazsd-Toplicza** Posta- és távirda

a Zagorlai vasut mentén (Zágráb-Csáktornya.)

Vegyelemzve Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894.

58 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felülmulhatatlan hatása van izom és ízület rheuma, ízület betegségek, gyulladásos és csontörési összehuzódások, köszvény, neuralgikus bántalmak, mint ischias stb. női bajok, bőr- és titkos betegségek, idült vesebajok, hólyaghurut, gorvelykor, angulkor, ólom és higany mérgezéseknél stb. stb.

IVÓKURA, garat, gége, mell, máj, gyomor- és belbajoknál, anyagcserélő rés.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyintézet minden kényelemmel. Hegyi vizvezeték. Hideg viz kurák zuhanyszal Kneipp szerint, egész éven át nyitva.

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, [illegible] ülletvények, szép kirándulások. — Állandó zenekar, a zágrábi kir. operaház tagjaiból. — Zene- és táncestélyek stb.

A varazsd-toplicai állomáson naponta társaskocsi várja a vendégeket.

Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek oda-állítása előbb a fürdő intézőségnél megrendelendő.

Orvosi tudakozódásokat a fürdőorvos DR. LONGHINO A. ad.

Prospektusokat és broschurákat ingyen és bérmentve küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

STEYER
gyógyintézet
TÓBEL-FÜRDŐ
GRÁCZ MELLETT.
IDÉNY: május—október.
380 méter a tenger szine felett
2 vasuti állomás.
Grácból kocsival egy óra.
Posta- és távirda állomás.

Rég ismert vastartalmu (akrotherme) acélforrás 30 fok C. (28 fok R.) — 26 fok C. (20 fok R.) Mérsékelt klima, erősitő erdőlevegő kiterjedt fenyveserdők. Gyógyjavaslatok, idegbántalmak, ideggyengeség, hátgerincbetegség, hysteria, görcsök, neuralgia stb. ellen. Női betegségek: vérszegénység, bél- és hólyaghurut stb. Igen ajánlható üdülőknek és gyenge gyermekeknek Gyógyeszköz: külön gyógy- és uszóbazin, kádfürdők melegvizzel, fenyőfürdők, villanyos fürdők, massage, subanygyógykezelés, napfürdők stb. Olcsó lakások és egyes szobák, villák, gyógyterem, kitünő étterem, kitünő zenekar.

A fürdőigazgatóságnál kimeritő prospektus ingyen és bérmentve.

DR BLUMAUER SÁNDOR,
orvos tulajdonos.

SZLIÁCS-ACZÉLFÜRDŐ

(Felsőmagyarországon.)

Az egyedüli ismert szénsavdus vas forrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: **május 15-től szeptember 30-ig.**

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinb- és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Fürdőorvosok: Dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos és Dr. Stern J. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, délről Budapesten át innen szintén 5 óra. Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimeritő felvilágositás és prospektus utazás, lakás, árkedvezményről az első és utószezonban stb. ad a fürdőigazgatóság Szliács. (Zólyommegye.)

Egyedüli gyártó Fritz Schulz jr. cégtársulat Sopron és Eger

Globin

a legjobb és legfinomabb Czipő tisztitószer

Világkiállitás Szt. Louis 1904. legfőbb kitünt. Grand Prix

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

NAGYKANIZSA, 1906. NEGYVENÖTÖDIK ÉVFOLYAM, 25. SZÁM. JUNIUS 23.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő Dr. Villányi Henrik
Lapalapítók és kiadók: Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, ifj. Wajdits Józsefnél Deák-tér 1. szám.
Hirdetések díjszabás szerint. Nyílttér soronként 40 f.

Hamis tulipánok.

Irta KUNZ JÓZSEF.

Ha van valaki, aki résztvett nemzeti küzdelemben, a magyar kereskedelem az. Ha van a nemzeti termelésnek olyan tényezője, mely a nemzet válságos időszakában onós érdekét alárendelte a nemzet nagy eszmei érdekének, úgy az ipar az. És mégis ez a kereskedelem, ez a magyar ipar bizonyos megdöbbenéssel nézi annak a mozgalomnak elfajulását, melyet tulipánmozgalom néven ismertünk és mely ezen név alatt nagy szolgálatot tett a magyar nemzeti eszmének.

Az Országos Iparpártoló Szövetség asztalán minap egész csomó tulipánjelvény feküdt, amely Gabloneban készült. Mit csinálnak ezekkel a jelvényekkel? Talán az osztrák örökös tartományoknak szánták őket? Dehogy! Ezekkel elárasztják a mi magyar hazánkat, ezeket a nyakába sózzák a lelkesedni tudó magyarnak. Szabad-e a magyar iparosnak tulipánjelvényt csinálni? Nem, mert menten magára zúdítja a hazaárulás vádját. De az osztrák ezeket szabadon csinálhatja és árjegyzékeivel és vigécivel kolportáltathatja Magyarországon. Szabad-e a tisztességes magyar kereskedőnek ilyen tulipánt árusitani? Nem, mert ezzel magára vonja a bojkottáló nemzeti társadalom haragját. De az, aki kevésbé szigoru mértékkel mér, vigan árulhatja a gabloneai tulipánt.

Ugyanigy vagyunk a többi tulipános árucikkel. Ha eltekintünk a kiválasztott magyar gyárosok egy kisded csoportjától, látjuk, hogy a tulipán rajza, fogalma olyan szentség, amelyhez a korrekt magyar gyáros nem nyúlhat. Az osztrák azonban büntetlenül ragyogtathatja a maga invencióját és hozhat tulipános levelezőlapot, cipő-krémet, vásznat és minden más egyebet: cikkeket, melyhez tisztességes kereskedő nem nyúlhat, de melyeknek mindig voltak és lesznek terjesztői Magyarországon.

Mindezekből az következik, hogy a tulipánkert nemes eszméje a visszaélések özönét zúdította a tisztességes magyar iparra és kereskedelemre. Privilegiumot biztositani az egyik magyar iparosnak a másik rovására, még hagyján. De bár akaratlanul, módot nyujtani az illojális osztrák konkurrenciának, hogy jogtalan versenyt támasszon a nem tulipános magyar gyártmánynak, ez eszmének is horribilis.

Mert tiszta dolog, hogy mi tulajdonképen tulipándivatot teremtettünk és elértük azt, hogy a magyar közönség előnyt ad a tulipános árunak a nem tulipános áru felett. Ha az osztrák elárasztja minket az ő tulipános áruival, amelyek készitését a magyar cégeknek meg nem engedik, úgy ezzel csak azt érjük el, hogy a magyar társadalom a tulipánnal ékesitett osztrák árut fogyasztja a diszteln mezben megjelenő magyar áru helyett. Ez pedig épen forditott iparpártolási mozgalom, amely keserű gyümölcsöket terem a hazai iparnak.

Amig a törvények meg nem védik a tulipános magyar árut, vagyis amig törvényeink nem ismerik el a tulipánt a magyar származást igazoló, büntetőjogi védelem alatt álló országos védjegynek, amig az árujegyek lajstromozása tekintetében mi is respektálni tartozunk az Ausztriában történt belajstromozást, addig bizvást elmondhatjuk, hogy a tulipán-jelvény által fokozott vételkedv legnagyobbrészt az osztrák iparnak válik haszonára, mely mindig több és több tulipános árut kolportál Magyarországon.

A mestersegesen komplikált kérdés legtermészetesebb megoldása az, melyet a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület ajánlott, hogy a tulipános védjegyeket törüljék már azon okból, mert a tulipán egyértelmü leven a magyarság fogalmával, meltanytalan a magyar iparosok zönet a tulipán használatától elzarni. Ha szimbóluma a tulipán a magyar származásnak, ha jelképe a magyar hazafiságnak, úgy ettől a szimbolumtól, ettől a jelképtől egyetlen magyar iparost sem szabad megfosztani. Tegyék a tulipánt törvény utján a magyar származást igazoló országos védjegygyé, ezzel közszükséget pótolunk, mert megadjuk a magyar közönségnek a módot, hogy a magyar gyártmányt az első pillantásra meg tudja különböztetni a külföldiétől és másrészt visszaadjuk a tulipánt a maga igazi, eredeti hivatásának, amely az igazi magyar ipar és kereskedelem védelmében, az iparpártolási hajlandóság fokozásában áll.

Amig a tulipán módot nyujt egyik magyar iparosnak, hogy előnyökhöz jusson a másik magyar iparos felett, amig módot nyujt az osztrák iparnak és kereskedelemnek, hogy kalózhadjáratot inditson Magyarország ellen, addig a tulipán nem lesz a magyar ipari és kereskedelmi érdekek oltalmazásának szent szimbóluma.

A tulipánkert nemes hölgyei és urai kétségtelenül használni akartak a magyar iparnak és kereskedelemnek. Ültessék át virágjukat frissebb, erőtadóbb talajba, akkor, de csak akkor fogják kiérdemelni az egész magyar nemzeti társadalom hálóját.

Kosár.

Irta OECI.

Eléggé ismert, változatos alaku, ipari termék és kereskedelmi cikk, a szebb nemek mindennapos használati eszköze. Fontosságát az emberi élet örömeivel kezdi, de keserűségével fejezi azt be. Még látom az arányos szőke fürtü Annikát, ki az ovodába készül. Könyvei nem lévén, mert ott a tudást képekből és az orónő verses előadásából meriti csak. S minthogy tetszetős versekben van az előadás egybefoglalva, Annika, ki különben gyermeki szépsége mellett élesészséget árul el, a verseket elég gyorsan emlékezetébe tartja, a könyv nélküli előadásokból.

Versek sokaságának tudása gyönyörrel tölti el Annika szüleit, aminek jutalmazására a boldog szülők kis kosaracskával lepik meg Annikát ozsonnájának kényelmesebb iskolába vitele céljából.

Boldogság sugárzik a szőke angyalocska arcából. Most még inkább törekedik az ovodába járásra, hiszen ezután nagyobb ozsonát vihet magával, mint eddig bőrkötényecskéje zsebjében eltért. Még több verset tanul meg, talán akkor ozsonát szállító eszköze is növekedik, melynek nagyobb terjedelmére már ma is szüksége volna, hiszen az ozsonai étkek elfogyasztásakor a nevelőnővel tett séták alkalmával csak kevés mezei virágot szedhet abba, holott azoknak nagy változatairól legalább egyet-egyet szeretne ott elhelyezni.

Annika az ovodai látogatást a legsikeresebb eredménnyel fejezi be.

Lelki örömökkel telve kezdi meg az iskolába járást a tanitónő-képezdével kapcsolatos gyakorló iskolában. Az ozsonát vivő kosár ezuttal már átalakul kézimunka kosárrá, amennyiben az ozsona helyet talál, kellőkép becsomagolva, a könyves-táskába.

Csinos kivitelü iparremek a kosár. Belőle a pamut és selyemfonál kézimunkái megszámlálhatatlan változatainban kerülnek ki, mert Annika az iskolai tantárgyak alapos tudása mellett, remek kézimunkákat is készít. Kőt, horgol, himez, csipkét vár s mindezen munkák a néha már alakjában átváltozott kosarakból kerülnek ki. Az eszközök gyűjtőhelye is a kosár.

Évek mulnak az iskolázással. Annika az évek során a polgári leányiskolát is a kézimunka-kosár kiséretében, tanulás eredményében gazdagon táplálva fejezi be. A város bakfiseinek legtisztelettelibbjét rejti már magában, akiért bizony a középiskolai tanulók egy egész serege rajong.

Mint is lehetne ez máskent az Angyal Annikánál, mert igy nevezték el a versenyző diákocskák őt.

Bonne csak festőies szépségü és termetü, feszélyezetlen, élénk kedélyü bakfist találhatták és igy mi sem természetesebb, hogy boldog tudat volt a diákocskák mindegyikére nézve, ha a város legszebbjének hirében állott bakfis társaságában tölthetik idejüknek egy részét.

Annika a tanitónő-képezdét kereste fel nagy tudás vágyának kielégitésére. A tanitónő-képezde második évfolyamának március 15. ünnepélyén Annika tölti be az ünnepi programnak fénypontját. Szavalata elragadá az ünnepi publikumot és a jelenlevő tanári kart. Zongorajátéka elbűvölte a hallgatóságot és büszkeséget ébresztett a jelenlevő zenetanárra, ki aránylag rövid idő elteltével ily mesteri zenére tudta kikepezni növendékét. Éljenzés, taps végnélkül jutalmazza a tanitónő-képezde e kiváló növendékét, mig végre az elragadtatás hangján, köszönetét fejezi ki az igazgatónő átnyujtva a legszebb virágokkal gazdagon diszitett virágkosarat.

Ez esetben látszott a kosárnak egy ujabb jelentősége Annikánál. Jutalom ez a kosárkészités remekeiből és a virágkertészet diszéből egyesitve, hogy a kertészet remekeinek elhervadásakor legalább a megtisztelő, kosárba font ipar müvét őrizhesse szobájában és képezzen az eddig felhalmozott, szebbnél-szebb kézimunkák között, szép idők emlékére diszt.

Ugyanakkor látjuk azonban, hogy hasonló szép kosár virágdiszekkel az intézet egyik ifju tanárától is érkezik a kiváló növendéknek. Vajon a tudás jutalma-e a tanár ur ezen külön ajándéka?

Nem. Az ajándék az ideális növendéknek szólott, akit nevelője és oktatója titkon szeretett, imádott. Nem csoda. Legszebb növendéke lévén, külseje, szelleme és modora csak elragadhatá az ifju tanárt, mint mindenkit, aki vele valaha is érintkezett és e titkos érzés a növendékkel szemben gyakorolt nagyobb figyelemben nyilvánult meg.

Annika az intézet látogatását annak sikerdus befejezésével immáron beszüntéti. Idejét ezután a szülei háznak szentelé, meltóan betöltve anyja házisszonyi

ROVÁS.

Nem nagy eset, hogy egy diák vét az iskola fegyelmi szabályai ellen és mielőtt ezért megbüntetnék, kilép az iskolából. Az sem emeli a dolog jelentőségét, hogy ez a diák épen az érettségi előtt állt. Arról az esetről van szó, hogy a nagykanizsai főgimnázium egyik nyolcadik osztályu növendéke, ki az érettségi vizsga irásbeli részén szerencsésen tulesett, felcsapott szociálistának és a nagykanizsai munkások egy részét sztrájkra izgatta. A büntetéstől való félelmében pedig kilépett az intézetből. Ennek a kilépésnek sokan nagy jelentőséget tulajdonitanak, mi azonban a nevezetesség jellegét nem találjuk meg benne. A fiatal ur az iskola fegyelmi szabályai szerint feltétlenül büntetést érdemelt és érdemelt volna, ha nem a szociálizmus tanai, hanem bármily politikai párt érdekében agitált volna is. Mert ettől, amig diák, el van tiltva. Magáért a szociálizmus elveiért pedig könnyelmüség ennek a fiunak a fejét glóriával övezni, mert kizártnak tartjuk, hogy ez urakat megértette volna. Meglehet, hogy harmine esztendős korában gyáros lesz, ki eltolonczoltatja, vagy bérlő, ki becsukatja sztrájkoló munkásait, esedékeit.

*

Élelmiczikkek, különösen a tüzelő-anyag ára felmegy napról-napra, a hasznot az ugrár-közönség vágja zsebre, az árát a fogyasztó közönség adja meg. Ez hát lemegy, a gazda felmegy és ezt a hintázást nevezik közgazdasági áralakulásnak, holott ez kész betegség, mikor az egyik gazdasági tényező a másiknak rovására vagyonosodik.

*

Ha nem is jelezné a naptár a hivatalos nyár kezdetét, megmutatná ezt a napilapok hirdetési oldala. Ott megláthatjuk a nyár megérkezésének eljövetelét. A különböző menetjegy irodák már szervezik a nyári kirándulásokat — a külföldre. Hiába jelent meg a mult hónapban a sok „Hazai fürdők" czimü vezérczikk és különféle lelkes felhivás, azért vezető köreink még mindig nem akarják belátni, hogy a tulipán-mozgalomból a hazai fürdőknek is kellene egy keveset juttatni. Kevés ember van, ki ismerné hazánk változatos szép vidékeit, de azért senki sem jut eszébe: miért nem rendezünk kirándulásokat a szép magyar vidékekre. A mágnásvilág, a tulipán-mozgalom „lelkes" vezetősége már többnyire a külföldi fürdőkben piheni az év fáradalmait, itthon pedig a társadalom nyögi a bérmozgalmak sulyát. Pedig, ha itthon töltenék a nyarat, akkor legalább ilyen módon lenne kárpótolva az a társadalmi osztály, mely legnagyobb zömét szolgáltatja a Fiuméből elinduló kiránduló hajóknak.

---

helyettesitését. Az iskolázás idejéből csak a szerelmes professzor ur látogatásai maradtak meg, amelyek alkalmával a szerelem fonalai szövettek tovább.

Céltalan enyelgés, sivár reménykedés volt a szerelemnek jutalma. Mert ha a két egymáshoz legőszintébb szeretettel fűződő egyéniség a jövő boldogságát látá már maga előtt; mikor a szív érzelmei minden egyebet lekűzdeni, elnyomni képesek, a szülők másnak szemelték ki egyetlen leányukat. Tanár ur kikosaraztatott.

Látatlan kosárral hagyja el szerelmeset, minthogy minden eszköz az egyetlen cél kivivására a szolgálatot felmondja.

A látatlan kosár kötéspontjai lazulni kezdenek. Anyaga szárad, s törékennyé válik, vele hervad és megsemmisülés felé mind közelebb és közelebb kerül két szerelmes szív, melyek egykoron virággal ékesen diszitett kosárban jelképezék egybetartozandóságukat és kosár teremti meg gyászukat.

Hallod Walter a magyarok dalát?...

Nagykanizsa, junius 22.

Kövér mezők közt vitt tegnap a vonat. Mindenütt a nyiló, a termékeny magyar föld dazdag öle tárult elém. Vetések és rétek; virágok és kalászok.

És a kalászok tengere ma holnap eldől a kasza előtt, a magyar föld odaadja termését, mint a virágzó hajadon csókját a kedvesének . . .

Hátul, valahol a vonat egyik utolsó kocsijában magyar földmüves munkások mentek velünk; öregek fiatalok, férfiak asszonyok, lányok gyerekek és — daloltak. És a dal olyan vig és mégis szomoru, olyan szivhez szóló volt, mintha valahonnan azokból az erdőkből szállt volna felénk, melyek köröskörül beszegték a morengő hegyeket . . .

— És — nem sajnálom — elfelejtettem egy időre a mindennapos életet, a politika nagy és apró ügyeit eszembe jutott egyszerre valami más, valami régi, valami szép, örök igaz dolog . . .

Irodalmunk történetében van elbeszélve, hogy Waltariusz püspök utazott az akkor még félig pogány Magyarországon. Éjszakára megszállt egy kolostorban. Sokáig fenn voltak, beszélgettek . . . Egyszerre felhangzott egy nóta, valami uj dallam, minőt Waltariusz nem hallott még sohasem. Olyan volt ez neki, mint valami uj megnyilatkozás mint valami uj égi tünemény: elméjében és lelkében egészen megrendült . . és a dal csak szólt fáradhatatlanul tovább, minthogyha valahonnan messze keleti rónákról fujna a szél és az hozná magával a különös, a nyugateurópai Waltariusznak különös dallamokat.

Elküldte egyik szolgáját, tézze csak meg: ki az, aki ott énekel?

És a szolga visszajött jelenteni:

— Egy pogány magyar asszony forgatja künn az őrlő követ és dalolja hozzá a csodálatos éneket.

Akkor elbámult Waltariusz püspök: hogy micsoda nemzet lehet, melynek egyik szegény cselédasszonya a nehéz munkaközben állandóan az énekkel vigasztalja magát . . .

Azóta elmult egy ezredév és a robogó vonaton haladva, mindkét oldalról dologban látva a serény mezei népet, eszembe jutott a dalról, mely felénk szállt, az, amit a szerzetes kiséróje mondott Walter püspöknek:

— Hallod Walter a magyarok dalát?

És abban a pillanatban összekapcsolódott előttem mult és jelen és ugy éreztem, nem dől meg ez a nemzet, mig lelkének oly hatalmas ereje van, hogy verejték és tűz elem után mindig kicsendül ajkán a nóta, azok a dallamok, melyek csodálatosan szálltak el akkor a buzát őrlető szegény rabszolganő ajakáról . . .

A birálat megállapitja a nemzet gazdasági és politikai erejét, ez az érzés fölmérte számomra egy pillanat alatt e nemzet életerejét . . .

Zöld kalászos gabonatenger takarta a földet köröskörül, de mindeneket — éreztem — beborit ez országban e nemzet életereje . . .

És szerettem volna, ha lett volna valaki ott mellettem, hogy mindeme gondolatokat és érzéseket magába foglalón mondhattam volna neki:

— Hallod Walter a magyarok dalát? . . .

Bucsu Csertán Károlytól. Zalavármegye közigazgatási tisztviselői, a rendezett tanácsu városok polgármesterei és a járások főszolgabirái kedden Zalaegerszegen értekezletre jöttek össze. Ezen összejövetel alkalmából testületileg tisztelegtek Csertán Károlynál, a vármegye volt alispánjánál, hogy tőle bucsut vegyenek nyugalomba vonulása alkalmából.

—

— **A községi jegyzők fizetésrendezése.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter — mint egy kóromatos jelenti — leiratban értesitette a vármegyék törvényhatóságait, hogy a községi jegyzőknek fizetésük kiegészitését képező járulékait 1905. évre visszamenőleg kiutalványozza.

A kereskedők „záróórája."

Törvény, szerződés — pénz?

Hol van a Kereskedő Ifjak Egyesülete.

(II.) A Zalai Közlöny szerkesztőségének szivességéből multkor rámutattam ama sajnálatos viszonyokra, melyben a kereskedelmi alkalmazottak sinylődnek. Rámutattam a baj orvoslásának módjára, melynek keresztülvitelére, szerintem, a Kereskedő Ifjak itteni egyesülete hivatott. Rámutattam arra is, hogy az az irány, melyet a kereskedő ifjak egyesülete most követ, nem céltudatos. Eme állitásomat igazolja az egyesület jelenlegi belélete, ahol — egy választ iró „másik" kereskedelmi alkalmazott véleménye szerint — „szakadatlanul folyik a renováló munka."

Sokkal több bennem az alkalmazottak egyesülete iránt táplált szeretetem, semhogy ezt a kijelentést frázisnak minősiteném. Bár a „cikkirásban laikus" kollegám az én — szerinte — „igazakat mondó cikkemet frázissal telitettnek mondja, de azért én nem ölek vele szemben hasonló állitással. Sőt! Elfogadom és leszegezem kartársam ama állitását, hogy „egyesületünk gyarló önképzési működése, financiális állapota, zavaros belső viszonyai" mondom, hogy eme kijelentések teljesen igazak. De csak eddig értek vele egyet. Ami már most e viszonyok javitását célozó első törekvést illeti, ez épenséggel megköveteli, hogy mielőbb akcióba lépjen az egyesület a szociális bajok orvoslására.

Viszonyaink mindinkább tarthatatlanabbak. Reggel hat-hét órától kezdve, sok helyen este kilenc óráig kell görnyednünk az erős munka alatt és az örökösen önképzéssel „előálló," de azért ezt kevéssé kultiváló alkalmazottak egyesületének nincs ehhez szava.

Azt mondja a Zalában választ iró kartársam, hogy a szociális bajok orvoslása előtt először az egyesület financiális dolgait kell orvosolni. Sőt még azt az abszurd állitást is megkockáztatja kartársam (bár ez nem frázis!?) hogy az uj, modern könyvtár felállitása után az egyesület mielőbb abba a helyzetbe jut, hogy a vezetősége szociális programját „is" végrehajtsa. Nem tudom ugyan, minő összefüggés van a záróóra kérdése és az egyesületi könyvtár közt, de azért távol áll tőlem a gondolat, hogy ezt az állitást frázisnak minősitsem.

De az már igazán érthetetlen állitás, mintha a vasárnapi munkaszünet végrehajtását, a záróóra ügyének rendezését meg kellene előzni az egyesület financiális ügyeinek rendezésével? Csak nem gondolja a cikkiró, hogy a Balkánon élünk. Csak nem gondolja a cikkiró, hogy e dolgok megvalósitásához pénz kell. Nagyon téved Ön kedves kartársam. Jóakarat kell ehhez. A rendőrség segitségét kell igénybe venni a vasárnapi tiz órai záróóra betartására. A rendőrség figyelmét kell felhivni az egyesületnek ama visszásságra, hogy sok helyen tizenegy óra felé zárják vasárnap a boltokat. A kötelezően aláirt megállapodást kellene elővenni, mikor a kereskedők este kilenc óra felé zárják üzleteiket. Eme dolgok megvalósitásához nem kell sem pénz, de még — modern könyvtár sem.

Az egyesületi mulatságokról szóló részre nem válaszolok. Én multkor csak, mint lényegtelen dolgot érintettem e kérdéssel. Kartársam pedig, mint az uj vezetőség működésének első tényét emliti, mely bizalmat keltett az egyesületben és minden emberben. Ez az állitás is maradjon meg kartársam igazságos érvei közt. De én jobb szeretném és azt hiszem, jobb szeretné minden kartársam — ki anyagi és erkölcsi helyzetének javitására törekszik — ha nem mulatságokkal szerezné meg a vezetőség a tagok bizalmát, hanem céltudatos törekvéssel.

Egyebekben én is a „vélemény szabadság elvét"

követem és abban a reményben, hogy mielőbb elkövetkezik ama bizonyos viszonyaink javitását célzó törekvések ideje, köszönöm a Zalai Közlöny tek. szerkesztőségének soraim közlését.

Egy kereskedelmi alkalmazott.

MEGFIGYELÉSEK.

— A cselédleányok. —

Szarkaláb betükkel teleirt papirosdarabot küldtek be a napokban szerkesztőségünkhöz, melynek minden sora, minden betuje azt mutatja, hogy irója a néphez tartozik s éles megfigyelő tehetséggel bir az olyan dolgok iránt, melyeknek szociálisztikus jelentősége van s melyek világot vetnek a szegényebb néposztály gondolkodásmódjára is.

Az irás szavai szerint ugyanis a közelmult piaci napok egyikén egy leány álldogált az Erzsébet-téren, abból a célból, hogy elszegődjék cselédnek. Oda megy hozzá egy uri asszony s megkérdezi tőle:

— Elállnál hozzám, leányom?

A formás, takaros teremtés végignézte az asszonyt s mivel ismerte, egész határozottan visszatelelte:

— Magához nem mék, mer nacsesága fiatal még.

— Az is baj?

— Hát. Ifjur nincs a háznál.

Nemsokára azután jött egy másik asszony, akinek szintén megtetszett a kis leány s szóba állott vele. Ettől már a leány kérdezte meg:

— Hát aztán nacsesága emeleten lakik-e?

— Ott, — felelte az asszony.

— No ha ott, akkor nem is mék oda, mert emeletet nem mászok senkinek.

Meghallotta ezt a párbeszédet a harmadik asszony s nagy örömmel lépett a kis leányhoz:

— Hallod-e kedves, akkor jöjj el hozzám, mink földszinten lakunk s egyéb dolgod sem lesz, csak a gyermekekre vigyázol.

— A gyermekekre? Hát hány van? — kérdezte a leány.

— Öt, egyik szebb a másiknál.

— Akkor csak vigyázzon rá maga! — mondotta a kis fruska s beszédbe ereszkedett egy öreg gazdaasszonnyal, aki nyájasan, hizelkedően szólott hozzá:

— Mink csak ketten vagyunk édesem, én, meg az öreg gazda, aztán van két tehén, azokat kellene fejned.

— Miesoda? — pattant fel a leány. Nem tudok én fejni, aztán nem is akarok megtanulni, mert varróleány leszek! . . .

Egy kalapos urnő szólitotta még most:

— Mit kérsz kis leányom?

— Van-e esti kimenő maguknál a cselédnek?

— Na még az kéne.

— Akkor más bolondot nézzen.

Egy barna menyecske, aki fültanuja volt ezeknek a párbeszédeknek, oda ment most a lányhoz s egész jóakarattal mondta neki:

— Hát hugom, én földszinten lakom, padolt szobám, gyermekem és tehenem nincsen, kimenőt is adok, hozzám csak ellállasz?

— Lehet — válaszolt a leány — de mi lesz a dógom, mert mosni, sütni épen nem akarok.

— Egy öreg, beteges asszonyra fogsz vigyázni, azt ápolgatod.

— Ne már arra épen nincsen kedvem, hogy nekem reggeltől estig mindig pöröljön a fülembe — adta vissza a szót a kis teremtés s ruganyos léptekkel elindult a piacról haza, mert nem kapott „jó" helyet.

Odahaza szegény édes anyja aztán megkérdezte tőle:

— Hát mégis, hová szeretnél menni, édes?

A kicsike leány gondolkozott egy ideig s aztán egy kicsikét restelkedve, de mosolyogva, vágyakozással mondta:

— A tánciskolába . . .

Gy. H.

HIREK.

Emelkedik a léghajó.

— Egy magyar szabó riengelspielje. —

Mi a léghajóban ülünk. Eloldják a kötelet, a léghajó felszáll és felszállunk mi is, pedig ülőhelyünkön meg sem mozdulunk. A léghajó mindent felemel, ami rajta van. Felszállok én, a szomszédom, a technikus, a szék, melyen ülök, a ballon. Mind felszállunk, de köztünk: én, szomszédom, a szék, a technikus közt levő távolsági viszony egy centiméterrel sem változik.

A magyar-szabó elment a piacra bevásárolni. Vett hust és azt tapasztalja, hogy többet fizet érte, mint tavaly ilyenkor. Vett fát és drágábban vette, mint tavaly. Vett még sok mindent, de semmit sem a tavalyi árban. Aztán elment a városházára, hogy adót fizessen és ott felvilágositják, hogy a pótadó bizonyos percentekkel megdrágult. Mire hazaért, otthon találta a házigazda lakbérstajgerolo értesitését. Ilyen előzmények után a magyar-szabó megállapitja, hogy tavaly óta minden drágult és mert érzéke van az áralakulás törvénye iránt, elhatározza, hogy ő is felemeli a magyar nadrágok árát nyolc hatosról egy forintra. Azaz hogy még sem egészen igy. Ő azt határozza el, hogy többé nem készit a vállalkozónak tizenkét krajcárért magyar nadrágot, hanem tizenhatért. Némi sztrájkmozgalmak után ez sikerül is neki, ami meg a vállalkozót inditja arra, hogy a magyar nadrágot nyolcvan krajcár helyett egy forintért adja. És mi a vége e pompás láncolatnak? Az, hogy a paraszt drágábban kapván a nadrágot, megduplázza terményeinek az árát és igy nyer még a nadrág drágaságán. És ismét elölről kezdődik a riengelspiel. A magyar-szabó elmegy a piacra bevásárolni. . . stb. és mire hozzá ismét elér az általános drágaság nyomasztó terhe, tiz esztendő mulva kijelenti, hogy de most már husz krajcáron alul nem csinál magyar drágot.

Tiz év mulva, egy borongós téli estén visszaemlékező kedvében van a magyar-szabó. Folidezi a régi rabszolga multat, mikor még tizenkét krajcárért varrta a nadrágot, holott ma huszat kap érte. Igaz, hogy akkor hat forintot fizetett havonta a lakásért, ma meg kilencet, akkor 76% volt a pótadó, ma meg kerekes 100%. Aztán rájön az igazságra, hogy bár most kétszer annyit keres, mint tiz év előtt, mégis sem a lakása, sem a ruházata, sem a kosztja nem jobb, mint akkor volt.

Már most miért stájgerolt a világ, miért szállt fel a léghajó? Uram Isten, miért lett egy forint egy magyar nadrág?

Ám, nem mindenki ül a léghajóban, vannak, kik itt lenn maradnak. Azok, kik bogozzák, meg oldják a köteleket. A fix-fizetéses emberek. Az a mérleg, melyeknek a jövedelmét szabályozza, nem oly érzékeny, nem oly pontos, mint a magyar-szabóé. A magyar-szabó maga kezeli a mérlegét. Egy-két hónapig sinyli az általános drágaság terhét, de akkor észretér. Maga is beszáll a léghajóba, utána már megint a parasztnak a dolga, hogy példáját kövesse.

Csupán a fixfizetésesek, különösen a hivatalnokok ezekért legutoljára jön el az a léghajó. Mikor már mindennek az ára megduplázódott, az előbb volt száz forint ötvenet sem ér, akkor a belügyminiszter megigéri, hogy tanulmánya tárgyává teszi az államhivatalnokok fizetését és a szerkesztő ukilátásba helyezi, hogy a honoráriumok emelése ellen elvben nem lesz kifogása. Ekőzben pedig a magyar és egyéb nadrágok léghajója már a csillagok között jár.

Ime, az áralakulás törvénye a magyar szabó példájával népszerűen megvilágitva. Amiből pedig az a tanulság, hogy az általános drágaság csak annak baj, aki nem maga kezeli a léghajóját.

SEMPER.

Emlékeztető-naptár.

Julius 1. A Kereskedelmi és Iparbank rendkivüli közgyülése d. e. 11 órakor.

— **Zalaegerszeg diszpolgárai.** Hétfőn városi közgyülés volt Zalaegerszegen Németh Elek főjegyző helyettes polgármester elnöklésével. E rendkivüli közgyülésen a mai kormánynak tagjait a város diszpolgárajul választották egyhangulag. Zalaegerszeg ujabbi diszpolgárai tehát: Kossuth Ferenc ipar- és kereskedelmi, Wekerle Sándor dr. miniszterelnök s pénzügy, gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatási, Polónyi Géza igazságügyi, gróf Zichy Aladár király melletti, Baranyi Ignác földmivelési, gróf Andrássy Gyula belügyi, Jekelfalusy Lajos honvédelmi miniszterek.

— **Személyi hirek.** A pécsi kir. itélőtábla elnöke Balogh Károly titkára Huszár Sándor kiséretében e héten 3 napig Nagykanizsán időzött és felülvizsgálta a kir. törvényszék és járásbiróság ügykezelését és tárgyalásait végighallgatta. A tábla elnökénél tisztelegtek: A kir. törvényszék birói és jegyzői kara Závody Albin kir. kurial biró, elnök vezetésével, a kir. járásbiróság birói és jegyzői kara Oszterhuber László kir. itélőtáblai biró vezetésével és a nagykanizsai ügyvédi kar Hertelendy Béla ügyvéd, a kamara helyettes elnökének vezetésével. — Gutmann Vilmos báró pénteken éjjel a fővárosból Nagykanizsára érkezett.

— **A Tulipán Szövetség** nagykanizsai fiókjának ideiglenes választmánya folyó hó 20-án délután Hertelendy Béla elnöklésével ülést tartott. Elnök ismertette a Tulipán Szövetség alapszabályait, melyeket a választmány elfogadott és határozatilag kimondta, hogy összel az alapszabályoknak megfelelően véglegesen megalakul. Időközben az ideiglenes választmánynak több tagja a szövetségnek fizető tagokat fog gyüjteni, mert csak ezek kebeléből lesz az uj tisztikar és választmány megalakitható. Minden fizető tagra nézve a tulipánjelvény is kötelező. Akik csak ilyent vásárolnak, de tagsági dijat nem fizetnek, szintén torzskonyvezve lesznek, de sem választók sem választhatók. A fizető tagok háromfélék: alapitók: akik legalább 100 koronát, pártolók: akik legalább 10 koronát fizetnek egyszer és mindenkorra; evdijasok: kik három évi kötelezettséggel legalább évi 3 koronát fizetnek. A választmány kimondja, hogy a Tulipán Szövetség általános országos céljai mellett különös sulyt fektet a női iparisk ola létesitésére, melynek érdekében széleskörü mozgalmat fog a szövetség helyi fiókja inditani.

— **A posta köréből.** Az uj postapalota terve ugylátszik egyelő elalszik. A terv hamar elaludt. Ennek egyszerü oka: a kincstár nem akar oly nagy áldozatot hozni részünkre. A hirek szerint a postaigazgatóság mar más kiberelhető helyiség után érdeklődik, melyet állitólag megtalált volna a Magyar-utcai Szeidmann-féle házban. Lehet ugyan, hogy a helyiség célszerü lenne, de az épület nem igen esik a központba. A város fejlődése más irányba gravitál és igy az uj bérelt helyiség mindig távolabb esne a központtól. Ezzel kapcsolatban, többek felkérésére egy más dologról is megemlékezünk. A posta e hó első napjaitól kezdve koesiban házhoz kézbesiti a csomagokat. Ez az ujitást, már előre is mint célszerü tervet üdvözöltük. Most azonban több oldalról arról értesitenek bennünket, hogy az ujitás nem felelt meg mindenben a hozzáfűzott reményeknek. A postaigazgatóság ugyanis a régi

4 kézbesitő kerület helyett 3 kocsikézbesitő kerületet léptetett életbe. A kocsikézbesités gyorsabb lett volna, de a kerületek megnagyobbitása ezt nemcsak meggátolta, hanem még lassubbá tette. A kézbesitők nehezen tudják feldolgozni a nagyobbitott kerületet, ami teljesen érthető is, amely miatt azonban őket nem érheti semmi gáncs. A hozzánk forduló panaszosok megnyugtatására különben jelenthetjük, hogy illetékes helyen foglalkoznak már e kérdéssel s igy valószinüleg ujból életbe léptetik a 4 csomag, illetve pénzes-küldemény kézbesitési kerületet. A közerdekü ügyet a postaigazgatóság ismert jóindulatába ajánljuk.

— **A sétatér rongálása.** A sétateret nagy anyagi áldozattal teremtette meg Nagykanizsa város közönsége és nagy szeretettel gondozza a Szépitő-Egyesület De a közvagyon iránt érzéketlen emberek rongálják vagy rongáltatják az ültetvényeket. A sétatér utain biciklin járnak, vagy kutyákat visznek magukkal. A kutyák aztán szabadjukra hagyva, neki mennek a virágágyaknak, kikaparják a virágokat és egyéb pusztitást végeznek. Az ültetvényeket a közönség és rendőrség ótalmába ajánljuk.

— **A magántisztviselők köréből.** A Magántisztviselők Országos Szövetsége nagykanizsai bizottsága folyó hó 25-én azaz hétfőn este fél 9 órakor a Polgári Egylet kistermében választmányi ülést tart, melyen mint értesülünk inditványoztatni fog egy Balatoni kirándulás tervezése, a mely tekintve a tagok nagy érdeklődését bizonyára sikerre fog vezetni.

— **Munkások és munkaadók.** A nagykanizsai lapoknak hetek ota egy állandó uj rovata van: a sztrájk rovat. Napról-napra ujabb sztrájk üti fel a fejét, ami kétséget kizáróan igazolja a Zalai Közlöny ama vezércikkét, melyben birálat tárgyává tettük a nagykanizsai munkásmozgalmakat. A munkásság iránt táplált minden szimpátiánk ellenére is megirtuk akkor, a mostani sztrájkok többje erőltetve volt, nem született a viszonyok kényszeritő hatása alatt, hanem a vezetők buzditására. A közelmult napok igazolták állitásunkat. A sztrájkok ujabban minden eredmény nélkül mulnak el es a közönség szimpátiája is meglazult a munkásság iránt. A munkaadók szervezkedése nagyon természetesen jogos es indokolt Szervezkedésük irányát ők határozzák meg, melybe beleszóllásunk nincs ugyan, de némi észrevételtől nem zárkózhatunk el. A munkaadók szervezkedése azt az irányt követi, hogy kizárja a szervezett munkásságot. Ez az intenció nem uj, de szerintünk soká nem vihető keresztül. A munkásság minden osztálya tömegesen szervezkedik és számtalan olyan foglalkozási ágban is vannak már tagjai a szakszervezeteknek, ahol eddig nem is tudták, hogy a munkások is szervezkedhetnek. Nagyon természetes, ez oda fog vezetni, hogy a munkásság nagy része néhány év mulva tagja lesz a szakszervezetnek. A szervezkedés jogát elvitatni nem lehet és ez ellen harcolni csak ideig-óráig lehet. Nem tartjuk tehát célravezetőnek a munkaadók szervezkedésének irányát, mert igaz, a munkásmozgalmak ügyét épen a szakszervezetek működése mérgesitette el, de ennek ellensulyozását nem a szervezett munkások kizárásában, mint inkább a szervezetek működésének korlátozásában, a terrorizmus rendőri meggátlásában kell keresnünk. A kizárás csak átmenetileg, rövid ideig lehet csak célravezető, de állandó eredményt szerintünk nem lehet vele elérni.

— **Déli vasut.** F. évi junius hó 15-ével Budapesten és Balatonfüred-fürdőtelepen „Pollák B és társa" budapesti szállitócég vezetése alatt egy-egy uj önálló podgyász-felvételi hely nyittatik meg. A Budapesten (V. Sas-utca 16.) létesitendő podgyász-felvételi hely május 1-étől szeptember 30-ig, a Balatonfüred-fürdőtelepen létesitendő podgyász-felvételi hely pedig csak junius hó 15-étől szeptember hó 15-éig van nyitva. Ugyanezen felvételi helyek a felek kivánságára a fenti időtartam alatt Budapesten a felek lakásából, üzlethelyiségéből, vagy raktárából Budapest D. V. állomásra, vagy viszont, Balatonfüred-fürdőtelepen ugyanezen helyekről a hajóhoz vagy viszont a podgyász-fuvarozási szolgálatot is teljesitik. A podgyász-fuvarozási dijak, melyeket a felek a podgyász átvételekor a fuvarozási vállalkozónak megfizetni tartoznak, a következők:

Budapesten, (a Várat és Óbudát kivéve) 50 kg. sulyig darabonkint 1 kor. 50 kg.-on felül darabonkint 1 kor. 50 fill. kerékpárokért darabonként 1 kor.; a Várból és Óbudáról Budapest D. V. állomásra vagy viszont fuvarozandó podgyászért a fenti dijak kétszerese szedhető be.

Balatonfüred-fürdőtelepen: 25 kg. sulyig darabonkint 50 fill., 25 kg-on felül darabonkint 1 kor., kerékpárokért darabonkint 50 fill. Az utipodgyász és mintabőröndöknek, továbbá a kerékpároknak továbbitására vonatkozó közelebbi határozmányok az állomásokon kifüggesztett hirdetményből vehetők ki

— **Szociálista diák.** A munkások egyik sztrájktanyáján a napokban beszédet tartott a munkásoknak Günsberger Samu a helybeli főgimnázium VIII osztályu tanulója. Egy rendőrtisztviselőnek tudomására jött a dolog és jelentest tett a kapitányságon, mely viszont az intézet igazgatóságát értesitette. A diák büntetéstől való félelmében visszalépett a szóbeli érettségitől.

— **Évzáró vizsga** A kereskedő tanonciskolában az évzáró vizsgát f. hó 21-én délután 3 órakor tartják meg.

A nagykanizsai felső kereskedelmi iskolában az érettségi vizsgák f. hó 25. és 26-án tartatnak meg mindkét napon reggel 7 órától délután 2 óráig.

— **A holt szezon** vagy ugorka-idény lassankint ismeretlen fogalommá válik. Évek sora óta épen nyáron történnek a legszenzációsabb események. Nincs is már intelligens ujságolvasó, aki a mezei munkák vagy fürdőre utazás cimén akár csak egy hóra is abbahagyná az ujságjáratást, Mert teljesen fölösleges is volna ez, mikor a kiadóhivatal mindenkinek utána küldi a lapot akár külföldre is, akár minden héten máshová is; ugy, hogy ma már nem kell az olvasónak megszokott lapját nélkülözni meg utazás közben sem. Azért nem mulaszthatjuk el olvasóink figyelmét a „Pesti Hirlap"-ra felhivni, mely kedvelt napilapunk a félévi forduló alkalmából érdekes dolgokat igér. Igy uj regényt Gárdonyi Gézától, ma legnépszerübb, legkiválóbb szépirodalmi irónktól; novellisztikus tárcákat Tóth Bélától, aki évek óta hütlen e műfajhoz s most visszatér első szerelméhez; tárcákat, elbeszéléseket, rajzokat továbbra is Szabóné-Nogáll Jankától, Lux Terkától, Heltai Jenőtől, Kazár Emiltől, Szomaházy Istvántól, Abonyi Árpádtól, Szántó Kálmántól, stb. A jövő félévi előfizetők megkapják karácsonyi ajándékul a Pesti Hirlap 1907-ik évi naptárát is és féláron fizethetnek elő a Divat Szalon cimü kitünő divatlapra. A Pesti Hirlap előfizetési ára félévre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy hóra 2 kor. 40 fillér. A Divat Szalonnal együtt negyedévre 9 korona. Kivánatra mutatványszámokat is küld a kiadóhivatal: Budapest, V., Váci-körut 78.

— **A magyar-horvát-szerb barátság** legszebb diadalát üli Lipik fürdőn, hol a magyarok a délszláv nemzetiségekkel a legjobb viszonyban élnek és békés egyetértésben élvezik az évszázados fürdő csodás gyógyhatását.

— **Fényképészeti készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az „A. Moll" cégnek (Bécs, Tuchlauben 9, cs. és kir. udv szállitó) 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességek áruházát, amelynek képes árjegyzéket kivánatra szivesen küld el bérmentve a cég.

A sztrájkoló munkásság.

Szigoru intézkedések a mozgalmak ellen

Ladányi Ármin dr esete.

A nagykanizsai sztrájkmozgalmak a héten tetőpontjukat érték el. Az iparhatóság szerdán feloszlatta a rendőrség által a sztrájktanyát mert Weiser cég kijelentette, hogy a munkásokkal többé nem tárgyal és könyvüket letétbe helyezte a rendőrségnél. Ennek alapján rendelték el a sztrájktanya feloszlatását A városi tanács egyben utasitotta a rendőrséget a sztrájkolók elleni intézkedések legszigorubb foganatositására, melyeket Árvay helyettes alispán ismert rendeletével tudatott a hatóságokkal.

Ez az intézkedés és az, hogy a rendőrség nem engedte meg a vasárnapi népgyülést, a sztrájkolók hangulatát nagyon felizgatta olyannyira, már tegnap általános sztrájktól kellett tartani. Ez azonban szerencsére nem történt meg. Nagy szenzációja volt még a hétnek Ladányi Ármin dr. esete a rendőrségen.

Az eseményekről saját tudósitónk a következőket jelenti:

(Sztrájk a Weiser-gyárban.)

A Weiser-féle vasgyári munkások sztrájkja hétfőn váratlan fordulatot ért. A gyár főnöke az összes munkásokat elbocsájtotta, könyveiket pedig a hatóságnál letétbe helyezte. Amint ez az iparhatóságnak tudomására jutott, azonnal feloszlatta a sztrájktanyat és egyben a városi tanács szigoru utasitásokat adott ki a rendőrségnek a mozgalmak ellen és a gyár karhatalmi őrizését is elrendelte.

Az intézkedés nagyon felizgatta a munkásságot. A nem sztrájkoló munkások rendőri fedezettel mentek a gyárba. Igy is megtörtént, hogy egyik munkást fenyegetésekkel akarták rábirni munkája félbeszakitására.

A kir. törvényszék már másnap itélkezett a négy fenyegető munkás felett, kiket egyenkint 14 napi elzárásra itéltek.

Pénteken reggel hamar elterjedt a hir: a munkásság általános sztrájkra készül. A pártvezetőség csütörtök esti ülésében ugyan ez ellen állást foglalt, ez az intézkedés azonban nem találkozott a munkásság tetszésével Pénteken délelőtt tisztelgett a munkások küldöttsége Lengyel Lajos főjegyző, majd délután Vécsey Zsigmond polgármester előtt, kérve őket a sztrájktanya feloszlató rendelet visszavonására. Nevezettek azonban kijelentették, nincs módjukban ezt megtenni.

A pártszervezet tegnap este ismét foglalkozott az általános sztrájk eszméjével, azonban ezuttal is ellene foglalt állást.

(Betiltott népgyülés.)

A munkásság holnap, vasárnap délutánra népgyülést tervezett, melyre mint jelentettük, megérkezett volna Bokányi Dezső is, a központ egyik vezéremhere. A rendőrség azonban, tekintettel az izgatott hangulatra, a népgyülés megtartását közrendészeti okokból nem engedélyezte. E határozatot, mint jó

MIT IGYUNK? hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványviz erre a legbiztosabb óvszer. — Elsősorban az I-rendü természetes **szénsavas** natrontalmu ásványvizet a MOHAI

ÁGNES-

FORRÁS-t, mely ideges gyomorbaj, legcső-, tüdő-, gyomor- es bélhurut, csontlágyulás, vese- es holyagbántalmak eseteiben 26 év óta kitünő eredménynyel használtatik es **ragályos betegségektől**, mint typhus, cholera megkimélteték azok, akik közönséges ivóviz helyett a baktériummentes mohai ÁGNES-forrás vizel élték.

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leirásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másfélliteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékü, mesterségesen szénsavval telitett viznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb, hogy az ÁGNES-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse es hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek ugyanott a forrás leirásának ismertető füzete ingyen kapható. A forrás-kezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangu vendéglőben. Kedvelt borviz!

forrásból értesülünk, értekezlet előzött meg, melyen résztvett Vécsey Zsigmond polgármester, Lengyel Lajos főjegyző és Farkas Ferenc rendőrfőkapitány helyettes.

(A tegnapi pártértekezlet.)

A szociálisták helyi pártszervezete tegnap esti ülése iránt, melyen az összes szervezetek képviselve voltak, nagy érdeklődés mutatkozott, mert ezen ülésen határozták az általános sztrájk ügyében. A kérdés szavazásra került. A szavazás eredménye: 4-en szavaztak az általános sztrájk mellett, 16 an ellene. Igy tehát nem lesz általános sztrájk.

(A Földmunkások Orsz. Szövetségének ügyésze Nagykanizsán.)

Hirül adták a lapok, hogy Viosz Ferenc, a nagykanizsai járás főszolgabirája 9 sztrájkoló gyótai földmunkás ellen izgatás miatt megindította az eljárást és őket 25 napi elzárásra itélte. Ez ügyben az itteni pártszervezet, telefon utján lehivta Nagykanizsára Ladányi Ármin dr.-t, a Földmunkások Országos Szövetségének ügyvédjét, ki csütörtökön délben a gyorsvonattal Nagykanizsára érkezett. Ladányinak itt egy kis kellemetlen „kalandja" akadt, amennyiben a rendőrségre előállitották, illetve, mint ő mondja, letartóztatták, ami a fővárosi sajtoban is nagy port vert fel. Ladányi a Zalai Közlöny munkatársa előtt a következőkép mondotta el az esetet.

(Beszélgetés dr. Ladányival.)

Csütörtökön kora reggel telefonon hivtak le Nagykanizsára az elitélt gyótai munkások ügyében. Délben a gyorsvonattal megérkeztem és ebédután bementem a fogházba, hogy a felügyelőnél kiszközöljem, hogy a munkásokkal beszélhessek. A fogházfelügyelő az ügyészséghez utasított. Délután 3 óra felé sikerült Jurecky dr. ügyésszel beszélni, ki azonban megtagadta az engedély megadását. Igazolásra kért fel, mire én elővettem arcképes igazolványomat mely szerint ügyvédjelölti gyakorlat idömet Eötvös Károly irodájában töltöttem. Ezt az igazolást az ügyész nem fogadta el. Ekkor én felkeresztem egyik nagykanizsai ügyvédet, hogy felkérjem őt az igazolásra. Mikor az utcán haladok, egy rendőr lépett hozzám, ha jól emlékszem a 21-es számu és felszólitott, kövessem a rendőrségre.

— Miért és kinek a parancsára, kérdeztem a rendőrt.

Mire ő kijelentette, hogy a rendőrkapitányság és az ügyészség meghagyasára, valamint kijelentette azt is, hogy szükség esetén karhatalommal fog bevinni. Erre követtem őt a rendőrségre. A rendőrségen egy rendőrtiszt fogadott. Igazolni akartam magam előtte, ő azonban kijelentette, hogy nem fogadhatja el az igazolást, mert neki utasitása van bevárni a rendőrkapitányt.

— Tehát elmehetek addig?

— Nem, válaszolt a tiszt.

— Letartóztatva vagyok e szerint

Tagadó választ kaptam.

Időközben telefonon jelentést tettem az esetről Baracs Marcelnél, a fővárosi ügyvédi kamara ügyészénél és a párttitkárságnál.

A kapitány előtt kijelentettem, ki vagyok, hol a lakásom. Erről jegyzőkönyvet vettek fel, melynek aláirását megtagadtam, mert nem vették bele, hogy az ügyészség utasitására tartóztattak le.

Majd igy folytatta Ladányi: Az esetről szóbelileg jelentést tettem Hertelendy Béla ügyvéd urnál, a zalaegerszegi kamara itteni alelnökénél. Ő kijelentette előttem, hogy az eset iránt érdeklődni fog és azután jelentést tesz a kamaránál.

(A gyótai elitéltek.)

Ladányi dr. az itteni pártvezetőség megbizásából jött le, hogy a gyótai elitélt béres ügyében eljárjon. A párt két embere csütörtökön délután kiment Gyótára, hogy az elitéltek családtagjaitól meghatalmazást kérjen az ügy lefolytatására. Tegnap délután tudtam meg, mondotta tudósitónknak Ladányi, hogy a két munkást Gyótán letartóztatta a csendőrség, mert mint ők mondják, hogy utasitásuk van Gyótán megforduló minden „gyanus idegent" letartóztatni. A két munkást, folytatta beszédét az ügyvéd, csütörtök délután 6 órától péntek délután 3 óráig fogva tartották és csak ekkor engedték szabadon. Ladányi ez ügyben feljelentéssel fog élni.

(Ladányi és a rendőrség.)

Ladányi dr., mikor a rendőrségre kisérték, azt jelentette a fővárosi párttitkárságnak, hogy letartóztatták. Az ügyben Baracs dr. eljárt a belügyminisztériumban, ahonnan Szabó dr. miniszteri tanácsos táviratot küldött a rendőrségnek, melyben azt az utasitást adta, ha Ladányi nem követett el bünte-tendő cselekményt, bocsássák szabadon. Ez azonban meg a távirat megérkezése előtt megtörtént.

Ladányi dr. ama állitásával szemben, hogy őt letartóztatták, Farkas Ferenc rendőrkapitány egy ujságiró előtt kijelentette, hogy Ladányi letartóztatva nem lett, hanem csakis igazolás végett vezettek elő, ami törvényes intézkedés.

(A sztrájkok és a távirdahivatal.)

A zalamegyei sztrájkok miatt a pécsi postaigazgatóság, a belügyminiszter rendelkezésére táviratilag elrendelte a távíró-hivatali teljes éjjeli szolgálatot Nagykanizsán és a szomszédos helyeken. Az első éjjeli szolgálat csütörtökön este volt. Az intézkedésnek az a célja, hogy a hatóságok szükség esetén éjjel is jelentést tehessenek a belügyminisztériumban, illetve a csendőrparancsnokságnál.

(A béres jövedelme.)

A béresek sztrájkjainál sok szó esik mostanában a béresek dijazásáról. Lapunk egyik barátja, ki nemrégiben maga is gazdálkodott, maximum 350 koronára becsüli a béresek évi természetbeni és készpénz dijazását, ami véleménye szerint nagyon sinny fizetés. Ez ügygyel különben még foglalkozni fognunk.

KÖZGAZDASÁG.

A drágaság.

(vh.) Az élelmicikkek ára, a spenótot és salátát kivéve, ismét emelkedett. Az áralakulások kezdenek ijesztgetni bennünket, de velük szemben ijesztően tehetetlenek vagyunk, akár a beteg ember, kivel ápolónője mindent elkövethet, ha elhiteti vele hogy az egészség érdekében történik. Hát ezek a viszonyok beteges viszonyok. Marhát Németországba kivinni a nagy vám miatt március 1-eje óta nem lehet és a hus ára napról-napra felmegy. Ma elérte a leves-hus az 1 K. 80 filléres tetelt. A tüzelő fa, bár az erdei utak mind járhatók, ölenkint 8—9 K-val drágább, mint tavaly volt. Az élelmicikkekkel emelkednek a munkabérek és ipari termékek is, annyira, hogy a középosztálya megélhetése, de különösen a hivatalnokoké valóságos rebuszszá fejlődik.

A termelés drágább, mondják a termelők, tehát a termék is drágább. A munkabér megdrágult, mondja a gyáros, tehát gyártmányaimat is drágábban kell eladnom. A kereskedő meg a nagykereslelre és kicsi kináatra, meg a gyárosokra hivatkozik, azért kénytelen ő is az árakkal felmenni.

A nemzetgazdák meg azt állitják, hogy sokkal több ember él ma jól, mint ezelőtt 10 évvel és az emelkedő jóléttel a termelés nem képes lépést tartani. Az egyiptomi József magazinjai pedig ma már üresek, nem lehet a sovány esztendőkben a bő esztendők aldását kiontni.

Mindezek a magyarázatok birnak alappal; de az is szent igaz hogy az élelmezési kérdéshez a mi városi adminisztrációnk hozza se szagol.

Miert olcsóbb a szomszédos Pettauban az összes élelmezés legalább 30%-tel. Azok se élnek más termelési viszonyok kozt, mint mi? Miért nem foglalkozunk e kérdés tanulmányozásával egy igazán letérdekében fenyegetett osztály kedveert. Ne beszéljünk öblös hangokon csak akkor, ha miniszter előtti tisztelgésről van szó, hanem nyu'junk egy ilyen kerdéshez is. Azok, kiknek annyi a vagyonuk, hogy automobilon is járhatnának, nem fognak ezzel az ügyvel törődni, de többségben vannak azok, kik gyalogszerrel járnak és 2400 koronaból kénytelenek megélni.

A cselédlakások. Egy belügyminiszteri rendelet az 1846-ik törvényeikk 1. és 165. §§-si alapján szükségesnek tartja irányelvet kijelölni, amelyet a gazdasági munkás- és cselédlakásügy rendezésénél feltétlenül szemmel kell tartani, nevezetesen: hogy minden egyes, családdal biró, állandóan alkalmazott részére legalább egy egyszobás, ablakos, egészséges lakás biztositassék. A törvényhatóságokra bizza, hogy ezen elvi követelmény életbeléptetését a méltányosság szemmel tartása mellett a lehető legrövidebb, a legfeljebb tiz évre terjedő határidőhöz kötlesse.

Ha ebből a rendeletből az utolsó kapcsolt mondat hiányoznek, orvoslást lehetne tőle várni. A lehető

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

legrövidebb, mely alatt egészségtelen munkáslakást meg lehet változtatni, egy év. Ennyi idő alatt csak felepül egy-egy kalyiba. Végre ez nem parlamenti épület. De tíz évi halasztással az ügyön ugyan keveset fognak segíteni. Ezt a cselédség be nem várja, hanem fog segíteni önmagán ugy, ahogy tud. Álljon ki valamely birtokos és mondja meg a lakásviszonyok miatt elégedetlen cselédjeinek: „Mit akartok, várjatok tíz évig, akkor majd segítve lesz rajtatok. A törvény nekem ennyi halasztást biztosít." Nem hiszem, hogy a cselédség nem kacagna-e hangosan? Ez a tíz év utalvány a tulvilágra és amig a tíz év leperegi, még sok sztrájk fogja zavarni a törvényhatóságok nyugalmát.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **A szociálizmus hatása a magánjogra.** Kovács Lipót dr. csáktornyai ügyvéd „A szociálizmus hatása a magánjogra" cimü munkát irt, mely 1898-ban a m. kir. tudományegyetem által a Senger díjjal lett jutalmazva. A könyv Lampel R. könyvkereskedésének bizománya. Ára 3 kor. A szerző csak késön határozta el magát könyvének kinyomatására, talán a „nonum prematur in annum" mondására gondolva. Oka a késői megjelenésnek az, hogy a kézirat valahol az egyetemi könyvtárban maradt és a szerző csak hosszas utánjárással kapta vissza. Bár a mü szövegének nagy része azonos a pályadijat nyert munka szövegével, két uj részlettel meg van toldva, mely a pályamunkában nem foglaltatik. Ezek a betoldások: a gazdaság növekvő automatizmusa és a társadalmi igényjogról szóló rész. A kérdéssel bővebben a Rómában nemrég elhunyt jogtudós, Menger Antal foglalkozott. A munka komoly iránya élénk tanuságot tesz a szerzőnek mélyreható tanulmányairól, módszeres gondolkodásáról és meleg érdeklődéséről a társadalmi tudomány legujabb problémái iránt. Megjegyzem még, hogy a szerző mint ügyvédjelölt Nagykanizsán működött. (v.)

Fömunkatárs: **Gáspár Béla.**

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség.

Nyilttér.

Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A Szinye-Lipóczi Lithion-forras

Salvator kitünő sikerrel használtatik

vese-, húgyhólyag- és köszvénybántalmak ellen, húgydara és vizelési nehézségeknél, a czukros húgyárnál, továbbá a tégzö és emésztési szervek huruta inál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Czirmosztos!

Kapható ásványvizkereskedésekben vagy a Salvator-forrás ügyvitelénél Budapesten.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán.)

Fürdőidény: április 22-től október 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bir 8948.

női bajokban és alltesti bántalmakban.

Rendelő orvos a gyógyhelyen. Egészséges tekvés, jutányos lakások, jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

NESTLÉ

TEJES gyermekliszttje

és a beteg gyermek a gyomorbajosok régóta bevált táplálékai. Megóv a hányástól, hasmenéstől, bélhurutoltól és elhárítja ezeket. A gyermekvédelmi ismertető füzetet ingyen küld. NESTLÉ Wien I., Biberstrasse 11.

HIRDETÉSEK.

3747/tk. 906.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék közhirré teszi, hogy Pati Ferenc végrehajtatónak Pati Gábor és társai végrehajtást szenvedettek elleni 342 kor. 84 fil. tőke, ennek 1905. évi május hó 9-től járó 5% kamatai, 72 kor. per, 71 kor. 40 fil. felebbezési, 21 kor. 40 f. végrehajtás kérelmi, mégis 100 kor. tőke, ennek 1905. nov. 10-től 5% kamatai, 28 k. 30 fil. per, 15 kor. végrehajtás kérelmi, 30 kor. 30 fillér árverés kérelmi és a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s 1. a szabari 147. sz. tkvben 161 hrsz. ház, udvar s kert 320 k. — 2. a szabari 147 sz. tjkvben 1413 hrsz. szőlőrét, présház közép hegyen 46 kor. — 3. a szabari 176 számu tjkvben 526 hrsz. rét a Bodonkuti dülőben 57 kor. — 4. a szabari 176. sz. tjkvben 831. hrsz. rét a szigeti dülőben 107 k. — 5. a szabari 176 számu tjkvben 889 hrsz.-rét a felsőmerenyei dülőben 31 k. 6. a szabari 176. sz. tjkvben 905 hrsz. rét a borjuállási dülőben 14 k. — 7. a szabari 176. sz. tjkvben 948 hrsz. szántó a felső hosszu dülőben 172 k. — 8. a szabari 176 sz. tjkvben 952 hrsz. szántó a felső hosszu dülőben 235 k. — 9. a szabari 176 sz. tjkvben 1022 hrsz. szántó a kisdiászói dülőben 46 k. — 10. a szabari 176 sz. tkvben 1044 hrsz. szántó a kisdiászói dülőben 201 k. — 11. a szabari 176 sz. tjkvben 1121 hrsz. szántó az alsó hosszu dülőben 134 k. — 12. a szabari 176 sz. tjkvben 1663. hrsz. szőlő, szántó és erdő az erdei dülőben 396 k. — a szabari 103 hrsz. † 111, 371, 945/a hrsz. alatt felvett legelőnek legelőnek Pati Gábort A. 103, B. 170 és 278 alatt illető 24/1632 része 220 k. becsértékben

1906. évi szeptember hó 1-én délelőtt 10 órakor

Szabar község házánál Remete Géza felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános birói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Nagykanizsán, 1906. évi junius hó 16. napján.

1868 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

mindennemü bőrkütegek

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Berger-féle glycerin-kátrányszappan

Berger-féle borax-szappan.

kiütések, napégés, mosló, nitesserr és egyéb bőrbaj ok ellen.

Tőlitér használati utasítással ugyanott. A visszáralati hatóosotlan Bergerféle gyógypszappant és borax-szappant kérjen és nézze meg, az ő látható védjegyet és a G. Hell & Comp. cégjegyzést minden darabon.

Kitüntetve öszszes kiállitásokon. Bécsben 1883-ban és **aranyérmmel a párisi világkiállitáson 1900.**

Minden egyéb gyógy- és egészségi szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékelt használati utasitásban van szerint.

Kapható minden gyógyszertárban és kereskedésben.

Nagyban: G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8.

Nagyszerencsi főraktár: Török József gyógyszertára, Budapest, Molnár u. 7. Zalaegerszeg és Sopron, Szinyei-utca. Kőszegben Magyarország minden gyógyszertárában.

Raktár Nagykanizsán: Proger Béla gyógyszertár és valamint Magyarország több gyógytárában.

300—500 holdas birtokot megvételre keres GÉBAUER FERENC Mikleus-Slavonia.

1929/tk. 1906.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy a Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár végrehajtatónak Goór János végrehajtást szenvedett elleni 219 kor. tőke, ennek 1905. évi május hó 5. napjától járó 6% kamatai, 14 kor. 10 fill. óvási, 1/3% váltódij, 31 kor. 60 fillér per, 22 kor. 80 fillér végrehajtás kérelmi, 19 kor. 20 fillér árverés kérelmi és a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s a csapi 16. sz. tjkvben † 400. és 408. hrsz. aligvári hegyi szőlő, kaszáló és pincének Goór Jánost illető s 2128 koronára becsült fele része.

1906. évi julius hó 19. napjának délelőtt 10 órakor

Csapi községházánál Dr. Tripammer Rezső felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános birói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Nagykanizsán, 1906. évi április hó 27. napján.

Jobban tisztit minden más fém tisztitó szernél.

Tisztits csak Globusz fémtisztitó kivonat

A legjobb tisztitószere világon

St. Louisi világkiállitás 1904. „Grand Prix."

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ékszerész

Nagykanizsán.

Alapittatott 1886. SAJÁT MŰHELY. Alapittatott 1886.

JEGYGYŰRŰK saját készitményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.

NAGY RAKTÁR gyűrűkben gyémántokkal és szines kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óralánczokban.

NAGY RAKTAR finom ezüst étkészletekben.

Eladás részletfizetés mellett is!

Javitások és uj munkák gyorsan készittetnek

Védjegy: „Horgony!"

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller pátléka

egy régjének bizonyult háziszer, mely már több mint 30 év óta legjobb fájdalomcsillapitó szernek bizonyult **köszvénynél, csuznál és meghülésekné**l bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt bővásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony" védjegyével és a Richter czégjegyzésével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszertára

az „Arany erecsenkhez", Prágában, Elisabethstrasse 5 szám. Mindennapi szétküldés.

Uri ruhaszövetek.

Csak szőlőd gyártmányt veszünk

Karl Kasper,

Innsbruck Nr 8/66

posztó kivitelt házából.

4 K 80 hll. 1·15 méter tiszta gyapjú nadrág szövet.
7 · 80 · 3 méter angol mintázott, nagyon tartós filtöny-szövet.
9 · — · 3 méter eltéphetlen tiszta gyapjú Crêpe-Chevlot.
12 · — · 3 méter nagyon elegáns kamongarn szövet, utczai és társaságai öltönyöknek.
18 · — · 3 méter ujdonságszövet a legujabb mintákban és szinekben.

Kérjen mintaküldeményt.

DARUVÁR

SZLAVONIÁBAN. FÜRDŐ a Déli vasut állomása.

A szlavon középhegység egyik kies völgyében.

Vasas hőforrások és iszapfürdők 34-50 C°

Kitünő gyógyeredmények vérszegénységnél, női bajoknál, csuzos és köszvényes bántalmaknál és idegzet- **különösen ischiasnál.**

Egész évben nyitva. Mérsékelt árak.

Szép berendezésű lakószobák, olvasóterem, fürdőzenekar, kölcsönkönyvtár, lawn-tennis, tekepálya, erdőkus kirándulások stb. stb.

— Az alá- és utóidényben tartamos árapadványok. —

Prospektusokkal szivesen szolgál a

fürdőigazgatóság

Minden kiadatlag nélküli pompás mélyfekete fényű m²

Globin

a legjobb és legfinomabb czipőfényfiitőszer

A bőrt puhává és tartósá teszi

HIRDETÉSEK FELVÉTETNEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

Thiele sorvázytó kúrája

ismert hatós különiegesség kövérek részére. — Csomagja 2 korona. Megrendelhető **Török József** gyógyszerésznél **Budapest**, Király utca 12.

Hoch János imakönyve 1 forint 20 krtól 10 forintig.

NAGYKANIZSA, 1906 junius hó

T. CZ.

Vagyok bátor legtisztelmesebben

ajándék tárgyakkal

dúsan felszerelt üzletemet szives figyelmébe ajánlani.

Raktáromon **képes könyvek** és **ifjuságiratok** minden nem és kor számára **ajándék és díszmuvek**, pompás kötésű **imakönyvek, emlékkönyvek, díszlevélpapirok, irószerek, tárcza- és fali-naptárak, társas-játékok**, legujabb **hangjegyek**, nagy választékban ta ilhatók. A hazai irodalom gyöngyein kivül a **német** irodalom keresett muvei is beszereztem, ugy, hogy minden tekintetben módot nyujtok becses igényeinek kielegitésére.

Ez alkalommal szives figyelmébe ajánlom

hangszerkereskedésemet

a hol különösen a tanuló ifjuság számára szolgálhatok hasznos és maradandó becsu **ajándékokkal. Zenélő muveket és mechanikai hangszereket**, melyek diszes ajándékokat képeznek, szinten raktáron tartok s esetleg rész-elfizetésre is szivesen átengedem.

Továbbá legyen szabad több uj betufajtával dúsan felszerelt

könyvnyomdámat

szives figyelmébe ajánlani. **Névjegyeket, esketési és báli meghivókat izlésesen és jutányos árakért készitek el.**

Üzletemet szives támogatásba ajánlva vagyok

mély tisztelettel

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

könyv-, zene-, szerszám- és hangszerkereskedő.

Teljesen felszerelt mesterhegedű igen finom kivitelben, kitünő hanggal, vonóval és zárhatókokkal CSAK 10 FRT.

Ujdonság!

A hol zongora nincsen, s gyönyörü zenét hallgatni és táncolni szeretnek, ott nélkülözhetlen a

„MIGNON"

szalon zenélő mű, mely a leghosszabb operákat, tánczenét stb. hangjegyről játszik

A tánc-zenét megszakitás nélkül szolgáltatja.

Ára 25 és 32 forint.

Vendéglősöknek nagyon fontos.

Rechnerstöte Horgony-Kőgutacsokban. Akármiféle ajándék, díszdobozban nagyjegy borítékkal

Legszépb nakar díszes levélpapirokban. Kabátgombok szabadi Csemetétől.

Pallas nagy Lexikona 16 kötetben félbőrkötésben ára 96 frt., részletfizetésre is megkapható.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatás a legmakacsabb gyomor- és alteslbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhev, [illegible] székrekedés, májbántalmak, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb nőibetegségek ellen, e jeles hárszemek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 [illegible].

Hamisítások törvényileg fenyíttetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel, „A. Moll" feliratu ónozattal van zárva. A **Moll-féle sós-borszesz** nevezetesen mint **fájdalomcsillapító bedörzsölési szer** kösvény, csúz és a meghűlés egyéb következményeinél [illegible].

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 filtér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készítek gyermek- és hölgy szappant a bőr okszerű ápolására gyermekek s felnőttek részére. — **Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.**

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Készítik:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által,

Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A." aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Régi híres kénfürdő Horvátországban.

Vasuti állomás **Varazsd-Toplicza**

a Zagorjai vasut mentén (Zágráb-Csákternya.)

Vegyelemezve Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894.

58 fok Celsius meleg forrás, a kén fszapnak felülmulhatatlan hatása van izom és ízület rheuma, ízület betegségek, gyulladásos és csontörést összehuzódások, köszvény, neuralgikus bántalmak, mint ischias stb. női bajok, bőr- és titkos betegségek, idült vesebajok, hólyaghurut, görvélykór, angolkór, ólom és higany mérgezésnél stb. stb.

IVÓKURA, gatat, gége, mell, máj, gyomor- és belbajoknál, aranyerné, stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyintézet minden kényelemmel. Nagyi vizvezeték. Hidegviz kurák zuhanyoyal Kneipp szerint, egész éven át nyitva.

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes ültetvények, szép kirándulások. — Állandó zenekar. Zene- és táncestélyek stb.

A varazsd-toplicai állomáson naponta társaskocsi várja a vendégeket.

Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek odaállítása előbb a fürdő intézőségnél megrendelendő.

Orvosi tudakozódásokat a fürdőorvos DR. MATKOVIC IVÁN ad.

Prospektusokat és broschurákat ingyen és bérmentve küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

SZLIÁCS-ACZÉLFÜRDŐ

(Felsőmagyarországon.)

Az egyedüli ismert szénsavdus vas forrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: **május 15-től szeptember 30-ig.**

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinc- és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Fürdőorvosok: Dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos és Dr. Stern J. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, délről Budapesten át innen szintén 5 óra. Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő felvilágositás és prospektus utazás, lakás, árkedvezményről az első és utószezonban stb. ad a fürdőigazgatóság Szliács, (Zólyommegye.)

Könnyen megemészthető erősítő

Kakao, oldódó, egy-kettőre készen van.

A legjobb legtápláló reggeli

SUCHARD Csokoládé

Grand Prix Páris 1900

főzésre és nyersen való evésre egyaránt a legjobb

Tiszta Kakao és cukor

LIPIK (Szlavoniában.)

Vasut-, posta- és távirda állomás. **Elsőrangu fürdhely.**

Egyetlen **jódtartalmu alkalikus hévviz** (64° C.) Európában.

Páratlan gyógyhatásu a tápcsatorna és a vizeleti utak összes hurutos megbetegedései, hugysavas áttétel, köszvény, csúz- és ischiás görvély, angolkór és az összes vérbetegségek ellen. Ivókura. Hévvizes fürdők. Vizgyógyintézet. Inhalatorium.

A fürdőhelyen tíz kiváló orvos működik.

Kivánatra prospektussal és bővebb értesitéssel szolgál

A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

STEYER gyógyintézet TÓBEL-FÜRDŐ

GRÁCZ MELLETT.

IDÉNY: május—október.

880 méter a tenger szine felett

2 vasuti állomás

Grácból kocsival egy óra

Posta- és távirda állomás

Rég ismert vastartalmu (akrotherme) acélforrás 30 fok C. (28 fok R.) — 26 fok C. (20 fok R.) Mérsékelt klima, erősitő erdőlevegő kiterjedt fenyveserdők. Gyógyjavaiatok, ideghántalmak, ideggyengeség, hátgerinc-betegség, hysteria, görcsök, neuralgia stb. ellen. Női betegségek: vérszegénység, bél- és hólyaghurut stb. Igen ajánlható üdülőknek és gyenge gyermekeknek. Gyógyeszköz: külön gyógy- és uszóbazin, kádfürdők melegvizzel, fenyőfürdők, villanyos fürdők, massage, zuhanygyógykezelés, napfürdők stb. Első lakások és egyes szobák, villák, gyógyterem, különös étterem, különö zenekar.

A fürdőigazgatóságnál kimerítő prospektus ingyen és bérmentve.

DR BLUMAUER SÁNDOR,
orvos tulajdonos.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

NAGYKANIZSA, 1906. NEGYVENÖTÖDIK ÉVFOLYAM, 26. SZÁM. JUNIUS 30.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. — Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő: Dr. Villányi Henrik. Lapalapítók és kiadók: Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut 6. szám. Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits Józsefnél Deák-tér I. szám. Hirdetések díjszabás szerint. Nyilttér soronként 40 f.

A hazai beszerzési források.

Irta SUGÁR OTTÓ, a »Honi Ipar« szerkesztője.

Az iparpártolási mozgalom eddig tagadhatatlanul nagyon kevés tettet produkált. Szavakkal, beszédekkel pedig a magyar társadalom már meglehetősen jóllakott. Tételeket felállitani, miként teljesitse kötelességét a magyar társadalom, miként az iparos és a kereskedő, nagyon szép dolog. De utóvégre is, be kell látni, hogy a dolgok belső logikája csak nehezen idomul a felállitott külső követelményekhez és másrészt, hogy a theoria bábeli tornya mellett meg kell huzódni a realitás egy kis halmocskájának is.

Ma, mikor az iparpártolási hajlandóság szerte az országban fel van költve, tiszta dolog, hogy a magyar társadalom joggal várhatja el most már a közgazdasági körektől azt az irányitást, mely nélkül az egész mozgalom a gyakorlati csapásra rá nem térhet.

Az iparpártolási mozgalom legégetőbb kérdése, leggyakorlatibb követelménye a hazai beszerzési források kiadása. Minden helyes és gyakorlati iparpártolási akció ma megdől a társadalom tájékozatlanságán, a magyar ipar rovására elkövetett mindennemű visszaeles lehetővé válik azért, mert a népszerű áruismének nincs meg az az oktató foruma, honnan fény és világosság áradna széjjel az iparpártolási mozgalomra.

Amde a beszerzési források kiadásának több nehézsége van, mintsem azt első pillanatra gondolnók. Találkozunk itt jogos és jogtalan ipari érdekekkel, jogos és jogtalan kereskedelmi érdekekkel és olyan akadályokkal, melyeket vaskézzel kell elháritani, hogy célunkat elérhessük.

Az első ellenállás, amely tapasztalható, a kereskedők részéről indul ki. Tagadhatatlan, hogy a magyar kereskedők az utóbbi időben sokat engedtek a maguk konzervativizmusukból és hogy bizonyos tekintetben szivesen bekapcsolódnak az iparpártoló mozgalomba, de azt sem hallgathatjuk el, hogy a kereskedők nagy része nem szivesen látja az olyan akciót, mely a magyar gyárost, a magyar iparost közvetlen szellemi nexusba hozza a fogyasztó társadalommal.

A kereskedők ez a csoportja azt mondja: „Semmi kifogásom nincs az ellen, hogy a magyar társadalomban szitsuk az iparpártolási hajlandóságot, semmi kifogásom az ellen, hogy a fogyasztónak megnevezzék azokat a cikkeket, melyeket magyar provenienciában kapni lehet, semmi kifogásom sincs az ellen, hogy a közönség tőlem magyar gyártmányt kérjen. De tiltakoznunk kell ellene, hogy a közönségnek egy listát adjunk a kezebe, mely megnevezi a gyárost, aminek végeredménye a kereskedelem cirkulusainak megzavarása, a kereskedő rendelkezési szabadságának megcsorbitása és a kereskedő kiszolgáltatása annak a gyárosnak, akinek gyártmányát a közönség követeli és kinek a gyártmányát a kereskedőnek minden áron meg kell venni.“

A magyar kereskedelem egyik vezető alakja állott fel multkor az Országos Iparpártoló Szövetség vegrehajtó bizottsági ülésén és igy beszélt:

„Hova jut a magyar kereskedő, ha a gyáros közvetlenül domináló szerepre jut a közönség előtt? Mi voltunk azok, akik ujabb időben a Schroll-féle gyártmányt naggyá tettük a közönség előtt. És mi ennek a következménye? Az, hogy most valósággal oda vagyunk láncolva ehhez a meghatározott gyártmányhoz és óriási munkát, szivós intenzivitást igényel, hogy tőle szabaduljunk.“

Ezek az érvek sokkal komolyabbak, mintsem, hogy egy-két szóval felettük át lehetne siklani. Foglalkozni kell velük annál inkább, mivel elhibázott dolog volna iparpártolási mozgalmat csinálni a kereskedelem ellenére, amely első sorban van hivatva arra, hogy végrehajtó organumává és tolmácsolójává szegődjék a magyar ipar népszerüsitésére irányuló mozgalomnak.

Már ezekből a felhozott ellenvetésekből is kitünik az, milyen fontos a hazai beszerzési források közlésének módja és formája, milyen gondos munkát kell végezni annak, ki gyűlöletet nem akar aratni, milyen vigyázva kell haladni annak, ki nem akar elcsuszni a különféle érdekek sikos talaján.

A főkérdés, amely elénk lép, első sorban az, hogy a beszerzési forrásoknak az anonimitás leple alatt kell-e megjelenni, azaz, hogy csak a hazánkban gyártott cikkek felsorolására kell-e szoritkoznunk?

Hogy pontosan precizirozzuk a dolgot, az első kérdés, mely tisztázandó, az, hogy a nagyközönségnek szánt beszerzési forrásokban a gyárosok nevét közöljük-e, avagy pedig csak a Magyarországon készült cikkek jegyzékét. Pro és contra igen sok érv szól. Lássuk az érveket!

Az u. n. kereskedelmi érveket, amelyekkel a gyárosok teljes névsora közzétételét meg-

A Katinka száz márkája.

Irta OHRISTENSEN.

Ma délelőtt egy levelet kaptam. Mondhatom azonban, nem sok örömem volt benne. Nem szeretem az ilyen leveleket, mert elrontják a kedvemet és iszonyu kinos nyomokat hagynak a lelkemben.

A levél különben elég rövid volt. Mindössze is csak ez a pár sor volt benne:

„Ha még nem feledtél volna el engemet egészen akkor kölcsönözz nekem, kérlek, száz márkát. Hidd el, hogy nagyon nehezemre esik kérni, de látod, igen rosszul ment dolgom az utóbbi időkben, alig kapok kézimunka megrendelést és már nagyon-nagyon fáradt is vagyok.

A te régi kis

Katinkád.“

Fönt, a levél egyik sarkában ott volt még a cim is. Valamelyik külvárosi utca negyedik emeleti padlásszobájában lakott. Az utca nevét még hallomásból is alig ismertem. Nagyon szegényes negyedben lehetett.

— Istenem — gondoltam magamban — hát ennyire jutott volna szegényke! Hiszen olyan csinos volt és olyan jókedvü Szegényke! Milyen szerelmes volt belém és én is jó szivvel voltam hozzá mindig. Milyen is az élet: összehoz két embert, hogy aztán ismét eldobálja őket egymás közeléből. Ha visszaemlékezem első találkozásunkra! Valami álarcos-bálon láttuk meg egymást legelőször.

Katinka a bátyjával volt fönt . . . Igazi testvérbátyja volt, nem csak amolyan talmi báty, amilyennel a párisi fiatal hölgyek szoktak büszkélkedni. Katinka általában véve jó családból való volt. Az édesapja a két keze becsületes munkájából tartotta el családját, a nővére valami kishivatalnokkal járt jegyben . . . Egyáltalán nem is értem, hogy az a kis jószág miképen juthatott ennyire. Nem értem . . . Egyébiránt akár értem, akár nem, itt most már nem használ a halogatás, a száz márkát el kell neki küldenem, mert ha kéri akkor bizonyosan szüksége is van reá.

Nagyon el lehettem merülve a levél olvasásába, mert nálam levő barátom rám szólt:

— Micsoda okmány tanulmányozásába vagy ugy elmerülve?

Oda nyujtottam neki a levelet.

— Ez az egész? — kérdezte aztán a levelet gyorsan átfutva.

— Hát nem elég ez? — adtam vissza a kérdést.

— Ez semmi! — felelt a barátom — remelem, nem fogsz rá válaszolni semmit?

— De igen, — feleltem habozás nélkül — el fogom neki küldeni a kért száz márkát. Ezt joggal elvárhatja tőlem azért, hogy egy fél éven keresztül derült és napfényt adott életemnek.

— Te sohasem leszel okosabb, — mondta barátom vállat vonva — olyan vagy most is, mint egy zöld siheder. Olyan vagy, mint diákkorodban voltál.

Barátom hangja boszantott és egy kicsit idegeskedve feleltem szavaira:

— De hát végre is, ez a dolog téged nem érdekelhet!

— Dehogy is nem érdekel! — mondta barátom élénken közbeesve. — Én barátod vagyok és ezért kötelességem, hogy megóvjalak a könnyelmüségektől. Te most egy ostobaságot szándékozol elkövetni barátom. Ugyan mondd kérlek, soha életedben nem kaptál még ilyen leveleket? Ha a papirkosárba vetem valamennyit, ha néha-napján szerencseltetnek az e fajta episztolákkal. Es mondhatom, hogy ez a legjobb módja az elintézésnek. Mert ugyan kerlek, honnan tudod, hogy nem hazugság-e minden sora ennek a levélnek? Honnan tudod, hogy épen te vagy az egyedüli, akit megtisztelt bizalmával? De hát én nem is akarok messzire menni. Jól van; mondjuk, hogy tényleg szükségben van. Hát akkor is, mit gondolsz, nem lenne tökéletesen elég, hogyha 50 márkát küldenél neki?

Egy kicsit elgondolkoztam barátom szavai felett és kelletlenül feleltem:

— Hiszen lehet, hogy neked van igazad! . . Lehet! . . . Mert én végre is nem tudhatom hogy nem tart-e bolonddá engem a kicsike ámbár ezt nem hiszem felőle. Sőt inkább azt hiszem, hogy ha nem lenne igazi nagy szükségben, ezt a levelet már a büszkesége sem engedte volna, hogy megirja. Azonban . . . Azonban lehet, hogy ötven márka is elég lesz . . .

— Es mi lesz majd ennek a következménye? — kérdezte barátom csipősen. — Tudod, mi? Egy folytonosan tartó zsarolás. Mert légy rá készülve, hogy ha ma pénzt küldesz neki, két hét multva már megkapod a második levélkét. Én mondom neked, legjobb, ha most mindjárt elejet vesszed mindennek és nem is válaszolsz. Vagy ha mindenáron udvarias akarsz vele szemben lenni, jól van; nem bánom, irj neki, de akkor ird meg, hogy elved ellen van az ilyen kérések teljesitése. Ez egyszer kivételesen eltekintesz

támadják, már nagyrészt kimeritettük. A kereskedő nem szivesen látja a termelő és a fogyasztó közötti közvetlen kapcsolatnak létesitését és az ő beszerzési forrásai jogtalan nyilvánosságra hozásának tekinti a gyárosok nevével megjelenő beszerzési források publikálását. A kereskedő feladata szabadon választani a beszerzési források között, ott vásárolni, ahol az áru a legolcsóbb es amint ő véli, minden eszközzel megvédelmezni az ő disponálási szabadságát. Azért a kereskedelmi körök nagyrésze feltétlenül azt az álláspontot fogja elfoglalni, hogy a nagyközönségnek szánt beszerzési források a gyárosok nevének elhallgatásával csak a hazánkban termelt magyar iparcikkek felsorolását tartalmazzák.

Ámde a gyáros szemüvegén át nézve, egészen más világitásban látjuk a kérdést A gyáros joggal utalhat arra, hogy amig a magyar termelőt bizonyos népszerűséghez nem segitjük, addig a gyáros mindig ki lesz szolgáltatva a kereskedőnek. Ha az egész magyar kereskedelem egyértelműen szolgálatába szegődnék az iparpártolás ügyének, teljesen felesleges dolog volna a beszerzési forrásokat egész nyiltsággal a közönség elé tárni. Ámde a gyakorlatban még messze vagyunk ettől az ideális állásponttól, amiért is a gyárosok bizonyos joggal aspirálhatnak arra, hogy a nagyközönség nevüket megtanulja, meghatározott gyártmányaikat kérje és igy a kereskedők választási szabadságára bizonyos befolyást gyakoroljon. Amig a magyar gyártmányok egy nagy része kizárólag a kereskedő cégjelzésével kerül forgalomba, addig valósággal ellenőrizhetlen, hogy melyik a magyar gyártmány és melyik nem az és addig a magyar gyáros sohasem fogja a közönség kegyéhez vezető utat megtalálni. Nyilt kérdés marad tehát az, hogy a beszerzési források közzétételének melyik módját válasszuk, mivel kimutattuk, hogy e kérdésben a gyártási és kereskedelmi szempontok éles pengékként kereszteződnek.

---

elveidtől, de a jövőben minden ilyen levél válasz nélkül marad. Azt, hogy „válasz nélkül.“ alá is huzhatod.

Barátom szavai határozottan rosszul estek nekem, s azért némileg szabadkozni próbáltam.

— Hiszen belátom, hogy igazad van, nekem is vannak kellemetlen tapasztalataim, de hát ezuttal mégsem tehetek másként. A kicsike csodálatosképen nagyon a szivemhez férkőzött és különben is neki köszönhetem eddigi életem legderűsebb, legboldogabb napjait De hát veled sem akarok miatta összetűzni, azért küldök neki huszonöt márkát és punktum! Nem tudom elviselni a gondolatot, hogy ő éhezik, amig én napjában háromszor is jóllakom. Mondd, hogy ez szentimentálizmus, vagy mondj akármit, de az ember nem tagadhatja meg önmagát Annyit azonban még megteszek, hogy a jövőre nézve megirom neki azt, amit tanácsoltál és alá is huzom azt a két szót, hogy „válasz nélkül.“ Nos, meg vagy velem elégedve? De hogy lehet egy ember ilyen kőszivű, mint te?!

— Tégy, amit akarsz! — felelt a barátom; — de hogy miért dobsz ki 25 márkát erővel az ablakon, azt igazán nem birom felérni józan ésszel!...

Bántott ugyan a barátom száraz, kicsinylő hangja és nem birtam válasz nélkül hagyni:

— Ugyan kérlek! Huszonöt márka csak nem a világ, hogy ilyen kázust csinálsz belőle. Akárhányszor pezsgőre kidobálsz magad is többet, már csak inkább enyhitem hát vele egy szerencsétlen teremtés inségét!

A barátom erre nem felelt, csak a vállát vonogatta, én pedig leültem, hogy megirjam a Katinka levelét, aztán a tárcámba nyultam és ... és ... no hát igen, egy száz márkás akadt történetesen a kezembe és azt hirtelen belecsusztattam a boritékba ...

A hátam megett a barátom megtaszitott egy széket és én a zajra ugy összerezzentem, mintha loptam volna, sőt el is pirultam; hanem a lelkem!... a lelkem csodálatosan nyugodt és boldog volt...

ROVÁS.

A kis Ladányi-ügy bejárta az egész magyar és német sajtót. Persze Ladányi vádjaira megjelent a félhivatalos cáfolat. Az egyik fél vádol, a másik tagad, csakhogy a vádlott itt a hatóság. A rágalomból mindig valami tapad, mondja a közmondás. Ez volna Ladányi terhére irandó, de az is igaz, aki mentegeti magát, vádolja magát, ez meg a hatóság teherlapjára irandó. Az igazság valószinüleg itt is a középen van.

*

Ladányi dr. esetéből kifolyólag sok szó esett a védői tisztségről is. De nem erről akarunk ez alkalommal megemlékezni. A régi panasz, a kisemberek ezer és ezer napi baja jut eszünkbe ez esetről. Mindinkább érezzük egy Néphivatal hiányát. Pedig itt is, mint mindenütt nagy Magyarországon, elég a szegény és gyámoltalan ember, aki az élet küzdelmében a jog tekervényes ösvényein ide-oda dobálva összezuzódik, elbukik. Elbukik ebben a korban is, mikor az egész ország hangos attól a kiáltástól: segitsünk a kisemberen, amikor öblös szavu képviselőjelöltek mellüket verve esküsznek a kisember üdvösségére, akit aztán az első fővárosi klubbestélyen elfelejtenek...

*

A Néphivatal célja a kis-, a szegény emberek mindazon ügyes-bajos dolgán segiteni, melyekben őt szegénysége vagy tudatlansága folytán lesujtaná az élet igazságtalansága. Az ügyvédi kamara annál is inkább kell, hogy megadja a kivánt erkölcsi támogatást, mert a Néphivatal nem csinálna az ügyvédeknek konkurenciát, mert csak előkészitené a peres ügyeket és megszerezné a szegény embereknek a bélyegmentességet. A Néphivatal működése főkép a közigazgatási térre fog terjedni, igy pl. hatásosan léphetne föl már most is az adókivetésnél. Nagyon üdvös lenne ezt a dolgot létrehozni, mert sok alkalom nyilna nálunk a nép ügyes-bajos dolgán segiteni

*

Lázasan készülődik az irodalmi kör dalárdája az augusztusi dalosversenyre. Vannak védnökök, díszelnökök — sőt sajtóbizottság is van. A kulturális ünnepség rendezősége körében mégis panasz hallatszik amiatt, mert a város vezetősége körében kevés az érdeklődés a szép ügy iránt. Szerintünk, ilyen érdeklődés mellett nem lett volna szabad ily nagy jelentőségü dologra vállalkozni. A panasz jogosságát nem lehet vitatni. A magasabb karoknak érdeklődése, illetve ez esetben nem törődömsége mindig átszáll a nép nagy rétegére. S ha ez igy tart tovább, tartunk tőle: kudarc lesz a pártolásra érdemes ügy finaléja.

Városi közgyülés.

Interpelláció egy tulipán ügyben.

A lentelepnek megadták a kedvezményeket.

(Saját tudósitónktól.) Ritka dolog történt a hétfői közgyülésen. A gyülés iránt szokatlan érdeklődést tanusitottak városatyáink. Ez azonban csak az ülés elején történt. Az első néhány pont után már csak a szokásos lemorzsolás következett

A szépen látogatott közgyülés napirend előtt Csertán Károly nyugalomba vonult alispán érdemeit iktatta jegyzőkönyvbe, majd néhány részvétet fejezett ki.

Ezután váratlan dolog történt: interpelláció. Ez a nálunk szokatlan eset szinte felébresztette még az örökké bóbiskoló városi mamelukokat is. Már hogyisne lett volna érdeklődés, mikor az interpelláló Schwarz Adolf dr. beszédének kezdetén „sürgős közérdek“ jeligével jellemezte tárgyát. Igaz, nálunk nem igen ismerik a cifra festésü diszteremben ülésező városatyák a sürgős szót, de azért nagy figyelemmel hallgatták a mindig logikusan beszélő felszólaló szónoklatát, mely egy tulipán és egy fényképezés történetét mondotta el, visszavezetve az események fonalát a városi főgimnáziumba, ahol az esetek nyitánya kezdődött.

Az ügyet alább teljes részletességgel ismertetjük és e helyen osztjuk a felszólaló beszédének azon részét, melyben helyesléstől kisérve kijelentette: ha valótlanok a hirek, akkor azoknak megcáfolása a főgimnázium érdekében sürgős közérdek, ha pedig a valóságnak megfelelők, akkor mielőbb orvoslást kell szereznünk.

Az ügynek másik érmét Horváth György igazgató világitotta meg. A további vizsgálat eredménye után dől el az ügy sorsa...

A lentelep sorsa is eldőlt. A kért kedvezményeket nagy részt megadták. A gyár helye — ha a megadott kedvezmények után felépül — a két város rész közötti terület lesz. Bár a tanács — a szegedi tisztiorvos véleménye alapján, akinek a szegedi gyárnál bizonyára vannak tapasztalatai — nem tartotta előnyösnek a telep ottani felépitését, de más területet nem találtak. A gyártási eljárásnál azonban, nagyon helyesen, kikötésekkel fog élni a város. A magunk részéről csak helyeselhetjük ezt az álláspontot, mert a Zalai Közlöny már egyik januári számában megirta, hogy „a gyár a város közvetlen közelében“ csak abban az esetben létesülhessen, ha kellő garanciát nyujt, hogy olyan gyártási eljárásokat alkalmaz melylyel a lakosság egészségét nem veszélyezteti

A többi pontot álmosan, minden érdeklődés nélkül morzsolta le a közgyülés. Néhány pontot nem is tárgyalhattak, pedig ezek közül három már hasonló okból lekerült a napirendről.

A közgyülés lefolyásáról a következőket jelenthetjük:

*

(Elismerés — részvét.)

A napirend előtt a gyülésen elnöklő Vécsey Zsigmond polgármester tudomására adta a közgyülésnek, hogy Csertán Károly, vármegyénk alispánja állásától megvált. A nyugalomba vonuló alispán 2? éve működött a közpályán, minden idejét a közérdek ápolásának szentelve. Nagykanizsa városa iránt mindenkor tisztelettel és szeretettel viseltetett. A közgyülés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott neki városunk iránt tanusitott jóakaratáért.

Eperjesy Sándor és Szépe Boldizsár elhunyta felett fejezte ki részvétét a közgyülés és intézkedett hogy 100 korona, mint koszorumegváltó adomány a városi szegényalapnak adassék.

(Schwarz dr. interpellációja.)

Ugyancsak napirend előtt szólalt fel Schwarz Adolf dr. és a következőket mondta:

Tisztelt Közgyülés! (Halljuk!) Engedjék meg, hogy egy igen fontos közérdekü ügyben napirend előtt felhivjam figyelmüket. A főgimnáziumra vonatkozólag pozitiv formában és komoly oldalról egy idő óta olyan hirek kelnek szárnyra az egész városban, amelyek ha valótlanok, akkor azoknak a megcáfolása a főgimnázium reputációja érdekében sürgős közérdek, ha pedig a valóságnak megfelelőek, akkor még fontosabb és sürgősebb feladatot képez az, hogy e tekintetben megfelelő orvoslat szereztessék. Mert ha ezek valóak, akkor ezek az egyes tanár urak részéről olyan dolgokról tesznek tanuságot, melyek kiküszöbölése nagyon fontos feladat.

Ezek után áttérek maguknak a konkrét eseteknek az ismertetésére Az egyik az, hogy egy tanuló az intézetben megjelenvén, gomblyukában tulipánjelvényt hordott. Ezt a tanár ur észrevevén, rákiáltott, hogy nem tulipán való a kanizsaiak gomblyukában, hanem — az egyik verzió szerint — vereshagyma, — a másik szerint — fokhagyma. A másik eset az, hogy az egyik osztályban egyik tanár ur az összes keresztény növendékekkel lefotografáltatta magát és a zsidó növendékeket kizárta. Mikor az efelett való elkeseredésüket elpanaszolták egy ideális lelkületü tanárnak, ő a zsidó gyerekekkel fotografáltatta le magát. (Éljenzés.)

Megjegyzem, hogy én ezekben a hirekben — annak dacára, hogy pozitiv formában és komoly oldalról terjesztettek — hinni nem tudok. Az elsőben azért nem, mert lehetetlennek tartom egy tanár részéről az önmegfeledkezésnek azt a fokát, hogy a

művelt izlésre való példaadás helyett az ilyen hihetetlenül durva módon kaszárnya hangot használjon. A másik esetben lehetetlennek tartom, hogy egy tanár annyira megfeledkezzék nemes hivatásáról, hogy az osztályok és felekezetek közötti összetartás érzésének ápolása helyett az idegenkedésnek, a felekezeti gyűlölködésnek magvait hintse el az ifjuság fogékony lelkébe. Nem hiszek a hireknek, de pozitiv formában és komoly oldalról merültek fel és a város közönségének körében keserű érzéseket váltottak ki. Úgy tartom, hogy mivel a város képviselőtestülete a város összes egészséges közállapotainak hivatott őre és mivel a város jelentékeny áldozattal járul hozzá a főgimnázium fentartásához, sőt a legközelebbi jövőben épen igen nagy, a város pénzügyi erejét megfeszitő áldozatról van szó, a főgimnázium ne csak az épület külső méreteivel, a termek és lakások berendezésével, hanem szellemi dolgokban is modern intézet nivóján álljon. Indittatva éreztem tehát magamat a kérdést nyiltan szóvá tenni, hogy megcáfoltassék, ha alaptalan, ha pedig igazak a dolgok, kellő rendszabályok foganatositassanak, hogy ez a szellem kiküszöböltessék és az ilyesmi lábrakapása a jövőben megakadályoztassék.

Méltóztassék tehát a tisztelt közgyülésnek felkérni a polgármestert, hogy a tényállás mibenlétéről meggyőződést szerezzen és a további teendők szempontjából a legközelebbi közgyülésnek erről tegyen jelentést. (Helyeslés.)

Az elnök kijelenti, hogy a kérdés érdemlegesen csak a következő közgyülésen tárgyalható, melynek napirendjébe majd felveszik.

A jelenlevő főgimnáziumi igazgató, Horváth György, v. képviselő kérte ezután a közgyülést, hogy az ő szavait is hallgassák meg. Ő a vád első pontjáról nem bir tudomással, csak a másodikról adhat tehát felvilágositást.

A negyedik osztályba járó növendékek — úgymond — rendszerint nagyon elszélednek. Alkalmuk nyilik, hogy különböző pályára menjenek úgy, hogy sokan nem mennek már az ötödik osztályba. A negyedik osztály növendékei tehát barátságot kötnek egymással, hogy később is együtt lehessenek. A barátsági szerződés megkötéséről egyik hittani óra előtt beszéltek. Szóba került természetesen, hogy a más vallásu, nevezetesen evangelikus és zsidó növendékeket is be kell venni. Egypáran azonban kijelentették, hogy a dologba igy nem mennek bele. Később megint felhozták a dolgot, de ekkor a zsidók jelentették ki, hogy nem mennek. A katholikus fiuk Mészáros tanár urat kérték fel, hogy a fényképészhez vezesse őket. Ő figyelmeztette a fiukat, hogy ne oszoljanak meg, de ezek kijelentették, hogy hozzá, mint vallástan tanárukhoz jöttek. Ugyanekkor az izraeliták Sáfrány urhoz mentek (Eljenzés.) Egyébként tiszta szivvel merem állitani magamról és az egész tanári karról, hogy oly tanitást, mely az egyes felekezetek rovására, vagy lenézésére, kisebbitésére szolgált volna, nem nyujtottunk. (Helyeslés.) Lehet, hogy valakinek egyéni meggyőződése eltér ettől a meggyőződésemtől, de tény, hogy a tanári kar egyformán jutalmazza és bünteti a keresztény és zsidó gyermekeket. (Eljenzés.)

(*Tanári állások.*)

Az ügy tényleges tárgyalását a legközelebbi ülés napirendjére tűzik.

Következett a napirend első pontja, a főgimnáziumi rendszeresitett tornatanitói állás betöltése. A jelölő bizottság első helyen a hat pályázó közül László Imrét ajánlotta, aki már a teloljt tanévben is itt működött. A közgyülés egyhangulag megválasztotta Lászlót.

Kálócy János egészségi állapotáról szóló orvosi jelentés szerint hivatását nem teljesitheti. E vélemény folytán a városi tanács felszólitotta Kálócyt, hogy kérje ki végkielégitését. Ő ez ellen felebbezett és szeptemberig halasztást kért. A tanács ellenben arra kéri a közgyülést, hogy Kálócyt szeptember elejétől számitva mentse fel állásától. A közgyülés névszerinti szavazásának eredménye a tanácsi javaslat elfogadása és a felebbezés elutasitása lett.

(*A lentelep ügye.*)

A gyülés tárgysorozatának egyik nagyérdekü pontja volt „a magyar kender és lenipar r. t. kérelme egy Nagykanizsán felállitani szándékolt lenkikészitő telek iránt, melyet a tanács részletes javaslattal terjesztett be. A nevezett társaság tudvalevőleg telepet akar ilyenforman létesiteni városunkban. A szeszfinomitó és csatorna közötti ugynevezett várréten kér tehát helyet a kikészitő telep és esetleg fonó meg szövőgyár részére. A társaság az ipartelepet fokozatosan kivánja fejleszteni. Egyelőre háromszázezer koronát akar befektetni, 1500 hold termékét dolgozná fel 200 munkással, kik között férfi, asszony s leány vegyest volna. Kéri a várost a társaság, hogy engedjék át a telephez szükséges területet és két holdat hozzá vizgyüjtő-medencének; kér következtám és pótadómentességet, a csatornák vizhasználati jogát és később a fonó- és szövőgyár céljaira 10—15 hold esetleges átengedését.

A városi tanács — mondotta a referens Lengyel Lajos főjegyző — e kérelmeket javaslattétel végett a pénzügyi bizottságnak adta ki. A bizottság a városi mernökkel a területről térképet készittetett, egyuttal máshonnan is szerzett információkat. Ezek alapján különösen a szegedi tiszti orvos véleménye alapján — a tanács nem tartotta előnyösnek a telepnek a két városrész közé helyezését. Uj helyet akartak tehát adni a préterban közel a Principális csatornához. E területet azonban a hercegi uradalomtól megvenni a városnak nem sikerült. A városi tanács a dolgot elejteni nem óhajtván, kéri a közgyülést, hogy jelentse ki, miszerint a telep felállitását előnyosnek tartja és a részvénytársaság kérelmének részben helyt ad. Nevezetesen a várréten huszonnyolc hold területet átengedi a telep céljaira, tiz évi kövezetvám és pótadómentességet biztosit a vállalatnak, a többi pontokat mellőzi. A 10—15 holdnyi terület esetleges átengedéséről, mint jelenleg tárgytalan kérdésről határozatot nem hoz. Tekintettel azonban arra, hogy a telep a város területén van, köteles lesz a társaság a Bauer-féle mesterséges áztatási módot alkalmazni és a termoszetes erjesztésről örökre lemondani. E Bauer-féle szisztémára vonatkozólag bő tanulmány állott a tanács rendelkezésére. Ez az eljárás kémiai utou teszi alkalmassá az anyagot a feldolgozásra és elzárt helyen történvén, nem terjeszt rossz szagot s a levegőt sem rontja.

Az elnöklő polgármester elfogadásra ajánlja a tanácsi javaslatot, mert a lenkikészitő telep felállitását különösen a kisgazdák szempontjából szinte letkérdésnek tartja. A kiskanizsai képviselők egy része ellenezte a szerintük nagy területnek ingyen való átengedését, mikor annak haszát ugy sem látják.

Szommer Sándor sem tartja érdemesnek a lentermelést, mert tapasztalata szerint a gyár oly áron veszi, amilyen neki tetszik.

Weisz Lajos dr. szerint az ellenvetések nem állhatnak meg. Nem csak arra kell néznünk, hogy micsoda előnyöket nyujtunk mi most, hanem arra is, hogy mit hozhat a dolog. Az árak erőszakos lenyomását meg szerződéssel kell megakadályozni.

A névszerinti szavazás következményekép a közgyülés a tanácsi javaslatot negyven szavazattal két szó ellenében elfogadta.

(*A negyedik gyógyszertár.*)

A Nagykanizsán felállitandó negyedik gyógyszertárért négy folyamodó jelentkezett. A közegészségügyi bizottság jelentése alapján a tanács nem ajánlja uj gyógyszertár felállitását a város belső területén, mert a fennálló gyógyszertárak a szükségletnek eléggé megfelelnek. Kivánatos azonban, hogy a hatodik és hetedik kerületben gyógyszertár állittassék fel, mert ez a rész a város középpontjától meglehetős távolságra van és a vidékiek egy részének is könnyebben hozzáférhető. A hatodik és hetedik kerület lakossága különben is kért gyógyszertárat. A tanács a négy folyamodó közül Szabó Albertot ajánlja, mint aki épen a hatodik és hetedik kerületre kérte a gyógyszertárjogot és már 15 évet működött Kanizsán. A közgyülés a javaslatot elfogadta.

(*Javitsuk az utakat.*)

A város területén fekvő állami utszakasz nem a legjobb karban van. A Teleki-ut, Petőfi-utca, a két városrész közötti ut és ennek folytatása Kiskanizsán rossz állapotban vannak. Gödrös, egyenetlen, esős időben tócsákkal tele utak, melyeken a forgalomnak sok az akadálya. A tanács javasolja, hogy az utszakaszt helyreállitsák, illetve ujjáépitsék. A közgyülés a javaslatot elfogadta.

Ezenkivül több kisebb ügyet intéztek. A közgyülés fél hat óra felé végződött.

A második fiumei vonal.

Irta **SÁGI JÁNOS.**

Nagy feltünést keltett Kossuth Ferencnek „a második fiumei vonal“ megépitését célzó terve. A vidéki lapok azonnal cikkezésekhez fogtak. Az egerszegiek pláne városi közgyülést hivtak össze, Kossuth Ferencet diszpolgárnak választották (bizonyára azért, hogy a vonal biztosabban kanyaruljon Göcsej felé). A pécsi sajtó a Pécs felé, a kaposvári a Kaposvár felé való terelés mellett cikkezett. A lapok már-már hajba is kaptak egymással. Millió érvet hoztak elő annak bizonyitására, hogy a vonal semmi esetre sem mehet másfelé, mint az ő templomtornyuk háta mögött. Még szép, hogy minden lap egyöntetűen megkegyelmezett a Balaton vidékének. Szép frázisokkal már ki is cövekelték a vasutat a Balaton kies zalai partjára. Ilyen körülmények között értesülésért a leghitelesebb forráshoz, a kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz fordult a Keszthelyi Hirlap szerkesztősége, ahonnan a következő értesitést kapta:

Kereskedelemügyi
m. kir. Minisztérium.

—

„Igen tisztelt Uram!

B. levelben foglalt óhajtására a tervezett fiumei II-ik vonal ügyében a következőket van szerencsém közölni:

Tény az, hogy a kérdés most előzetes tanulmányozás alatt van, azonban már előre is jelezhetem, hogy e vonal kiinduló pontja nem Budapest lesz, s igy az Zalamegyén, vagy valamely más dunántulin áthaladni nem fog.

E második vonallal létesitendő összeköttetésnek feladata az lenne, hogy a már meg lévő vonal károlyváros—fiumei részében a forgalomnak lebonyolitását megkönnyitse és esetleg Károlyvárosból kiindulva, az utaknak nehéz terepviszonyok mellett az áru szállitásának gyorsitását biztositsa.

Az eddigelé megejtett előtanulmányok azonban korántsem nyujtanak megfelelő alapot arra, hogy ez ügyben még elvi döntés történjék, ami előreláthatólag a folyó év ősze előtt nem is várható.

Budapest, 1906. évi junius hó 20-án.

Kiválló tisztelettel
Hegyeshalmy Lajos
miniszteri osztálytanácsos.“

Ime tehát, a dunántuli lapok sok szép álma romba dőlt. Pedig milyen sok frázist lehetett volna összeirni arról, hogy az uj vonatnak melyik város határában kell föltétlenül dübörögnie!

MOZGÓ KÉPEK.

Idill a nyari vendéglőben.

(Egy ur, akiben még van egy kis poétikus érzés a nyár gyönyörei iránt és meg van benne egy kis vállalkozó szellem, egy remek nyári delutan nagy setára indul, végcélul tüzven ki magának, hogy a „Kilenc krigli“ kirándulóhelyen fogja szomját és éhségét lecsillapitani. Másfél órai gyalogolás után célhoz ért. A „Kilenc krigli“ csárda egy kicsiny, de piszkos hely: egyedüli előnye, hogy a szabad ég alatt lehet ülni. Földbe vert asztalok, „Naponta friss csapolás“ és „Kérettik azonnal fizetni“ felirások a fákon.)

A vendég (bemegy a kerítésen tul, leül egy asztal melle és vár).

A pincér (lassu léptekkel odacammog:) Szolgája. Tetszik valami?

A vendég: Mit gondol? Talán a maga szép szemeiért kutyagoltam ki ide? Van csirke?

A pincér (körülnéz az asztalok alatt kapirgáló három-négy csirke közt:) Van. Itt vannak.

A vendég: akkor jó. Tehát én magam választhatom, amelyiket akarom és tüstént leölik, kisütik?

A pincér (unottan hessegeti a pár sovány csirkét:) Tessék választani.

A vendég (nagy buzgalommal hozzálát a válogatáshoz: Ez, ez tetszik itt, ez a barna pöttyös.

(A pincér magához csalja és elfogja).

A vendég (közelebbről nézi a csirkét:) Hanem hallja, nekem nagyon ismerős ez a csibe. A multkor, mikor itt voltam, ugy emlékszem szinten ezt választottam. Meg is ettem. Hogy lehet ez mégis itt?

A pincér (szemtelenül:) Biztosan vissza gyött.

A vendég (fejcsóválva visszaül az asztalhoz:) Saláta legyen hozzá. Edesen.

A pincér: Mi csak savanyuan csináljuk. Uj divatokat nem kezdünk.

A vendég: Es mit igyam?

A pincér: Mit tudom én?

A vendég: Hallja maga megtanult udvariasan bánni a vendégekkel. Hol volt régebben alkalmazva?

A pincér: Mindég itt.

A vendég: No, az meg is látszik. — Hát van jó sör?

A pincér: Van.

A vendég: Meleg?

A pincér: Elég meleg.

A vendég: Akkor hozzon egy fröccsöt. Inkább több vizzel.

A pincér (menet közben, magában:) A szamár, még mondja.

(Beviszi a barna pöttyös csibét a konyhába. A szakácsné a sovány állatot egy szakasztó alá dugja és hozzáfog a háromhetes csibe maradék felmelegitéséhez. Ez a csirke maradék különben korunk egyik legujabb vivmánya: »a csirke körlet.« Egy előkelő vendéglő féláron eladja a maradék kopasztott baromfit egy másik vendéglősnek, pár hét mulva ez ismét tovább adja potom áron kifőzéseknek, ahol tot munkások kosztolnak.)

A vendég (várás közben elunja magát, beszélgetni kezd a pincérrel:) Sok vendég jár ide?

A pincér: Sok.

A vendég: De most nincs itt senki.

A pincér: Nincs.

A vendég: Hallja barátom, maga nagyon kurta feleleteket ad. Hol tanulta ezt maga. Mi volt maga régebben?

A pincér: Sürgönykihordó.

A vendég: Hja ugy! (A pincér tányérokat hoz.) Csak nem akarja idetenni nekem ezt a piszkos tányért?

A pincér: Az nem baj, rá van száradva. Nem jön le onnan.

A vendég: Ne nézze meg, talán már kisütötték az én kis barna pöttyös csibémet.

(Pár perc mulva hozza az ételt a pincér. A sült nagyon gyanusan néz ki: mintha miniatür leégett hárgerendák volnának.)

A vendég: (eszik.) Mondja csak barátom, biztosan tudja maga, hogy az én csibémből készült ez?

(A pincér hallgat.)

A vendég: És hol van ennek a csibének a melle? Nem látom a mellét. Pincér, a melleket miért nem adták ide?

A pincér (magában:) Mert a második csirke körlethez nem jár mell. Épen ugy, mint a harmadikhoz nem jár comb sem: csak fej, püspökfalat meg szárny.

A vendég: Pincér, én nem tudom ezt a csibét megenni. Ennek a csibének valami baja volt.

A pincér: Arról mi nem tehetünk. Állatorvost nem tarthatunk az üzletben

A vendég: Igen, de én éhes maradtam. Hozzon nekem egy kis szalámit.

A pincér: Elfogyott

A vendég: Akkor hozzon egy kis ementhali sajtot.

A pincér: Elfogyott.

A vendég (haragosan:) Eh, akkor fizetek.

A pincér: Az van.

A vendég: Mennyit tesz az ki összesen?

A pincér: Egy forint és husz.

A vendég (nyög egyet:) Egy forint és husz. Ezek aztán értik a módját. (Odaadja a forint huszat és külön odatol a pincérnek két krajcárt.)

A pincér: Kié ez a két krajcár? Talán az enyim?

A vendég (dühbe gurulva:) Nem, maga szemtelen. Az enyim. (Zsebre teszi.) Majd adok én maguknak. Majd én megmutatom. Ez egy tisztességes kirándulóhely? Ez egy rablótanya, egy piszokvár, egy méregkonyha. (Feláll és indulni készül.) De várjatok gazemberek. Bele fogom tenni az ujságba, hogy kik és mik vagytok ti. Ti, piszokbanda, rablók. Pfuj!

(Távozik, de a kerités mögül még visszakiabál. A pincér leszalad a konyhába és a hóna alatt kihoz valamit.)

A vendég: . . . Es ilyen hüllő pincéreket tartani! A megtestesült butaság. A gazdád mellé illesz, te zsivány!

A pincér (mosolyogva:) Csak kiabálj öregem. Akarod látni a barna pöttyös csibédet, amit megakartál enni? Nézd, ehun van ni! Hess! (Kiereszti a csirkét.) Nos, mikor jössz el harmadszor megenni, mi?

A vendég (a távolból még hallani a hangját:) . . . Piszkok . . . haramiák . . . gazemberek . . .

—aida.

HIREK.

A tanév végén.

Elcsépelt téma! Sokan irnak róla, de alig olvassák a cikkelyt, mely róla szól. Hát akkor miért irnak róla? Mert a közvélemény, az ország lelkiismerete nem tud abban megnyugodni, hogy oly sokan törnek a tudományos pályára és hogy oly kevesen érnek célt. Azt tudja mindenki, hogy az állást keresők és kinálók közt megbillent az egyensuly, tudja mindenki, hogy málházókban hiány és ügyvédekben fölösleg van. És mégis! Állhatatos makacssággal ragaszkodunk az uri pályához és lenézzük a munkás-zubbonyt.

A gehrook magasit, a kék bluz lealacsonyit. Az nem baj, ha a levente állás nélkül ténferog az utcán, ha másnak leveses tálából eszik. A munkás-kenyéren nincs áldás, mondják. A munkáspálya leszegezi az embert a pellengérhez (ez a közfelfogás), az uri foglalkozás felemel a köz tudatában, ha mindjárt lesi-puskás módjára fogtuk meg azt a kis sábot, mely kis időre kenyeret biztosit.

Ezt az irányt tanokkal és irással megváltoztatni alig sikerülhet. Ez az irány uralkodó más népeknél is, de általánosan el van fogadva nálunk. Csak távol maradni mindentől, aminek iparos-szaga van, mert nálunk nem látja a köznép az iparos boldogulását, de látja hogy fölözi le a gentry, az ügyvéd, a magas hivatalnok a jövedelmezőség tejfölét, tehát mindenki biztositani akarja fia számára ezt a tejfelt. Csak kényszer, csak szerencsétlenség viheti ifjainkat az iparos-pályára, szabad elhatározásból a legritkább esetben mennek oda. Nem a szülő oka annak, hogy nem lángol az iparos-pályáért, hanem közgazdasági berendezkedésünk, mely bennünket agrár-foglalkozásra, vagy jövedelmező lateiner pályára késztet. Az iparos-pálya küzdő porondján alig érhet el az ifju valamit, tehát nem megy oda, ahol babért nem nyerhet. Nem megy senki kurta korcsmába, aki étterembe is elmehet. Változtassák tehát meg közgazdasági viszonyainkat. Legyünk ipar-állam agrár-állam helyett, akkor az iparnak is lesznek munkásai. Ha a gyári előmunkásnak is annyi lesz a fizetése, mint a kupak-tanácsosnak, akkor nem tódulnak az ifjak a kvalifikációs pályára, hanem 4 osztály után az ipari pályára fognak lépni. Ezek után pedig nem tudjuk, helyesebb-e lejáratni a diploma értékét azzal, hogy a vizsgán boldog-boldogtalant átbocsátunk, vagy helyesebb buktatással leszoritani az ifjakat a tudományos pályáról? Itt a szülők és a bürokrácia szavazata homlokegyenest ellenkezik egymással.

V—i H—k.

A sétatér oszlopai.

Egyszer már hirt adtunk e lap hasábjain, hogy a sétatérnek keleti bejáratánál 2 oszlopot állit fel a Szépitő Egyesület. Azt is elmondtuk akkor, hogy az oszlopok tetejére kerülő vörösréz-urnában milyen érdekes tartalmu levelet találtak. Azt is megirtuk, hogy Tripammer Gyula, a Szépitő Egyesület elnöke a nemrég lefolyt sötét politikai életünk nyomasztó hangulatát hüen kifejező levelet helyezett el, ki tudja melyik kor gyermekeinek.

A két beton-oszlop már áll, tetején a két urnával. Aki a temető felől megy a sétatérre, ugy tünik fel neki, mint egy régi nemesi udvarház jólétet hirdető bejárata, melyen keresztül égig érő platánokkal koszoruzott, imponáló ódon kastélyhoz érünk. De kastély egyelőre nem emelkedik a szép parkban. Idővel talán. Kapuja sincs, mint a régi nemesi kuriáknak; igy dokumentálván a ház vendégszeretetét. Amint Vörösmarty mondja:

És szegénynek és gazdagnak
Udvar és ház nyitva voltak.

Ezzel egyszersmind elmondtuk szeretetünket az oszlopokról, melyek egyszerü, izléses és a helynek, célnak megfelelő stilben készültek és komolyságukkal nem zavarják a környezettel való összhangot.

Az egyesület elnökét most egy szökőkut felállitása foglalkoztatja, melynek játszi csobogása egy percre elvonja a járó-kelők lelkét a gondoktól. És hisszük, hogy ez is meg lesz nemaddig, mert a közönség szivesen áldoz ilyféle célokra. A most emlitett oszlopok is, amint tudjuk, közadakozásból állittattak fel, pedig a nagyközönséget nem is szólitották fel a hozzájárulásra. Némely uriember szinte sértődve volt, hogy e szép célra nem vette igénybe a Sz. E. az ő áldozatra készségét. Ezeknek nemsokára lesz alkalmuk az adakozásra.

Akik az oszlop felállitásához munkájukkal, vagy pénzáldozatukkal hozzájárultak, a következők:

Az oszlopok rajzát, valamint a részletterveket is Morandini Román épitő-mester készitette dijtalanul. A két vörösrézből álló oszlopdiszt ugyancsak Morandini Román bocsátotta az egyesület céljaira kedvezményes áron. Ez oszlopdiszek felbontását és kijavitását Samu József rézmüves dijmentesen eszközölte. Az alapozáshoz szükséges 400 drb. faltéglát Stern Sándor tégla-gyáros ajándékozta. A kettőszáz koronát meghaladó költséggel előirányzott beton- és kőfaragó munkálatokat 50% engedménnyel, tehát teleárért Sartory Oszkár cement-gyáros végeztette.

Készpénzadománnyal pedig a következők járultak hozzá: Ebenspanger Leó 40 kor., Zerkovitz Oszkár 20 kor., Tripammer Gyula 20 kor., Rosenfeld József 10 kor., Rosenfeld Adolf 10 kor., Hertelendy Béla 10 kor., Bettelheim Győző 6 kor., Fábián Zsigmond dr. 6 kor., Acél Pál 5 kor., Práger Béla 4 kor., Sommer Sándor 4 kor., Reichenfeld Sándor 2 kor. Összesen 137 kor. A szives adakozóknak a Szépitő Egyesület ez uton is köszönetet mond

Mindebből pedig azt a tanulságot szürhetjük le, hogy sok mindent lehet jóakarattal buzgósággal társadalmi uton keresztülvinni anélkül, hogy a várost vagy megyét, vagy pláne az államot ostromolgatnók kérésünkkel éveken keresztül esetleg — hiában.

TÁRNA.

Emlékeztető-naptár.

Julius 1. A Kereskedelmi és Iparbank rendkivüli közgyülése d. e. 11 órakor.
„ „ A felső templom épitő-bizottságának közgyülése.
„ „ Néptombola a Népkonyha javára.

Mit igyunk?

Az elsőrendü természetes szénsavas natrontartalmu ásványvizet, a mohai

ÁGNES-

forrást, mert föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó **KEDVELT BORVIZ!**

savanyuviz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos ovszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógysóknál fogva kitünő szere a legkülönfélébb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek.

Vegyi vizsgálatok s ajánlatok az Ágnes-forrást **az orvosok előtt nagyon kedvelt gyógyszerré tették** s hamarosan orjási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: **dr. Kétly, dr. Stamberszky, dr. Berger, dr. Hennderf, dr. Borchardt, dr. Akantisz, dr. Bledig, dr. Fischer, dr. Henotig, dr. Rust, dr. Werner, dr. Gebhardt, dr. Balogh, dr. Varga, dr. Szabó, dr. Selpidess, dr. Moravcsik, dr. Glaser, dr. Markusfalvy, stb.-ektől**, a kik az Ágnes-forrást a **legmelegebben ajánlották ideges gyomorbajoknál, chronikus gyomorhurutoknál, főleg karlsbadi kura után, csontlágyulásnál, angolkórnál, vese- és hólyagbetegségeknél, étvágytalanságnál, vérszegénységnél, mint óvszert fertőző betegségek ellen** (typhus, cholera stb.) Háztartások számára másfélliteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékü mesterségesen szénsavval telitett viznél**, sőt a szódavíznél is **olcsóbb**; hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb **vidéki** városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás **leirásának** ismertető füzete **ingyen kapható. A forráskezelőség.** — **Kapható minden füszerüzletben és elsőrangu vendéglőkben.**

— **Érettségi vizsgák eredménye.** A helybeli felső kereskedelmi iskolában lefolytatott érettségi vizsgának tanulmányi eredménye a következő volt: Jelesen felelt meg két tanuló: Behek Ernő és Neumann Frigyes; jól felelt meg: Flesch Rezső és Pollák Manó; megfelelt 11 tanuló és 4 tanuló szeptemberben tartandó javitóvizsgálatra utasittatott.

A helybeli főgimnáziumban lefolytatott érettségi vizsgák tanulmányi eredménye a következő volt: Jelentkezett 26 tanuló. Jelesen érett: Krátky István Erdősi Ferenc, Gózony Aladár. Jól érett hét tanuló. Egyszerüen érett tizenkettő. Szeptemberben tartandó javitóvizsgálatra utasittatott két tanuló. Az érettségi vizsgát ismétli három tanuló.

— **Kirándulás a Balatonra.** A nagykanizsai magántisztviselők választmánya tegnapelőtt elhatározta, hogy a jövő hó 8-ikán vasárnap kirándulást rendez a Balaton mellékére. A magántisztviselők Boglárra és onnan Badacsonyra utaznak. A kirándulás költségei mintegy 12 koronát tesznek ki személyenkint. A kirándulásra már eddig is szép számmal jelentkeztek. Akik a kiránduláson részt akarnak venni, jelentkeznek Hochfius Soma szövetségi titkárnál Nagykanizsán.

Utiterv a következő: Indulás Nagykanizsáról személyvonattal reggel 4 óra 18 perckor. gyorsvonattal 5 óra 30 perckor. Érkezés Boglárra személyvonattal 5 óra 47 p., gyorsvonattal 6 óra 50 perckor. Hajóval Boglárról-Badacsonyba 7 óra 10 perckor. Érkezés Badacsonyba 8 óra 45 perckor. Pihenő a Hableányban 9 óra 30 p.-ig. Indulás a Badacsonyi tetőre 9 óra 35 p-kor. Visszaérkezés a Hableányba 12 óra 30 p.-kor. Fürdés 1 óráig. 1 óra 50 perc. Indulás vissza hajón Boglárra 4 óra 20 p. Érkezés Boglárra 5 óra 50 p. Fürdés Boglárról 6 óra 30 p.-ig Vacsora a boglári vasuti szállóban 7 óra 30 p. Indulás Boglárról-Kanizsára 8 óra 57 p., érk. 10 ó. 35 p. A kirándulásra résztvevők tetszés szerint személy avagy gyors vonattal indulhatnak a személyvonattal utazók a gyorsvonattal szemben 1 korona 40 fillért takaritanak meg. A tagok által meghivott vendégek szivesen láttatnak.

— **Házasság.** Székely Ferenc bankfőtisztviselő Filippopoliszban (Kelet-Rumelia) julius 1-én vezeti oltárhoz Hegyessy Szabina kisasszonyt Sophiában (Bulgária).

— **Kalivoda Kata itthon.** Kalivoda Kata ismert festőművésznő Münchenben folytatott két évi tanulmány után haza érkezett és Buslakon nyaral. Münchenben Fierle Walter hires festő műtermében dogozott és tudását modern irányban nagyon fejlesztette. Tanulmányainak eredménye „a zászlószentelés" cimü nagy figurális kép, az őszi tárlaton a Műcsarnokban lesz kiállitva. Itt a nagyközönségnek is lesz alkalma megerősiteni azt, hogy mennyire jogosult Kalivoda Kata nemes becsvágya. hogy a hazai festőművészet egyik leghivatottabb művelője legyen.

Kalivoda Kata f. é, augusztus 15-től kezdve 8 heti pleinair festőtanfolyamot nyit Kanizsán. Julius havában és augusztus első felében pedig Gelsén tanit. Ide követték őt müncheni növendékei is, hogy magyar motivumokkal gazdagitsák a rendezendő képkiállitásokat. Kalivoda Kata egész iránya népies nemzetinek nevezhető és ezt az irányt a külföldön való tartózkodás nem volt képes sem alterálni, sem lerontani. Minden izében megmaradt magyar érzelmü honleánynak.

— **Iparos-tanulók szakrajz-kiállitása** volt junius 24-én az állami polgári fiuiskola rajztermében. Aki csakugyan érdeklődik a hazai ipar fejlődése iránt, annak tanulságos lehet ilyen kiállitás megszemlélése Szebbnél-szebb, ügyesebbnél-ügyesebb tervek, kidolgozott rajzok vonták magukra figyelmünket. Az iparnak több ágát felölelték, melyeknek finomodásához, izlés nemesitéséhez, öntudatosságához e szakrajzok nagyban hozzájárulnak. Kiváló elismeréssel adózhatunk Németh Mihály rajztanár urnak, ki ezekre a tanulókat oktatta. Tiszta, szép izléses és értelmes munkák ezek, melyek az iparost öntudatos munkássá, önérzetes mesterré vannak hivatva emelni.

— **Akaratszabadság.** A szociálista elveket hangoztató, érettségiről visszalépett nagykanizsai diák ügyében kaptuk az alábbi sorokat. Hivei vagyunk a véleményszabadság elvének s ezért közöljük e sorokat, mellyel azonban nem értünk egyet. Álláspontunkat már mult számunkban körvonalaztuk. A beküldött cikk a következő:

Az akaratnyilvánitásnak ellentétét látom, mikor az emberek ebben a kenyérharcias világban pályaválasztás előtt álló diákokat, egy nem is törvénybe (De iskolai szabályokba ütköző! Szerk.) ütköző akaratnyilatkoztatásáért megfosztanak a maturától. Azaz világosabban, ha valaki, — aki diák — szociális vagy atheista elveinek hangot ad, egyszerüen nem engedik tanulni a szó iskolai értelmében. Az ilyesmi gondolkodó emberek szemében nemcsak nidividuális, hanem ideuis társadalmi érdeket is veszélyeztet. Falra hányok borsót, amikor védeni óhajtok egy fiatalembert, akinek „egyes"-ek elébe vágtak életé utján azzal, hogy nem engedték szóbeli vizsgára, mert ő meg is cselekedte, amire őt tanitották, hogy: „szeresd felebarátodat . . ." Hát bün az, mikor valaki munkától lerongyolt emberek közé megy és buzditja őket, hogy segitsenek magukon, igy, vagy amugy? Én értem a rongyosok és az „egyes"-ek cselekedetét Mindkettő önvédelem, mindkettőnek egy táborban kellene lennie, mert egy társadalmat szolgálnak és mégis ellenlábasok. Szorosan a tárgyhoz térve, egy fiatalember akaratát korlátozták „egyes"-ek, akkor, amikor már nem is tartozott az iskola falai közé, mert előtte már a tanév bezárult, csak a matura egy része volt még hátra. Pedig akaratunk szerint való mindenkori cselekvés a pillanatnyi körülményekhez való alkalmazkodás adja meg, midőn a legerősebb inditóok dönt, de mindig a törvényeknek megfelelőleg. Az a fiatalember is a törvényeknek megfelelőleg járt, hibája csupán az volt, nagyon korán fogta fel azokat az eszméket, amelyekhez alkalmazkodva kell majdan kenyerét megkeresnie, hibája csupán az volt, hogy a boldogulás kulcsát korán megtalálta és „egyes"-ek büntetni akarták azzal, hogy ezt a kulcsot kicsavarják kezéből maguk részére, csakhogy más használati utasitás szerint.

Acél Pál.

— **Tüzoltók nagygyakorlata.** A nagykanizsai önk. tüzoltó testület vasárnap nagygyakorlatot tartott a hivatásos tüzoltók bevonásával. Fél négy órakor egy kürtös tüzet jelzett a fő-uton, mire vágtatva érkeztek meg a tüzoltók az Erzsébettéri urodalmi épület elé, ahol egy kis zászló tetőtüzet jelzett. A „szinleges" tüz átharapódzott — terv szerint — a városi palotára. Minden épületet kellő körültekintéssel és gyorsasággal ostrom alá vették. A szerek kezelésében már sokkal nagyobb jártasságot tanusitanak, mint előző években ami bizonyára a hivatásos tüzoltók érdeme. A gyakorlat után a volt Oroszlán szálló második emeleti ablakából ügyes mentési produkciókat mutattak be derék tüzoltóink, kiket a jelenlevő nagyszámu közönség zajosan megéljenzett. A gyakorlatnál Knortzer György a tüzoltó testület érdemdús főparancsnoka teljesitett a vezető tisztséget. Megjelent ott a mentőosztály is, dolguk azonban nem akadt.

— **Közgyülés.** A nagykanizsai Általános Ifjuságképző Egyesület folyó évi julius hó 12-én este ½9 órakor tartja rendes évi közgyülését, melyre a tagokat ezuttal is meghivja az Elnökség. Tárgy: 1. Az elnöki jelentés. 2. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Zárszámadás előterjesztése. 4. Az ellenőrző bizottság jelentése. 5. Titkári jelentés. 6. Az 1906. évi költségelőirányzat. 7 Tisztujitás. 8. Netáni inditványok.

— **A városházáról.** Ney Albert v. adóellenőr hatheti szabadságot kért a v. tanácstól, mely a saját hatáskörében négy hetet engedélyezett. A közgyülés a hátralevő két hetet is megadta.

— **Közmunka összeirás.** A városi közgyülés legutóbbi közgyülésen kiküldte a közmunka összeiró bizottságot. Tagjai Viola József. Takács Péter. Mihalec és Steszlin városi képviselők.

— **Izzadunk.** A meleg nyárias időjárás megérkezett már. Pár napi esős hüvös nap után oly meleg időjárás köszöntött ránk, amilyenre nem igen voltunk elkészülve. Az égiek ugy kezdenek füteni fölülről, hogy a jámbor halandók alig birják ki. Árnyékos hely, melyet bizony alig talál az ember, megfizethetetlen portéka kezd majd lenni. A Kanális fürdő hullámaiban hütőzni vágyók száma az ilyen időjárás állandósulásával egyre szaporodni fog csak. A meleg emelkedésével ismét megkezdődik a szokásos nyári hajsza, a pakkolás, az utazás a fürdőhelyekre. Nemsokára mindenki elvágyakozik a város szép, de forró falai közül. S itthon felvirul a fagylalt, jegeskávé és jégbehütött spriccer korszaka, amelyeket majd egyre másra fogyaszt az itthon maradottak izzadó tömege

— **Szabadságolt póttartalékosok.** A hadügyminiszter egy ismeretes rendelete értelmében a helyőrség kaszárnyáiból vasárnap délben szabadságolták a mult év december hó 27-én tényleges szolgálatra behivott póttartalékosokat. A legénység előtt felolvasott ezredparancs értelmében ő felsége a póttartalékosoknak eltöltött tényleges szolgálati idejükre való tekintettel, a hadügyminiszter előterjesztésére kétévi fegyvergyakorlat elengedését jóváhagyta.

— **Letartóztatott pénzhamisitók.** Hay György kapitány a nagykanizsai rendőrség bünügyi osztályának vezetője kedden éjjel letartóztatta a nagykanizsai pályaudvaron Pollák Mór. Pollák Samu és Zalai (Schwarz) Adolf, kik hamis pénz terjesztés végett jöttek Nagykanizsára. A szélhámosok tervéről a zágrábi rendőrség bünügyi osztálya értesitette rendőrségünket.

— **Mérget ivott bánatában.** Tóth Teréz cselédleány szolgálat adójának Király-utcai lakásán lugkőoldatot ivott afeletti bánatában, hogy vőlegénye meghalt. A leány állapota veszélyes.

— **A hevenyes és idült bélhurut apró gombái,** melyek a tehéntej fehérjében olyan kitünően tenyésznek, a — vizben főzött — Kufeke-féle gyermekliszt adása s a tejnek a táplálkozásból való kirekesztése folytán rossz talajra szorulnak, amelyen nem tenyészhetnek tovább. Megszünik a bélcsatornában a rendetlen erjedés, meg a hányás, a székelés is megjavul. Kufeke gyermek-lisztje olyan könnyen emészthető, hogy még a beteg gyomor és bél is jól megemészti és felszivja. Megvan az a tulajdonsága is, hogy a megromlott étvágyat ismét fölkelti.

x **Uj kakao.** Az uj Hoff János-féle kakao-faj folyton nagyobb kedveltségnek örvend, mert valamennyi kakao-faj között ez a legzsirszegényebb (15% zsir gyakran 30% zsirral szemben más kakao-fajnál) ezért rövid használat után is már igen könnyen emészthetőnek és izletesnek találtatik. Kandol-kakao nem dugul és a legfinomabb iz mellett még azt a fontos előnyt is birja, hogy rendkivül olcsó miért is mindenki által könnyen hozzáférhető és használata a legszerényebb háztartásban is lehetővé válik és ajánlatos is

— **Kis gyermekek gyakori sirása.** hirtelen felébredésük, ugymint más beteges állapotok is, Dr. Lutze A. egészségügyi tanácsos szerint nem ritkán utóhatások, ha anyák és dajkák az erősen izgató gyarmatkávét isszák. A legkevesebben tudják ezt, s azért jó a figyelmeztetés erre az okra. A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé gazdag pótlása által nemcsak finomabb és izletesebb lesz a kávéital, hanem a gyarmatkávé káros tulajdonságai majdnem teljesen eltüntetnek. Anyák és dajkák még jobban tesznek, ha a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávét teljesen tisztán isszák, amely az egészséget előmozditja, táperős, vérképző és fűszeres, kávéhasonló ize által nagyon jól izlik. Azonban csakis valódi Kathreinert szabad használni, zárt eredeti csomagokban, mert csakis ez nyujt biztosságot a tisztaságról és finom kávé izt A bevásárlásnál kérjük tehát „Kathreinert" és ügyeljünk a „Kneipp páter" védjegyre.

— **Fényképészeti készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az „A. Moll" cégnek (Bécs, Tuchlauben 9, cs. és kir. udv szállitó) 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességek áruházát, amelynek képes árjegyzékét kivánatra szivesen küld el bérmentve a cég.

KÖZGAZDASÁG.

Vagyon és tőzsde.

(v. h.) Azzal vádolják a tőzsdét, hogy néha lényeges ellenszolgálat nélkül nagy vagyonhoz juttatja a játszót. Ez azonban nem helyes; a tőzsde csak alkalmi hely, mely a nagy vagyonosodást közvetíti. A nagy vagyonhoz való jutás is már tekintélyes vagyonnak birtokát feltételezi. Hogy olyan hely, hol vagyont lehet szerezni, vonzza azokat, kik kockáztatni akarnak vagyont, nem csodálni való. Nagy vagyon szerzéshez más alkalom is nyilik, mint a tőzsde.

Itt nemcsak érték-tőzsdére szabad gondolnunk, hanem olyan árucikkekre is kell figyelmet fordítani, melyek mint tömeg-áruk a világkereskedelemnek tárgyát képezik, mint pl. petróleum és rizs.

A kis vagyon tulajdonosa, mikor tőkéjének üzérkedéssel való gyarapodását célozza, sok esetben elveszti szerény vagyonát is. A kockára feltevőt az agensek egész raja környékezi és viszi kisértetbe, anélkül, hogy valamit veszélyeztetnének, mert ők csak alkuszdíjra és jutalékra spekulálnak. A tőzsde azonban csak a kereslet- és kínálat törvénye szerint állapítja meg az árt, jólehet a kereslet és kínálat sokszor csak mesterséges és nem természetes kifolyása a szükségletnek. Az árucikkek fogyasztása a szükséglethez alkalmazkodik, de venni és eladni akkor is lehet, ha nincs fogyasztás, hanem tiszta spekulációból.

A tömegáru fogyasztása a közönség szükségletének nagyságától függ, de üzérkedni mégis lehet ebben a cikkben olyképen, hogy mesterséges ringlet a készletet csökentjük és az árut csak akkor dobjuk piacra, mikor már áremelkedést mesterséges uton létesitettünk.

A nagy tőke a kis- és közép tőke felszivódását tekinti végcélnak. Ha ez nem volna igy, nem magyarázhatnók meg maguknak az amerikai milliárderek vagyonának keletkezését.

Az ó-világ sem fog kitérni a kapitalisztikus törekvések elől.

Nálunk a nagy tőke nem annyira a börzén és a kereskedelemben keletkezett, mint inkább a mezőgazdaság fellendülésében. Hogy azok, kik latifundiummal birnak, nagytőkések lettek, nem csodálni való a mezőgazdaság magas konjunktúrájának korszakában. És hogy ez a nagytőke, vagy helyesebben kifejezve nagybirtok, felszivja a kis- és középbirtokot, ezt mutatja az az átlag 70 ezer kivándorló földész, ki évente elhagyja ezt a szép hazát és az Unióban és Canadában keres boldogulást, részben mint napszámos, részben mint földbérlő. Oda át a nagy pocsolyán tul vasuti részvénytársaságok kis törlesztésre adnak birtokot és gazdasági gépeket, mert ott a telepes értékes tényező a vasutvonal értékének emelésére, különösen Canada, Manitóba tartományában. A réten legelnek a marhák százai, de szőlőszettel és iszákossággal ott nem foglalkoznak.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagykanizsai fiókja. A Kereskedelmi és Iparbank r. t. Nagykanizsán holnap délelőtt 11 órakor tartandó rendkivüli közgyülésén fogja kimondani felszámolását, illetve aktiváinak és passiváinak átadását a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak, a már ismert módozatok szerint. A közgyülésen, mely iránt nagy érdeklődés nyilvánul, Gutmann Vilmos báró, az intézet elnöke fog elnököl ni, ki tegnap délután Nagykanizsára érkezett. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókja már hétfőn megkezdi működését a felszámolt intézet helyiségeiben Csengery-utca 4. szám alatt. A fiók működése iránt kereskedelmi és ipari körökben nagy érdeklődés nyilvánul. Az uj fiók működésének előkészitését Hoffmann Béla, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank főtisztviselője már május tizenötödike óta nagy körültekintéssel látja el, ki ez idő óta, mint a bank bizalmi embere Nagykanizsán tartózkodik. A mai nap folyamán, értesülésünk szerint, megérkeznek Nagykanizsára Szirmai Artur aligazgató, a nagykanizsai fiók központi referense és Mártony József, a központi fiókkönyvivőség főnöke.

A nagykanizsai maláta és serfőződe r. t. igazgatósága ülésében Eppinger gyári üzletvezetőt a cég jegyzésére feljogositotta.

Egy igazi földesur. Gróf Nádasdy Ferenc földesur az összes uradalmaiban a cselédség robotmunkáját beszüntette, azoknak és családtagjainak díjazatlan magánmunkálatokra való felhasználást beltiltotta. Behozta az ötödéves korpótlékot is, mely szerint a cselédség minden 5 évben 10 korona, az erdőőrök pedig 25 korona készpénz korpótlékokban részesülnek. Azonkivül minden családfő, kinek 2 gyermeke van, ezek után 10 korona, 3 gyermek után 20 korona, 4 gyermek után 30 korona stb. gyermeknevelési pótlékot kap a gyermekek 13 éves koruk elértéig.

A vasut felelőssége a mintaböröndök szállitása körül. P. J. kereskedelmi utazó kártérítési pert inditott az államvasutak ellen azért, mert mintaböröndjét a vasut máshová, illetve nem oda szállitotta, ahová azt szállittatni kérte és a szállitás által okozott késedelem volt az oka annak, hogy az utazó kevesebb megrendelést gyüjtött, mint az előző évben és igy a vasut szállitási késedelme folytán bizonyos haszontól elesett. A budapesti itélőtábla 1905. szept. 7-én II. G. 81. szám alatt hozott itéletében kimondotta, hogy vastag gondatlanság forog fenn a vasut részéről, ha a gyorsáru fuvarlevéllel felvett mintaböröndre nem illesztette a rendeltetési állomás nevét feltüntető bárcát, hanem a küldeményt a podgyászáru közé tette. Ha tehát az árut máshová küldendő podgyászdarabok közé tette és ezáltal más állomásra szállitotta, a vasut kétségtelenül oly nagyfoku mulasztást követett el, mely a vétkes gondatlanságot megállapitja. Épen ezért a tábla a felperesnek 440 kor. kár követelését megitélte a vasuttal szemben.

„Szőlő Otthon", mint a hazai szőlőszeti alkalmazottak menhelye van alakulóban, ahol a vincellér, munkavezető, telepkezelő, pincemunkás, pincemester stb. aggkorára, vagy baleset esetén otthont talál, lakást, élelmezést, ruházatot, pénzsegélyt stb. élvez. Az évi tagsági dij aránylag csekélyre van szabva, mert jövedelmező szőlőmüvelést, gyümölcsfatenyésztést, konyhakertészetet, mezőgazdaságot, szőlőszeti ipart, sertés-, baromfi- és méhtenyésztést, teheneszetet létesit. Felhivjuk az országban működő szőlőszeti alkalmazottak figyelmét ezen emberbaráti intézményre; saját jól feltogott érdekükben kérjenek alapszabálytervezetet, hogy meggyőződhessenek annak mivolta felől. Cim: „Szőlő Otthon" Kecskemét, II. tized 31. sz.

Szerkesztői üzenet.

— „Nyilt levél." Szivesked jék előttünk kifétét felfedezni, mert csakis igy közölhetjük felszólalását. Diszkrécionkról biztositjuk és nevét, ha kivánja, nem irjuk a cikk alá.

Főmunkatárs: **Gáspár Béla.**

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség.

Nyilttér.

Az e rovat alatt közöltekért nem vál al felelősséget a szerkesztőség.

NESTLÉ gyermekliszt

AZ EGÉSZSÉGES

és a beteg gyermek, a gyomortajosok régóta bevált táplálékai. Megóv a hányástól, hasmenéstől, belhurutoktól és elhárítja ezeket. A gyermekápolás II. ismertető füzetet ingyen küld. NESTLÉ Wien I., Biberstrasse 11.

Védjegy.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a czukros húgyárnál, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál

a

Lithion-forrás

SALVATOR

Különös alkatrészei használatik. E forrás kivülre tulajdonságai:

Húgybajtó hatásu.

Kellemes izü.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételü.

Első rangu gyógyviz és diaetetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünemények**ben vagy **húgysavas vesehomok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok a egyébb forrásleirások ingyen, bármentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványviskereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

DARUVÁR

DELSZLAVONIÁBAN. **FÜRDŐ** a Déli vasut állomása.

A szlavon középhegység egyik kies völgyében.

Vasas hőforrások és iszapfürdők 34-50 °C

Fango-gyógykezelés, hidegvizkura, massage, villanyos kezelés.

Kitünő gyógyeredmények vérszegénységnél, női bajoknál, csuzos és köszvényes bántalmaknál és idegfájdalmaknál — **különösen ischiasnál.**

Egész évben nyitva. Mérsékelt árak.

Szép berendezésü fakőszobák, olvasóterem, fürdőzenekar, kölcsönkönyvtár, Lawn-tennis, tekepálya, érdekes kirándulások stb. stb.

— Az elő- és utóidényben tetemes árengedmények. —

Prospektusokkal szivesen szolgál a

fürdőigazgatóság.

Cs. kir. szab. Kölcsönös Tüzkár Biztosító Intézet

Alakult 1824-ben. Biztositéki alap 10,650.000 korona.

Az intézet elvállal mindennemü tüzbiztositást, mint házak, ingóságok, termények stb. stb. biztositását a legelőnyösebb feltételek és olcsó dijak mellett. Az intézet kartellen kivül áll **az egyedüli** országban, mely biztositottait az épület biztositási ágazatban **nyereményben részesiti**, ezen nyeremény évek óta a dijak 20%-át teszi ki és az utolsó tiz évben **3,344.647 koronát** teritett meg biztositottainak **nyereményrészesedés** czimén.

Magyarországi igazgatóság Budapest, V. Hold-utcza 6.

Providentia általános biztositó társaság

Elvállal olcsó dijak és előnyös feltételek mellett mindennemü **baleset, szavatossági** és **gépbiztositásokat**.

Magyarországi fiok Budapest, V. Hold-utcza 6.

Első o. betörés ellen biztositó társaság

A legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijak ellenében eszközöl minden kombinátió szerinti **betörés** biztositásokat.

Magyarországi Vezérképviselőség Budapest, V. Hold-utcza 6.

Császár királyi szabadalmazott Kölcsönös Tüzkár Biztositó intézet
Providentia általános biztositó társaság
Első o. betörés ellen biztositó társaság

Nagykanizsán főügynökséget kiván felállitani; cégek és magánszemélyek, nyugalmazott hivatalnokok, — kik megfelelő ismeretséggel birnak szivesked jenek ajánlataikat **Budapest. V. Hold-utca 6. sz. alá intézni.**

Elektrotechnikai szakiskola

laboratoriummal és tanműhelylyel.

Technikai tanintézet az egész elektrotechnika és gépépités számára.

Pozsony, Vallon-utca 14. szám.

Szeptember 3-an kezdődnek a beiratások azok számára kik, 2 tanév alatt, gyakorlati és elméletileg képzett

Elektrotechnikusokat, (Gyári hivatalnokokat) stb.

óhajtják magukat kiképezni. **Előképzettség 3—4 középiskola. — Életkor 15—30 év.**

Internátussal kapcsoltan.

A villamosságnak mint hajtó illetve világitó erőnek folyton növekvő használatba vétele kell hogy a t. szülők figyelmet fiaiknak ezen ép oly szép, mint kilatás teljes életpályára való terefése mellett a fenti tanintézetre különösen forditsák.

Az igazgatóság **ingyen** szolgál minden további felvilágositással illetve programmal.

Az igazgatóság.

Cook és Johnson
amerikai
Szabadalmazott
tyukszem-gyürük
(lörv. védve)

az egyetlen szerek, melyek az oly rettenetes tyukszemfajdalmakat azonnal megszüntenek és minden szálkát eltávolitanak

Ma a legjobb szer a világon.

Minden szenvedőnek ajánlva.

1 drb 20 fillér. 6 drb. 1 korona.

Kapható: **Balas Lajos, Práger Béla és Reik Gyula** urak gyógyszertárában.

Mutatványok alkalmával ajánlok a legolcsóbb árak mellett diszitőtárgyakat és lámpionokat

IFJ. WAJDITS JÓZSEF
Nagykanizsán.

Hirdetések felvétetnek a kiadóban.

VELMA SUCHARD

Nyersen való evésre páratlan.

MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb **gyomor- és altestbántalmak**, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött **székrekedés**, májbántalom, **vértolulás**, aranyér és a legkülönbözőbb **nőibetegségek** ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — **Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.**

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel, »A. Moll« feliratu ónozattal van zárva. A **Moll-féle sós-borszesz** nevezetesen mint **fájdalomcsillapitó bedörzsöléssel szer** köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legujabb módszer szerint készitek gyermek és hölgy szappant a **bőr okszerű ápolására gyermekek s felnőttek részére. — Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.**

Minden darab gyermek szappan **Moll A.** védjegyével van ellátva.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállitó által,
Bécs, Tuchlauben [illegible]

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.“ aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Régi hirneves kénfürdő Horvátországban.

Vasuti állomás **Varazsd-Toplicza** Posta- és távirda

a Zagorlai vasut mentén (Zágráb-Csáktornya.)

Vegyelemezve Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894.

58 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felülmulhatatlan hatása van izom és izület rheuma, izület betegségek, gyulladásos és csonttöresi összehuzódások, köszvény, neuralgikus bántalmak, mint ischias stb. női bajok, bőr- és titkos betegségek, idült vesebajok, hólyaghurut, görvélykór, angolkór, ólom és higany mérgezéseknél stb. stb.

IVÓKURA, garat, gége, meil, máj, gyomor- és bélbajoknál, aranyérnél, stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyintézet minden kényelemmel. Kagyl vizvezeték. Hidegviz kurák zuhanynyal Kneipp szerint, egész éven át nyitva.

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes ültetvények, szép kirándulások. — Állandó zenekar. Zene- és táncestélyek stb.

A varasd-toplicai állomáson naponta társaskocsi várja a vendégeket.

Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek odaállitása előbb a fürdő intézőségnél megrendelendő.

Orvosi tudakozódásokat a fürdőorvos DR. MATKOVIC IVÁN ad.

Prospektusokat és broschurákat ingyen és bérmentve küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

STEYER
gyógyintézet
TÓBEL-FÜRDŐ
GRÁCZ MELLETT.
IDÉNY: május—október.
880 méter a tenger szine felett
2 vasuti állomás.
Grácból kocsival egy óra.
Posta- és távirda állomás.

Rég ismert vastartalmu (akrotherme) acélforrás 30 fok C. (28 fok R.) — 25 fok C. (20 fok R.) Mérsékelt klima, erősitő erdőlevegő kiterjedt fenyveserdők. Gyógyjavallatok, idegbántalmak, ideggyengeség, hátgerincbetegség, hysteria, görcsök, neuralgia stb. ellen. Női betegségek: vérszegénység, bél- és hólyaghurut stb. Igen ajánlható üdülőknek és gyenge gyermekeknek. Gyógyeszközök: külön gyógy- és uszóbazin, kádfürdők melegvizzel, fenyőfürdők, villanyos fürdők, massage, zuhanygyógykezelés, napfürdők stb. Olcsó lakások és egyes szobák, villák, gyógyterem, kitünő étterem, kitünő zenekar.

A fürdőigazgatóságnál kimeritő prospektus ingyen és bérmentve.

DR BLUMAUER SÁNDOR,
orvos tulajdonos.

SZLIÁCS-ACZÉLFÜRDŐ

(Felsőmagyarországon.)

Az egyedüli ismert szénsavdus vas forrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: **május 15-től szeptember 30-ig.**

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinc- és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Fürdőorvosok: Dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos és Dr. Stern J. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 6 óra, délről Budapesten át innen szintén 6 óra. Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimeritő felvilágositás és prospektus utazás, lakás, árkedvezményről az első és utószezonban stb. ad a fürdőigazgatóság Szliács, (Zólyommegye.)

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ekszerész
Nagykanizsán.

Alapittatott 1838. SAJÁT MŰHELY. Alapittatott 1838.

JEGYGYŰRŰK saját készitményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.

NAGY RAKTÁR gyűrűkben **gyémántokkal** és szines kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óraláncokban.

NAGY RAKTÁR finom ezüst étkészletekben.

Eladás részletfizetés mellett is!
Javitások és uj munkák gyorsan készittetnek

Liniment. Capsici comp.,
Richter-féle Horgony-Pain-Expeller.
Ezen elismert kitünő és fájdalomcsillapitó bedörzsölésül használt háziszer bevásárlásánál, — a mely minden gyógyszertárban kapható, — mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre.

300—500 holdas birtokot megvételre keres GÉBAUER FERENC Mikleus. Slavonia.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.